

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Ataskaita

Darbas vietoje: 2023 m. gegužės-birželio mėn.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Šis dokumentas neatspindi Europos Komisijos požiūrio. Jame pateikiami tik autorių aiškinimai ir nuomonės.

Projekto pavadinimas: Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538 „Klimato kaita“. Ataskaita

Kalbinė versija: LT

Katalogo numeris: ML-03–23–358-EN-N

ISBN: 978–92–68–05355–3

DOI: 10.2834/653431

© Europos Sąjunga, 2023 m.

<https://www.europa.eu/eurobarometer>

Nuotraukų kreditas: Getty vaizdai

Pierre'o Dieumegardo parengtas dokumentas Europai [-demokratijai-Esperanto](#)

Šio „laikinojo“ dokumento tikslas – leisti daugiau žmonių Europos Sąjungoje susipažinti su Europos Sąjungos parengtais dokumentais (kurie finansuojami iš jų mokesčių). **Be vertimo į diskusijas žmonės nedalyvauja.**

Šis dokumentas „Eurobarometras“ buvo [tik anglų kalba](#) pdf rinkmenoje. Iš šio pradinio failo mes sukūrėme „LiberOffice“ programinės įrangos parengtą odt-failą mašininiam vertimui į kitas kalbas. Dabar rezultatai pateikiami [visomis oficialiosiomis kalbomis](#).

Pageidautina, kad svarbių dokumentų vertimą perimtų ES administracija. „Svarbūs dokumentai“ yra ne tik įstatymai ir kiti teisės aktai, bet ir svarbi informacija, reikalinga priimant pagrįstus sprendimus kartu.

Siekiant kartu aptarti mūsų bendrą ateitį ir sudaryti sąlygas patikimiems vertimams, tarptautinė kalba esperanto kalba būtų labai naudinga dėl jos paprastumo, tvarkingumo ir tikslumo.

Susisiekite su mumis:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Turinys

ĮVADAS.....	4
SANTRAUKA.....	7
I. EUROPOS POŽIŪRIS Į KLIMATO KAITĄ.....	9
1. Klimato kaitos suvokimas kaip pasaulinė problema.....	10
2. Suvokiamas klimato kaitos rimtumas.....	26
II. KOVOS SU KLIMATO KAITA VEIKSMAI.....	31
1. Atsakomybė už kovą su klimato kaita.....	32
2. Asmeniniai kovos su klimato kaita veiksmai.....	39
3. Atskirų veiksmų rūšys.....	42
III. POŽIŪRIS Į KOVĄ SU KLIMATO KAITA IR PERĖJIMĄ PRIE ŠVARIOS ENERGIJOS.....	53
1. Požiūris į veiksmus klimato kaitos srityje.....	56
2. Požiūris į iškastinio kuro importo mažinimą.....	60
3. Požiūris į viešąją finansinę paramą švariai energijai, o ne subsidijas iškastiniam kurui.....	64
4. Požiūris į prisitaikymą prie neigiamo klimato kaitos poveikio.....	68
5. Požiūris į klimato kaitos ir aplinkos klausimų sprendimą kaip prioritetą gerinant visuomenės sveikatą.....	71
6. Požiūris į klimato kaitos išlaidų ir žaliosios pertvarkos sąnaudų derinimą.....	74
IV. ŽVILGSNIS Į ATEITĮ.....	77
1. Dabartiniai nacionalinių vyriausybių kovos su klimato kaita veiksmai.....	78
2. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslai.....	81
3. Energijos vartojimo efektyvumo tikslai.....	88
4. Neutralaus poveikio klimatui Europa iki 2050 m.....	95
V. ES IR ENERGETIKOS KRIZĖ.....	98
1. ES ir valstybių narių atsakas į energetikos krizę žaliosios energetikos politikos požiūriu.....	99
2. ES ir valstybių narių veiksmai ekonominiam spaudimui mažinti.....	103
VI. EUROPIEČIAI IR JŲ GAMTINĖ APLINKA.....	113
1. Europiečiams kylanti rizika ir grėsmės aplinkai ir klimatui.....	114
2. Europiečių prieiga prie gamtos ir žaliųjų erdvių.....	117
IŠVADA.....	120
Techninės specifikacijos.....	123
Klausimynas.....	128
Komentarai.....	135

ĮVADAS

Klimato kaita

Igyvendindama Europos žaliąjį kursą Europos Sąjunga įsipareigojo tapti pirmuoju neutralaus poveikio klimatui žemynu. ES siekia užtikrinti ekologišką ekonomikos augimą, atsietą nuo išteklių naudojimo, nepaliekant nė vieno asmens ar vietos nuošalyje. Žalioji kursas pradėtas įgyvendinti 2020 m., įsipareigojant iki 2030 m. grynąjį ES išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti bent 55 proc., palyginti su 1990 m. lygiu, o iki 2050 m. – iki nulio. 2021 m. birželio mėn. buvo priimtas Europos klimato teisės aktas, kuriuo ES šalims nustatyta teisinė prievolė siekti abiejų tikslų.

Siekiant šių tikslų labai svarbu priimti klimato politikos pasiūlymų rinkinį, vadinamą Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkiniu. Į šį visos visuomenės dokumentų rinkinį įtrauktos taisyklės dėl energetikos, transporto, prekybos apyvartiniais taršos leidimais ir jų mažinimo, žemės naudojimo ir miškininkystės. Ji apima tiek naujas iniciatyvas, tiek galiojančių teisės aktų peržiūras. Siekiant finansuoti perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui, 30 proc. visų ES išlaidų bus skirta su klimatu susijusiems projektams iki 2027 m.¹

Žalioji pertvarka, kurios reikia šiems reformoms įgyvendinti, yra labai svarbi ilgalaikei ES gerovei. Klimato kaita jau daro didelį poveikį Europos ekonomikai ir jos piliečiams. 2022 m. vasaros temperatūra Europoje buvo aukščiausia, o tai turėjo didelį poveikį sveikatai. Visoje Europoje tais metais daugiau kaip 61,000 mirčių buvo priskirtos su karščiu susijusioms priežastims². Ekonomikos srityje per pastaruosius 40 metų dėl su klimatu susijusių įvykių visame pasaulyje patirta daugiau kaip 487 mlrd. EUR finansinių nuostolių; vien dėl upių potvynių ir miškų gaisrų patiriamos ekonominės sąnaudos vidutiniškai viršija 7 mlrd. EUR per metus³. 2023 m. liepos 15 d. buvo paskelbta ES pasaulinės klimato krizės aukų diena, kurios tikslas – paminėti per su klimatu susijusias nelaimes prarastus asmenis ir didinti informuotumą apie tai, kad reikia didinti mūsų atsparumą klimato kaitai.

Žalioji pertvarka piliečiams ir ateities kartoms suteiks plataus masto naudos, įskaitant geresnį ir įperkamesnį viešąjį transportą, saugų švaresnės energijos tiekimą, biologinės įvairovės atkūrimą ir švaresnį orą, taip pat naujas perspektyvias darbo vietas ir įgūdžių mokymą siekiant pertvarkos.⁴

Ši speciali „Eurobarometro“ apklausa yra naujausia iš serijos, kurioje daugiausia dėmesio skiriama europiečių

1 <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/>

2 <https://www.nature.com/articles/s41591-023-02419-z>

3 <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/>

4 https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

požiūriui į klimato kaitą; naujausia – 2021 m. kovo-balandžio mėn. specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 513⁵.

Ši naujausia ataskaita apima šešias pagrindines sritis:

- Europiečių požiūris į klimato kaitos rimtumą.
- Kovos su klimato kaita veiksmai: PSO visų pirma atsako už kovą su klimato kaita ir už asmeninių veiksmy, kurių imtasi siekiant padėti kovoti su klimato kaita, rūšis.
- Požiūris į kovos su klimato kaita ir perėjimo prie švarios energijos veiksmus: įskaitant požiūrį į veiksmus klimato kaitos srityje, paramą iškastinio kuro importo mažinimui ir viešosios finansinės paramos švariai energijai teikimą, veiksmy poveikį sąnaudoms ir neveikimą ir požiūrį į prisitaikymą prie neigiamo klimato kaitos poveikio.
- Žvelgiant į ateitį: ar nacionalinės vyriausybės deda pakankamai pastangų, kad kovotų su klimato kaita; ar nacionalinės vyriausybės, ar Europos Sąjunga turėtų nustatyti atsinaujinančiosios energijos tikslus; nacionalinių vyriausybių ir ES veiksmy, kuriais siekiama pagerinti energijos vartojimo efektyvumą, svarba; ir parama ES ekonomikai, kad iki 2050 m. poveikis klimatui taptų neutralus.
- ES ir energetikos krizė: ar, atsižvelgiant į dabartinę energetikos krizę, žaliosios pertvarkos sparta turėtų būti padidinta ir kaip ES ir nacionalinės vyriausybės turėtų reaguoti, kad sumažintų energetikos krizės sukeltą ekonominį spaudimą.
- Europiečių prieiga prie gamtos ir žaliųjų erdvių
- Europiečiams kylanti rizika ir grėsmės aplinkai ir klimatui

Jei įmanoma, rezultatai bus lyginami su ankstesnių apklausų rezultatais. Tačiau dėl metodinių skirtumų, atsiradusių dėl COVID-19 pandemijos, reikėtų atkreipti dėmesį į palyginimus su ankstesne 2021 m. apklausa. Konkrečiai kalbant, 2021 m. dėl tuo metu galiojusių izoliavimo apribojimų internetu apklausta daug daugiau respondentų, o ne asmeniškai.

Šį tyrimą nuo 2023 m. gegužės 10 d. iki birželio 5 d. atliko „Kantar“ tinklas 27 Europos Sąjungos valstybėse narėse.

5 [Klimato kaita. 2021 m. liepos mėn. – „Eurobarometro“ apklausa \(europa.eu\)](https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Šiai apklausai naudota metodika

Ši specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538 dėl klimato kaitos buvo įtraukta į „Eurobarometro“ apklausą Nr. 99.3 ir buvo vykdoma 2023 m. gegužės 10 d.–birželio 5 d. Naudota metodika buvo standartinė „Eurobarometro“ apklausa, kurią atliko Komunikacijos generalinis direktoratas (Žiniasklaidos stebėsenos ir „Eurobarometro“ skyrius)⁶. Pokalbiai buvo vedami per tiesioginius pokalbius tiek fiziškai žmonių namuose, tiek nuotoliniu būdu atitinkama nacionaline kalba. Pokalbiai su nuotoliniu vaizdo ryšiu („internetas akis į akį“ arba CAVI, kompiuteriniai vaizdo pokalbiai) buvo atliekami tik Čekijoje, Danijoje, Maltoje ir Suomijoje. Prie šios ataskaitos pridėdamas techninis pranešimas apie Kantar tinklo institutų narių pokalbius. Jame taip pat nurodomi pasitikėjimo intervalai.

Visoje ataskaitoje rezultatai lyginami su 2021 m. specialia „Eurobarometro“ apklausa Nr. 513⁷. Tačiau dėl COVID-19 poveikio kai kuriose šalyse 2021 m. taikyta kompiuterinių internetinių pokalbių (CAWI) metodika. Šalys, kuriose metodika, palyginti su 2021 m., visiškai skiriasi, yra Belgija, Čekija, Danija, Estija, Airija, Latvija, Lietuva, Liuksemburgas, Portugalija, Suomija, Švedija. Šalys, kuriose metodika iš dalies skiriasi, palyginti su 2021 m., yra Graikija, Malta, Nyderlandai, Slovėnija ir Slovakija. Todėl pokyčiai, palyginti su 2021 m., turėtų būti aiškinami atsargiai. Jei įmanoma, rezultatai buvo palyginti su 2019 m. specialia „Eurobarometro“ apklausa Nr. 490⁸. Prie šios ataskaitos pridėdamame techniniame pranešime taip pat nurodomi 2023–2021 m. metodikų skirtumai.

Pagal ES Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą⁹ (BDAR) respondentų buvo klausiama, ar jie sutinka, kad jiems būtų užduodami klausimai klausimais, kurie galėtų būti laikomi „jautriais“.

Norėtume padėkoti visos Europos Sąjungos žmonėms, kurie pasiūlė savo laiką dalyvauti šioje apklausoje.

Be jų aktyvaus dalyvavimo šis tyrimas nebūtų buvęs įmanomas.

Pastaba. Šioje ataskaitoje ES šalys vadinamos oficialiomis santrumpomis. Šioje ataskaitoje vartojamos šios santrumpos:

Belgija	BŪTI	Lietuva	LT
Bulgarija	BG	Liuksemburgas	LIU
Čekija	CZ	Vengrija	HU
Danija	DK	Malta	MT
Vokietija	DE	Nyderlandai	NL
Estija	EE	Austrija	AT
Airija	IE	Lenkija	PL
Graikija	EL	Portugalija	PT
Ispanija	ES	Rumunija	RO
Prancūzija	FR	Slovėnija	SI
Kroatija	HR	Slovakija	SK
Italija	IT	Suomija	FI
Kipro Respublika	CY *	Švedija	SE
Latvija	LV		

Europos Sąjunga. 27 valstybių narių svertinis vidurkis ES 27

BE, FR, IT, LU, DE, AT, ES, PT, IE, NL, FI, EL, EE, SI, CY, MT, SK, LV, LT euro zona

BG, CZ, DK, HR, HU, PL, RO, SE Ne euro zona

Kipras, kaip visuma, yra viena iš 27 Europos Sąjungos valstybių narių. Tačiau *acquis communautaire* galiojimas buvo sustabdytas toje šalies dalyje, kurios Kipro Respublikos vyriausybė nekontroliuoja. Dėl praktinių priežasčių į „CY“ kategoriją ir į ES 27 vidurkį įtraukiami tik Kipro Respublikos vyriausybės kontroliuojamoje šalies dalyje surengti pokalbiai.

6 <https://www.europa.eu/eurobarometer>

7 [Klimato kaita. 2021 m. liepos mėn. – „Eurobarometro“ apklausa \(europa.eu\)](#)

8 [Klimato kaita. 2019 m. rugsėjo mėn. – „Eurobarometro“ apklausa \(europa.eu\)](#)

9 2016/679

SANTRAUKA

Klimato kaita yra trečia didžiausia problema, su kuria susiduria visas pasaulis, ir daugiau nei trys ketvirtadaliai europiečių mano, kad klimato kaita yra labai rimta problema.

- Respondentų teigimu, pasirinkus vieną galimybę, trys didžiausios problemos, su kuriomis susiduria visas pasaulis, yra skurdas, badas ir geriamojo vandens trūkumas (20 proc.), ginkluoti konfliktai (19 proc.) ir klimato kaita (17 proc.).
- Septynių šalių respondentai klimato kaitą laiko didžiausia problema, su kuria susiduria pasaulis: Belgija, Danija, Vokietija, Airija, Malta, Nyderlandai, Austrija, Suomija ir Švedija. Ji yra tarp trijų geriausių iš 16 iš 27 šalių.
- Suteikę galimybę paminėti daugiau nei vieną problemą, 46 proc. respondentų mano, kad klimato kaita yra viena rimčiausių problemų, su kuria susiduria pasaulis, kuri užima trečią vietą tarp skurdo, bado ir geriamojo vandens trūkumo (58 proc.) ir ginkluotų konfliktų (52 proc.). Daugiau nei vienas iš penkių respondentų kiekvienoje valstybėje narėje mano, kad klimato kaita yra viena rimčiausių problemų, su kuria susiduria pasaulis.
- Daugiau nei trys ketvirtadaliai (77 proc.) visų respondentų mano, kad klimato kaita šiuo metu yra labai rimta problema – klimato kaitos rimtumą nuo 7 iki 10 vertina pagal skalę iki 10. Tai pasakytina apie daugumą respondentų kiekvienoje valstybėje narėje. Iš tiesų, 31 % suteikia maksimalią 10 balų, o tai rodo, kad jie mano, kad tai yra labai rimta problema.

Daugiau nei devyni iš dešimties europiečių ėmėsi bent vieno veiksmo, kad padėtų kovoti su klimato kaita, nors dauguma mano, kad vyriausybės, verslas ir pramonė yra atsakingi šioje srityje.

- Dauguma europiečių mano, kad Europos Sąjunga (56 proc.), nacionalinės vyriausybės (56 proc.) ir įmonės bei pramonė (53 proc.) yra atsakingos už kovą su klimato kaita. Daugiau nei trečdalis mano, kad regionų ir vietos valdžios institucijos yra atsakingos (36 proc.) arba yra asmeniškai atsakingos (35 proc.), o 29 proc. mano, kad atsakingos yra aplinkos apsaugos grupės. Respondentai galėjo pasirinkti kelis atsakymus.
- Daugiau kaip šeši iš dešimties (63 proc.) teigia, kad per pastaruosius šešis mėnesius ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų, o 21 valstybėje narėje dauguma jų teigia, kad ėmėsi veiksmų.

- Daugiau kaip devyni iš dešimties respondentų ėmėsi bent vieno veiksmo, kuris padėtų kovoti su klimato kaita, o mažiausiai aštuoni iš dešimties kiekvienoje valstybėje narėje ėmėsi bent vieno veiksmo.
- Vieninteliai veiksmai, kurių ėmėsi bent pusė, yra bandymas sumažinti atliekų kiekį ir reguliariai atskirti jas perdirbti (70 proc.) ir sumažinti vienkartinį gaminių vartojimą (53 proc.). Abu veiksmai nuo 2021 m. sumažėjo.
- Beveik keturi iš dešimties (37 proc.) teigia, kad perkant naują buitinių prietaisų mažesnis energijos suvartojimas yra svarbus jų pasirinkimo veiksnys. Šis rezultatas yra antras iš eilės mažėjimas nuo 2019 m.
- Kiti veiksmai, kurių ėmėsi bent vienas iš penkių, yra pirkti ir valgyti mažiau mėsos (31 proc.), reguliariai naudojant aplinką tausojančias alternatyvas savo asmeniniam automobiliui, pavyzdžiui, vaikščioti pėsčiomis, važinėti dviračiu, naudotis viešuoju transportu arba dalytis automobiliais (28 proc.), arba pirkti ir valgyti ekologiškesnius maisto produktus (28 proc.).

Dauguma europiečių sutinka, kad kovos su klimato kaita veiksmai gali būti naudingi

- Daugiau kaip aštuoni iš dešimties respondentų (84 proc.) sutinka, kad siekiant gerinti visuomenės sveikatą pirmenybė turėtų būti teikiama kovai su klimato kaita ir aplinkos klausimais (41 proc. visiškai pritaria, 43 proc. – tam pritaria).
- Beveik aštuoni iš dešimties (78 proc.) sutinka, kad perėjimui prie švarios energijos turėtų būti skiriama daugiau viešosios finansinės paramos, net jei tai reiškia, kad subsidijos iškastiniam kurui turėtų būti mažinamos (36 proc. visiškai pritaria, 42 proc. pritaria).
- Trys ketvirtadaliai respondentų (75 proc.) sutinka, kad imantis kovos su klimato kaita veiksmų bus sukurtos inovacijos, dėl kurių ES įmonės taps konkurencingesnės (29 proc. visiškai pritaria, 46 proc. – tam pritaria).
- Beveik tiek pat (73 proc.) sutinka, kad klimato kaitos padarytos žalos kaina yra daug didesnė nei investicijų į žaliąją pertvarką kaina (33 proc. visiškai sutinka, 40 proc. linkę pritarti).
- Septyni iš dešimties respondentų (70 proc.) sutinka, kad iškastinio kuro importo iš ES nepriklausančių šalių mažinimas gali padidinti energetinį saugumą ir suteikti naudos ES ekonomikai (27 proc. visiškai pritaria, 43 proc. – tam pritaria).

Klimato kaita

- Daugiau nei šeši iš dešimties (63 proc.) sutinka, kad prisitaikymas prie neigiamo klimato kaitos poveikio gali būti naudingas ES piliečiams.

Tvirtai pritariama tam, kad nacionalinės vyriausybės ir ES nustatytų atsinaujinančiosios energijos tikslus ir imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui iki 2030 m. pagerinti.

- 67 proc. respondentų mano, kad jų nacionalinė vyriausybė nepakankamai stengiasi kovoti su klimato kaita, t.y. nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn. šis skaičius sumažėjo aštuoniais procentiniais punktais. Vis dėlto, išskyrus respondentus Suomijoje, dauguma visų valstybių narių mano, kad jų vyriausybė daro nepakankamai.
- Beveik devyni iš dešimties mano, jog svarbu, kad jų nacionalinė vyriausybė (87 proc.) ir Europos Sąjunga (87 proc.) imtųsi veiksmų iki 2030 m. padidinti suvartojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį. Nacionalinės vyriausybės atveju tai yra žemiausias kada nors pasiektas paramos lygis, palyginti su ankstesniais tyrimais.
- Daugiau kaip aštuoni iš dešimties respondentų mano, jog svarbu, kad jų nacionalinė vyriausybė (86 proc.) ir Europos Sąjunga (85 proc.) imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui iki 2030 m. pagerinti (pvz., skatintų žmones apšiltinti savo namus, įrengti saulės baterijų plokštes arba pirkti elektromobilius). Vėlgį, nacionalinės vyriausybės atveju tai yra žemiausias kada nors pasiektas paramos lygis.
- Beveik devyni iš dešimties (88 proc.) pritaria teiginiui, kad išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turėtų būti sumažintas iki minimumo, kartu kompensuojant likusį išmetamųjų teršalų kiekį, kad iki 2050 m. ES ekonomika taptų neutrali klimato atžvilgiu.

Taip mano ne mažiau kaip septyni iš dešimties respondentų kiekvienoje valstybėje narėje.

Dauguma europiečių mano, kad perėjimas prie ekologiškos ekonomikos turėtų būti paspartintas

- Atsižvelgiant į energijos kainų šuolius ir dujų tiekimo apribojimus dėl Rusijos veiksmų, 58 proc. respondentų mano, kad reikėtų paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir paspartinti perėjimą prie ekologiškos ekonomikos. Ketvirtadalis (25 proc.) mano, kad perėjimo tempas turėtų būti išlaikytas. 12 proc. mano, kad energetikos krizės metu turėtų būti naudojama daugiau iškastinio kuro, o perėjimas prie ekologiškos ekonomikos sulėtėjo.
- Atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimo ES spartinimas siekiant sumažinti energijos sąnaudas ir tapti labiau energetiniu nepriklausomu (29 proc.) ir ekonominių priemonių, kuriomis siekiama apriboti namų ūkių sąskaitas už energiją, pvz., energijos įmonių pelno apmokestinimas ir energijos kainų viršutinių ribų nustatymas (29 proc.), yra tinkamiausios priemonės, kuriomis siekiama sumažinti ekonominį spaudimą, kurį sukėlė energetikos krizė, ir vienintelės priemonės, paminėtos bent 1 iš keturių.

Daugiau nei trečdalis jaučiasi asmeniškai susidūrę su aplinkos ir klimato rizika ir grėsmėmis

- Beveik keturi iš dešimties (37 proc.) teigia, kad jie asmeniškai susiduria su su aplinka ir klimatu susijusia rizika ir grėsmėmis (7 proc. labai paveikta, 30 proc. – šiek tiek). Nacionaliniu lygmeniu esama didelių skirtumų: nuo 64 proc. Portugalijoje iki 9 proc. Suomijoje, kurie jaučiasi veikiami.

I. EUROPOS POŽIŪRIS Į KLIMATO KAITĄ

Klimato kaita

Pirmajame šio pranešimo skyriuje nagrinėjama, ar europiečiai mano, kad klimato kaita yra didžiausia, ar viena rimčiausių problemų, su kuria šiandien susiduria pasaulis. Taip pat aptariamas europiečių požiūris į klimato kaitos rimtumą.

1. Klimato kaitos suvokimas kaip pasaulinė problema

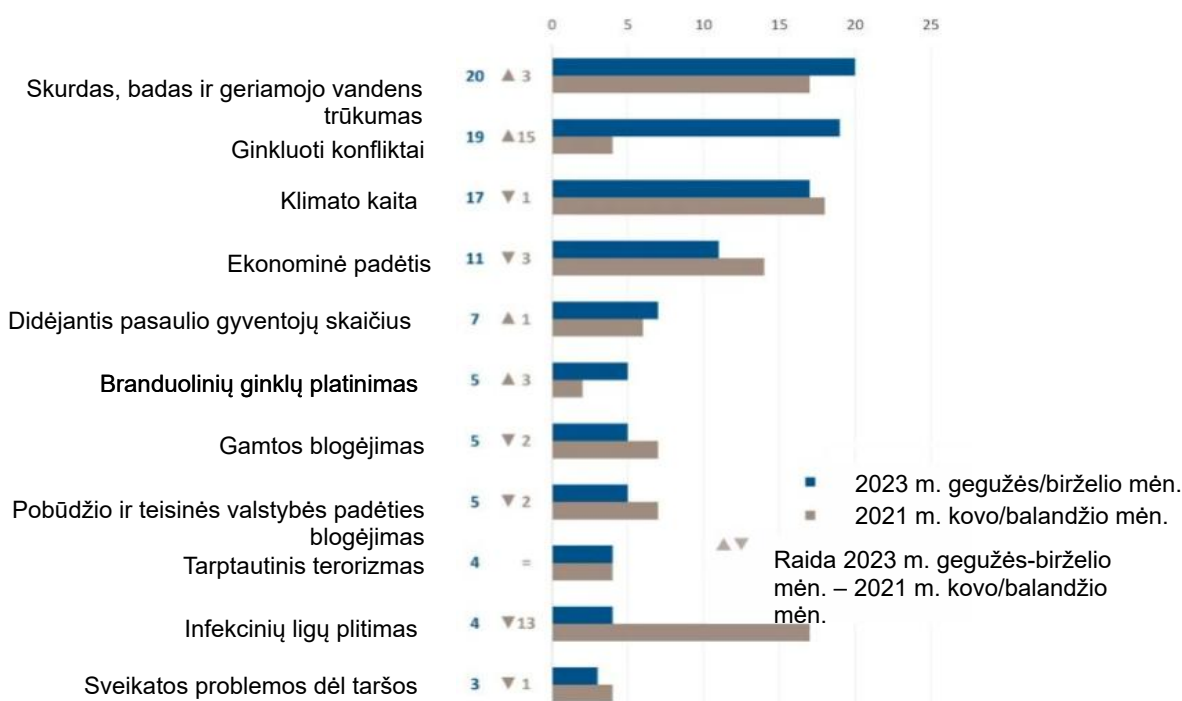
Klimato kaita užima trečią vietą tarp rimčiausių problemų, su kuriomis susiduria visas pasaulis

Respondentams buvo pateiktas 11 problemų sąrašas ir jie paklausė, kurios, jų nuomone, yra rimčiausios šiandienos pasaulyje.¹⁰ Klimato kaita yra trečia didžiausia problema po „skurdo, bado ir geriamojo vandens trūkumo“ ir „ginkluotų konfliktų“.

Vienas iš penkių (20 proc.) mini skurdą, badą ir geriamojo vandens trūkumą, t. y. nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn. padidėjo trimis procentiniais punktais, o rangas – nuo antros iki pirmosios.

Beveik tiek pat respondentų mini ginkluotus konfliktus (19

QC1a Kokią iš toliau nurodytų priežasčių laikote viena rimčiausia problema, su kuria susiduria visas pasaulis? (PROC. ES-27)

proc., + 15 procentinių punktų). Ši problema perėjo iš 8-osios pozicijos ankstesnėje apklausoje į antrą vietą dabartinėje bangoje¹¹. Tai tikriausiai atspindi karo protrūkį po Rusijos invazijos į Ukrainą 2022 m. vasario mėn.

10 QC1a. Kuri iš toliau nurodytų priežasčių, jūsų nuomone, yra viena rimčiausių problemų, su kuria susiduria visas pasaulis?

Beveik kas penktas (17 proc., -1 proc. punktų) mano, kad klimato kaita yra didžiausia problema. Dabar ji užima trečią vietą po pirmojo reitingo 2021 m.

Ekonominė padėtis išlieka nepakitusi (11 proc., -3 procentiniais punktais) ir yra vienintelė kita problema, kurią minėjo bent vienas iš dešimties respondentų. Pasaulio gyventojų skaičius padidėjo nuo septintos iki penktos pozicijos (7 proc., + 1 proc. p.).

Kitas problemas mini ne daugiau kaip vienas iš dvidešimties: branduolinių ginklų platinimas (5 proc., + 3), gamtos būklės blogėjimas (5 proc., -2 proc. punktai), demokratijos ir teisinės valstybės padėties blogėjimas (5 proc., -2 proc. p.), tarptautinis terorizmas (4 proc., be pokyčių), infekcinių ligų plitimas (4 proc., -13 proc. p.) ir sveikatos problemos dėl taršos (3 proc., -1 proc. p.).

Verta pažymėti, kad labai sumažėjo paminėjimų apie infekcinių ligų plitimą (13 pp), mažėjant nuo trečios iki devintos pozicijos¹².

Apskritai daugiau nei vienas iš penkių (22 proc.) respondentų pasirinko klimato kaitą arba gamtos būklės blogėjimą kaip vieną rimčiausių problemų, su kuria susiduria visas pasaulis.

11 2022 m. vasario 24 d. tarp 2021–2023 m. šios apklausos bangų vietoje Rusija įsiveržė į Ukrainą ir tebevyksta jos agresijos karas.

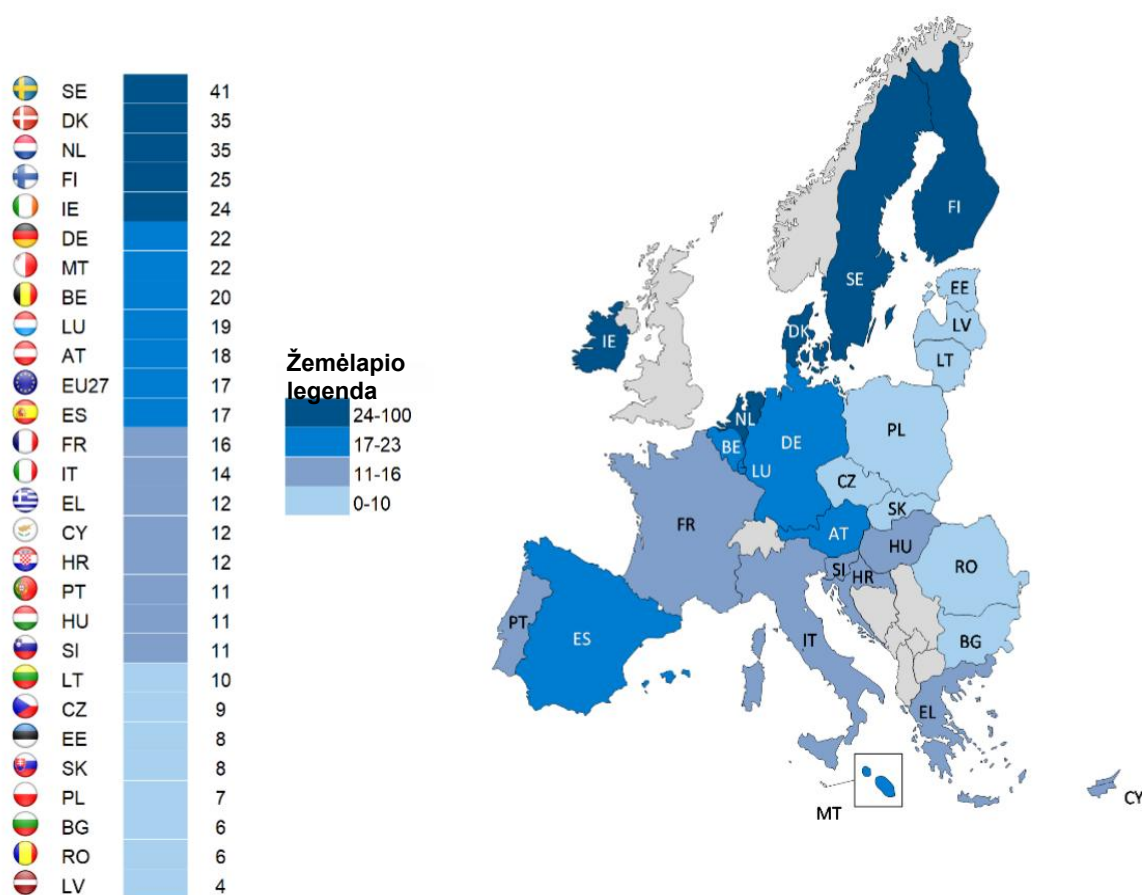
12 Ankstesnė apklausa buvo atlikta maždaug vienerius COVID-19 pandemijos metus.

Klimato kaita

Respondentų, kurie mano, kad klimato kaita yra didžiausia pasaulio problema, geografinė padėtis labai skiriasi. Ši nuomonė labiausiai paplitusi Švedijoje (41 proc.), Danijoje ir Nyderlanduose (35 proc.), o mažiausiai paplitusi Latvijoje (4 proc.), Rumunijoje ir Bulgarijoje (po 6 proc.).

Kaip matyti iš žemėlapių, respondentai, gyvenantys šiaurinėje ir vakarinėje ES dalyse, paprastai labiausiai linkę manyti, kad klimato kaita yra viena rimčiausių problemų, o tie, kurie gyvena rytinėse vietovėse, paprastai yra mažiausiai linkę taip mąstyti.

QC1a Kokią iš toliau nurodytų priežasčių laikote viena rimčiausia problema, su kuria susiduria visas pasaulis? (PROC. ES-27)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Nacionaliniai rezultatai rodo, kad skurdas, badas ir geriamojo vandens trūkumas yra didžiausia problema, su kuria susiduria pasaulis aštuoniose šalyse, visų pirma Liuksemburge (30 proc.), Graikijoje ir Ispanijoje (po 29 proc.) ir Prancūzijoje bei Portugalijoje (po 27 proc.). Kita vertus, tai laikoma didžiausia problema tik 12 proc. Maltoje ir Latvijoje ir 13 proc. Lenkijoje, Rumunijoje ir Italijoje. Skurdas, badas ir geriamojo vandens trūkumas patenka į tris iš 25 iš 27 ES valstybių narių.

Skurdas, badas, geriamojo vandens trūkumas ir klimato kaita užima pirmąją vietą Belgijoje (po 20 proc.) ir Austrijoje (18 proc.), o Vengrijoje skurdas, badas ir geriamojo vandens trūkumas užima pirmąją vietą ginkluotuose konfliktuose (abiem atvejais – 17 proc.).

Ginkluoti konfliktai taip pat yra didžiausia problema respondentams devyniose šalyse, įskaitant Lenkiją (37 proc.) ir Estiją (33 proc.), taip pat Latviją ir Čekiją (po 28 proc.). Mažiausiai tikėtina, kad Graikijos (6 proc.), Nyderlandų (8 proc.) ir Švedijos (11 proc.) šios problemos būtų laikomos rimta problema. Ginkluoti konfliktai yra viena iš trijų labiausiai paminėtų problemų 23 valstybėse narėse.

Klimato kaita yra vienintelė kita problema, kuri užima pirmą vietą bet kurioje šalyje, ir labiausiai minima problema septyniose šalyse, įskaitant Švediją (41 proc.), Nyderlandus ir Daniją (po 35 proc.). Kita vertus, 4 proc. respondentų Latvijoje, 6 proc. Bulgarijoje ir 7 proc. Lenkijoje mano, kad tai yra didžiausia problema. Klimato kaita patenka į tris iš 16 šalių.

Šešios kitos problemos iškilo trijuose mažiausiai vienoje šalyje:

- Ekonominė padėtis laikoma antra arba trečia didžiausia problema 17 šalių, įskaitant Graikiją (26 proc.),

Portugaliją (24 proc.) ir Italiją (20 proc.). Mažiausiai tikėtina, kad tai bus rimta problema Švedijoje (2 proc.), Nyderlanduose (3 proc.) ir Suomijoje (4 proc.).

- Nyderlanduose augantis gyventojų skaičius užima trečią vietą (16 proc.). Tai taip pat minėjo bent vienas iš dešimties respondentų Suomijoje (12 proc.), Vokietijoje (11 proc.) ir Danijoje (10 proc.).
- Branduolinių ginklų platinimas Lietuvoje užima antrą vietą (14 proc.).
- Gamtos būklės blogėjimas yra trečia labiausiai paminėta problema Slovėnijoje (15 proc.) ir Vengrijoje (11 proc.).
- Demokratijos ir teisinės valstybės padėties blogėjimas yra trečia labiausiai minima problema Švedijoje (12 proc.).
- Tarptautinis terorizmas yra trečia labiausiai minima problema Maltoje (14 proc.).

QC1a Kokią iš toliau nurodytų priežasčių laikote viena rimčiausia problema, su kuria susiduria visas pasaulis? (%)

	ES 27	BŪT I	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LIU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Skurdas, badas ir geriamojo vandens trūkumas	20	20	16	14	14	18	10	20	29	29	28	21	13	27	12	14	30	17	12	17	18	13	28	13	19	21	14	15
Ginkluoti konfliktai	19						15	26	28	20	21	18	23	16	28	26	13	17	16	8	17	37	15	18	17	22	19	11
Klimato kaita	17	20	6	9	35	22	8	24	12	17	16	12	14	12	4	10	19	11	22	35	18	7	11	6	11	8	25	41
Ekonominė padėtis	11	9	17	10	6	8	16	10	26	16	6	12	20	17	15	13	5	12	9	3	11	9	24	16	7	13	4	2
Didėjantis pasaulio gyventojų skaičius	7	8	3	9	10	11	5	6	4	3	6	3	3	1	4	4	9	9	4	16	7	5	3	6	6	5	12	6
Branduolinių ginklų platinimas	5	6	6	5	2	3	4	5	4	4	4	9	5	6	9	14	3	7	7	2	4	6	3	8	8	7	6	4
Gamtos blogėjimas	5	5	5	6	2	3	8	2	3	4	9	5	5	8	4	6	5	11	6	4	8	3	5	5	15	6	8	4
Demokratijos ir teisinės valstybės padėties blogėjimas	5	5	5	4	5	7	3	3	5	6	7	3	3	2	4	2	6	3	6	8	5	2	2	9	5	5	6	12
Tarptautinis terorizmas	4	6	4	5	2	4	5	5	3	2	8	5	3	4	6	2	4	2	14	3	3	7	2	5	5	5	2	2
Infekcinių ligų plitimas	4	3	6	5	2	1	5	3	6	2	2	5	6	4	8	4	3	7	1	1	4	7	2	8	3	5	2	2
Sveikatos problemos dėl taršos	3	3	5	2	2	1	3	4	2	2	3	7	4	3	5	4	3	4	3	1	3	4	4	5	4	3	1	1
Kita (spontaniinė)	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0
Nėra (spontaniinis)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nežinau	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0

Nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn. labiausiai pastebimi pokyčiai ES lygmeniu yra tai, kad respondentai daug mažiau linkę teigti, kad rimčiausia problema yra infekcinių ligų plitimas (-13 procentinių punktų), ir gerokai labiau tikėtina, kad jie mini ginkluotus konfliktus (+ 15 procentinių punktų). Šie pokyčiai taip pat atsispindi nacionalinio lygmens rezultatuose¹³.

Kiekvienoje valstybėje narėje respondentai dabar daug mažiau linkę manyti, kad infekcinių ligų plitimas yra didžiausia problema, su kuria susiduria pasaulis, o septyniose šalyse pokytis siekia bent 20 procentinių punktų: Bulgarija (6 %, -30 pp), Italija (6 %, -28 pp), Malta (1 %, -28 pp), Vengrija (7 %, -27 pp), Kroatija ir Estija (po 5 %, -24 pp) ir Slovakija (5 %, 22 pp).

Dabar labiau tikėtina, kad ginkluotus konfliktus kiekvienos šalies respondentai laikys didžiausia problema, o penkiose šalyse šis padidėjimas yra bent 20 procentinių punktų: Lenkija (37 %, + 28 pp), Estija (33 %, + 28 pp), Bulgarija (26 %, + 23 pp), Čekija (28 %, + 21 pp) ir Italija (23 %, + 21 pp).

Nors padidėjimas yra mažesnis, verta pažymėti, kad kiekvienoje šalyje respondentai dabar labiau linkę laikyti branduolinių ginklų platinimą rimčiausia problema, ypač Lietuvoje (14 proc., + 11 proc. p.).

Kiti reikšmingi pokyčiai nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn.:

- Portugalijos respondentai dabar rečiau mini klimato kaitą (11 proc., -11 proc. p. p.) arba demokratijos ir teisinės valstybės padėties blogėjimą (2 proc., -12 proc. punktų).
- Portugalijos gyventojai (24 proc., + 10 proc. punktų) dabar labiau linkę manyti, kad ekonominė padėtis yra didžiausia problema, o respondentai Italijoje (20 proc., - 11 proc. punktų) ir Ispanijoje (16 proc., -10 proc. punktų) dabar mažiau linkę tai daryti.
- Graikijos respondentai (29 proc., + 11 proc. punktų) dažniau laiko skurdą, badą ir geriamojo vandens trūkumą didžiausia problema.

¹³ 2022 m. vasario 24 d. tarp 2021–2023 m. šios apklausos bangų vietoje Rusija įsiveržė į Ukrainą ir tebevyksta jos agresijos karas. 2021 m. apklausa buvo atlikta maždaug vienerius COVID-19 pandemijos metus.

Klimato kaita

Vienos rimčiausios problemos, su kuria susiduria pasaulis, socialinė ir demografinė analizė rodo, kad:

- Moterys dažniau mini skurdą, badą ir geriamojo vandens trūkumą nei vyrai (22 proc., palyginti su 17 proc.).
- Kuo jaunesni respondentai, tuo labiau tikėtina, kad jie mini klimato kaitą, tuo mažiau jie mini ginkluotus konfliktus. Pavyzdžiui, 24 proc. 15–24 m. amžiaus žmonių mano, kad klimato kaita yra didžiausia pasaulio problema, palyginti su 14 proc. vyresnių nei 55 metų žmonių.
- Kuo ilgiau respondentas toliau mokėsi, tuo labiau tikėtina, kad jie mini klimato kaitą, tuo mažiau jie mini skurdą, badą ir geriamojo vandens trūkumą ar ginkluotus konfliktus. Pavyzdžiui, 21 proc. vyresnių nei 20 metų asmenų mano, kad klimato kaita yra didžiausia problema, palyginti su 10 proc. 15 m. ar jaunesnio amžiaus išsilavinimą baigusių asmenų.
- Kalbant apie klimato kaitą, labiau tikėtina, kad studentai (30 proc.) yra labiau linkę nei kitų socialinių profesijų grupių studentai, ypač namų šeimininkai (8 proc.). Labiausiai tikėtina, kad į pensiją išėję asmenys mini ginkluotus konfliktus, ypač palyginti su studentais (22 proc., palyginti su 14 proc.), o namų šeimininkai ir bedarbiai (po 24 proc.) dažniau nei kitų grupių asmenys mini skurdą, badą ir geriamojo vandens trūkumą.
- Kuo mažiau sunkumų respondentas patiria apmokėdamas sąskaitas, tuo labiau tikėtina, kad jie mini ginkluotus konfliktus ir klimato kaitą, tuo mažiau jie kalba apie skurdą, badą, geriamojo vandens trūkumą ir ekonominę padėtį. Pavyzdžiui, 19 proc., kurie niekada arba beveik niekada nepatiria sunkumų apmokėti sąskaitas, nurodo klimato kaitą, palyginti su 10 proc. tų, kurie dažniausiai patiria sunkumų.
- Kuo didesnės socialinės kopėčios respondentas, tuo didesnė tikimybė, kad klimato kaita yra rimčiausia problema, ir tuo mažiau tikėtina, kad jie mini skurdą, badą ir geriamojo vandens trūkumą. Pavyzdžiui, 23 proc. tų, kurie mano, kad priklauso aukštesnei klasei, nurodo klimato kaitą, palyginti su 12 proc. tų, kurie laiko save darbininkų klasės nariais.

Galiausiai respondentai, kurie ėmėsi asmeninių kovos su klimato kaita veiksmų, labiau linkę teigti, kad klimato kaita yra rimčiausia problema nei tie, kurie nesiėmė veiksmų (20 proc., palyginti su 11 proc.)¹⁴.

14 Išsami veiksmų taikymo rezultatų analizė pateikta 2 skyriaus 2 skirsnyje.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

QC1a Kokią iš toliau nurodytų priežasčių laikote viena rimčiausia problema, su kuria susiduria visas pasaulis? (PROC. – ES)

	Klimato kaita	Tarptautinis terorizmas	Skurdas, badas ir geriamojo vandens trūkumas	Infekcinių ligų plitimas	Ekonominė padėtis	Sveikatos problemos dėl taršos	Branduolinių ginklų platinimas	Ginkluoti konfliktai	Didėjantis pasaulio gyventojų skaičius	Gamtos blogėjimas	Demokratijos ir teisinės valstybės padėties blogėjimas
ES 27	17	4	20	4	11	3	5	19	7	5	5
Lytis											
Vyras	18	4	17	3	12	3	5	19	8	5	6
Moteris	16	5	22	4	11	3	5	19	5	5	5
Amžius											
15–24	24	4	20	3	12	2	4	16	5	6	4
25–39	18	4	20	4	13	3	4	17	7	5	5
40–54	17	4	19	4	12	2	4	19	7	5	7
55+	14	5	20	4	11	3	5	21	7	4	5
Išsilavinimas (pabaiga)											
–15	10	4	25	4	13	3	5	22	4	4	4
16–19	13	5	20	4	13	3	5	20	7	5	5
20+	21	4	18	3	10	2	4	18	8	5	7
Vis dar studijuoja	30	3	18	2	11	1	4	14	5	6	5
Socialinė ir profesinė kategorija											
Savarankiškai dirbantis asmuo	16	3	16	5	15	3	5	19	6	5	7
Vadovai	23	3	19	2	10	2	4	17	9	4	6
Kitos baltos apykaklės	16	4	18	4	13	3	3	21	7	5	6
Darbininkai	14	5	21	4	11	3	5	18	8	5	6
Namudiniai asmenys	8	4	24	5	16	5	5	19	4	3	6
Bedarbis	15	4	24	3	16	4	4	15	5	5	5
Išėjęs į pensiją	14	5	20	4	9	3	6	22	6	5	5
Studentai	30	3	18	2	11	1	4	14	5	6	5
Sunkumai apmokėti sąskaitas											
Didžiąją laiko dalį	10	6	24	4	15	4	5	15	6	6	5
Laikas nuo laiko	13	4	19	4	16	3	5	17	6	6	6
Beveik niekada/niekada	19	4	19	3	10	2	5	20	7	5	6
Apsvarstykite priklausymą											
Darbininkų klasė	12	5	24	4	12	3	4	20	6	5	4
Žemesnioji vidurinioji klasė	15	4	21	3	11	2	5	22	6	4	6
Vidurinė klasė	18	4	18	4	12	3	5	18	7	5	6
Vidurinioji klasė	28	2	15	2	10	2	4	16	10	5	6
Viršutinė klasė	23	7	13	4	8	1	6	21	9	5	3
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų											
Taip	20	4	20	3	10	3	4	17	7	5	6
Ne	11	6	18	5	14	3	5	21	6	5	5

Klimato kaita

Kitame klausime respondentai galėjo nurodyti ne daugiau kaip tris papildomas rimtas problemas iš to paties sąrašo¹⁵. Toliau pateiktas rezultatas sujungia abiejų klausimų rezultatus. Atsižvelgiant į visų respondentų atsakymus, keturios pagrindinės problemos išlieka tos pačios. Beveik šeši iš dešimties (58 proc., + 4 proc. punktai) mano, kad skurdas, badas ir geriamojo vandens trūkumas yra viena iš rimčiausių problemų, o 52 proc. tai sako apie ginkluotus konfliktus – 29 procentiniais punktais daugiau nei 2021 m. kovo-balandžio mėn. Tai vienintelės problemos, kurias bent pusė visų respondentų laiko rimtomis.

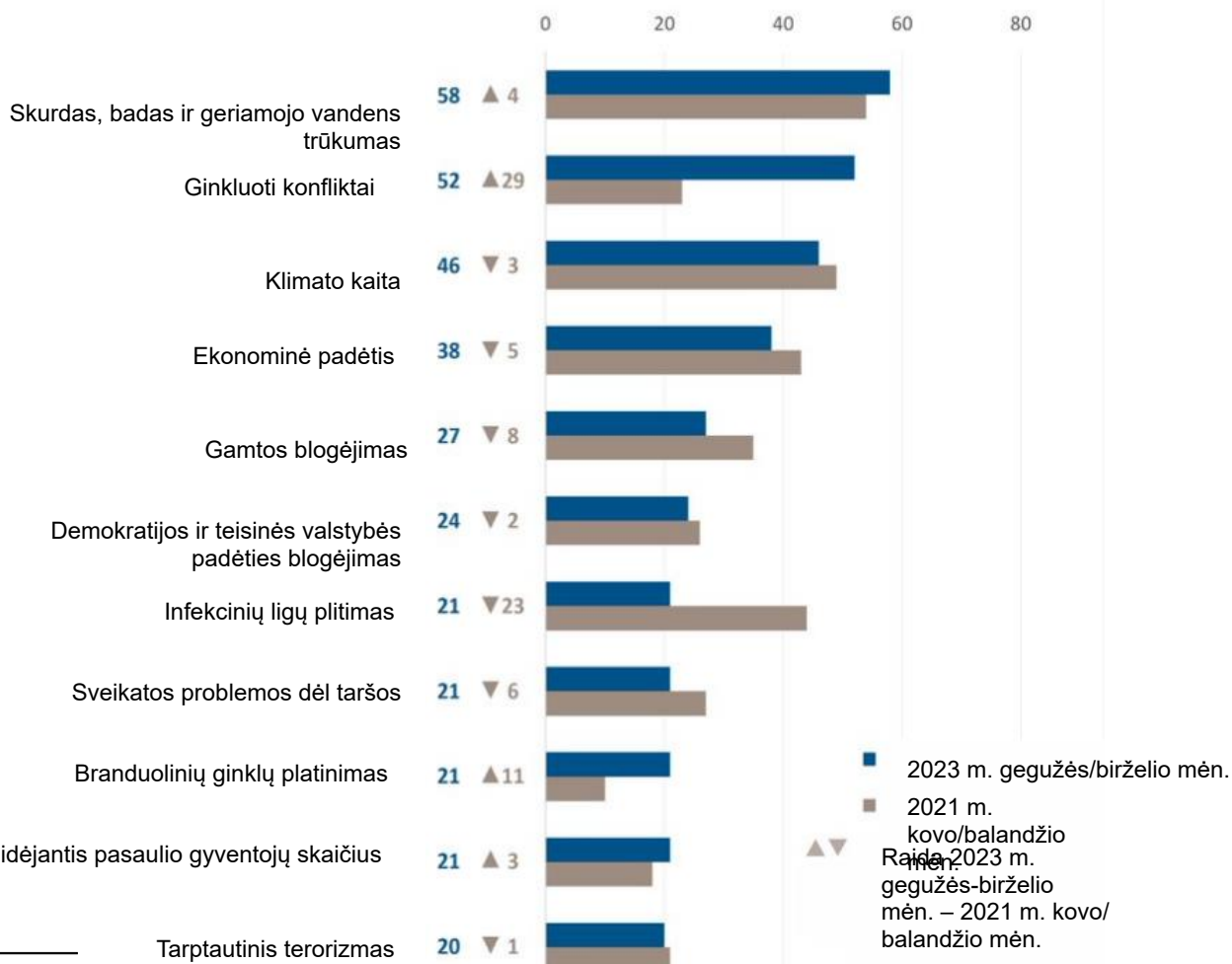
Daugiau kaip keturi iš dešimties (46 proc., -3 proc. punktų) teigia, kad klimato kaita yra rimta problema, 38 proc. (-5 proc. punktų) nurodo ekonominę padėtį, o 27 proc. (-8 p. p.) – gamtos būklės blogėjimą.

Visos kitos problemos yra paminėtos bent 1 iš penkių: demokratijos ir teisinės valstybės padėties blogėjimas (24 proc., -2 p. p.), infekcinių ligų plitimas (21 proc., 23 proc. p. p.), sveikatos problemos dėl taršos (21 proc., -6 proc. p.

p.), branduolinių ginklų platinimas (21 proc., + 11 proc. punktų), didėjantis pasaulio gyventojų skaičius (21 proc., 3 proc. p.) ir tarptautinis terorizmas (20 proc., -1 proc. p.).

Palyginti su 2021 m. kovo-balandžio mėn., respondentai dabar daug rečiau mini infekcinių ligų plitimą, tačiau daug labiau linkę paminėti ginkluotus konfliktus ir branduolinių ginklų plitimą.

QC1T Kuris iš šių dalykų, jūsų nuomone, yra viena rimčiausia problema, su kuria susiduria visas pasaulis? (PROC. – ES 27)

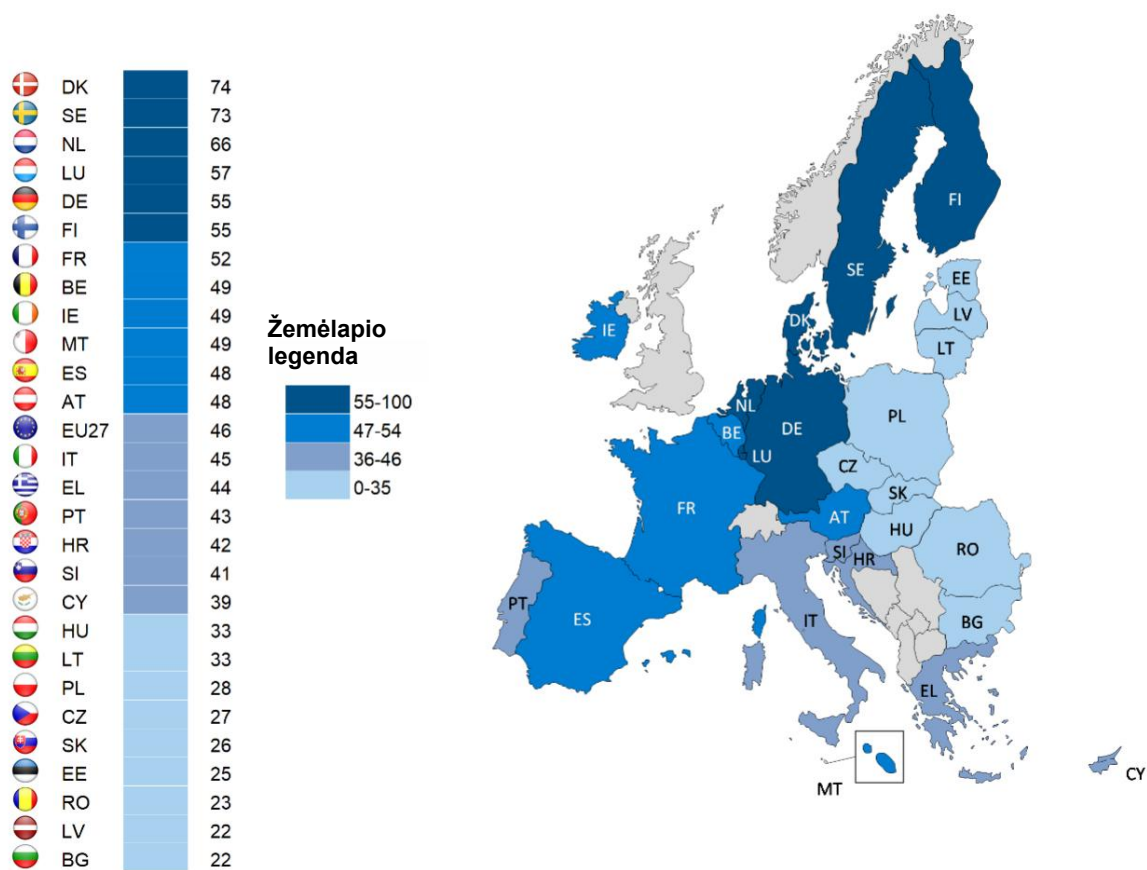
15 QC1T. Kuri iš toliau nurodytų priežasčių, jūsų nuomone, yra viena rimčiausių problemų, su kuria susiduria visas pasaulis?

Klimato kaita

Nacionaliniai rezultatai rodo, kad daugiau nei vienas iš penkių respondentų kiekvienoje šalyje mano, kad klimato kaita yra viena rimčiausių problemų, su kuria susiduria pasaulis. Ši dalis svyruoja nuo 74 proc. Danijoje, 73 proc. Švedijoje ir 66 proc. Nyderlanduose iki 22 proc. respondentų Latvijoje ir Bulgarijoje ir 23 proc. Rumunijoje.

Iš žemėlapių matyti, kad respondentai, manantys, kad klimato kaita yra viena iš rimčiausių problemų, yra labiau linkę rasti ES šiaurinėse ir vakarinėse dalyse.

QC1T Kuris iš šių dalykų, jūsų nuomone, yra viena rimčiausia problema, su kuria susiduria visas pasaulis? (Klimato kaitos proc.)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Trys problemos užima pirmąją vietą nacionaliniu lygmeniu. 16 šalių labiausiai minima problema yra skurdas, badas ir geriamojo vandens trūkumas – nuo 70 proc. Graikijoje ir 69 proc. Ispanijoje ir Liuksemburge iki 51 proc. Airijoje ir Maltoje. Ginkluotas konfliktas labiausiai minimas aštuoniose šalyse, įskaitant Estiją (66 proc.). Suomijoje skurdas, badas, geriamojo vandens trūkumas ir ginkluoti konfliktai yra tokie pat pirmi (po 56 proc.). Klimato kaita yra labiausiai minima problema Danijoje (74 proc.) ir Švedijoje (73 proc.).

Iš nacionalinių bendrų atsakymų rezultatų matyti, kad skurdas, badas ir geriamojo vandens trūkumas kiekvienoje šalyje laikomi rimta problema daugiau nei trečdaliu. Ši dalis svyruoja nuo 71 proc. Švedijoje, 70 proc. Graikijoje ir 69 proc. Ispanijoje ir Liuksemburge iki 35 proc. Latvijoje ir 41 proc. Estijoje ir Rumunijoje. Skurdas, badas ir geriamojo vandens trūkumas užima tris pirmąsias vietas 26 valstybėse narėse.

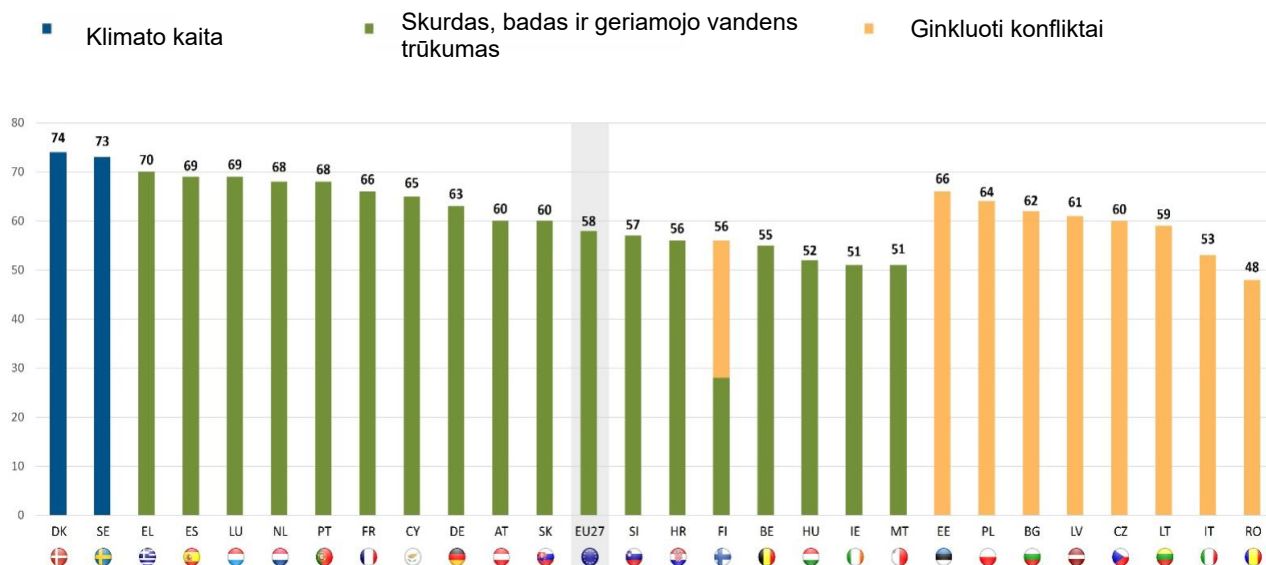
Ginkluoti konfliktai yra viena iš trijų dažniausiai minimų problemų 25 valstybėse narėse. Ši dalis svyruoja nuo 66 proc. Estijoje, 64 proc. Lenkijoje ir 62 proc. Bulgarijoje iki 38 proc. respondentų Graikijoje, 40 proc. Maltoje ir 41 proc. Portugalijoje.

Klimato kaita yra vienintelė kita problema, kuri užima pirmąją vietą bet kurioje šalyje. Ją mini daugiau nei vienas iš penkių respondentų kiekvienoje valstybėje narėje. Labiausiai tikėtina, kad Danijoje (74 proc.), Švedijoje (73 proc.) ir Nyderlanduose (66 proc.) klimato kaita yra viena iš rimčiausių problemų, palyginti su 22 proc. Latvijoje ir Bulgarijoje ir 23 proc. Rumunijoje, kurie taip mano. Klimato kaita yra viena iš trijų labiausiai paminėtų problemų 15 šalių.

Trys pagrindinės problemos bent vienoje šalyje yra dar keturios:

- Ekonominė padėtis užima antrą arba trečią vietą 13-oje šalių. Visose valstybėse narėse, kurios mano, kad tai yra rimta problema, dalis svyruoja nuo 64 proc. Graikijoje, 59 proc. Portugalijoje ir 56 proc. Kipre iki 14 proc. Nyderlanduose, 17 proc. Švedijoje ir 20 proc. Suomijoje.
- Gamtos būklės blogėjimas yra antra labiausiai paminėta problema Slovėnijoje (49 proc.), trečioji – Vengrijoje (41 proc.) ir Suomijoje (38 proc.). Jis taip pat plačiai minimas Austrijoje (39 proc.), tačiau mažiausiai tikėtina, kad jis minimas Airijoje (14 proc.), Lenkijoje (18 proc.) ir Latvijoje (19 proc.).
- Demokratijos ir teisinės valstybės padėties blogėjimas yra trečias pagal svarbą Švedijoje klausimas (56 proc., kaip ir ginkluotų konfliktų atveju). Švedija yra vienintelė šalis, kurioje mažiausiai keturi iš dešimties tai mini kaip rimtą problemą pasaulyje, po to 37 proc. Nyderlanduose ir 34 proc. Vokietijoje. Tai, priešingai, nurodo 11 proc. Lietuvoje ir 12 proc. Kipre.
- Branduolinių ginklų platinimas yra trečias pagal svarbą objektas Lietuvoje (41 proc.), o Lietuva yra vienintelė šalis, kurioje šį klausimą mini daugiau nei trečdalis.

QC1T Kuris iš šių dalykų, jūsų nuomone, yra viena rimčiausia problema, su kuria susiduria visas pasaulis? (Proc. – labiausiai paminėtas atsakymas pagal šalis)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

QC1T Kuris iš šių dalykų, jūsų nuomone, yra viena rimčiausia problema, su kuria susiduria visas pasaulis? (%)																												
	ES 27	BŪ TI	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LIU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Skurdas, badas ir geriamojo vandens trūkumas	58	55	51	49	61	63	41	51	70	69	66	56	43	65	35	44	69	52	51	68	60	43	68	41	57	60	56	71
Ginkluoti konfliktai	52	50	62	60	54	59	66	45	38	51	43	47	53	47	61	59	47	44	40	45	53	64	41	48	46	57	56	56
Klimato kaita	46	49	22	27	74	55	25	49	44	48	52	42	45	39	22	33	57	33	49	66	48	28	43	23	41	26	55	73
Ekonominė padėtis	38	28	48	36	27	30	47	40	64	53	29	37	52	56	46	39	27	40	40	14	41	33	59	47	26	43	20	17
Gamtos blogėjimas	27	28	28	28	20	23	35	14	26	26	38	30	23	35	19	28	33	41	25	33	39	18	27	24	49	31	38	23
Demokratijos ir teisinės valstybės padėties blogėjimas	24	22	20	19	26	34	16	20	27	18	21	19	17	12	15	11	24	17	20	37	25	15	17	26	16	23	29	56
Branduolinių ginklų platinimas	21	24	26	26	18	20	17	21	26	16	15	31	26	21	31	41	17	23	33	15	21	26	19	25	27	28	22	19
Didėjantis pasaulio gyventojų skaičius	21	28	13	30	33	31	22	21	15	13	19	15	13	9	12	13	21	29	18	41	28	17	11	17	20	17	34	23
Sveikatos problemos dėl taršos	21	22	23	11	23	15	15	27	23	19	26	30	25	18	22	22	23	27	27	20	21	17	25	21	22	23	15	16
Infekcinių ligų plitimas	21	20	34	23	14	12	27	25	36	20	14	29	32	29	30	29	16	31	18	11	16	27	19	30	18	27	18	14
Tarptautinis terorizmas	20	26	24	22	17	18	22	27	16	12	28	19	18	19	24	20	21	13	39	23	17	28	17	23	25	18	19	15
Kita (spontaninė)	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	2	0	0	1	1	0	1	0
Nėra (spontaninis)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Nežinau	0	0	1	3	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0

Klimato kaita

ES lygmeniu nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn. visų pirma pasikeitė paminėtos trys problemos: ginkluoti konfliktai (+ 29 procentiniai punktai), branduolinių ginklų platinimas (+ 11 procentinių punktų) ir infekcinių ligų plitimas (23 p. p.). Šie pokyčiai taip pat atsispindi nacionaliniu lygmeniu¹⁶.

Kiekvienoje valstybėje narėje ginkluotas konfliktas minimas kaip rimta problema. Iš tiesų 13 valstybių narių šis padidėjimas yra bent 30 procentinių punktų, didžiausias – Bulgarijoje (62 proc., + 43 proc. punktais), Italijoje (53 proc., + 38 proc. punktais) ir Suomijoje (56 proc., + 36 proc. punktais).

Taip pat vis dažniau minimas branduolinių ginklų platinimas kiekvienoje šalyje – daugiausia respondentų Maltoje (33 proc., + 26 proc. punktų), Lietuvoje (41 proc., + 23 proc. p.), Kroatijoje (31 proc., + 18 proc. punktų) ir Slovėnijoje (27 proc., + 18 proc. punktų).

Užkrečiamųjų ligų plitimas sumažėjo visose 27 valstybėse narėse, o daugiausia respondentų Maltoje (18 proc., -46 proc. p.), Italijoje (32 proc., -38 proc. p.), Bulgarijoje (34 proc., -32 proc. p.) ir Austrijoje (16 proc., -32 proc. p.).

Nors minint klimato kaitą ES lygmeniu įvyko palyginti nedaug pokyčių, tai slepia didelius skirtumus nacionaliniu lygmeniu. Minėti skaičiai sumažėjo 19 šalių, o devyniose šalyse – mažiausiai dešimt procentinių punktų, daugiausia Portugalijoje (43 proc., -20 proc. punktų), Estijoje (25 proc., -19 proc. punktų) ir Airijoje (49 proc., -17 p. p.). Kita vertus, paminėjimas apie klimato kaitą šiek tiek padidėjo septyniuose šalyse (1–4 proc. punktai), o Ispanijoje pokyčių nebuvo (48 proc.).

Yra dar šešios problemos, dėl kurių nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn. nacionaliniu lygmeniu įvyko bent 10 procentinių punktų pokyčių.

- Respondentų, mininčių skurdą, badą ir geriamojo vandens trūkumą, dalis padidėjo 22 šalyse, įskaitant Švediją (71 proc., + 14 proc. punktų), Daniją (61 proc., + 12 proc. punktų), Slovakiją (60 proc., + 11 proc. punktų), Suomiją (56 proc., + 11 proc. punktų) ir Austriją (60 proc., + 10 proc. punktų). Paminėjimų sumažėjo trijose šalyse, įskaitant Rumuniją (41 proc., -12 proc. punktų), Kipre (65 proc.) ir Latvijoje (35 proc.).
- Paminėta ekonominė padėtis padidėjo aštuoniose šalyse, įskaitant Portugaliją (59 proc., + 16 proc. punktų), tačiau suprastėjo 17 šalių, visų pirma Italijoje (52 proc., -19 proc. punktų), Kroatijoje (37 proc., -17 proc. punktų), Ispanijoje (53 proc., -12 proc. p.) ir Slovėnijoje (26 proc., -10 proc. punktų). Slovakijoje (43 proc.) ir Suomijoje (20 proc.) pokyčių nenustatyta.

- Sveikatos problemų dėl taršos dalis sumažėjo 19 šalių, įskaitant Maltą (27 %, -16 pp), Rumuniją (21 %, -16 pp), Lenkiją (17 %, -13 pp), Italiją (25 %, -12 pp) ir Vokietiją (15 %, -10 pp). Priešingai, keturiose šalyse, įskaitant Airiją (27 proc., + 10 proc. punktų), paminėjimų padaugėjo, o keturiose šalyse jie išliko stabilūs.
- Šiuo metu mažiau tikėtina, kad 18 šalių, įskaitant Švediją (15 proc., -20 proc. punktų), Daniją (17 proc., -18 proc. punktų), Čekiją (22 proc., -16 proc.) ir Suomiją (19 proc., 15 proc. p.), respondantai minės tarptautinį terorizmą. Paminėjimų padaugėjo likusiose devyniose šalyse, įskaitant Maltą (39 proc., + 21 proc. p.) ir Airiją (27 proc., + 10 proc. punktų).
- Paminėjimas apie gamtos būklės blogėjimą sumažėjo 25 valstybėse narėse. Devyniose šalyse nuosmukis siekia bent dešimt procentinių punktų, o dviejose šalyse – bent 20 procentinių punktų: Čekija (28 %, -21 pp) ir Airija (14 %, -20 pp). Tačiau paminėjimų padaugėjo Austrijoje (39 proc., + 4 proc. p.) ir Vengrijoje (41 proc., + 1 proc. p.).
- 20 šalių demokratijos ir teisinės valstybės padėties blogėjimas dabar yra mažiau tikėtinas nei 2021 m. 11 šalių nuosmukis siekia bent dešimt punktų, didžiausias – Portugalijoje (17 proc., -22 proc. punktų) ir Airijoje (20 proc., 21 proc. p. p.). Šis rodiklis padidėjo šešiose šalyse, įskaitant Švediją (56 proc., + 5 proc. punktai), o Prancūzijoje išliko nepakitęs (21 proc.).

¹⁶ 2022 m. vasario 24 d. tarp 2021–2023 m. šios apklausos bangų vietoje Rusija įsiveržė į Ukrainą ir tebevyksta jos agresijos karas. 2021 m. apklausa buvo atlikta maždaug vienerius COVID-19 pandemijos metus.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538
Klimato kaita

QC1T Kuris iš šių dalykų, jūsų nuomone, yra viena rimčiausia problema, su kuria susiduria visas pasaulis? (%)

		ES	27	BŪTI	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LIU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	
Klimato kaita	2023 m. gegužės/birželio mėn.	46	49	22	27	74	55	25	49	44	48	52	42	45	39	22	33	57	33	49	66	48	28	43	23	41	26	55	73		
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼3	▼12	▼6	▼11	4	▼3	▼19	▼17	3.	=	1	1	4	▼3	▼9	▼11	▼1	▼4	▼13	▼4	1	▼13	▼20	▼3	▼6	▼13	4	▼1		
Tarptautinis terorizmas	2023 m. gegužės/birželio mėn.	20	26	24	22	17	18	22	27	16	12	28	19	18	19	24	20	21	13	39	23	17	28	17	23	25	18	19	15		
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼1	▼3	7	▼16	▼18	▼2	▼4	10	▼1	4	▼4	7	3.	▼5	▼2	▼3	▼6	▼1	21	▼3	▼9	6	▼7	8	4	▼1	▼15	▼20		
Skurdas, badas ir geriamojo vandens trūkumas	2023 m. gegužės/birželio mėn.	58	55	51	49	61	63	41	51	70	69	66	56	43	65	35	44	69	52	51	68	60	43	68	41	57	60	56	71		
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	4	1	3.	4	12	3.	2	▼7	7	7	3.	1	5	=	=	8	7	1	7	5	10	3.	▼2	▼12	■	11	11	14		
Infekcinių ligų plitimas	2023 m. gegužės/birželio mėn.	21	20	34	23	14	12	27	25	36	20	14	29	32	29	30	29	16	31	18	11	16	27	19	30	18	27	18	14		
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼23	▼6	▼32	▼17	▼23	▼21	▼26	▼24	▼8	▼24	▼14	▼31	▼38	▼1	▼14	▼21	▼13	▼30	▼46	▼15	▼32	▼24	▼15	▼24	▼19	▼28	▼19	▼11		
Ekonominė padėtis	2023 m. gegužės/birželio mėn.	38	28	48	36	27	30	47	40	64	53	29	37	52	56	46	39	27	40	40	14	41	33	59	47	26	43	20	17		
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼5	▼3	▼8	7	2	5	9	5	▼6	▼12	▼4	▼17	▼19	▼8	1	▼2	▼1	▼5	▼3	▼4	▼6	▼9	16	▼7	▼10	=	=	2		
Sveikatos problemos dėl taršos	2023 m. gegužės/birželio mėn.	21	22	23	11	23	15	15	27	23	19	26	30	25	18	22	22	23	27	27	20	21	17	25	21	22	23	15	16		
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼6	=	▼8	▼3	5	▼10	▼5	10	=	▼1	=	1	▼12	▼7	▼4	▼1	▼1	▼8	▼16	▼8	▼7	▼13	9	▼16	▼6	▼6	▼6	=		
Branduolinių ginklų platinimas	2023 m. gegužės/birželio mėn.	21	24	26	26	18	20	17	21	26	16	15	31	26	21	31	41	17	23	33	15	21	26	19	25	27	28	22	19		
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	11	14	17	13	11	9	6	10	11	13	6	18	15	8	10	23	11	16	26	7	8	13	9	15	18	17	13	10		
Ginkluoti konfliktai	2023 m. gegužės/birželio mėn.	52	50	62	60	54	59	66	45	38	51	43	47	53	47	61	59	47	44	40	45	53	64	41	48	46	57	56	56		
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	29	24	43	25	30	26	34	23	13	34	23	30	38	16	16	22	22	34	30	15	30	34	17	35	31	29	36	23		
Didėjantis pasaulio gyventojų skaičius	2023 m. gegužės/birželio mėn.	21	28	13	30	33	31	22	21	15	13	19	15	13	9	12	13	21	29	18	41	28	17	11	17	20	17	34	23		
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	3.	▼5	2	▼3	▼4	7	▼8	▼2	3.	1	4	6	2	3.	▼7	1	▼6	7	8	5	9	4	▼2	2	2	3.	▼8	▼8		
Gamtos blogėjimas	2023 m. gegužės/birželio mėn.	27	28	28	28	20	23	35	14	26	26	38	30	23	35	19	28	33	41	25	33	39	18	27	24	49	31	38	23		
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼8	▼9	▼6	▼21	▼3	▼15	▼7	▼20	▼10	▼4	▼6	▼5	▼4	▼12	▼15	▼9	▼10	1	▼18	▼5	4	▼6	▼7	▼8	▼1	▼10	▼8	▼7		
Demokratijos ir teisinės valstybės blogėjimas	2023 m. gegužės/birželio mėn.	24	22	20	19	26	34	16	20	27	18	21	19	17	12	15	11	24	17	20	37	25	15	17	26	16	23	29	56		
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼2	▼14	1	▼14	▼9	4	▼16	▼21	▼5	▼1	=	▼4	3.	▼12	▼13	▼14	▼15	▼4	▼2	2	▼1	▼14	▼22	3.	▼17	▼1	▼8	5		
Kita (spontaninė)	2023 m. gegužės/birželio mėn.	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	2	0	0	1	1	0	1	0	
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	=	=	=	=	=	=	1	1	1	1	=	=	=	=	1	1	=	=	=	=	=	1	=	=	1	=	▼1	1	=	
Nėra (spontaninis)	2023 m. gegužės/birželio mėn.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	▼1	=	=	=	=	1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	=	
Nežinau	2023 m. gegužės/birželio mėn.	0	0	1	3	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼1	=	=	3.	=	▼1	1	=	=	▼1	▼1	=	1	=	=	=	1	=	=	=	1	=	=	1	▼1	▼1	=	▼1	=	

Klimato kaita

Iš bendrų rezultatų socialinės ir demografinės analizės matyti, kad daugiau kaip trečdalis kiekvienos grupės narių mini klimato kaitą, taip pat pabrėžia šiuos skirtumus:

- Kuo jaunesni respondentai, tuo labiau tikėtina, kad jie mini klimato kaitą: Tai daro 52 proc. 15–24 m. amžiaus asmenų, palyginti su 43 proc. vyresnių nei 55 metų amžiaus asmenų.
- Kuo ilgiau respondentas mokėsi, tuo labiau tikėtina, kad jis paminės klimato kaitą: Tai daro 53 proc. vyresnių nei 20 metų amžiaus asmenų, palyginti su 38 proc. 15 m. ar jaunesnio amžiaus mokyklą baigusiu respondentų.
- Labiausiai tikėtina, kad studentai (59 proc.) ir vadovai (57 proc.) mini klimato kaitą, ypač palyginti su namų šeimininkais (38 proc.).
- Respondentai, kurie niekada arba beveik niekada neturi sunkumų apmokėti sąskaitas (49 proc.), dažniau mini klimato kaitą nei tie, kurie patiria daugiau sunkumų.
- Respondentai, manantys, kad priklauso aukštesnei viduriniajai klasei (60 proc.) arba aukštesnei klasei (57 proc.), dažniau mini klimato kaitą nei tie, kurie nurodo, kad priklauso viduriniajai ar darbo klasei (40 proc.).

Galiausiai respondentai, kurie ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmy, mano, kad tai yra viena rimčiausių problemų nei tie, kurie nesiėmė jokių veiksmy (53 proc., palyginti su 35 proc.).

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

QC1T Kuris iš šių dalykų, jūsų nuomone, yra viena rimčiausia problema, su kuria susiduria visas pasaulis? (PROC. – ES)											
	Klimato kaita	Tarptautinis terorizmas	Skurdas, badas ir geriamojo vandens trūkumas	Infekcinių ligų plitimas	Ekonominė padėtis	Sveikatos problemos dėl taršos	Branduolinių ginklų platinimas	Ginkluoti konfliktai	Didėjantis pasaulio gyventojų skaičius	Gamtos blogėjimas	Demokratijos ir teisinės valstybės padėties blogėjimas
ES 27	46	20	58	21	38	21	21	52	21	27	24
Lytis											
Vyras	46	19	56	20	39	20	21	52	24	28	24
Motėris	47	21	59	22	37	21	21	53	19	27	23
Amžius											
15–24	52	18	59	19	38	21	20	49	20	32	23
25–39	48	18	58	19	39	22	20	50	22	28	25
40–54	47	20	56	20	39	20	21	53	23	27	24
55+	43	22	58	23	37	20	23	54	21	25	23
Išsilavinimas (pabaiga)											
–15	38	20	60	26	45	21	22	55	17	23	17
16–19	42	22	55	22	41	21	22	52	21	26	22
20+	53	20	59	17	33	20	20	53	25	30	28
Vis dar studijuoja	59	16	62	17	34	21	20	48	20	32	26
Socialinė ir profesinė kategorija											
Savarankiškai dirbantis asmuo	44	18	53	22	44	20	24	52	22	29	27
Vadovai	57	16	58	14	33	20	19	55	26	30	29
Kitos baltos apykaklės	45	20	55	22	39	20	20	52	23	27	25
Darbininkai	43	22	57	21	40	21	21	51	22	26	22
Namudiniai asmenys	38	21	58	28	43	26	19	51	15	22	22
Bedarbis	48	21	62	24	48	21	17	50	19	25	21
Išėjęs į pensiją	42	24	58	22	35	20	24	55	20	25	21
Studentai	59	16	62	17	34	21	20	48	20	32	26
Sunkumai apmokėti sąskaitas											
Didžiąją laiko dalį	39	24	58	23	44	23	21	46	19	31	22
Laikas nuo laiko	41	21	54	24	44	23	22	48	19	26	21
Beveik niekada/niekada	49	20	59	19	35	19	21	55	22	27	25
Apsvarstykite priklausymą											
Darbininkų klasė	40	21	62	24	43	23	20	53	19	27	19
Žemesnioji vidurinioji klasė	42	22	59	22	39	19	22	53	18	26	23
Vidurinė klasė	49	20	55	20	37	20	22	52	22	28	25
Vidurinioji klasė	60	15	57	15	32	20	21	51	30	28	33
Viršutinė klasė	57	22	50	21	28	16	22	50	27	29	24
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų											
Taip	53	18	62	19	35	21	20	52	22	29	26
Ne	35	24	49	25	43	20	23	53	20	23	20

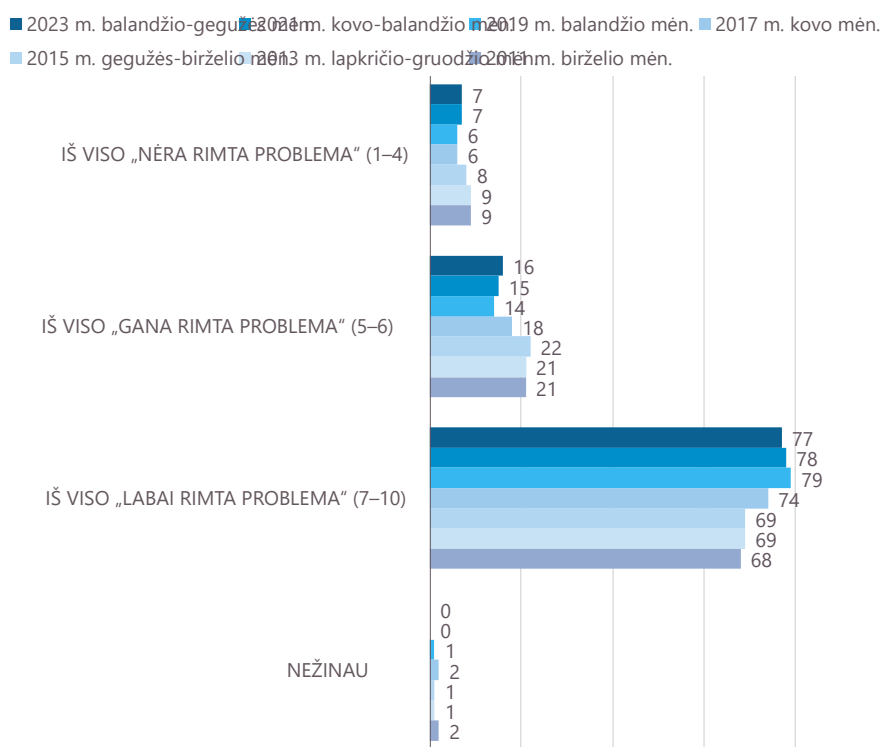
2. Suvokiamas klimato kaitos rimtumas

Beveik aštuoni iš dešimties europiečių mano, kad klimato kaita yra labai rimta problema, respondentų buvo paprašyta pasakyti, kokia rimta problema, jų manymu, šiuo metu yra klimato kaita, naudojant skalę nuo 1 iki 10. „1“ reiškia, kad tai „visiškai nėra rimta problema“, o „10“ reiškia „labai rimta problema“¹⁷. Jų atsakymai suskirstyti į tris grupes: respondentai, kurie mano, kad klimato kaita yra „labai rimta problema“ (7–10 atsakymai), tie, kurie mano, kad tai yra „gana rimta problema“ (5 ir 6 atsakymai), ir tie, kurie mano, kad tai nėra rimta problema (1–4 atsakymai).

Daugiau kaip trys ketvirtadaliai respondentų (77 proc., -1 procentinio punkto nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn.) mano, kad šiuo metu klimato kaita yra labai rimta problema. Tiesą sakant, net ir svarstant tik 8–10 atsakymus, daugiau nei šeši iš dešimties respondentų mano, kad tai rimta problema. Dar daugiau, 31 % suteikia jam maksimalų rezultatą 10, o tai rodo, kad jie mano, kad

Daugiau nei vienas iš dešimties (16 proc., + 1 proc. punkto) mano, kad klimato kaita yra gana rimta problema, o 7 proc. (jokių pokyčių) mano, kad klimato kaita nėra rimta problema. Respondentų, manančių, kad klimato kaita yra labai rimta problema, dalis nuo 2019 m. balandžio mėn. išliko palyginti stabili.

QC2R Ir kaip rimta problema, jūsų nuomone, šiuo metu yra klimato kaita? Naudokite skalę nuo 1 iki 10, iš kurių „1“ reiškia „visiškai nėra rimta problema“, o „10“ reiškia „labai rimta problema“. (PROC. – ES 27)

tai yra labai rimta problema.

¹⁷ QC2R. Kaip manote, kokia rimta problema šiuo metu yra klimato kaita? Naudokite skalę nuo 1 iki 10, iš kurių „1“ reiškia „visiškai nėra rimta problema“, o „10“ reiškia „labai rimta problema“.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

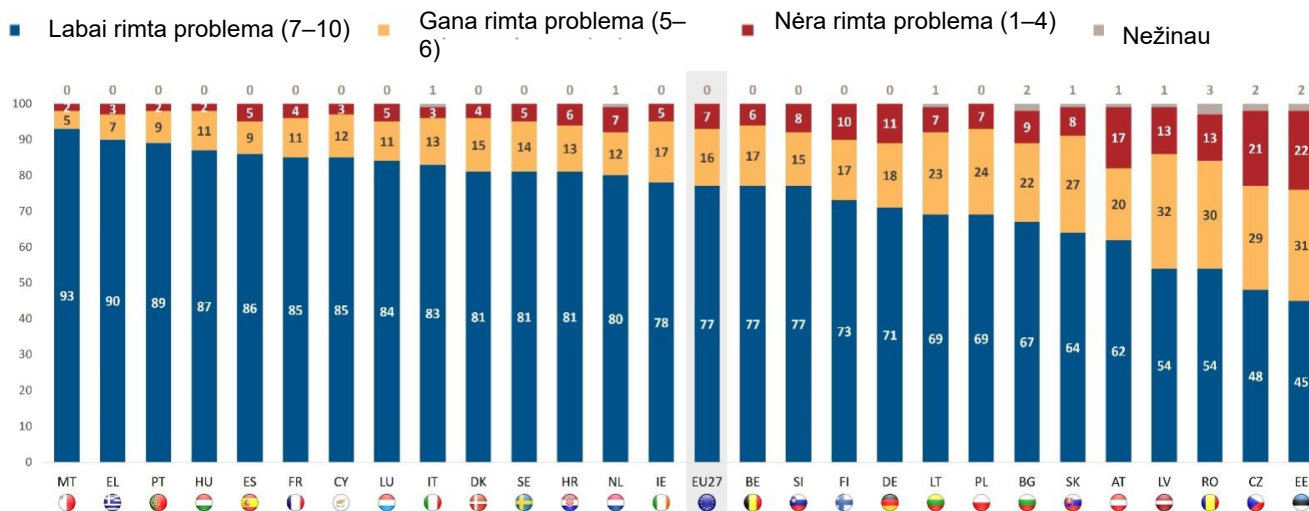
Klimato kaita

Kiekvienoje ES valstybėje narėje respondentai greičiausiai mano, kad klimato kaita šiuo metu yra labai rimta problema. Ši dalis svyruoja nuo 93 proc. Maltoje, 90 proc. Graikijoje ir 89 proc. Portugalijoje iki 45 proc. Estijoje, 48 proc. Čekijoje ir 54 proc. Rumunijoje ir Latvijoje.

Dalis, kuri mano, kad klimato kaita yra gana rimta problema, svyruoja nuo 32 proc. Latvijoje, 31 proc. Estijoje ir 30 proc. Rumunijoje, iki 5 proc. Maltoje, 7 proc. Graikijoje ir 9 proc. Portugalijoje ir Ispanijoje.

Galiausiai septyniuose šalyse bent vienas iš dešimties respondentų mano, kad klimato kaita nėra rimta problema: Estija (22 proc.), Čekija (21 proc.), Austrija (17 proc.), Latvija, Rumunija (po 13 proc.), Vokietija (11 proc.) ir Suomija (10 proc.). Šį atsakymą taip pat pateikia tik 2 proc. Maltoje, Portugalijoje ir Vengrijoje.

QC2R Ir kaip rimta problema, jūsų nuomone, šiuo metu yra klimato kaita? Naudokite skalę nuo 1 iki 10, iš kurių „1“ reiškia „visiškai nėra rimta problema“, o „10“ reiškia „labai rimta problema“. (%)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Pokyčiai nuo 2021 m. kovo-balandžio¹⁸ mėn. yra įvairūs. Dešimtyje šalių respondentai labiau linkę manyti, kad klimato kaita yra labai rimta problema, o didžiausias padidėjimas pastebėtas Maltoje (93 proc., +7 procentiniais punktais, palyginti su 2021 m., +1 procentiniu punktu, palyginti su 2019 m.) ir Suomijoje (73 proc., +7 procentiniais punktais nuo 2021 m., -3 procentiniais punktais nuo 2019 m.). Priešingai, šis požiūris sumažėjo 14 šalių, o keturiose šalyse jis sumažėjo bent dešimt procentinių punktų: Estija (45 %, -18 p. p. nuo 2021 m., -14 procentinių punktų nuo 2019 m.), Čekija (48 %, -16 p. p. nuo 2021 m., -23 p. p. nuo 2019 m.), Slovakija (64 %, -13 pp) ir Rumunija (54 %, -12 pp). Nyderlanduose (80 proc.), Slovėnijoje (77 proc.) ir Lenkijoje (69 proc.) pokyčių nebuvo.

QC2R Ir kaip rimta problema, jūsų nuomone, šiuo metu yra klimato kaita? Naudokite skalę nuo 1 iki 10, iš kurių „1“ reiškia „visiškai nėra rimta problema“, o „10“ reiškia „labai rimta problema“. (%)

	ES 27	MT	FI	EL	LIU	HU	DK	ES	FR	HR	SE	NL	PL	SI	IT	PT	IE	LT	CY	BŪTI	LV	AT	BG	DE	RO	SK	CZ	EE	
Nėra rimta problema (1-4)	2023 m. gegužės/birželio mėn.	7	2	10	3	5	2	4	5	4	6	5	7	7	8	3	2	5	7	3	6	13	17	9	11	13	8	21	22
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	=	▼3	▼8	▼2	=	▼3	▼5	1	▼1	1	▼3	1	=	=	▼1	=	▼3	▼2	▼1	=	▼4	5	5	3.	2	4	6	6
Gana rimta problema (5-6)	2023 m. gegužės/birželio mėn.	16	5	17	7	11	11	15	9	11	13	14	12	24	15	13	9	17	23	12	17	32	20	22	18	30	27	29	31
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	1	▼3	1	▼4	▼6	▼3	=	▼5	▼2	▼3	1	▼2	=	=	1	2	6	4	5	5	8	1	2	5	9	9	8	10
Labai rimta problema (7-10)	2023 m. gegužės/birželio mėn.	77	93	73	90	84	87	81	86	85	81	81	80	69	77	83	89	78	69	85	77	54	62	67	71	54	64	48	45
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼1	7	7	6	6	6	5	5	4	2	2	=	=	=	▼1	▼2	▼3	▼3	▼4	▼5	▼5	▼7	▼8	▼8	▼12	▼13	▼16	▼18
Nežinau	2023 m. gegužės/birželio mėn.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	2	0	3	1	2	2
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	=	▼1	=	=	=	=	=	▼1	▼1	=	=	1	=	=	1	=	=	1	=	=	1	1	1	=	1	=	2	2

Klimato kaita

Socialinė ir demografinė analizė rodo, kad kiekvienoje grupėje daugiau nei septyni iš dešimties respondentų mano, kad klimato kaita yra labai rimta problema. Tačiau yra keletas pastebimų skirtumų:

- Kuo jaunesni respondentai, tuo labiau tikėtina, kad jie taip galvoja: 81 proc. 15–24 metų amžiaus žmonių mano, kad klimato kaita yra labai rimta problema, palyginti su 75 proc. vyresnių nei 55 metų žmonių.
- Kuo ilgiau respondentas mokėsi, tuo labiau tikėtina, kad tai yra labai rimta problema: Tai daro 81 proc. vyresnių nei 20 metų amžiaus asmenų, palyginti su 74 proc. 15 m. ar jaunesnių išsilavinimą baigusiu asmenų.
- Labiausiai tikėtina, kad studentai (86 proc.) ir vadovai (82 proc.) mano, kad klimato kaita yra labai rimta problema, ypač palyginti su namų šeimininkais (73 proc.).
- Tie, kurie patenka į vidurinę klasę (83 proc.), labiausiai linkę manyti, kad klimato kaita yra labai rimta problema, ypač palyginti su tais, kurie patenka į žemesnę vidurinę klasę (72 proc.).

Analizė taip pat rodo (galbūt nenuostabu), kad respondentai, manantys, kad klimato kaita yra rimčiausia (94 proc.) arba viena rimčiausių (89 proc.) problemų, su kuriomis susiduria pasaulis, yra daug labiau linkę teigti, kad tai yra labai rimta problema nei tie, kurie mano, kad klimato kaita nėra viena rimčiausių pasaulio problemų (64 proc.).

Galiausiai respondentai, kurie ėmėsi asmeninių kovos su klimato kaita veiksmų, mano, kad klimato kaita yra labai rimta problema nei tie, kurie nesiėmė jokių veiksmų (84 proc., palyginti su 64 proc.).

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

QC2R Ir kaip rimta problema, jūsų nuomone, šiuo metu yra klimato kaita? Naudokite skalę nuo 1 iki 10, iš kurių „1“ reiškia „visiškai nėra rimta problema“, o „10“ reiškia „labai rimta problema“. (PROC. – ES)				
	Nėra rimta problema (1–4)	Gana rimta problema (5–6)	Labai rimta problema (7–10)	Nežinau
ES 27	7	16	77	0
Lytis				
Vyras	8	16	76	0
Moteris	6	16	77	1
Amžius				
15–24	4	15	81	0
25–39	7	14	79	0
40–54	8	15	77	0
55+	7	17	75	1
Išsilavinimas (pabaiga)				
–15	6	19	74	1
16–19	8	19	73	0
20+	7	12	81	0
Vis dar studijuoja	3	11	86	0
Socialinė ir profesinė kategorija				
Savarankiškai dirbantis asmuo	10	15	75	0
Vadovai	6	12	82	0
Kitos baltos apykaklės	6	17	77	0
Darbininkai	9	16	75	0
Namudiniai asmenys	6	20	73	1
Bedarbis	8	16	76	0
Išėjęs į pensiją	7	18	74	1
Studentai	3	11	86	0
Sunkumai apmokėti sąskaitas				
Didžiąją laiko dalį	8	16	75	1
Laikas nuo laiko	8	18	74	0
Beveik niekada/niekada	7	15	78	0
Apsvarstykite priklausymą				
Darbininkų klasė	7	18	74	1
Žemesnioji vidurinioji klasė	9	18	72	1
Vidurinė klasė	6	15	79	0
Vidurinioji klasė	5	12	83	0
Viršutinė klasė	6	14	80	0
Klimato kaita				
Didžiausia problema	1	5	94	0
Viena iš problemų	2	9	89	0
Ne problema	12	23	64	1
Klimato kaitos suvokimas				
Nėra rimtos problemos	100	0	0	0
Gana rimta problema	0	100	0	0
Labai rimta problema	0	0	100	0
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų				
Taip	5	11	84	0
Ne	11	24	64	1

II. KOVOS SU KLIMATO KAITA VEIKSMAI

Klimato kaita

Šiame skyriuje daugiausia dėmesio skiriama kovos su klimato kaita veiksams. Jame aptariami veikėjai, kurie, europiečių nuomone, yra atsakingi už kovą su klimato kaita, taip pat apžvelgiami veiksmai, kurių europiečiai asmeniškai imasi kovodami su klimato kaita.

QC3. Jūsų nuomone, kas ES yra atsakingas už kovą su klimato kaita? (GALIMI KELI ATSAKYMAI) (PROC. – ES 27)

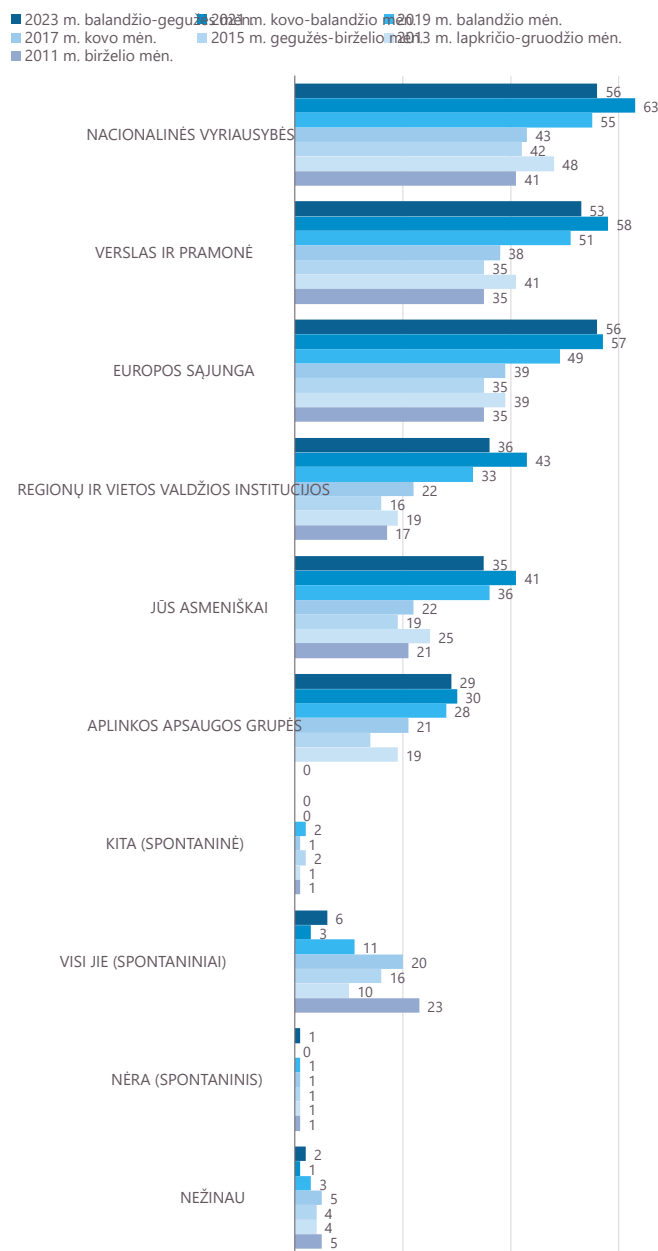
1. Atsakomybė už kovą su klimato kaita

Dauguma europiečių mano, kad Europos Sąjungoje kova su klimato kaita tenka Europos Sąjungai, nacionalinėms vyriausybėms ir įmonėms bei pramonei.

Respondentų buvo klausama, kurie ES subjektai (iš šešių sąrašo), kurie, jų nuomone, yra atsakingi už kovą su klimato kaita. Buvo įmanomi keli atsakymai.¹⁹ Europos Sąjunga (56 proc., -1 procentinio punkto nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn.) ir nacionalinės vyriausybės (56 proc., -6 proc. punktų) yra labiausiai paminėtos, po jų eina verslas ir pramonė (53 proc., - 5 proc. punktai). Mažiau tikėtina, kad jie visi bus paminėti nei 2021 m. kovo-balandžio mėn., tačiau jie tebėra vieninteliai subjektai, kuriuos minėjo bent keturi iš dešimties respondentų. Vertinant ilgesnį laikotarpį, dabar respondentai yra daug labiau linkę prisiimti atsakomybę už kovą su klimato kaita už kiekvieną iš jų nei 2013–2017 m. laikotarpiu.

Daugiau nei trečdalis respondentų teigia, kad atsakingos yra regionų ir vietos valdžios institucijos (36 proc., -7 proc. punktų) arba jos pačios (35 proc., -6 proc. p. p.), o 29 proc. (-1 proc. p. p.) mano, kad atsakingos yra aplinkos apsaugos grupės.

Šiek tiek daugiau nei vienas iš dvidešimties (6 proc., + 3 proc. punktų) spontaniškai teigia, kad visi išvardyti subjektai ES yra atsakingi už kovą su klimato kaita.

19 QC3. Jūsų nuomone, kas ES yra atsakingas už kovą su klimato kaita?

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

14 valstybių narių respondentai dažniausiai teigia, kad už kovą su klimato kaita atsakingos nacionalinės vyriausybės. Didžiausia respondentų dalis – Maltoje (84 proc.), Švedijoje (80 proc.) ir Danijoje (77 proc.). Priešingai, Slovėnijoje (35 proc.), Rumunijoje (40 proc.) ir Latvijoje (43 proc.) taip galvoja mažiau žmonių. Visų 27 valstybių narių nacionalinės vyriausybės užima tris pirmąsias vietas.

Ispanijoje nacionalinės vyriausybės ir Europos Sąjunga užima vienodas pozicijas (po 56 proc.), o Bulgarijoje (po 48 proc.) ir Nyderlanduose (68 proc.) nacionalinės vyriausybės užima pirmąją vietą, palyginti su įmonėmis ir pramone.

27 valstybėse narėse Europos Sąjunga yra viena iš trijų svarbiausių subjektų, kurie laikomi atsakingais už kovą su klimato kaita. Ji yra labiausiai minima šešiose šalyse, įskaitant Liuksemburgą (76 proc.), Prancūziją ir Belgiją (po 65 proc.) ir Ispaniją (53 proc.). Europos Sąjungą taip pat plačiai mini Maltos (79 proc.) ir Danijos (75 proc.) respondentai. Respondentai Rumunijoje (37 proc.), Latvijoje (38 proc.) ir Bulgarijoje (39 proc.) yra mažiausiai linkę manyti, kad ES yra atsakinga už kovą su klimato kaita.

Keturiuose šalyse respondentai dažniausiai mano, kad verslas ir pramonė yra atsakingi už kovą su klimato kaita: Vokietija (66 proc.), Vengrija (60 proc.), Austrija (59 proc.) ir Slovėnija (58 proc.). Bulgarijoje (po 48 proc.) ir Nyderlanduose (68 proc.) verslo ir pramonės įmonės užima pirmąją vietą kaip ir nacionalinės vyriausybės. Verslas ir pramonė taip pat plačiai paminėti Graikijoje (73 proc.) ir Maltoje (68 proc.). Švedija yra vienintelė šalis, kurioje verslas ir pramonė nėra tarp trijų geriausių.

Ispanijoje (38 proc.) ir Bulgarijoje (33 proc.), tačiau dažniausiai jos minimos Maltoje (67 proc.), Liuksemburge (53 proc.) ir Švedijoje (46 proc.). Jie mažiausiai paminėti Čekijoje (19 proc.), Lenkijoje, Latvijoje ir Italijoje (visose 26 proc.).

Yra penkios šalys, kuriose bent pusė visų respondentų mano, kad jie yra asmeniškai atsakingi: Malta (63 proc.), Liuksemburgas (62 proc.), Švedija (60 proc.), Danija (54 proc.) ir Nyderlandai (53 proc.). Tuo tarpu 16 proc. Čekijoje ir 17 proc. Bulgarijoje ir Lenkijoje mano taip pat. Tai trečias labiausiai paminėtas klausimas Švedijoje ir Nyderlanduose (53 %).

Aplinkos apsaugos grupės yra trečias pagal svarbą Austrijos subjektas (kartu su regionų ir vietos valdžios institucijomis – 43 proc.). Jie taip pat plačiai paminėti Maltoje (61 proc.), Liuksemburge (53 proc.) ir Lietuvoje (43 proc.), tačiau mažiau tikėtina, kad respondentai juos paminėjo Bulgarijoje (16 proc.), Čekijoje (17 proc.) ir Italijoje (18 proc.).

Verta pažymėti, kad yra penkios šalys, kuriose bent viena iš dešimties spontaniškai sako, kad visi šie subjektai yra atsakingi už kovą su klimato kaita: Portugalija (32 proc.), Ispanija (13 proc.), Austrija (11 proc.) ir Lietuva bei Bulgarija (po 10 proc.).

QC3. Jūsų nuomone, kas ES yra atsakingas už kovą su klimato kaita? (GALIMI KELI ATSAKYMAI) (%)

	ES 27	BŪ TI	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LIU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Nacionalinės vyriausybės	56	49	48	54	77	61	55	56	74	56	61	50	46	69	43	57	63	48	84	68	52	46	47	40	35	64	62	80
Europos Sąjunga	56	65	39	41	75	63	45	51	73	56	65	53	51	63	38	50	76	41	79	67	52	43	52	37	43	50	55	74
Verslas ir pramonė	53	52	48	46	65	66	44	42	73	54	56	47	43	67	39	56	66	60	68	68	59	34	41	33	58	63	60	55
Regionų ir vietos valdžios institucijos	36	35	33	19	44	44	30	34	45	38	40	41	26	38	26	37	53	29	67	35	43	26	35	31	28	34	29	46
Jūs asmeniškai	35	40	17	16	54	48	22	39	32	36	46	26	20	41	24	37	62	18	63	53	40	17	28	18	22	26	42	60
Aplinkos apsaugos grupės	29	29	16	17	33	31	23	30	32	29	42	42	18	39	26	43	53	24	61	19	43	22	31	21	23	28	24	28
Kita (spontaninė)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0
Visi jie (spontaniški)	6	3	10	4	4	4	5	9	5	13	4	3	9	4	4	10	2	8	2	2	11	3	32	5	8	3	1	1
Nėra (spontaninis)	1	1	1	2	0	2	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	3	1	0	1	1	1	0	0
Nežinau	2	1	6	4	0	1	3	1	0	2	3	0	3	0	3	2	1	1	2	0	2	2	2	4	1	1	2	0

Regionų ir vietos valdžios institucijos yra trečias pagal svarbą veikėjas Graikijoje (45 proc.), Austrijoje (43 proc.),

Klimato kaita

Nacionaliniu lygmeniu nuomonės apie tai, kas yra atsakingas už kovą su klimato kaita, nuo 2021 m. balandžio-gegužės mėn. skyrėsi²⁰.

Apskritai ES lygmeniu dalis, kuri mano, kad atsakingos nacionalinės vyriausybės, sumažėjo septyniais procentiniais punktais, o 18 valstybių narių ši tendencija kartojasi. Iš tiesų 13 šalių nuosmukis sumažėjo bent dešimt procentinių punktų, didžiausias – Airijoje (56 %, -18 procentinių punktų, palyginti su 2021 m., + 8 procentiniais punktais, palyginti su 2019 m.), Slovėnijoje (35 %, -17 procentinių punktų nuo 2019 m., -2 procentiniais punktais nuo 2019 m.) ir Italijoje (46 %, -17 p. p.). Paminėtos nacionalinės vyriausybės padidėjo šešiose šalyse, įskaitant Maltą (84 proc., + 9 proc. punktai nuo 2021 m., + 18 proc. punktų nuo 2019 m.) ir nepakito Graikijoje (74 proc.), Slovakijoje (64 proc.) ir Prancūzijoje (61 proc.).

Europos Sąjungos paminėjimų padaugėjo 15 šalių, įskaitant Lietuvą (50 proc., + 17 proc. punktų), Daniją (75 proc., + 15 proc. punktų) ir Maltą (79 proc., + 10 proc. punktų nuo 2021 m., + 20 proc. punktų nuo 2019 m.). Likusiose 12 šalių respondentai dabar mažiau linkę manyti, kad ES yra atsakinga, o didžiausias nuosmukis nustatytas Rumunijoje (37 proc., -15 proc. punktų), Airijoje (51 proc., 14 procentinių punktų nuo 2021 m., + 6 procentiniais punktais nuo 2019 m.), Portugalijoje (52 proc., -12 procentiniais punktais nuo 2021 m., -4 procentiniais punktais nuo 2019 m.) ir Slovėnijoje (43 proc., -10 procentinių punktų nuo 2021 m., + 4 procentiniais punktais nuo 2019 m.).

13 šalių respondentai mažiau linkę manyti, kad regionų ir vietos valdžios institucijos yra atsakingos, o penkiose šalyse nuosmukis siekia bent dešimt procentinių punktų: Lenkija (26 %, -20 pp), Italija (26 %, -20 pp), Rumunija (31 %, -15 pp), Airija (34 %, -11 pp nuo 2021 m., + 1 nuo 2019 m.) ir Ispanija (38 %, -10 pp). Kita vertus, 11 šalių respondentai dažniau mini regionų ir vietos valdžios institucijas, o tai ypač akivaizdu Liuksemburge (53 proc., + 18 proc. punktų nuo 2021 m., + 23 proc. punktais nuo 2019 m.), Maltoje (67 proc., + 14 proc. punktų nuo 2021 m., + 26 proc. punktais nuo 2019 m.) ir Lietuvoje (37 proc., + 10 proc. punktų). Prancūzijoje (40 proc.) arba Belgijoje ar Portugalijoje (po 35 proc.) nuomonė nepasikeitė.

ES lygmeniu verslo ir pramonės paminėjimų skaičius sumažėjo penkiais punktais, ir ši tendencija atsispindi 16 valstybių narių, įskaitant Rumuniją (33 proc., -16 proc. punktų), Airiją (42 proc., -14 proc. punktų nuo 2021 m., + 3 proc. punktais nuo 2019 m.), Bulgariją (48 proc., -10 proc. punktų) ir Italiją (43 proc., -10 procentinių punktų). Likusiose 11 šalių, visų pirma Graikijoje (73 proc., + 11 proc. punktų), Maltoje (68 proc., + 11 proc. punktų nuo 2021 m., + 25 proc. punktais nuo 2019 m.) ir Lietuvoje (56 proc., + 10 proc. punktų).

18 šalių respondentai mažiau linkę manyti, kad jie asmeniškai yra atsakingi už kovą su klimato kaita, o didžiausias nuosmukis nustatytas Portugalijoje (28 proc., 15 proc. punktų nuo 2021 m., -3 procentiniais punktais nuo 2019 m.), Airijoje (39 proc., -13 proc. p. nuo 2021 m., -4 procentiniais punktais nuo 2019 m.) ir Lenkijoje (17 proc., 13 proc. p.). Paminėjimų padaugėjo šešiose šalyse, įskaitant Daniją (54 proc., + 13 proc. punktų nuo 2021 m., + 2 proc. punktus nuo 2019 m.) ir Maltą (63 proc., 11 proc. punktų nuo 2021 m., + 23 proc. punktus nuo 2019 m.), tačiau Prancūzijoje (46 proc.), Kroatijoje ir Slovakijoje (po 26 proc.).

Paminėta daugiau aplinkos apsaugos grupių 15 šalių, o penkiose šalyse – bent dešimt procentinių punktų: Liuksemburgas (53 %, + 28 procentiniais punktais nuo 2021 m., + 22 procentiniais punktais nuo 2019 m.), Lietuva (43 %, + 16 procentinių punktų nuo 2021 m., + 5 procentiniais punktais nuo 2019 m.), Danija (33 %, + 15 procentinių punktų nuo 2021 m., + 10 procentinių punktų nuo 2019 m.), Malta (61 %, + 13 procentinių punktų) ir Latvija (26 %, + 10 procentinių punktų nuo 2021 m., 7 procentiniais punktais nuo 2019 m.). Kita vertus, paminėjimų sumažėjo dešimtyje šalių, įskaitant Italiją (18 proc., -14 proc. punktų), Rumuniją (21 proc., -13 proc. punktų) ir Kiprą (39 proc., -10 proc. punktų).

²⁰ Palyginti su 2021 m., tyrimo atlikimo metodika visiškai skyrėsi BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ir iš dalies EL, MT, NL, SI, SK. Tais atvejais, kai skirtumai yra dideli, pridėtas palyginimas su 2019 m. rezultatais.

Klimato kaita

Socialinių ir demografinių rezultatų analizė rodo, kad:

- Kuo ilgiau respondentas liko mokyti, tuo labiau tikėtina, kad jis priskirs atsakomybę kiekvienam dalyviui. Pavyzdžiui, 60 proc. 20 metų ar vyresnių išsilavinimą baigusių asmenų mano, kad ES yra atsakinga, palyginti su 52 proc. 15 m. ar jaunesnių asmenų.
- Išskyrus aplinkosaugos grupes, vadovai yra labiausiai linkę pasakyti, kad kiekvienas subjektas yra atsakingas. Labiausiai tikėtina, kad studentai ir vadovai atsakomybę priskirs ES (po 62 proc.).
- Respondentai, kurie niekada arba beveik niekada neturi sunkumų apmokėti sąskaitas, yra labiausiai linkę manyti, kad kiekvienas veikėjas yra atsakingas. Pavyzdžiui, 59 proc. tai sako apie nacionalines vyriausybes, palyginti su 52 proc. tų, kurie dažniausiai susiduria su sunkumais apmokėti sąskaitas.
- Tie, kurie laiko save aukštesniosios vidurinės klasės dalimi, labiausiai linkę pasakyti, kad kiekvienas veikėjas yra atsakingas, nors aplinkos apsaugos grupių atveju lygi dalis tų, kurie save laiko viduriniąja klase, taip pat mano (abu 30 proc.).

Analizė taip pat rodo, kad respondentai, kurie mano, kad klimato kaita yra rimčiausia problema arba viena iš rimčiausių problemų, labiau linkę laikyti kiekvieną subjektą atsakingu, palyginti su tais, kurie nemano, kad klimato kaita yra rimta problema. Pavyzdžiui, 70 proc. tų, kurie mano, kad klimato kaita yra didžiausia problema, o 64 proc. mano, kad tai viena iš rimčiausių problemų, taip pat mano, kad ES yra atsakinga, palyginti su 48 proc. tų, kurie nemano, kad klimato kaita yra rimta problema pasauliui.

Kuo rimčiau respondentas suvokia klimato kaitą, tuo labiau tikėtina, kad kiekvienas subjektas bus laikomas atsakingu už kovą su ja. Pavyzdžiui, 58 proc. tų, kurie mano, kad klimato kaita yra labai rimta problema, mano, kad verslas ir pramonė yra atsakingi, palyginti su 35 proc., kurie mano, kad tai nėra rimta problema. Tas pats galioja, kai palyginate tuos, kurie ėmėsi ir nesiėmė asmeninių kovos su klimato kaita veiksmų.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

QC3. Jūsų nuomone, kas ES yra atsakingas už kovą su klimato kaita? (GALIMI KELI ATSAKYMAI) (PROC. – ES)								
	Nacionalinės vyriausybės	Europos Sąjunga	Regionų ir vietos valdžios institucijos	Verslas ir pramonė	Jūs asmeniškai	Aplinkos apsaugos grupės	Kita (spontaniinė)	Visi jie (spontaniški)
ES 27	56	56	36	53	35	29	0	6
Lytis								
Vyras	56	57	35	53	35	27	0	6
Moteris	56	56	37	53	36	30	0	7
Amžius								
15–24	56	59	34	53	34	30	0	6
25–39	56	58	38	56	37	31	0	6
40–54	57	57	36	54	37	28	0	7
55+	55	54	35	52	33	27	0	7
Išsilavinimas (pabaiga)								
–15	51	52	32	49	28	24	0	10
16–19	53	54	35	53	33	29	0	6
20+	61	60	39	56	41	31	0	5
Vis dar studijuoja	59	62	37	58	37	29	0	6
Socialinė ir profesinė kategorija								
Savarankiškai dirbantis asmuo	53	56	35	52	32	28	0	8
Vadovai	63	62	42	59	44	31	0	5
Kitos baltos apyklės	56	58	34	53	34	28	0	6
Darbininkai	52	54	35	52	35	29	0	7
Namudiniai asmenys	52	52	30	45	27	23	0	11
Bedarbis	55	58	37	55	37	37	0	6
Išėjęs į pensiją	55	53	35	52	33	28	0	6
Studentai	59	62	37	58	37	29	0	6
Sunkumai apmokėti sąskaitas								
Didžiąją laiko dalį	52	55	35	50	27	27	0	9
Laikas nuo laiko	49	51	34	48	28	27	0	7
Beveik niekada/niekada	59	59	37	56	39	30	0	6
Apsvarstykite priklausymą								
Darbininkų klasė	55	54	37	53	32	28	0	9
Žemesnioji vidurinioji klasė	52	53	31	50	31	26	1	8
Vidurinė klasė	56	57	37	54	36	30	0	5
Vidurinioji klasė	63	65	40	60	46	30	1	4
Viršutinė klasė	57	62	35	46	35	24	0	6
Klimato kaita								
Didžiausia problema	66	70	45	61	47	35	0	5
Viena iš problemų	62	64	42	60	44	34	0	6
Ne problema	49	48	30	47	27	24	0	7
Klimato kaitos suvokimas								
Nėra rimtos problemos	34	30	20	35	16	15	1	5
Gana rimta problema	44	44	27	41	23	23	0	6
Labai rimta problema	60	62	39	58	40	31	0	7
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų								
Taip	62	62	42	60	43	32	0	7
Ne	46	46	26	42	21	22	0	6

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538
Klimato kaita

2. Asmeniniai kovos su klimato kaita veiksmai

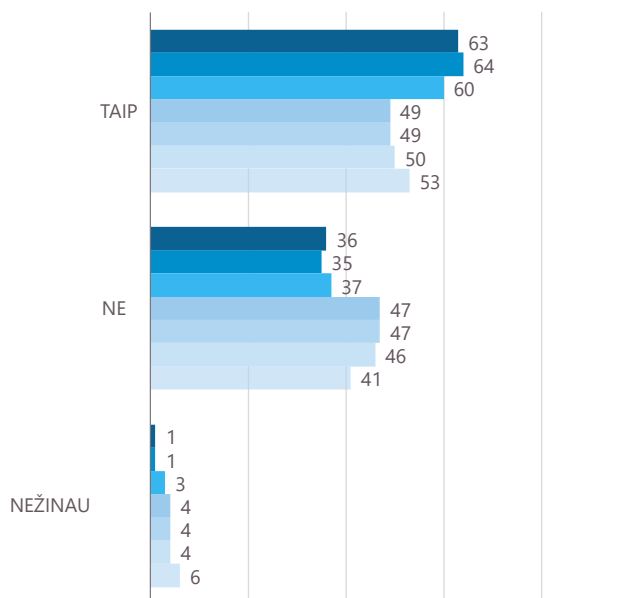
Per pastaruosius šešis mėnesius daugiau kaip šeši iš dešimties europiečių asmeniškai ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų

Nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn. respondentų, kurie teigia, kad per pastaruosius 6 mėnesius ėmėsi asmeninių kovos su klimato kaita veiksmų, dalis šiek tiek pasikeitė (63 proc., -1 procentinio punkto)²¹. Daugiau nei trečdalis (36 proc., + 1 proc. p. p.) teigia nesiėmę jokių veiksmų, o 1 proc. (jokių pokyčių) teigia nežinantys.

Ilgalaikėje perspektyvoje veiksmų, kurių imtasi, dalis nuo 2019 m. balandžio mėn. išliko palyginti stabili, tačiau gerokai didesnė nei 2011–2017 m. laikotarpiu.

QC5 Ar per pastaruosius šešis mėnesius asmeniškai ėmėsite kokių nors kovos su klimato kaita veiksmų? (PROC. – ES 27)

■ 2023 m. balandžio-gegužės mėn. ■ 2021 m. kovo-balandžio mėn. ■ 2019 m. balandžio mėn.
 ■ 2017 m. kovo mėn. ■ 2015 m. gegužės-birželio mėn. ■ 2013 m. lapkričio-gruodžio mėn.
 ■ 2011 m. birželio mėn.

21 QC5. Ar per pastaruosius šešis mėnesius ėmėsite kokių nors kovos su klimato kaita veiksmų?

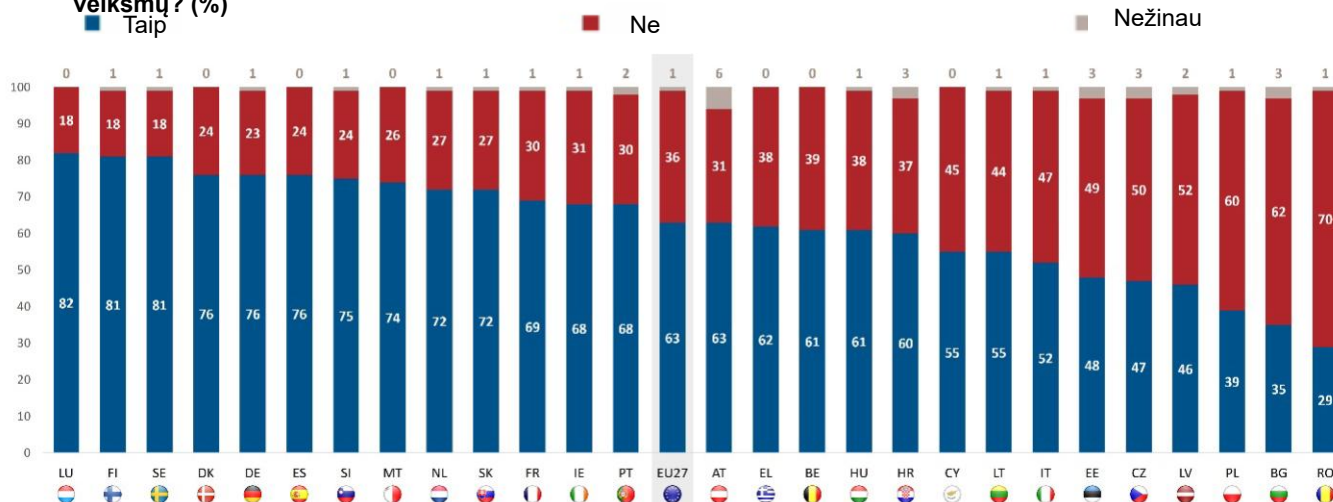
Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Nacionaliniu lygmeniu dauguma respondentų 21 valstybėje narėje teigia, kad per pastaruosius šešis mėnesius asmeniškai ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų, o septyniose šalyse tai padarė bent trys ketvirtadaliai: Liuksemburge (82 proc.), Suomijoje ir Švedijoje (po 81 proc.), Danijoje, Vokietijoje ir Ispanijoje (po 76 proc.) ir Slovėnijoje (75 proc.).

asmeniškai ėmėsi kovoti su klimato kaita, o didžiausias padidėjimas tarp respondentų Danijoje (76 proc., + 14 procentinių punktų, palyginti su 2021 m., + 1 procentiniu punktu, palyginti su 2019 m.), Nyderlanduose (72 proc., + 11 proc. punktu) ir Liuksemburge (82 proc., + 9 proc. punktais nuo 2021 m., + 1 procentiniu punktu nuo 2019 m.).

QC5 Ar per pastaruosius šešis mėnesius asmeniškai ėmėsite kokių nors kovos su klimato kaita veiksmų? (%)

Kita vertus, tik 29 proc. Rumunijos, 35 proc. Bulgarijos ir 39 proc. Lenkijos gyventojų teigia, kad per šį laikotarpį ėmėsi asmeninių veiksmų.

Kita vertus, respondentai vienuolikoje šalių, įskaitant Portugaliją (68 proc., 15 proc. punktų nuo 2021 m., -6 proc. punktais nuo 2019 m.), Lenkiją (39 proc., -13 proc. p.) ir Kiprą (55 proc., -10 proc. punktu), rečiau teigia, kad ėmėsi veiksmų.

Tendencijos nuo 2021 m. balandžio-gegužės mėn.²² yra įvairios. Dešimtyje valstybių narių respondentai dabar labiau linkę teigti, kad per pastaruosius šešis mėnesius

Likusiose šešiose šalyse pokyčių nebuvo.

QC5 Ar per pastaruosius šešis mėnesius asmeniškai ėmėsite kokių nors kovos su klimato kaita veiksmų? (%)

	ES ₂₇	DK	NL	LI _U	FI	LT	SE	EL	IT	LV	EE	ES	FR	HR	MT	SI	SK	BŪ _{TI}	DE	RO	BG	CZ	IE	HU	AT	CY	PL	PT
2023 m. gegužės/birželio mėn.	63	76	72	82	81	55	81	62	52	46	48	76	69	60	74	75	72	61	76	29	35	47	68	61	63	55	39	68
Taip Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼1	14	11	9	8	7	7	4	4	4	1	=	=	=	=	=	=	▼1	▼2	▼2	▼3	▼3	▼4	▼6	▼8	▼10	▼13	▼15
2023 m. gegužės/birželio mėn.	36	24	27	18	18	44	18	38	47	52	49	24	30	37	26	24	27	39	23	70	62	50	31	38	31	45	60	30
Ne Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	1	▼14	▼12	▼9	▼9	▼8	▼8	▼4	▼4	▼6	▼4	1	=	▼2	2	▼1	▼1	1	2	1	3	=	3	6	4	10	13	13
2023 m. gegužės/birželio mėn.	1	0	1	0	1	1	1	0	1	2	3	0	1	3	0	1	1	0	1	1	3	3	1	1	6	0	1	2
Nežinau Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	=	=	1	=	1	1	1	=	=	2	3	▼1	=	2	▼2	1	1	=	=	1	=	3	1	=	4	=	=	2

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Daugiau nei pusė visų kiekvienos socialinės ir demografinės grupės respondentų teigia, kad jie asmeniškai ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų, tačiau yra keletas pastebimų skirtumų:

- 25–54 m. amžiaus grupės respondentai (66 proc.) dažniau teigia, kad ėmėsi veiksmų, palyginti su jaunesniais (61 proc.) ar vyresniais (60 proc.) respondentais.
- Kuo ilgiau respondentas mokėsi, tuo labiau tikėtina, kad jis ėmėsi veiksmų: Tai padarė 71 proc. 20 metų ar vyresnių išsilavinimą baigusių asmenų, palyginti su 55 proc., kurie baigė mokslus būdami 15 metų ar jaunesni.
- Vadovai (74 proc.) dažniau nei kitų socialinių ir profesinių grupių vadovai teigia, kad ėmėsi veiksmų, ypač palyginti su bedarbiais (57 proc.).
- Respondentai, kurie niekada arba beveik niekada neturi sunkumų apmokėti sąskaitas (67 proc.), dažniau teigia, kad ėmėsi veiksmų nei tie, kurie patiria daugiau sunkumų.
- Tie, kurie laiko save aukštesniosios vidurinės klasės dalimi (75 proc.), dažniau teigia, kad ėmėsi veiksmų, nei tie, kurie mano, kad jie priklauso kitoms socialinių kopėčių kategorijoms, ypač darbininkų klasei (59 proc.).

Analizė taip pat rodo, kad respondentai, manantys, kad klimato kaita yra rimčiausia (76 proc.) arba viena rimčiausių (71 proc.) problemų, su kuriomis susiduria pasaulis, yra labiau linkę imtis veiksmų, palyginti su tais, kurie klimato kaitą laiko viena iš rimčiausių problemų (55 proc.).

QC5 Ar per pastaruosius šešis mėnesius asmeniškai ėmėsite kokių nors kovos su klimato kaita veiksmų? (PROC. – ES)

	Taip	Ne	Nežinau
ES 27	63	36	1
Lytis			
Vyras	61	38	1
Moteris	65	34	1
Amžius			
15–24	61	38	1
25–39	66	33	1
40–54	66	33	1
55+	60	38	2
Išsilavinimas (pabaiga)			
–15	55	44	1
16–19	60	39	1
20+	71	28	1
Vis dar studijuoja	67	32	1
Socialinė ir profesinė kategorija			
Savarankiškai dirbantis asmuo	65	34	1
Vadovai	74	25	1
Kitos baltos apykaklės	63	35	2
Darbininkai	63	36	1
Namudiniai asmenys	58	41	1
Bedarbis	57	42	1
Išėjęs į pensiją	59	40	1
Studentai	67	32	1
Sunkumai apmokėti sąskaitas			
Didžiąją laiką dalį	58	41	1
Laikas nuo laiko	55	44	1
Beveik niekada/niekada	67	32	1
Apsvarstykite priklausymą			
Darbininkų klasė	59	40	1
Žemesnioji vidurinioji klasė	60	39	1
Vidurinė klasė	64	35	1
Vidurinioji klasė	75	25	0
Viršutinė klasė	65	35	0
Klimato kaita			
Didžiausia problema	76	23	1
Viena iš problemų	71	28	1
Ne problema	55	44	1
Klimato kaitos suvokimas			
Nėra rimtos problemos	41	57	2
Gana rimta problema	44	54	2
Labai rimta problema	69	30	1

3. Atskirų veiksmų rūšys

Daugiau nei devyni iš dešimties europiečių ėmėsi bent vieno veiksmo, kad padėtų kovoti su klimato kaita

Respondentams buvo pateiktas 15 veiksmų sąrašas ir jie paklausė, kokių veiksmų jie asmeniškai ėmėsi kovodami su klimato kaita²³. Daugiau kaip devyni iš dešimties (93 proc., -3 procentiniais punktais nuo 2021 m. kovobalandžio mėn.) ėmėsi bent vieno veiksmo.

Dažniausiai minėtais veiksmais siekiama sumažinti atliekų kiekį ir reguliariai jas atskirti perdirbimui (70 proc., -5 procentiniais punktais). Tai ir bandymas sumažinti vienkartinę prekių vartojimą (53 %, -6 procentiniais punktais) yra vieninteliai veiksmai, kuriuos minėjo bent pusė visų respondentų. Tačiau abiem atvejais respondentai dabar rečiau nei 2021 m. sakys, kad imasi kiekvieno veiksmo.

Beveik keturi iš dešimties (37 proc.) teigia, kad perkant naują buitinį prietaisą mažesnis energijos suvartojimas yra svarbus veiksnys, lemiantis jų pasirinkimą – nuo 2021 m. jis sumažėjo penkiais procentiniais punktais, o nuo 2019 m. – antrą kartą iš eilės.

Šiek tiek daugiau nei trys iš dešimties (31 %, jokių pokyčių) pirkti ir valgyti mažiau mėsos.

Daugiau nei ketvirtadalis respondentų teigia, kad jie reguliariai naudoja aplinkai nekenksmingas alternatyvas savo asmeniniam automobiliui, pavyzdžiui, vaikščiojimą, važiavimą dviračiu, viešuoju transportu ar dalijimąsi automobiliu (28 proc., -2 proc. p.), arba kad jie perka ir valgo daugiau ekologiškų maisto produktų (28 proc., -4 proc. p. p.).

Kitų veiksmų ėmėsi mažiau nei vienas iš penkių respondentų, o nuo 2021 m. pokyčių nedaug.

Daugiau nei vienas iš dešimties teigia, kad jie savo namus izoluoja geriau, kad sumažintų savo energijos suvartojimą (17 proc., -1 proc. p.), jie atsižvelgia į savo perkamų maisto produktų anglies pėdsaką ir kartais atitinkamai pritaiko apsipirkimą (15 proc., -1 proc. p.),

Maždaug vienas iš dešimties savo namuose įdiegė įrangą, skirtą energijos suvartojimui kontroliuoti ir sumažinti (11 proc., + 1 proc. p.), planuodami atostogas ir kitas ilgesnio atstumo keliones atsižvelgia į savo transporto anglies pėdsaką ir kartais atitinkamai pritaiko savo planus (11 proc., nesikeičia) arba perėjo į energijos tiekėją, kuris tiekia daugiau energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių nei ankstesnis (10 %, jokių pokyčių).

Mažiau nei vienas iš dešimties savo namuose įrengė saulės baterijų plokštes (9 %, + 1 pp), įsigijo naują automobilį ir jo mažos degalų sąnaudos buvo svarbus veiksnys jų pasirinkimui (7 %, -1 pp), nupirko mažai energijos suvartojantį namą (4 %, be pakeitimų) arba nusipirko elektromobilį (3 %, + 1 pp).

Žvelgiant į ilgalaikes tendencijas, matyti, kad žmonių, bandančių sumažinti savo atliekų kiekį arba sumažinti vienkartinę daiktų vartojimą, skaičius yra žemiausias nuo 2013 m.

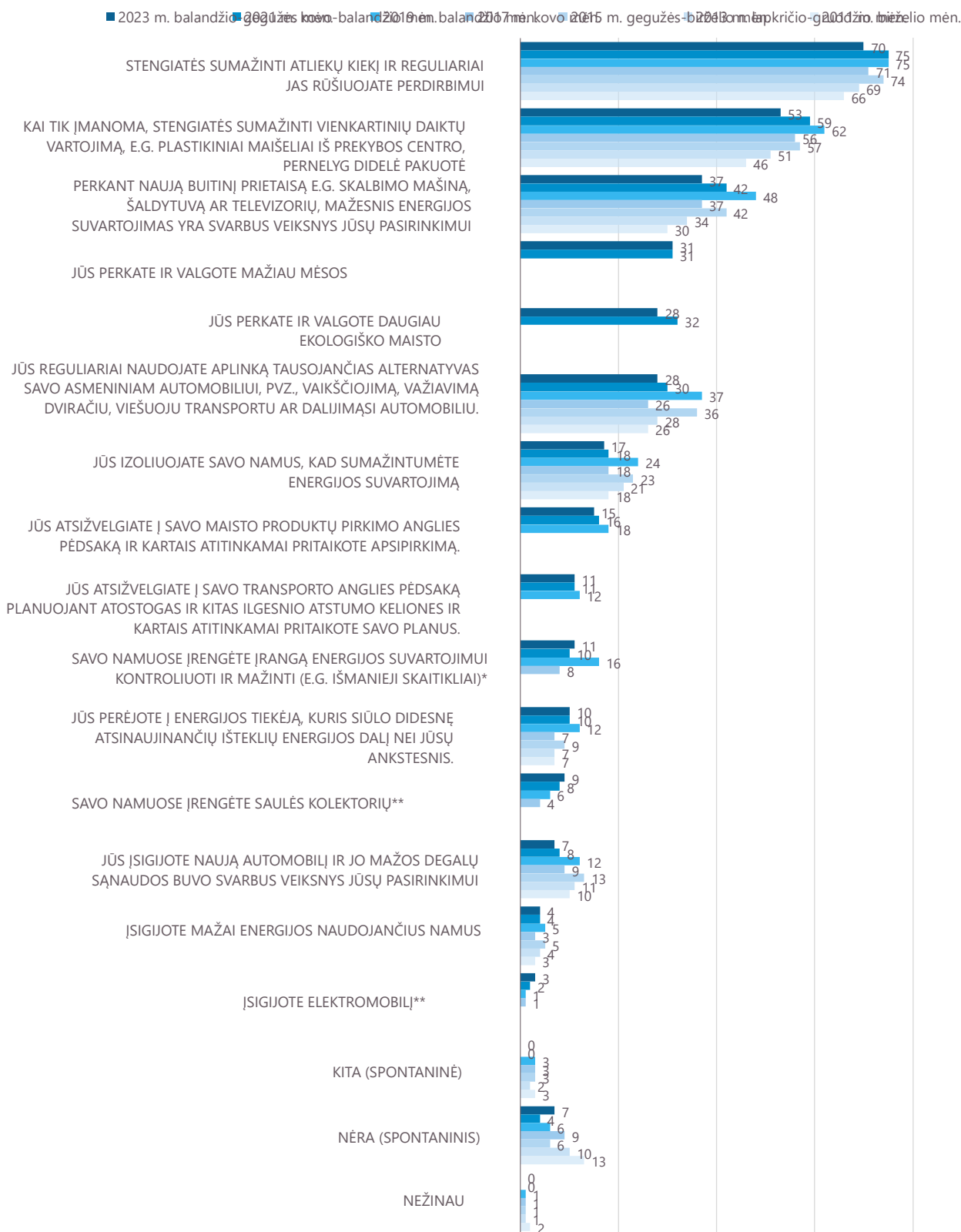
Respondentų, kurie teigia, kad mažesnis energijos suvartojimas yra svarbus veiksnys perkant naują buitinį prietaisą, dalis sumažėjo iki tokio pat lygio kaip ir 2017 m., o respondentų, kurie geriau apšiltino savo namus arba nusipirko naujų mažai degalų naudojančių automobilių, dalis šiuo metu yra mažiausia.

23 QC6. Kuris iš toliau nurodytų veiksmų, jei tokių yra, taikomas jums? (GALIMI KELI ATSAKYMAI)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

QC6 Kokie iš toliau nurodytų veiksmų, jei tokių yra, taikomi jums? (GALIMI KELI ATSAKYMAI) (PROC. – ES 27)

Klimato kaita

Nacionaliniu lygmeniu mažiausiai aštuoni iš dešimties kiekvienos valstybės narės respondentų teigia, kad per pastaruosius šešis mėnesius ėmėsi bent vieno kovos su klimato kaita veiksmų. Taip teigia visi Maltos respondentai (100 proc.), taip pat 99 proc. Švedijoje ir 98 proc. Liuksemburge, Slovėnijoje ir Nyderlanduose. Palyginti su 80 proc. Bulgarijoje, 83 proc. Kipre ir 85 proc. Rumunijoje.

Palyginti su 2021 m. kovo-balandžio mėn.,²⁴respondentai iš 21 šalies dabar mažiau linkę teigti, kad ėmėsi bent vieno veiksmo, o didžiausias nuosmukis nustatytas Portugalijoje (87 proc., -13 procentinių punktų, palyginti su 2021 m., -2 procentiniais punktais, palyginti su 2019 m.), Lenkijoje (87 proc., -10 proc. punktų), Čekijoje (91 proc., -8 procentiniais punktais nuo 2021 m., -3 procentiniais punktais nuo 2019 m.) ir Latvijoje (89 proc., -8 procentiniais punktais). Malta (100 proc., +3 proc. punktai) ir Rumunija (85 proc., +2 proc. punktai) yra vienintelės šalys, kuriose respondentai dabar labiau linkę imtis bent vieno veiksmo, o Švedijoje (99 proc.), Liuksemburge (98 proc.), Prancūzijoje (96 proc.) ir Suomijoje (95 proc.) pokyčių nebuvo.

Visose šalyse, išskyrus vieną, respondentai dažniausiai teigia, kad jie stengiasi sumažinti atliekų kiekį ir reguliariai jas rūšiuoti perdirbimui, nors dalis svyruoja nuo 91 proc. respondentų Maltoje ir Švedijoje ir 82 proc. Prancūzijoje ir Liuksemburge iki 36 proc. Rumunijoje ir 49 proc. Lenkijoje. Tačiau šis veiksmas patenka į tris geriausias visose valstybėse narėse, nes jis yra trečias labiausiai paminėtas Bulgarijoje (26 proc.).

„Perkant naują buitinių prietaisų mažesnis suvartojamos energijos kiekis yra svarbus jūsų pasirinkimo veiksnys“ yra vienintelė kita galimybė, kuri užima pirmą vietą nacionaliniu lygmeniu ir yra labiausiai minimas veiksmas Bulgarijoje (39 proc.). Šį veiksma taip pat paminėjo bent pusė visų respondentų Maltoje (67 proc.), Nyderlanduose (54 proc.), Švedijoje (52 proc.) ir Slovėnijoje (51 proc.). Tai trečias labiausiai paminėtas veiksmas 16-oje šalių.

Antras labiausiai paminėtas veiksmas – 26 valstybėse narėse, kuriose stengiasi, kai tik įmanoma, sumažinti vienkartinį prekių vartojimą: nuo 81 proc. Švedijos respondentų, 78 proc. Maltoje ir 71 proc. Nyderlanduose iki 31 proc. Rumunijoje, 32 proc. Bulgarijoje ir 36 proc. Lenkijoje. Šis veiksmas patenka į tris geriausias kiekvienoje valstybėje narėje, o Bulgarijoje – antra vieta – geriau izoliuoti namus, kad būtų sumažintas energijos suvartojimas.

Pirkti ir valgyti mažiau mėsos yra trečias labiausiai paminėtas veiksmas Nyderlanduose (58 proc.), Vokietijoje (47 proc.) ir Prancūzijoje (41 proc.); tai taip pat minėjo bent pusė visų Švedijos ir Liuksemburgo respondentų (po 53 proc.). Priešingai, tik 11 proc. Lenkijoje ir 13 proc. Portugalijoje ir Lietuvoje teigia, kad imasi šių veiksmų.

Trečias dažniausiai Švedijoje (63 proc.), Suomijoje (45 proc.) ir Airijoje (29 proc.) paminėtas veiksmas yra

reguliarus aplinkai nekenkiančių asmeninių automobilių alternatyvų naudojimas; jis taip pat plačiai minimas Nyderlanduose (56 proc.) ir Liuksemburge (47 proc.). Tai mažiausiai minėjo respondentai Lenkijoje (12 proc.), Italijoje ir Kroatijoje (po 14 proc.).

Keturiuose šalyse ekologiškesnio maisto pirkimas ir valgymas yra trečias labiausiai paminėtas veiksmas: Liuksemburgas (60 proc.), Slovėnija (56 proc.), Danija (47 proc.) ir Austrija (41 proc.). Tai taip pat paminėta bent pusė Švedijos (52 proc.). Priešingai, 11 proc. Vengrijoje, 12 proc. Lenkijoje ir 14 proc. Bulgarijoje teigia, kad jie imasi šių veiksmų.

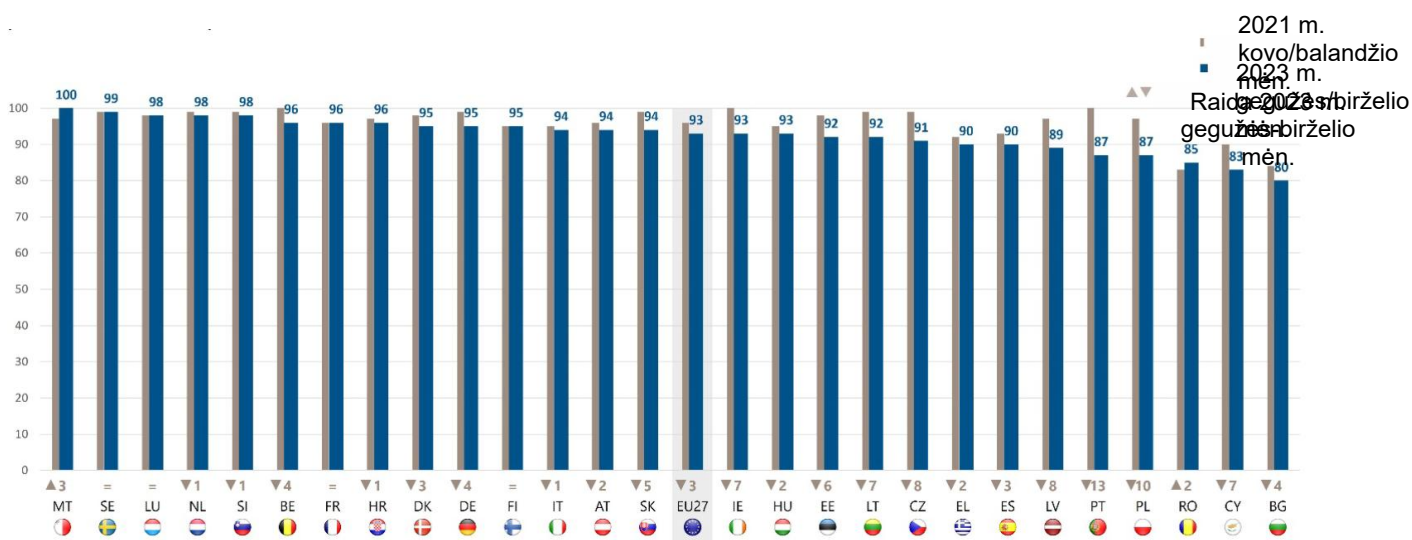
Bulgarijoje geriau izoliuoti namus, kad būtų sumažintas energijos suvartojimas, ir bandymas sumažinti vienkartinį daiktų vartojimą (abiem atvejais – 32 proc.). Geresnę būsto izoliaciją taip pat minėjo 43 proc. respondentų Nyderlanduose ir 32 proc. Slovėnijoje.

Nė vienoje šalyje nėra jokių kitų veiksmų TOP 3. Svarbūs likusių veiksmų rezultatai yra šie:

- Švedijos (46 proc.) ir Nyderlandų (41 proc.) respondentai dažniau nei kitų šalių respondentai teigia, kad atsižvelgia į savo maisto produktų pirkimo anglies pėdsaką ir kada nors prisitaiko prie apsipirkimo.
- Nyderlandų respondentai (44 proc.) dažniau nei kitų šalių respondentai teigia įrengę savo namuose įrangą energijos suvartojimui kontroliuoti ir mažinti. Malta (33 proc.) ir Liuksemburgas (20 proc.) yra vienintelės kitos šalys, kuriose bent kas penktadalis teigia tai padariusios.
- Švedijos respondentai (43 proc.) dažniau nei kitų šalių respondentai teigia, kad planuodami atostogas ar ilgesnes keliones atsižvelgia į savo transporto anglies pėdsaką.
- Švedija (25 proc.) taip pat yra vienintelė šalis, kurioje bent vienas iš penkių teigia perėjęs į energijos tiekėją, kuris siūlo didesnę dalį energijos iš atsinaujinančių šaltinių.
- Nyderlandai (43 proc.), Kipras (25 proc.) ir Malta (21 proc.) yra vienintelės šalys, kuriose bent kas penktas yra įrengęs saulės baterijų plokštes savo namuose.
- Beveik vienas iš penkių Liuksemburgo respondentų (19 proc.) teigia, kad jie nusipirko mažai energijos suvartojantį būstą, bent vienas iš dešimties Nyderlanduose (12 proc.) ir Kipre (10 proc.) taip pat teigė tai darę.

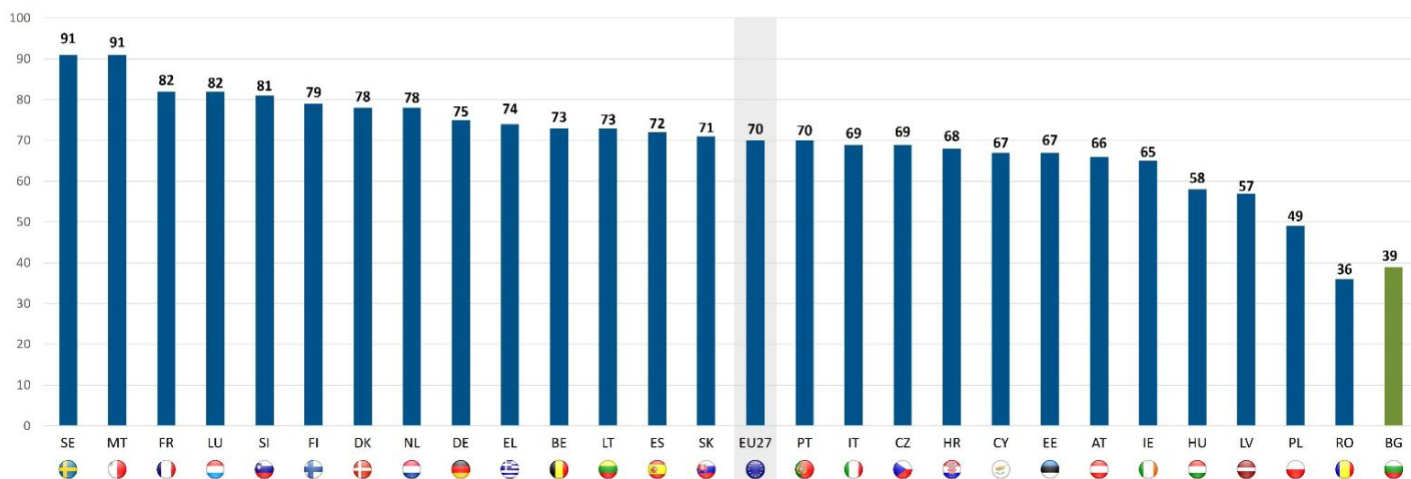
²⁴ Palyginti su 2021 m., tyrimo atlikimo metodika visiškai skyrėsi BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ir iš dalies EL, MT, NL, SI, SK. Tais atvejais, kai skirtumai yra dideli, pridėtas palyginimas su 2019 m. rezultatais.

QC6 Kokie iš toliau nurodytų veiksmų, jei tokių yra, taikomi jums? (Daugelis ANSWERS POSSIBLE) (% iš viso „Bent vienas veiksmas“)

QC6. Kuris iš toliau nurodytų veiksmų, jei tokių yra, taikomas jums? (Galima pateikti kelis atsakymus) (proc. – dažniausiai minimas atsakymas pagal šalis)

- Stengiatės sumažinti atliekų kiekį ir reguliariai jas rūšiuojate perdirbimui
- Perkant naują buitinių prietaisų (pvz., skalvimo mašiną, šaldytuvą ar televizorių), mažesnis energijos suvartojimas yra svarbus veiksnys jūsų pasirinkimui.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

QC6 Kokie iš toliau nurodytų veiksmų, jei tokių yra, taikomi jums? (GALIMI KELI ATSAKYMAI) (%)

	ES 27	BŪ TI	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LIU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	
Stengiatės sumažinti atliekų kiekį ir reguliariai jas rūšiuojate perdirbimui	70	73	26	69	78	75	67	65	74	72	82	68	69	67	57	73	82	58	91	78	66	49	70	36	81	71	79	91	
Kai tik įmanoma, stengiatės sumažinti vienkartinį daiktų (pvz., plastikinių maišelių iš prekybos centro, perteklinės pakuotės) vartojimą.	53	59	32	49	63	65	61	52	64	49	57	49	40	54	48	48	66	55	78	71	57	36	49	31	65	57	69	81	
Perkant naują buitinį prietaisą (pvz., skalbimo mašiną, šaldytuvą ar televizorių), mažesnis energijos suvartojimas yra svarbus veiksnys jūsų pasirinkimui.	37	43	39	46	46	41	40	28	40	34	38	34	31	46	41	37	48	37	67	54	38	24	31	27	51	40	42	52	
Jūs perkate ir valgate mažiau mėsos	31	39	19	18	46	47	24	26	14	15	41	22	26	21	17	13	53	18	22	58	39	11	13	14	27	19	41	53	
Jūs reguliariai naudojate aplinką tausojančias alternatyvas savo asmeniniam automobiliui, pvz., vaikščiojimą, važiavimą dviračiu, viešuoju transportu ar dalijimąsi automobiliais.	28	42	17	24	43	43	32	29	28	23	27	14	14	17	26	22	47	19	42	56	33	12	16	16	37	31	45	63	
Jūs perkate ir valgate daugiau ekologiško maisto	28	28	14	15	47	39	21	21	16	21	28	32	29	16	24	24	60	11	26	38	41	12	17	17	56	25	22	52	
Jūs izoliuojate savo namus, kad sumažintumėte energijos suvartojimą	17	28	32	20	22	10	26	22	19	11	21	20	13	27	16	17	28	19	13	43	11	12	11	20	32	24	19	17	
Jūs atsižvelgiate į savo maisto produktų pirkimo anglies pėdsaką ir kartais atitinkamai pritaikote apsipirkimą.	15	22	3	10	27	21	9	22	3	9	24	7	3	8	10	7	30	13	10	41	20	6	8	4	22	12	32	46	
Savo namuose įrengėte įrangą, skirtą energijos suvartojimui kontroliuoti ir mažinti (pvz., išmanusis skaitiklis)	11	17	2	7	18	9	12	15	2	8	18	6	4	7	12	13	20	9	33	44	19	8	7	8	18	7	17	17	
Jūs atsižvelgiate į savo transporto anglies pėdsaką planuojant atostogas ir kitas ilgesnio atstumo keliones ir kartais atitinkamai pritaikote savo planus.	11	15	3	6	21	16	4	12	2	4	16	3	4	7	5	3	25	8	10	32	19	3	5	6	10	6	30	43	
Jūs perėjote į energijos tiekėją, kuris siūlo didesnę atsinaujinančių išteklių energijos dalį nei jūsų ankstesnis.	10	14	1	4	15	15	8	13	6	5	9	5	9	3	6	8	16	4	1	19	11	4	7	6	16	4	17	25	
Savo namuose įrengėte saulės kolektorių	9	19	3	8	7	9	4	6	17	6	5	5	6	25	3	3	13	4	21	43	14	5	5	4	12	6	6	9	
Jūs įsigijote naują automobilį ir jo mažos degalų sąnaudos buvo svarbus veiksnys jūsų pasirinkimui	7	10	7	11	15	6	11	9	2	5	11	4	6	12	8	8	16	4	14	12	9	4	4	4	4	16	6	13	17
Įsigijote mažai energijos naudojančius namus	4	6	3	2	8	2	5	6	1	3	6	1	3	10	2	2	19	6	9	12	4	3	2	4	6	2	4	4	
Įsigijote elektromobilį	3	3	1	2	9	3	2	5	1	2	2	3	5	1	2	1	8	2	6	9	7	1	2	2	3	1	7	9	
Kita (spontaniinė)	0	0	0	0	2	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	
Nėra (spontaniinis)	7	4	18	9	5	5	8	5	9	10	4	3	6	16	9	8	2	7	0	2	6	12	12	15	2	6	4	1	
Nežinau	0	0	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0	
Iš viso „Bent vienas veiksmas“	93	96	80	91	95	95	92	93	90	90	96	96	94	83	89	92	98	93	100	98	94	87	87	85	98	94	95	99	

Klimato kaita

Apskritai nuo 2021 m. balandžio-gegužės mėn. ES lygmeniu iš esmės įvyko tik nedideli pokyčiai²⁵. Tačiau tai slepia didesnius nacionalinio lygmens pokyčius, kurie sudaro ne mažiau kaip dešimt procentinių punktų 13 iš 15 prašytų veiksmų.

20-ye šalių respondentai mažiau linkę sakyti, kad jie bando sumažinti savo atliekas ir atskirti jas perdirbimui, o penkiose šalyse šis sumažėjimas yra bent dešimt procentinių punktų: Airija (65 %, -24 procentiniais punktais, palyginti su 2021 m., - 5 procentiniais punktais, palyginti su 2019 m.), Čekija (69 %, 19 procentinių punktų nuo 2021 m., -7 procentiniais punktais nuo 2019 m.), Belgija (73 %, -13 procentiniais punktais nuo 2021 m., -5 procentiniais punktais nuo 2019 m.), Portugalija (70 %, -12 pp nuo 2021 m., -6 procentiniais punktais nuo 2019 m.) ir Lenkija (49 %, -11 pp). Šešiose šalyse, įskaitant Maltą (91 proc., + 9 proc. p.) respondentai dabar labiau linkę imtis šių veiksmų, o Slovėnijoje pokyčių nebuvo (81 proc.).

21 šalyje respondentų, teigiančių, kad jie bando, kai įmanoma, sumažinti vienkartinį prekių vartojimą, dalis sumažėjo, o trijose šalyse – daugiau kaip 20 procentinių punktų: Portugalija (49 %, -26 p. p. nuo 2021 m., -4 procentiniais punktais nuo 2019 m.), Airija (52 %, -25 procentiniais punktais nuo 2021 m., -8 procentiniais punktais nuo 2019 m.) ir Čekija (49 %, -22 procentiniais punktais nuo 2021 m., -5 procentiniais punktais nuo 2019 m.). Estijos respondentai taip pat labai sumažėjo (61 proc., -15 proc. punktai nuo 2021 m., 7 proc. punktai nuo 2019 m.), Italijoje (40 proc., -11 proc. punktų), Latvijoje (48 proc., -10 proc. punktų) ir Lenkijoje (36 proc., -10 proc. punktų). Tačiau paminėti šie veiksmai padidėjo penkiose šalyse, įskaitant Maltą (78 proc., + 7 proc. punktai nuo 2021 m., + 17 proc. punktų nuo 2019 m.), o Vengrijoje pokyčių nebuvo (55 proc.).

Respondentų, kurie teigia, kad perkant naują buitinius prietaisus suvartojamos energijos kiekis yra svarbus jų pasirinkimo veiksnys, dalis nacionaliniu lygmeniu dar labiau pasikeitė: Portugalijoje (31 proc., -42 procentiniais punktais nuo 2021 m., -11 proc. p. nuo 2019 m.), Airijoje (28 proc., -28 procentiniais punktais nuo 2021 m., -10 procentinių punktų nuo 2019 m.), Čekijoje (46 proc., 22 procentiniais punktais nuo 2021 m., - 5 procentiniais punktais nuo 2019 m.) ir Estijoje (40 proc., -22 proc. p. nuo 2021 m., - 18 proc. p. nuo 2019 m.). Bendras paminėjimų sumažėjimas užfiksuotas 19 šalių. Penkiose šalyse, įskaitant Švediją (52 proc., + 11 proc. punktų nuo 2021 m., -9 procentiniais punktais nuo 2019 m.) ir Suomiją (42 proc., + 12 proc. punktų nuo 2021 m., -9 procentiniais punktais nuo 2019 m.), respondentai dabar labiau linkę sakyti, kad ėmėsi šių veiksmų. Pokyčių nenustatyta Liuksemburge (48 proc.) ir Austrijoje (38 proc.).

Pokyčiai perkant ir valgyti mažiau mėsos yra sumaišomi. Dabar labiau tikėtina, kad 15 šalių respondentai tai daro. Didžiausias padidėjimas užfiksuotas Liuksemburge (53 proc., + 7 proc. punktai) ir Švedijoje (53 proc., + 7 proc. punktais). Kita vertus, paminėjimų sumažėjo devyniose

šalyse, ypač Portugalijoje (13 proc., -26 proc. punktų) ir Airijoje (26 proc., -12 proc. punktų). Prancūzijoje (41 proc.), Latvijoje (17 proc.) ir Ispanijoje (15 proc.) pokyčių nebuvo.

Palyginti su 2021 m., respondentai iš 19 šalių dabar mažiau linkę sakyti, kad perka ir valgo daugiau ekologiško maisto, ypač Portugalijoje (17 proc., -18 proc. punktų), Prancūzijoje (28 proc., -13 proc. punktų) ir Airijoje (21 proc., -12 proc. punktų). Iš likusių aštuonių valstybių narių respondentai šiuo metu labiau linkę imtis šių veiksmų, o labiausiai jų padaugėjo Liuksemburge (60 proc., + 12 proc. punktų). Italijoje pokyčių nebuvo (29 proc.).

Paminėtas reguliarus naudojimas aplinkai palankiomis privataus automobilio alternatyvomis sumažėjo 15 šalių, įskaitant Portugaliją (16 proc., 22 procentiniais punktais nuo 2021 m., + 2 procentiniais punktais nuo 2019 m.), Airijoje (29 proc., -11 proc. punktų nuo 2021 m., 7 procentiniais punktais nuo 2019 m.) ir Čekiją (24 proc. p., nuo 2021 m. - 11 procentinių punktų, nuo 2019 m. - 5 procentiniais punktais), dešimtyje šalių, įskaitant Švediją (63 proc., + 21 proc. p. nuo 2021 m., - 2 procentiniais punktais nuo 2019 m.), Maltoje (42 proc. p., + 16 proc. punktų nuo 2021 m., + 11 proc. punktų nuo 2019 m.) ir Suomijoje (45 proc. p. p. nuo 2021 m., 3 procentiniais punktais nuo 2019 m.). Latvijoje pokyčių nebuvo (26 proc.).

Respondentų, kurie geriau izoluoja savo namus, kad sumažintų energijos suvartojimą, dalis sumažėjo 13 šalių, įskaitant Airiją (22 proc., -15 procentinių punktų nuo 2021 m., -10 proc. punktų nuo 2019 m.) ir Portugaliją (11 proc., 18 proc. p. nuo 2021 m., -7 procentiniais punktais nuo 2019 m.). Priešingai, paminėjimų padaugėjo 12 šalių, visų pirma Liuksemburge (28 proc., + 13 proc. punktų nuo 2021 m., -2 procentiniais punktais nuo 2019 m.) ir Suomijoje (19 proc., + 11 proc. punktų nuo 2021 m., -3 procentiniais punktais nuo 2019 m.). Pokyčių Slovėnijoje (32 proc.) ir Latvijoje (16 proc.) nenustatyta.

16 šalių sumažėjo respondentų, kurie teigia manantys, kad jų maisto produktų pirkimo anglies pėdsakas yra susijęs su anglies pėdsaku ir kartais atitinkamai prisitaikė apsipirkti, dalis. Didžiausias rodiklis užfiksuotas Portugalijoje (8 proc., 21 proc. p. nuo 2021 m., + 3 procentiniais punktais nuo 2019 m.), Airijoje (22 proc., -18 procentinių punktų nuo 2021 m., -3 procentiniais punktais nuo 2019 m.), Čekijoje (10 proc., 14 proc. p. nuo 2021 m., + 1 proc. punktu nuo 2019 m.) ir Belgijoje (22 proc., -11 proc. nuo 2021 m., -7 procentiniais punktais nuo 2019 m.). Šis elgesys padidėjo devyniose šalyse, įskaitant Švediją (46 proc., + 12 proc. punktų nuo 2021 m., -1 proc. p. nuo 2019 m.) ir keturiose šalyse nesikeičia.

Respondentų, kurie savo namuose įdiegė įrangą energijos suvartojimui kontroliuoti ir mažinti, dalis padidėjo 18 šalių, įskaitant Suomiją (17 proc., + 10 proc. punktų nuo 2021 m., 4 procentiniais punktais nuo 2019 m.). Jis sumažėjo šešiose šalyse, įskaitant Portugaliją (7 proc., -9 procentiniais punktais nuo 2021 m., + 1 proc. punktu nuo 2019 m.) ir nepakito Austrijoje (20 proc.), Kroatijoje (7 proc.) ir Bulgarijoje (3 proc.).

25 Palyginti su 2021 m., tyrimo atlikimo metodika visiškai skyrėsi BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ir iš dalies EL, MT, NL, SI, SK. Tais atvejais, kai skirtumai yra dideli, pridėtas palyginimas su 2019 m. rezultatais.

Klimato kaita

Švedijos respondentai (43 proc., + 16 proc. punktų nuo 2021 m., + 1 proc. punktu nuo 2019 m.) dabar daug labiau linkę atsižvelgti į savo transporto anglių pėdsaką planuojant atostogas ir kitas ilgesnio atstumo keliones ir kartais atitinkamai pritaikyti savo planus. Apskritai respondentų, kurie ėmėsi šių veiksmų, dalis padidėjo 14 šalių, sumažėjo 12 ir nepakito Slovėnijoje (10 %).

Palyginti su 2021 m., respondentai dešimtyje šalių, įskaitant Belgiją (14 proc., -11 proc. punktų) ir Airiją (13 proc. p., nuo 2021 m. – 10 proc. punktų, nuo 2019 m. – 1 proc. p.), dabar mažiau linkę pereiti prie energijos tiekėjo, kuris siūlo didesnę atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį. 13 šalių respondentai dabar labiau linkę imtis šių veiksmų, o likusiose keturiose šalyse pokyčių nebuvo.

Saulės baterijų plokščių įrengimo namuose skaičius sumažėjo septyniose šalyse, įskaitant Portugaliją (5 proc., 12 proc. punktų nuo 2021 m., + 1 proc. punktu nuo 2019 m.), padidėjo 16 šalių, įskaitant Nyderlandus (43 proc., + 7 proc. punktai nuo 2021 m., + 20 proc. punktų nuo 2019 m.) ir keturiose šalyse išliko nepakitęs.

Galiausiai respondentai Liuksemburge (19 proc., + 10 proc. punktų) dabar labiau linkę sakyti, kad įsigijo mažai energijos suvartojantį būstą. Kipras (10 proc., + 6 proc. punktai) yra vienintelė kita šalis, kurioje randa yra daugiau kaip keturi procentiniai punktai bet kuria kryptimi.

Klimato kaita

Svarbiausi socialinės ir demografinės analizės aspektai yra šie:

- Moterys dažniau nei vyrai teigia, kad stengiasi sumažinti vienkartinių daiktų vartojimą (56 proc., palyginti su 50 proc.), kad perka ir valgo mažiau mėsos (35 proc., palyginti su 26 proc.), arba kad perka ir valgo daugiau ekologiško maisto (31 proc., palyginti su 24 proc.).
- Kuo jaunesni respondentai, tuo labiau tikėtina, kad jie reguliariai naudos aplinką tausojančias alternatyvas savo asmeniniam automobiliui: Tai teigia 33 % 15–24 metų amžiaus žmonių, palyginti su 26 % 55 metų ir vyresnių.
- Respondentai, kurie įgijo aukštesnį nei 20 metų išsilavinimą, yra labiau linkę imtis kiekvieno veiksmo nei tie, kurie baigė mokslus jaunesniame amžiuje. Pavyzdžiui, 34 proc. perka ir valgo daugiau ekologiško maisto, palyginti su 20 proc., kurie baigė 15 metų ar jaunesnius mokslus.
- Vadovai nuolat yra tarp socialinių ir profesinių grupių, kurios greičiausiai ėmėsi kiekvieno iš veiksmų. Pavyzdžiui, 61 proc. respondentų teigia bandantys sumažinti vienkartinių daiktų naudojimą, palyginti su 50 proc. darbininkų.
- Respondentai, kurie niekada arba beveik niekada neturi sunkumų apmokėti sąskaitas, dažniau imasi kiekvieno veiksmo nei tie, kurie patiria didesnių sunkumų. Pavyzdžiui, 73 % bando sumažinti savo atliekas ir perdirbimą, palyginti su 65 %, kurie patiria sunkumų apmokėti sąskaitas didžiąją laiko dalį.
- Kalbant apie kiekvieną iš 15 veiksmų, respondentai, manantys, kad jie priklauso aukštesnei viduriniajai arba aukštesnei klasei, yra labiau linkę juos įgyvendinti, palyginti su respondентаis, kurie laiko save kitų socialinių kopėčių kategorijų dalimi.

Analizė taip pat rodo, kad respondentai, manantys, kad klimato kaita yra rimčiausia arba viena rimčiausių problemų, su kuriomis susiduria pasaulis, labiau linkę imtis visų veiksmų nei tie, kurie mano, kad klimato kaita nėra rimta problema. Be to, respondentai, manantys, kad klimato kaita yra labai rimta problema, labiau linkę imtis visų veiksmų nei tie, kurie mano, kad jie yra mažiau rimti.

Galiausiai įdomu pažymėti, kad dalis respondentų, kurie teigia nesiėmę kovos su klimato kaita veiksmų, iš tikrųjų praneša, kad imasi kiekvieno iš šių veiksmų. Pavyzdžiui, 50 proc. respondentų, kurie teigia nesiėmę veiksmų, taip pat teigia bandantys sumažinti savo atliekų kiekį ir atskirti jas perdirbimui.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538
Klimato kaita

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

QC6 Kokie iš toliau nurodytų veiksmų, jei tokių yra, taikomi jums? (GALIMI KELI ATSAKYMAI) (PROC. – ES)

	Jūs įsigijote naują automobilį ir jo mažos degalų sąnaudos buvo svarbus veiksnys jūsų pasirinkimui	Jūs įsigijote elektrinį automobilį	Jūs reguliariai naudojate aplinką tausojančias alternatyvas savo asmeniniam automobiliui, pvz., vaikščiojimą, važiavimą dviračiu, viešuoju transportu ar dalijimąsi automobiliu.	Jūs izoliuojate savo namus, kad sumažintumėte energijos suvartojimą	Jūs įsigijote mažai energijos naudojančius namus	Perkate naują buitinių prietaisą (pvz., skalbimo mašiną, šaldytuvą ar televizorių), mažesnis energijos suvartojimas yra svarbus veiksnys jūsų pasirinkimui.	Jūs perėjote į energijos tiekėją, kuris siūlo didesnę atsinaujinančių išteklių energijos dalį nei jūsų ankstesnis.	Savo namuose įrengėte įrangą, skirtą energijos suvartojimui kontroliuoti ir mažinti (pvz., išmanusis skaitiklis)	Savo namuose įrengėte saulės kolektorius	Jūs atsižvelgiate į savo maisto produktų pirkimo angliš pėdsaką ir kartais atitinkamai pritaikote apsipirkimą.	Jūs atsižvelgiate į savo transporto angliš pėdsaką planuojant atostogas ir keliones ir kartais atitinkamai pritaikote savo planus.	Jūs perkaite ir valgotė mažiausios ekologiško maisto	Stengiatės sumažinti atliekų kiekį ir reguliariai jas rūšiuojate perdirbimui	Kai tik įmanoma, stengiatės sumažinti vienkartinių daiktų (pvz., plastikinių maišelių iš prekybos centro, perteklinės pakuotės) vartojimą.	Kita (spontaniinė)	Nėra (spontaniinis)	Nežinau	Iš viso „Bent vienas veiksmas“	
ES 27	7	3	28	17	4	37	10	11	9	15	11	31	28	70	53	0	7	0	93
Lytis																			
Vyras	8	4	28	18	4	37	10	12	9	14	11	26	24	68	50	0	8	0	92
Moteris	6	3	29	16	3	37	10	10	8	17	12	35	31	72	56	0	6	0	94
Amžius																			
15–24	4	3	33	9	2	24	8	8	6	17	14	32	28	68	50	0	7	0	92
25–39	7	4	31	17	5	41	12	11	7	17	12	32	31	68	55	0	5	0	94
40–54	9	5	27	20	5	41	11	13	10	16	13	29	28	70	53	0	6	0	94
55+	7	2	26	17	3	36	8	11	9	13	10	31	25	71	53	0	8	1	91
Išsilavinimas (pabaiga)																			
–15	3	1	20	10	2	30	6	5	4	6	3	24	20	70	47	0	11	0	88
16–19	6	3	23	16	4	37	8	10	7	12	8	26	24	67	50	0	7	0	93
20+	11	5	35	23	5	44	14	17	13	22	18	38	34	74	60	0	4	0	96
Vis dar studijuoja	4	3	41	9	1	24	8	7	6	19	17	38	37	73	55	0	6	1	93
Socialinė ir profesinė kategorija																			
Savarankiškai dirbantis asmuo	9	7	27	24	5	46	16	15	16	14	12	30	32	71	55	1	4	0	95
Vadovai	12	7	35	22	6	46	15	17	13	23	19	39	37	72	61	0	3	0	97
Kitos baltos apykaktės	7	4	28	19	6	40	12	13	8	16	12	30	28	68	51	0	7	0	93
Darbininkai	8	3	26	16	4	36	8	10	7	13	10	25	24	67	50	0	7	0	93
Namudiniai asmenys	4	3	20	13	4	33	7	9	7	9	5	24	23	64	51	1	9	0	91
Bedarbis	3	1	22	9	1	31	8	6	5	13	9	27	18	69	51	0	11	1	89
Išėjęs į pensiją	7	2	26	17	3	35	7	11	8	13	9	31	24	72	53	0	9	1	91
Studentai	4	3	41	9	1	24	8	7	6	19	17	38	37	73	55	0	6	1	93
Sunkumai apmokėti sąskaitas																			
Didžiąją laiko dalį	4	3	23	10	2	30	6	8	5	11	8	27	20	65	48	0	11	1	89
Laikas nuo laiko	5	2	23	14	3	33	9	8	6	12	8	25	23	62	46	1	9	0	90
Beveik niekada/niekada	8	4	31	19	4	39	10	13	10	17	13	34	31	73	57	0	5	0	94
Apsvarstykite priklausymą																			
Darbininkų klasė	5	1	23	12	2	30	5	8	4	11	6	22	18	69	50	0	9	1	90
Žemesnioji vidurinioji klasė	6	1	24	14	3	36	9	9	6	13	9	29	22	68	53	1	9	0	91
Vidurinė klasė	8	4	30	18	4	39	11	12	9	16	12	33	31	70	54	0	6	0	94
Vidurinioji klasė	12	9	42	27	7	42	16	22	19	27	24	45	44	74	60	0	3	0	97
Viršutinė klasė	11	11	35	25	13	49	15	23	21	25	19	35	34	72	63	0	2	2	96
Klimato kaita																			
Didžiausia problema	9	5	43	19	4	43	13	14	11	26	23	46	39	77	63	0	4	0	96
Viena iš problemų	8	4	32	19	4	41	11	13	9	19	13	36	32	78	61	0	3	0	96
Ne problema	6	3	22	15	4	33	8	10	7	10	7	23	22	63	46	1	10	1	90
Klimato kaitos suvokimas																			
Nėra rimtos problemos	7	3	18	14	4	29	5	10	7	7	5	15	16	55	38	1	14	0	85
Gana rimta problema	7	3	21	13	4	29	7	10	8	10	6	22	19	54	41	1	12	1	87
Labai rimta problema	7	4	31	18	4	39	11	12	9	17	13	34	31	74	57	0	5	0	95
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų																			
Taip	9	4	36	20	4	44	12	15	11	21	15	39	35	81	64	0	0	0	99
Ne	5	2	14	11	3	24	6	6	5	6	5	17	15	50	33	0	18	1	81

III. POŽIŪRIS Į KOVĄ SU KLIMATO KAITA IR PERĖJIMĄ PRIE ŠVARIOS ENERGIJOS

Klimato kaita

Šiame skyriuje nagrinėjamas europiečių požiūris į kovą su klimato kaita ir perėjimą prie švarios energijos. Tai apima galimą teigiamą iškastinio kuro importo mažinimo, prisitaikymo prie klimato kaitos poveikį, didesnę viešąją finansinę paramą perėjimui prie švarios energijos ir klimato kaitos poveikį sveikatai.

ES piliečiams, įskaitant 23 proc., kurie „visiškai sutinka“.
(*išnaša*: klaida kopijuojant/kljuojant?)

Daugiau nei aštuoni iš dešimties europiečių mano, kad kova su klimato kaita ir aplinkos klausimais turėtų būti prioritetas gerinant visuomenės sveikatą

Respondentų buvo klausiama, ar jie sutiko su šešiais teiginiais, susijusiais su kova su klimato kaita ir perėjimu prie švarios energijos, arba su jais nesutiko²⁶. Daugiau nei šeši iš dešimties sutinka su kiekvienu teiginiu.

Daugiau kaip aštuoni iš dešimties respondentų (84 proc., -3 procentiniais punktais nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn.) sutinka, kad kova su klimato kaita ir aplinkos klausimais turėtų būti prioritetas siekiant gerinti visuomenės sveikatą, 41 proc. teigė „visiškai sutinkantys“.

Beveik aštuoni iš dešimties (78 proc., -3 proc. punktų) sutinka, kad perėjimui prie švarios energijos turėtų būti skiriama didesnė viešoji finansinė parama, net jei tai reiškia, kad subsidijos iškastiniam kurui turėtų būti mažinamos, o 36 proc. visiškai pritaria šiam teiginiui.

Trys ketvirtadaliai (75 proc., -3 proc. punktų) sutinka, kad imantis kovos su klimato kaita veiksmy bus sukurtos inovacijos, kurios padidins ES įmonių konkurencingumą, įskaitant 29 proc., kurie „visiškai sutinka“. Beveik tiek pat (73 proc., -1 proc. punktų) sutinka, kad dėl klimato kaitos padarytos žalos išlaidos yra daug didesnės nei žaliajai pertvarkai reikalingų investicijų sąnaudos, įskaitant 33 proc., kurie „visiškai sutinka“.

Septyni iš dešimties respondentų (70 proc., jokių pokyčių) sutinka, kad iškastinio kuro importo iš ES nepriklausančių šalių mažinimas gali padidinti energetinį saugumą ir suteikti naudos ES ekonomikai, o 27 proc. visiškai su tuo sutinka. Galiausiai 63 proc. respondentų (-1 proc. punktų) sutinka, kad prisitaikymas prie neigiamo klimato kaitos poveikio gali būti naudingas ES piliečiams, įskaitant 23 proc., kurie „visiškai sutinka“.

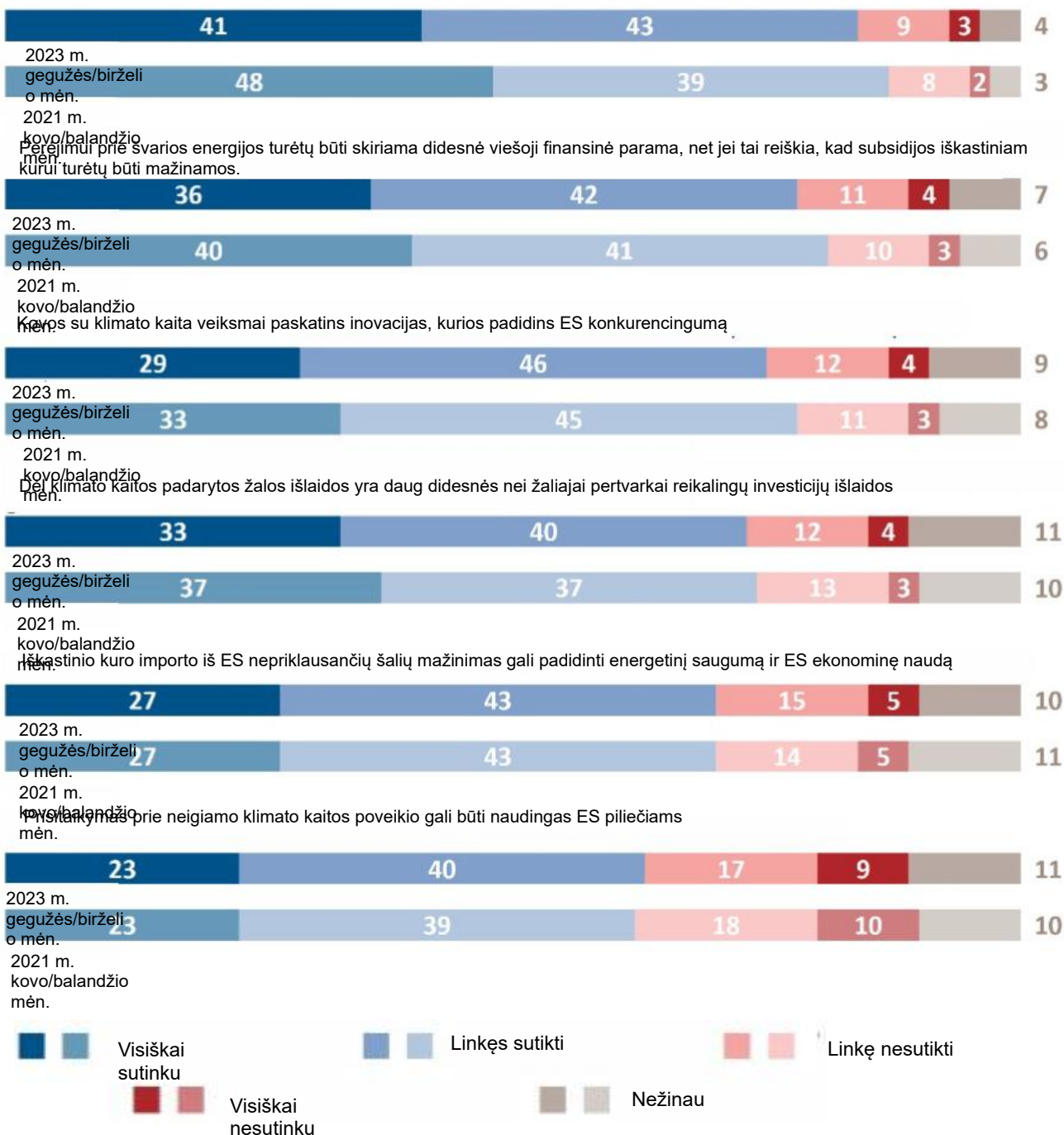
26 QC4. Ar sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių? QC1.1 Klimato kaitos ir aplinkos klausimų sprendimas turėtų būti prioritetas siekiant gerinti visuomenės sveikatą; QC4.2 Dėl klimato kaitos padarytos žalos išlaidos yra daug didesnės nei žaliajai pertvarkai reikalingų investicijų išlaidos; QC4.3 Iškastinio kuro importo iš ES nepriklausančių šalių mažinimas gali padidinti energetinį saugumą ir ES ekonominę naudą; QC 4.4 Veiksmingi kovos su klimato kaita veiksmai paskatins inovacijas, kurios padidins ES įmonių konkurencingumą; QC4.5 Perėjimui prie švarios energijos reikėtų skirti daugiau viešosios finansinės paramos, net jei tai reiškia subsidijas iškastiniam kurui; QC.6 Prisitaikymas prie neigiamo klimato kaitos poveikio gali būti naudingas ES piliečiams.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

QC4. Ar sutinkate su kiekvienu iš šių teiginių? (PROC. – ES 27)

Klimato kaitos ir aplinkos klausimų sprendimas turėtų būti prioritetas gerinant visuomenės sveikatą

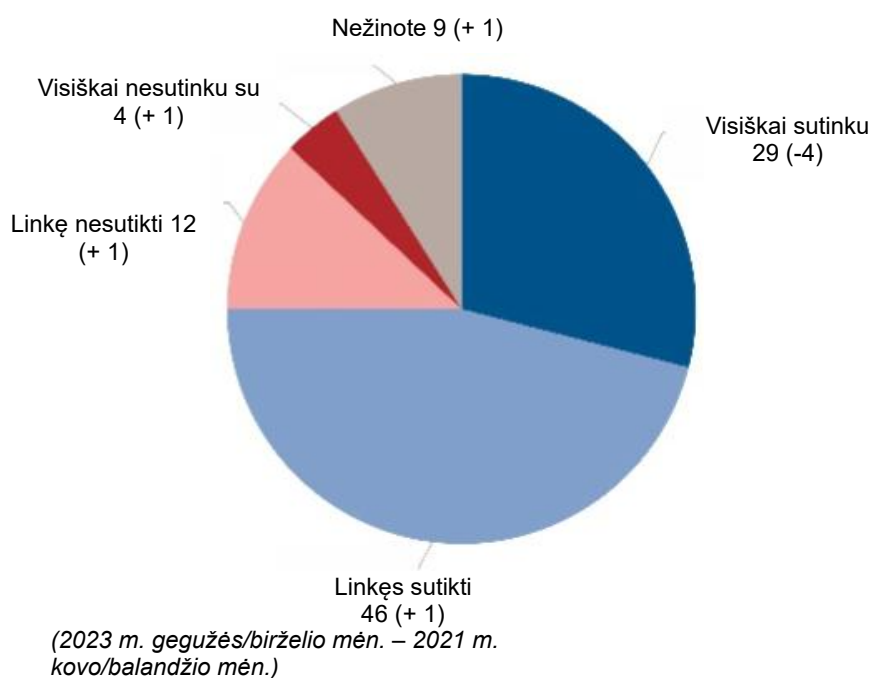

1. Požiūris į veiksmus klimato kaitos srityje

Trys ketvirtadaliai europiečių sutinka, kad kovos su klimato kaita veiksmai paskatins inovacijas, kurios padidins ES įmonių konkurencingumą

Trys ketvirtadaliai respondentų (75 proc., -3 proc. punktų) sutinka, kad imantis kovos su klimato kaita veiksmų bus sukurtos inovacijos, dėl kurių ES įmonės taps konkurencingesnės, įskaitant 29 proc. (-4 proc. punktų), kurie „visiškai sutinka“. Šiek tiek daugiau nei vienas iš dešimties (16 proc., -2 proc. punktų) nesutinka, o 9 proc.

KC4.4 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių? Kovos su klimato kaita veiksmai paskatins inovacijas, kurios padidins ES konkurencingumą (proc. – ES 27)

(+ 1 p. p.) teigia, kad nežino.

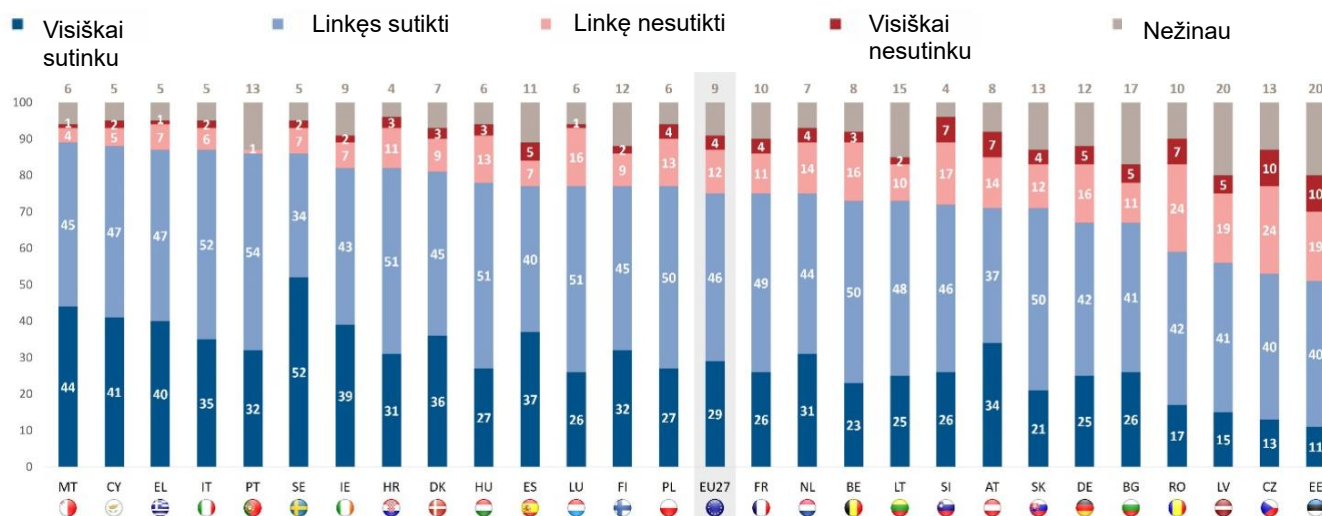
Kiekvienoje valstybėje narėje daugiau nei pusė visų respondentų sutinka, kad imantis kovos su klimato kaita veiksmų bus sukurtos inovacijos, dėl kurių ES įmonės taps konkurencingesnės: nuo 89 proc. Maltoje, 88 proc. Kipre ir 87 proc. Graikijoje ir Italijoje iki 51 proc. Estijoje, 53 proc. Čekijoje ir 56 proc. Latvijoje.

23 šalyse bent vienas iš penkių „visiškai sutinka“ su šiuo teiginiu, o daugiausia – Švedijoje (52 proc.), Maltoje (44 proc.) ir Kipre (41 proc.). Priešingai, Estijoje 11 proc., Čekijoje – 13 proc., Latvijoje – 15 proc.

Latvijoje ir Estijoje ypač daug respondentų sako „nežinantys“ (po 20 proc.).

Klimato kaita

KC4.4 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių? (% – imantis kovos su klimato kaita veiksmų bus sukurtos inovacijos, dėl kurių ES taps konkurencingesnė)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Palyginti su 2021 m. kovo-²⁷balandžio mėn., respondentai iš 21 šalies dabar mažiau linkę sutikti, kad imantis kovos su klimato kaita veiksmai bus sukurtos inovacijos, dėl kurių ES įmonės taps konkurencingesnės. Estijoje sumažėjimas (51 proc., -26 proc. p.) yra gerokai didesnis nei bet kurioje kitoje šalyje (tačiau, palyginti su 2019 m. rezultatais, sumažėjimas yra -5 procentiniais punktais), nors kitose penkiose šalyse šis sumažėjimas yra bent dešimt procentinių punktų: Latvija (56 %, -13 pp), Čekija (53 %, -13 pp), Belgija (73 %, -13 pp nuo 2021 m., -9 pp nuo 2019 m.), Slovakija (71 %, -12 pp) ir Liuksemburgas (77 %, -10 pp nuo 2021 m., +4 procentiniais punktais nuo 2019 m.). Priešingai, susitarimas padidėjo penkiose šalyse, įskaitant Italiją (87 proc., +5 proc. punktai), o Vengrijoje pokyčių nebuvo (78 proc.).

Verta paminėti, kad „nežinant“ lygis padidėjo daugiau kaip dešimt procentinių punktų šešiose šalyse, o didžiausias padidėjimas užfiksuotas Estijoje (20 proc., +20 proc. punktų nuo 2021 m., -9 procentiniais punktais nuo 2019 m.), Latvijoje (20 proc., +20 procentinių punktų nuo 2021 m., +2 procentiniais punktais nuo 2019 m.).

KC4.4 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių?

Kovos su klimato kaita veiksmai paskatins inovacijas, dėl kurių ES įmonės taps konkurencingesnės (proc.)

	ES 27	IT	MT	CY	EL	PL	HU	FR	BG	HR	SE	DE	AT	IE	FI	DK	ES	NL	LT	PT	RO	SI	LIU	SK	BŪTI	CZ	LV	EE
Iš viso „Sutinku“	75	87	89	88	87	77	78	75	67	82	86	67	71	82	77	81	77	75	73	86	59	72	77	71	73	53	56	51
Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼3	5	3.	2	1	1	=	▼1	▼2	▼2	▼2	▼4	▼4	▼5	▼5	▼6	▼6	▼6	▼8	▼8	▼8	▼8	▼10	▼12	▼13	▼13	▼13	▼26
Iš viso „nesutinku“	16	8	5	7	8	17	16	15	16	14	9	21	21	9	11	12	12	18	12	1	31	24	17	16	19	34	24	29
Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	2	▼4	=	1	=	4	4	1	7	2	▼3	2	4	▼4	▼7	=	6	4	▼7	▼4	10	6	4	7	6	1	▼7	6
Nežinau	9	5	6	5	5	6	6	10	17	4	5	12	8	9	12	7	11	7	15	13	10	4	6	13	8	13	20	20
Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	1	▼1	▼3	▼3	▼1	▼5	▼4	=	▼5	=	5	2	=	9	12	6	=	2	15	12	▼2	2	6	5	7	12	20	20

27 Palyginti su 2021 m., tyrimo atlikimo metodika visiškai skyrėsi BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ir iš dalies EL, MT, NL, SI, SK. Tais atvejais, kai skirtumai yra dideli, pridėtas palyginimas su 2019 m. rezultatais.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Socialinė ir demografinė analizė rodo, kad daugiau kaip du trečdaliai kiekvienos grupės respondentų sutinka, kad imantis kovos su klimato kaita veiksmų bus sukurtos inovacijos, kurios padidins ES įmonių konkurencingumą. Jame taip pat parodoma:

- Kuo jaunesni respondentai, tuo labiau tikėtina, kad jie sutiks: Tai daro 83 proc. 15–24 m. amžiaus asmenų, palyginti su 71 proc. 55 metų ir vyresnių.
- Respondentai, baigę 20 m. ir vyresnius (79 proc.) išsilavinimą, labiau linkę sutikti su tuo nei jaunesnio amžiaus respondentai.
- Studentai (84 proc.) labiau linkę pritarti nei kitoms socialinėms ir profesinėms grupėms, ypač pensininkams (69 proc.).
- Respondentai, kurie laiko save aukštesniosios vidurinės grandies (82 proc.) arba aukštesniosios klasės (81 proc.) dalimi, labiau linkę sutikti nei tie, kurie laiko save žemesniųjų socialinių kopėčių kategorijų dalimi.

Analizė taip pat rodo, kad respondentai, manantys, kad klimato kaita yra rimčiausia (86 proc.) arba viena iš rimčiausių problemų (81 proc.), su kuriais susiduria pasaulis, labiau linkę sutikti su tuo nei tie, kurie mano, kad klimato kaita nėra viena iš rimčiausių problemų (69 proc.). Be to, respondentai, manantys, kad klimato kaita yra labai rimta problema (81 proc.), labiau linkę sutikti su tuo nei tie, kurie mano, kad ji yra ne tokia rimta. Galiausiai respondentai, kurie ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmy, labiau linkę pritarti nei tiems, kurie to nepadarė (80 proc., palyginti su 68 proc.).

QC4_4 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių?

Kovos su klimato kaita veiksmai paskatins inovacijas, kurios padidins ES įmonių konkurencingumą

(PROC. – ES)

	Iš viso „Sutinku“	Iš viso „nesusitarta“	Nežinau
ES 27	75	16	9
Lytis			
Vyras	76	17	7
Moteris	73	16	11
Amžius			
15–24	83	11	6
25–39	77	16	7
40–54	75	18	7
55+	71	16	13
Išsilavinimas (pabaiga)			
–15	70	12	18
16–19	72	19	9
20+	79	15	6
Vis dar studijuoja	84	10	6
Socialinė ir profesinė kategorija			
Savarankiškai dirbantis asmuo	76	18	6
Vadovai	79	16	5
Kitos baltos apykaklės	78	16	6
Darbininkai	74	18	8
Namudiniai asmenys	72	15	13
Bedarbis	72	17	11
Išėjęs į pensiją	69	16	15
Studentai	84	10	6
Sunkumai apmokėti sąskaitas			
Didžiąją laiko dalį	72	17	11
Laikas nuo laiko	71	19	10
Beveik niekada/niekada	76	15	9
Apsvarstykite priklausymą			
Darbininkų klasė	70	15	15
Žemesnioji vidurinioji klasė	72	18	10
Vidurinė klasė	77	16	7
Vidurinioji klasė	82	15	3
Viršutinė klasė	81	17	2
Klimato kaita			
Didžiausia problema	86	10	4
Viena iš problemų	81	11	8
Ne problema	69	20	11
Klimato kaitos suvokimas			
Nėra rimtos problemos	42	47	11
Gana rimta problema	63	26	11
Labai rimta problema	81	11	8
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmy			
Taip	80	13	7
Ne	68	21	11

2. Požiūris į iškastinio kuro importo mažinimą

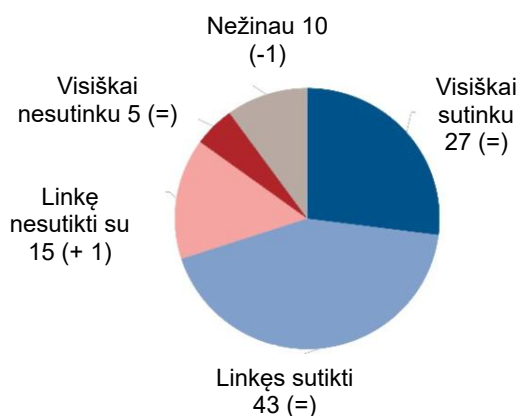
Didžioji dauguma europiečių sutinka, kad iškastinio kuro importo iš ES nepriklausančių šalių mažinimas gali padidinti energetinį saugumą ir ES ekonominę naudą

Septyni iš dešimties respondentų (70 proc., jokių pokyčių nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn.) sutinka, kad iškastinio kuro importo iš ES nepriklausančių šalių mažinimas gali padidinti energetinį saugumą ir suteikti naudos ES ekonomikai, o 27 proc. (jokių pokyčių) visiškai sutinka. Palyginti, 20 % (+ 1 p. p.) teigia nesutinkantys, o 10 % (-1

Kiekvienoje valstybėje narėje respondentai greičiausiai sutiks, kad iškastinio kuro importo iš ES nepriklausančių šalių mažinimas gali padidinti energetinį saugumą ir ES ekonominę naudą. Didžiausias susitarimo lygis nustatytas Italijoje (85 proc.), Portugalijoje (84 proc.) ir Maltoje (83 proc.), o mažiausias – Estijoje (46 proc. sutinka, o 34 proc. nesutinka), Čekijoje (49 proc., palyginti su 38 proc.) ir Latvijoje (55 proc.).

Dešimtyje šalių bent trys iš dešimties „visiškai sutinka“ su šiuo teiginiu, o didžiausias lygis nustatytas Maltoje (42 proc.), Airijoje (39 proc.) ir Švedijoje (36 proc.). 11 proc. apklaustųjų Estijoje, 13 proc. Čekijoje ir 14 proc. Latvijoje teigia „visiškai sutinkantys“. Bulgarijoje, Estijoje (po 20 proc.) ir Latvijoje (18 proc.) ypač daug respondentų teigia nežinantys.

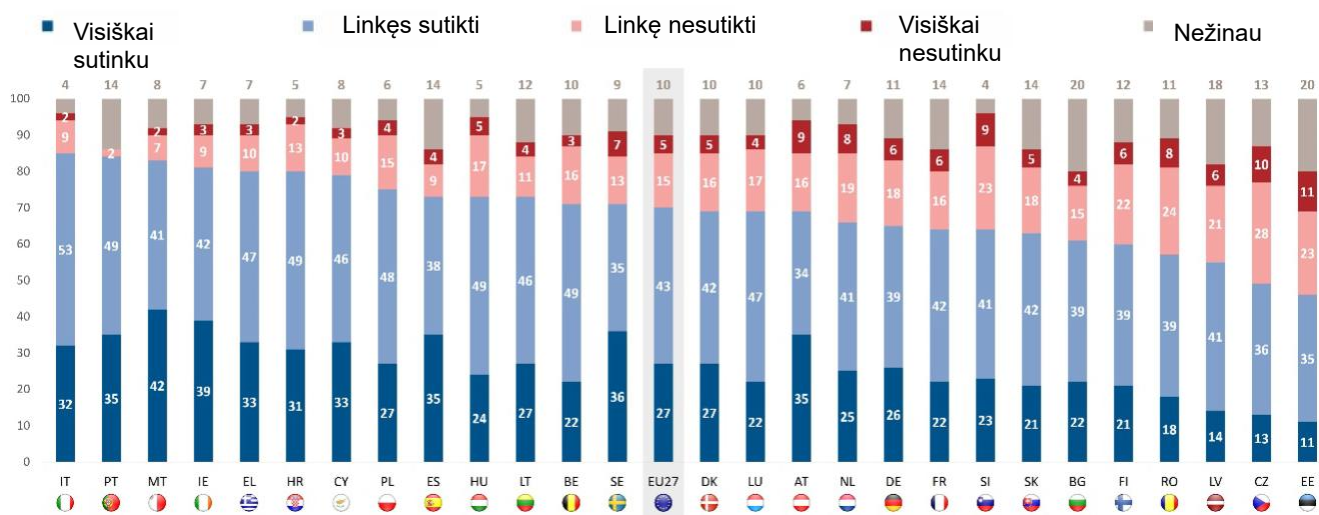
KC4.3 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių? Iškastinio kuro importo iš ES nepriklausančių šalių mažinimas gali padidinti energetinį saugumą ir ES ekonominę naudą (proc. – ES 27)

(2023 m. gegužės/birželio mėn. – 2021 m. kovo/balandžio mėn.)

p. p.) teigia, kad nežino.

KC4.3 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių? (% – iškastinio kuro importo iš ES nepriklausančių šalių sumažinimas gali padidinti energetinį saugumą ir ES ekonominę naudą)

Klimato kaita

17 valstybių narių respondentai dabar yra mažiau linkę, nei 2021 m. kovo-balandžio mėn.,²⁸ susitarti dėl iškastinio kuro importo iš ES nepriklausančių šalių mažinimo, gali padidinti energetinį saugumą ir gauti naudos ES ekonomikai, o didžiausias nuosmukis nustatytas Estijoje (46 proc., -28 proc. punktai, palyginti su 2021 m., - 2 procentiniais punktais, palyginti su 2019 m.), Slovakijoje (63 proc. p., -15 procentiniais punktais nuo 2021 m., -11 procentiniais punktais nuo 2019 m.), Čekijoje (49 proc., - 15 procentinių punktų nuo 2021 m., 8 procentiniais punktais nuo 2019 m.) ir Danijoje (69 proc. p., -10 proc. p. nuo 2021 m., - 2 procentiniais punktais nuo 2019 m.).

Likusiose dešimtyje šalių susitarimo lygis padidėjo – daugiausia Kipre (79 proc., + 9 proc. punktais), Italijoje (85 proc., + 7 proc. punktais) ir Maltoje (83 proc., + 6 proc. punktais nuo 2021 m., + 1 proc. punktu nuo 2019 m.) ir Graikijoje (80 proc., + 6 procentiniais punktais nuo 2021 m., palyginti su 2019 m.).

Devyniose šalyse, visų pirma Estijoje (20 proc., + 20 proc. punktų nuo 2021 m., 13 procentinių punktų nuo 2019 m.), Latvijoje (18 proc., + 18 proc. punktų nuo 2021 m., -3 procentiniais punktais nuo 2019 m.) ir Portugalijoje (14 proc., + 13 procentinių punktų nuo 2021 m., + 2 procentiniais punktais nuo 2019 m.) padidėjo arba sumažėjo bent dešimt procentinių punktų devyniose šalyse.

28 Palyginti su 2021 m., tyrimo atlikimo metodika visiškai skyrėsi BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ir iš dalies EL, MT, NL, SI, SK. Tais atvejais, kai skirtumai yra dideli, pridėtas palyginimas su 2019 m. rezultatais.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

KC4.3 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių?

Iškastinio kuro importo iš ES nepriklausančių šalių mažinimas gali padidinti energetinį saugumą ir duoti naudos ES ekonomikai (%)

	ES	27	CY	IT	EL	MT	FR	PL	BG	HR	HU	NL	BŪTI	DE	LT	AT	PT	RO	IE	ES	SI	FI	LV	LIU	SE	DK	CZ	SK	EE
Nežinau	2023 m. gegužės/birželio mėn.	70	79	85	80	83	64	75	61	80	73	66	71	65	73	69	84	57	81	73	64	60	55	69	71	69	49	63	46
	Δkov o/ 2021 m. balandžio mėn.	=	9	7	6	6	5	4	3.	3.	1	1	▼1	▼1	▼1	▼3	▼3	▼4	▼6	▼6	▼7	▼7	▼8	▼9	▼9	▼10	▼15	▼15	▼28
Iš viso „Sutinku“	2023 m. gegužės/birželio mėn.	20	13	11	13	9	22	19	19	15	22	27	19	24	15	25	2	32	12	13	32	28	27	21	20	21	38	23	34
	Δkov o/ 2021 m. balandžio mėn.	1	▼2	▼3	▼3	=	2	3.	7	=	5	=	▼9	2	▼11	5	▼10	9	▼1	6	6	▼5	▼10	▼1	=	1	3.	10	8
Iš viso „nesusitarta“	2023 m. gegužės/birželio mėn.	10	8	4	7	8	14	6	20	5	5	7	10	11	12	6	14	11	7	14	4	12	18	10	9	10	13	14	20
	Δkov o/ 2021 m. balandžio mėn.	▼1	▼7	▼4	▼3	▼6	▼7	▼7	▼10	▼3	▼6	▼1	10	▼1	12	▼2	13	▼5	7	=	1	12	18	10	9	9	12	5	20

Klimato kaita

Socialinė ir demografinė analizė rodo, kad daugiau kaip šeši iš dešimties kiekvienos grupės respondentų sutinka, kad iškastinio kuro importo iš ES nepriklausančių šalių mažinimas gali padidinti energetinį saugumą ir ES ekonominę naudą. Joje taip pat atkreipiamas dėmesys į šiuos skirtumus:

- Kuo jaunesni respondentai, tuo labiau tikėtina, kad jie sutiks: Tai daro 76 proc. 15–24 m. amžiaus asmenų, palyginti su 67 proc. 55 metų ir vyresnių.
- Kuo ilgiau respondentas mokėsi, tuo labiau tikėtina, kad jie sutiks: 72 proc. 20 m. ar vyresnių asmenų sutinka, palyginti su 64 proc., kurie baigė 15 metų ar jaunesnius.
- Labiausiai tikėtina, kad sutars studentai (76 proc.), vadovai (75 proc.) ir kiti darbuotojai (74 proc.), ypač palyginti su pensininkais (65 proc.).
- Kuo didesnės socialinės kopėčios, kurias respondentas laiko savimi, tuo labiau tikėtina, kad jie su tuo sutiks.

Analizė taip pat rodo respondentus, kurie mano, kad klimato kaita yra rimčiausia (78 proc.) arba viena iš rimčiausių problemų (76 proc.), su kuriomis susiduria pasaulis, labiau tikėtina, kad su tuo sutiks nei tie, kurie nemano, kad klimato kaita yra viena iš rimčiausių problemų (64 proc.). Panašiu atveju respondentai, manantys, kad klimato kaita yra labai rimta problema (76 proc.), labiau linkę sutikti su tuo nei tie, kurie mano, kad tai yra mažiau rimta problema. Galiausiai respondentai, kurie ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmy, labiau linkę pritarti nei tiems, kurie to nepadarė (74 proc., palyginti su 65 proc.).

QC4_3 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių?

Iškastinio kuro importo iš ES nepriklausančių šalių mažinimas gali padidinti energetinį saugumą ir ES ekonominę naudą (proc. – ES)

	Iš viso „Sutinku“	Iš viso „nesusitaru“	Nežinau
ES 27	70	20	10
Lytis			
Vyras	71	22	7
Moteris	69	18	13
Amžius			
15–24	76	15	9
25–39	71	21	8
40–54	72	20	8
55+	67	20	13
Išsilavinimas (pabaiga)			
–15	64	17	19
16–19	69	21	10
20+	72	21	7
Vis dar studijuoja	76	15	9
Socialinė ir profesinė kategorija			
Savarankiškai dirbantis asmuo	72	21	7
Vadovai	75	19	6
Kitos baltos apykaklės	74	19	7
Darbininkai	69	22	9
Namudiniai asmenys	67	18	15
Bedarbis	72	16	12
Išėjęs į pensiją	65	20	15
Studentai	76	15	9
Sunkumai apmokėti sąskaitas			
Didžiąją laiko dalį	67	20	13
Laikas nuo laiko	69	20	11
Beveik niekada/niekada	71	19	10
Apsvarstykite priklausymą			
Darbininkų klasė	65	19	16
Žemesnioji vidurinioji klasė	69	21	10
Vidurinė klasė	72	20	8
Vidurinioji klasė	76	20	4
Viršutinė klasė	79	16	5
Klimato kaita			
Didžiausia problema	78	15	7
Viena iš problemų	76	15	9
Ne problema	64	24	12
Klimato kaitos suvokimas			
Nėra rimtos problemos	40	49	11
Gana rimta problema	60	28	12
Labai rimta problema	76	15	9
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmy			
Taip	74	17	9
Ne	65	23	12

3. Požiūris į viešąją finansinę paramą švariai energijai, o ne subsidijas iškastiniam kurui

Daugiau nei trys ketvirtadaliai europiečių sutinka, kad perėjimui prie švarios energijos turėtų būti skiriama didesnė viešoji finansinė parama, net jei tai reiškia, kad subsidijos iškastiniam kurui turėtų būti mažinamos.

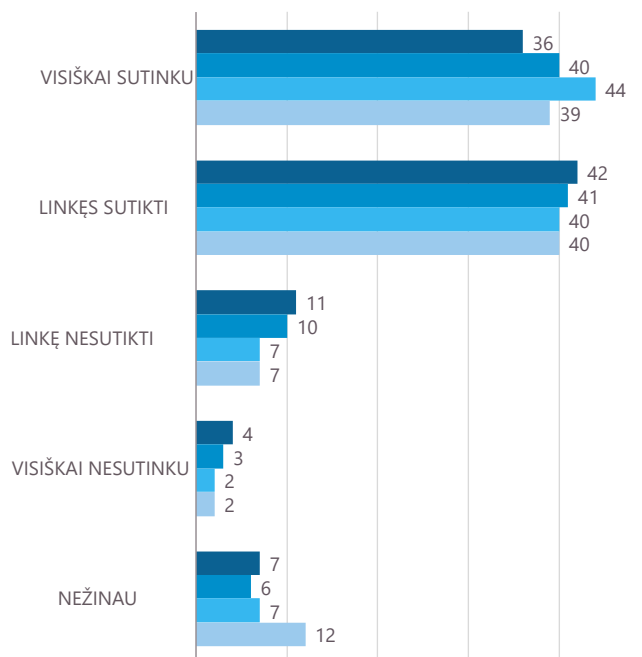
Beveik aštuoni iš dešimties respondentų (78 proc., -3 proc. punktų) sutinka, kad perėjimas prie švarios energijos turėtų būti labiau remiamas, net jei tai reiškia, kad subsidijos iškastiniam kurui turėtų būti mažinamos, o 36 proc. (-4 proc. punktų) teigė, kad „visiškai sutinka“ su šiuo teiginiu. Daugiau nei vienas iš dešimties (15 proc., + 2 proc. punktų) nesutinka, o 7 proc. (+ 1 p. p.) teigia, kad nežino.

Ilgalaikė tendencija rodo, kad tai yra žemiausias bendro sutarimo lygis nuo tada, kai šis klausimas pirmą kartą buvo užduotas 2017 m., o respondentų, kurie visiškai sutinka, dalis taip pat yra žemiausia kada nors.

QC4.5. Ar sutinkate su kiekvienu iš toliau nurodytų teiginių?

Perėjimui prie švarios energijos turėtų būti skiriama didesnė viešoji finansinė parama, net jei tai reiškia, kad subsidijos iškastiniam kurui turėtų būti mažinamos (proc. – 27 ES valstybės narės).

■ 2023 m. balandžio-gegužė mėn. ■ 2021 m. kovo-balandžio mėn. ■ 2019 m. balandžio mėn. ■ 2017 m. kovo mėn.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

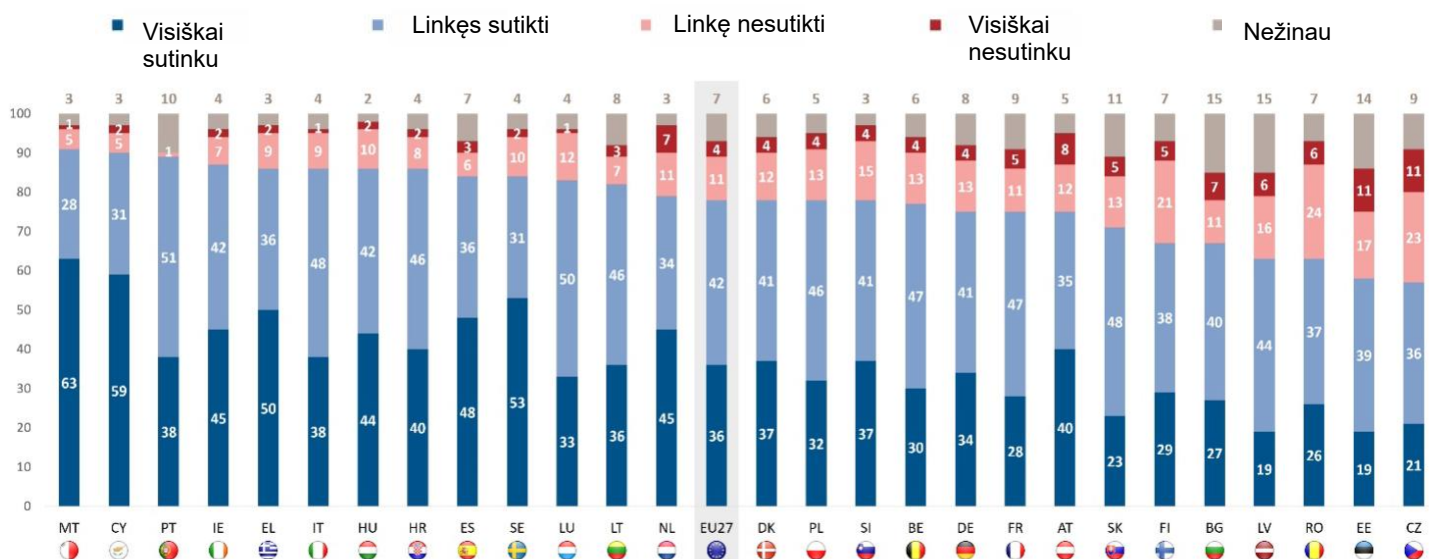
Klimato kaita

Nacionaliniu lygmeniu daugiau nei pusė kiekvienos šalies respondentų sutinka, kad perėjimui prie švarios energijos turėtų būti skiriama didesnė viešoji finansinė parama, net jei tai reiškia, kad subsidijos iškastiniam kurui turėtų būti mažinamos. Didžiausia parama teikiama Maltoje (91 proc.), Kipre (90 proc.) ir Portugalijoje (89 proc.), tačiau pritaria 57 proc. Čekijoje, 58 proc. Estijoje ir 63 proc. Latvijoje ir Rumunijoje.

Yra keturios šalys, kuriose dauguma visiškai pritaria šiam teiginiui: Malta (63%), Kipras (59%), Švedija (53%) ir Graikija (50%). Kita vertus, Latvijoje ir Estijoje visiškai sutinka tik 19 proc.

QC4.5. Ar sutinkate su kiekvienu iš toliau nurodytų teiginių?

(% – perėjimui prie švarios energijos reikėtų skirti daugiau viešosios finansinės paramos, net jei tai reiškia, kad subsidijos iškastiniam kurui turėtų būti mažinamos)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Susitarimas su pareiškimu nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn. sumažėjo 21 šalyje,²⁹ o labiausiai sumažėjo Estijoje (58 %, -23 p. p., palyginti su 2021 m., -16 procentinių punktų, palyginti su 2019 m.), Čekijoje (57 %, -18 pp), Slovakijoje (71 %, -13 pp) ir Belgijoje (77 %, -13 pp nuo 2021 m., -8 procentiniais punktais nuo 2019 m.). Trijose šalyse užfiksuotas nedidelis (1–2 proc. punktų) padidėjimas, o trijose šalyse nuomonės nesikeičia.

Trijose šalyse „nežinau“ padidėjo bent dešimt procentinių punktų: Latvija (15 proc., + 15 proc. punktų nuo 2021 m., nesikeitė, palyginti su 2019 m.), Estija (14 proc., + 14 proc. punktų nuo 2021 m., -3 proc. punktai nuo 2019 m.) ir Portugalija (10 proc., + 10 proc. punktų nuo 2021 m., palyginti su 2019 m.).

QC4.5. Ar sutinkate su kiekvienu iš toliau nurodytų teiginių?

Perėjimui prie švarios energijos turėtų būti skiriama didesnė viešoji finansinė parama, net jei tai reiškia, kad subsidijos iškastiniam kurui turėtų būti mažinamos (%)

		ES 27	IT	CY	MT	BG	PL	SE	DE	HU	ES	EL	HR	LIU	AT	IE	LT	RO	FR	FI	DK	PT	SI	NL	LV	BŪTI	SK	CZ	EE
Iš viso „Sutinku“	2023 m. gegužės/birželio mėn.	78	86	90	91	67	78	84	75	86	84	86	86	83	75	87	82	63	75	67	78	89	78	79	63	77	71	57	58
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼3	2	1	1	=	=	=	▼1	▼1	▼2	▼3	▼3	▼3	▼3	▼4	▼4	▼4	▼5	▼5	▼6	▼6	▼7	▼8	▼9	▼13	▼13	▼18	▼23
Iš viso „nesusitaru“	2023 m. gegužės/birželio mėn.	15	10	7	6	18	17	12	17	12	9	11	10	13	20	9	10	30	16	26	16	1	19	18	22	17	18	34	28
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	2	=	3.	2	8	3.	▼4	1	3.	2	4	2	▼1	4	=	▼4	8	5	▼2	1	▼4	5	6	▼6	7	9	9	9
Nežinau	2023 m. gegužės/birželio mėn.	7	4	3	3	15	5	4	8	2	7	3	4	4	5	4	8	7	9	7	6	10	3	3	15	6	11	9	14
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	1	▼2	▼4	▼3	▼8	▼3	4	=	▼2	=	▼1	1	4	▼1	4	8	▼4	=	7	5	10	2	2	15	6	4	9	14

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Socialinė ir demografinė analizė rodo, kad daugiau kaip septyni iš dešimties kiekvienos grupės respondentų sutinka, kad perėjimui prie švarios energijos turėtų būti skiriama didesnė viešoji finansinė parama, net jei tai reiškia, kad subsidijos iškastiniam kurui turėtų būti mažinamos. Joje taip pat pabrėžiama, kad:

- Kuo jaunesni respondentai, tuo labiau tikėtina, kad jie sutiks: Tai daro 84 proc. 15–24 m. amžiaus asmenų, palyginti su 75 proc. 55 m. ir vyresnių.
- Kuo ilgiau respondentas mokėsi, tuo labiau tikėtina, kad jie sutiks: Pritaria 81 proc. 20 metų ar vyresnių asmenų, palyginti su 73 proc. 15 metų ar jaunesnių.
- Studentai (87 proc.) labiau linkę pritarti nei kitoms socialinėms ir profesinėms grupėms, ypač namų šeimininkams ir pensininkams (po 74 proc.).
- Kuo mažiau sunkumų respondentas patiria apmokėti sąskaitas, tuo labiau tikėtina, kad jie sutiks: 80 %, kurie niekada arba beveik niekada neturi sunkumų, sutinka, palyginti su 72 % tų, kurie patiria sunkumų didžiąją laiko dalį.

Analizė taip pat rodo, kad respondentai, manantys, kad klimato kaita yra rimčiausia problema (90 proc.), su kuria susiduria pasaulis, labiau linkę sutikti su tuo nei tie, kurie mano, kad klimato kaita yra viena rimčiausių problemų (84 proc.) arba ne rimta problema (71 proc.). Be to, respondentai, manantys, kad klimato kaita yra labai rimta problema (84 proc.), labiau linkę sutikti su tuo nei tie, kurie mano, kad ji yra ne tokia rimta. Galiausiai respondentai, kurie ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmy, labiau linkę pritarti nei tiems, kurie to nepadare (83 proc., palyginti su 70 proc.).

QC4_5 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių?

Perėjimui prie švarios energijos turėtų būti skiriama didesnė viešoji finansinė parama, net jei tai reiškia, kad subsidijos iškastiniam kurui turėtų būti mažinamos (proc. – ES)

	Iš viso „Sutinku“	Iš viso „nesusitarta“	Nežinau
ES 27	78	15	7
Lytis			
Vyras	79	16	5
Moteris	78	14	8
Amžius			
15–24	84	12	4
25–39	80	16	4
40–54	79	16	5
55+	75	16	9
Išsilavinimas (pabaiga)			
–15	73	13	14
16–19	76	17	7
20+	81	15	4
Vis dar studijuoja	87	9	4
Socialinė ir profesinė kategorija			
Savarankiškai dirbantis asmuo	80	16	4
Vadovai	83	14	3
Kitos baltos apykaklės	79	16	5
Darbininkai	76	18	6
Namudiniai asmenys	74	17	9
Bedarbis	75	16	9
Išėjęs į pensiją	74	15	11
Studentai	87	9	4
Sunkumai apmokėti sąskaitas			
Didžiąją laiko dalį	72	18	10
Laikas nuo laiko	76	17	7
Beveik niekada/niekada	80	14	6
Apsvarstykite priklausymą			
Darbininkų klasė	75	14	11
Žemesnioji vidurinioji klasė	76	17	7
Vidurinė klasė	79	16	5
Vidurinioji klasė	84	14	2
Viršutinė klasė	83	17	0
Klimato kaita			
Didžiausia problema	90	7	3
Viena iš problemų	84	10	6
Ne problema	71	21	8
Klimato kaitos suvokimas			
Nėra rimtos problemos	44	49	7
Gana rimta problema	62	28	10
Labai rimta problema	84	10	6
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmy			
Taip	83	12	5
Ne	70	21	9

4. Požiūris į prisitaikymą prie neigiamo klimato kaitos poveikio

Daugiau nei šeši iš dešimties europiečių sutinka, kad prisitaikymas prie neigiamo klimato kaitos poveikio gali duoti teigiamų rezultatų ES piliečiams

Beveik du trečdaliai respondentų (63 proc., + 1 proc. p.) sutinka, kad prisitaikymas prie neigiamo klimato kaitos poveikio gali būti naudingas ES piliečiams, įskaitant 23 proc. (jokių pokyčių), kurie „visiškai sutinka“. Priešingai, daugiau nei ketvirtadalis (26 proc., -2 proc. punktu) nesutinka, o 11 proc. (+ 1 proc. p.) teigia, kad nežino.

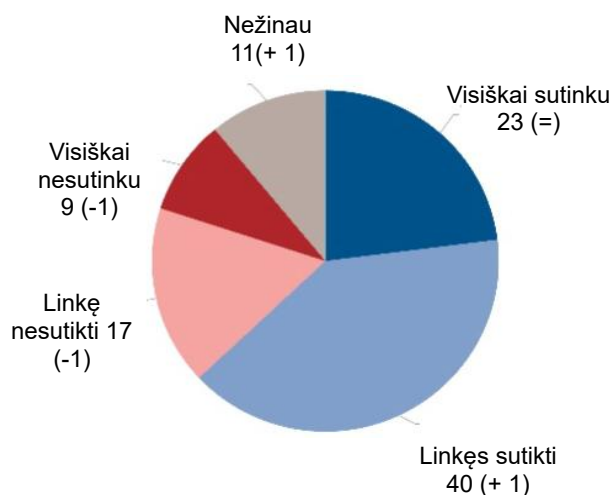
Visose valstybėse narėse, išskyrus vieną, respondentai greičiausiai sutinka, kad prisitaikymas prie neigiamo klimato kaitos poveikio gali būti naudingas ES piliečiams, nors proporcijos labai skiriasi: nuo 87 proc. Airijoje, 86 proc. Maltoje ir 85 proc. Portugalijoje iki 48 proc. Čekijoje (42 proc. nesutinka) ir 53 proc. Suomijoje.

Kita vertus, Estijos respondentai labiau linkę nesutikti nei sutikti (45 proc., palyginti su 36 proc.).

Septyniose šalyse bent trys iš dešimties respondentų visiškai su tuo sutinka, daugiausia Maltoje (54 proc.) ir Airijoje (43 proc.). Tuo tarpu Estijoje visiškai sutinka 8 proc.

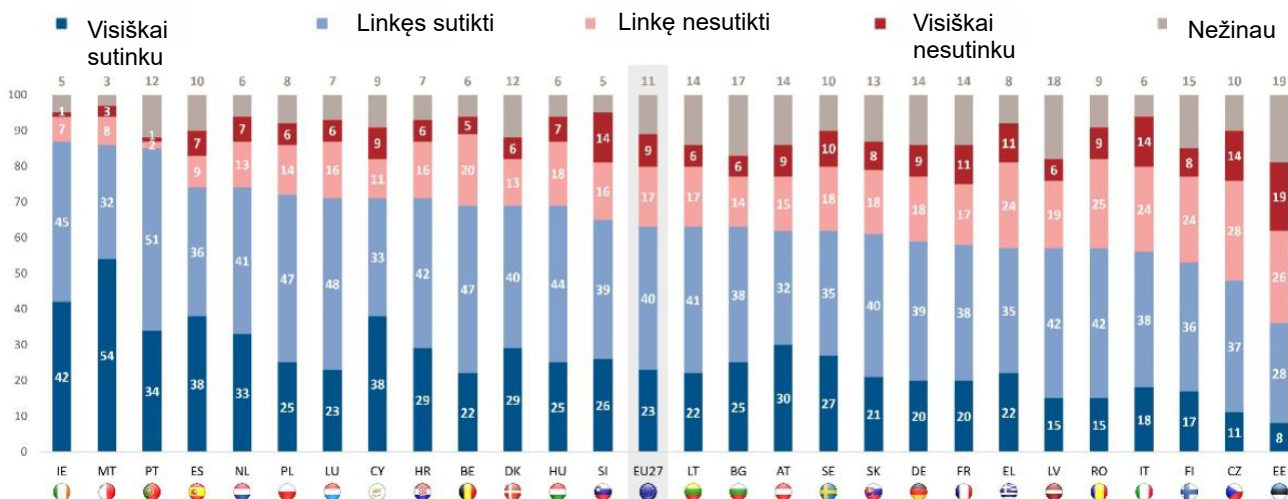
Taip pat verta atkreipti dėmesį į tai, kad 14 šalių bent vienas iš dešimties respondentų teigia, kad nežino, o didžiausias lygis užfiksuotas Estijoje (19 proc.).

KC.6 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš toliau nurodytų teiginių? Prisitaikymas prie neigiamo klimato kaitos poveikio gali būti naudingas ES piliečiams (proc. – ES 27)

(2023 m. gegužės/birželio mėn. – 2021 m. kovo/balandžio mėn.)

KC.6 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš toliau nurodytų teiginių? (Proc. – prisitaikymas prie neigiamo klimato kaitos poveikio gali būti naudingas ES piliečiams)

Klimato kaita

Kalbant apie susitarimą dėl teiginio „Prisitaikymas prie neigiamo klimato kaitos poveikio gali būti naudingas ES piliečiams“, 2021 m. kovo-balandžio mėn. tendencijos³⁰ skiriasi.

Susitarimas padidėjo 13 šalių, įskaitant Portugaliją (85 proc., +15 proc. punktų, palyginti su 2021 m., – 2 procentiniais punktais, palyginti su 2019 m.), Bulgariją (63 proc., +9 proc. p.) ir Lenkiją (72 proc., +6 proc. p.). Priešingai, susitarimas sumažėjo 13 šalių, visų pirma Danijoje (69 proc., -13 proc. punktų), Estijoje (36 proc., -12 proc. punktų nuo 2021 m., -3 procentiniais punktais nuo 2019 m.) ir Slovakijoje (61 proc., -9 procentiniais punktais nuo 2021 m., -14 procentiniais punktais nuo 2019 m.). Prancūzijoje nuomonė nepasikeitė (58 proc.).

„Nežinant“ lygis padidėjo bent dešimt procentinių punktų aštuoniose šalyse, labiausiai – Estijoje (19 proc., +19 proc. punktų nuo 2021 m., -4 procentiniais punktais nuo 2019 m.), Latvijoje (18 proc., +18 nuo 2021 m., +1 procentiniu punktu nuo 2019 m.) ir Suomijoje (15 proc., +14 procentinių punktų nuo 2021 m., +4 procentiniais punktais nuo 2019 m.) ir Lietuvoje (14 proc., +14 proc. punktų nuo 2021 m., 5 procentiniais punktais nuo 2019 m.).

KC.6 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš toliau nurodytų teiginių?

Prisitaikymas prie neigiamo klimato kaitos poveikio gali būti naudingas ES piliečiams (%)

		ES 27	PT	BG	PL	IT	LIU	MT	DE	IE	BŪ TI	HU	AT	RO	SI	FR	CY	HR	FI	EL	LV	LT	CZ	ES	NL	SE	SK	EE	DK
Iš viso „Sutinku“	2023 m. gegužės/birželio mėn.	63	85	63	72	56	71	86	59	87	69	69	62	57	65	58	71	71	53	57	57	63	48	74	74	62	61	36	69
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	1	15	9	6	5	5	5	2	2	1	1	1	1	1	=	▼1	▼2	▼2	▼3	▼3	▼3	▼5	▼5	▼5	▼8	▼9	▼12	▼13
Iš viso „nesusitarta“	2023 m. gegužės/birželio mėn.	26	3	20	20	38	22	11	27	8	25	25	24	34	30	28	20	22	32	35	25	23	42	16	20	28	26	45	19
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼2	▼26	=	=	▼5	▼12	=	▼1	▼7	▼6	3.	▼3	5	▼4	3.	4	1	▼12	4	▼15	▼11	▼5	5	3.	▼2	5	▼7	2
Nežinau	2023 m. gegužės/birželio mėn.	11	12	17	8	6	7	3	14	5	6	6	14	9	5	14	9	7	15	8	18	14	10	10	6	10	13	19	12
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	1	11	▼9	▼6	=	7	▼5	▼1	5	5	▼4	2	▼6	3.	▼3	▼3	1	14	▼1	18	14	10	=	2	10	4	19	11

30 Palyginti su 2021 m., tyrimo atlikimo metodika visiškai skyrėsi BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ir iš dalies EL, MT, NL, SI, SK. Tais atvejais, kai skirtumai yra dideli, pridėtas palyginimas su 2019 m. rezultatais.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Socialinė ir demografinė analizė rodo, kad daugiau kaip du trečdaliai kiekvienos grupės respondentų sutinka, kad prisitaikymas prie neigiamo klimato kaitos poveikio gali būti naudingas ES piliečiams. Joje taip pat parodoma:

- 55 metų ir vyresni respondentai (58 proc.) su tuo sutinka mažiau nei jaunesni respondentai, ypač 25–39 m. (69 proc.).
- Kuo ilgiau respondentas mokėsi, tuo labiau tikėtina, kad jie sutiks: Tai daro 66 proc. 20 metų ar vyresnių išsilavinimą baigusiu asmenų, palyginti su 57 proc. 15 metų ar jaunesnių.
- Pensininkai (56 proc.) yra mažiau linkę susitarti nei kitose socialinėse ir profesinėse grupėse.
- Respondentai, kurie niekada arba beveik niekada nesusiduria su sunkumais apmokėti sąskaitas (65 proc.), su tuo sutinka, nei tie, kurie patiria daugiau sunkumų.
- Respondentai, kurie mano, kad yra aukštesnioji klasė (77 proc.), labiau linkę sutikti nei tie, kurie laiko save žemesnių socialinių kopėčių, ypač dirbančiųjų klasėje (61 proc.), dalimi.

Analizė taip pat rodo, kad respondentai, manantys, kad klimato kaita yra rimčiausia (70 proc.) arba viena iš rimčiausių problemų (66 proc.), su kuriais susiduria pasaulis, labiau linkę sutikti su tais, kurie mano, kad klimato kaita nėra viena iš rimčiausių problemų (59 proc.).

Be to, kuo rimčiau respondentai klimato kaitą laiko problema, tuo labiau tikėtina, kad jie su tuo sutiks: 67 proc. mano, kad klimato kaita yra labai rimta problema, palyginti su 42 proc. tų, kurie mano, kad tai nėra rimta problema. Galiausiai respondentai, kurie ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmy, labiau linkę pritarti nei tiems, kurie to nepadarė (66 proc., palyginti su 58 proc.).

QC4_6 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių?

Prisitaikymas prie neigiamo klimato kaitos poveikio gali būti naudingas ES piliečiams (proc. – ES)

	Iš viso „Sutinku“	Iš viso „nesusitarta“	Nežinau
ES 27	63	26	11
Lytis			
Vyras	64	27	9
Moteris	62	26	12
Amžius			
15–24	66	27	7
25–39	69	23	8
40–54	65	27	8
55+	58	28	14
Išsilavinimas (pabaiga)			
–15	57	25	18
16–19	62	28	10
20+	66	26	8
Vis dar studijuoja	67	26	7
Socialinė ir profesinė kategorija			
Savarankiškai dirbantis asmuo	66	28	6
Vadovai	68	25	7
Kitos baltos apykaklės	66	27	7
Darbininkai	64	27	9
Namudiniai asmenys	61	23	16
Bedarbis	64	23	13
Išėjęs į pensiją	56	28	16
Studentai	67	26	7
Sunkumai apmokėti sąskaitas			
Didžiąją laiko dalį	57	31	12
Laikas nuo laiko	59	30	11
Beveik niekada/niekada	65	25	10
Apsvarstykite priklausymą			
Darbininkų klasė	61	24	15
Žemesnioji vidurinioji klasė	60	28	12
Vidurinė klasė	65	27	8
Vidurinioji klasė	68	26	6
Viršutinė klasė	77	18	5
Klimato kaita			
Didžiausia problema	70	23	7
Viena iš problemų	66	25	9
Ne problema	59	29	12
Klimato kaitos suvokimas			
Nėra rimtos problemos	42	43	15
Gana rimta problema	54	33	13
Labai rimta problema	67	24	9
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmy			
Taip	66	25	9
Ne	58	30	12

5. Požiūris į klimato kaitos ir aplinkos klausimų sprendimą kaip prioritetą gerinant visuomenės sveikatą

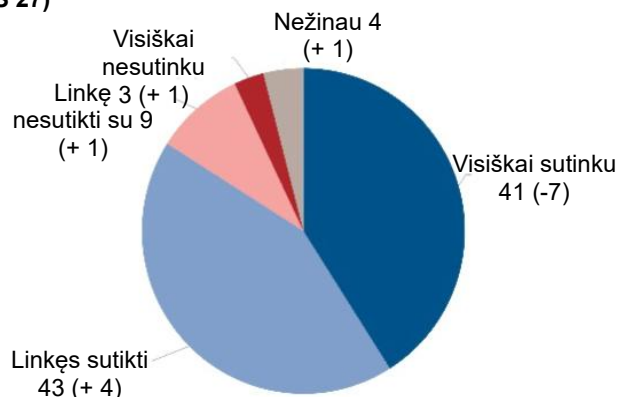
Mažiausiai šeši iš dešimties kiekvienoje valstybėje narėje sutinka, kad klimato kaitos ir aplinkos klausimų sprendimas turėtų būti prioritetas siekiant gerinti visuomenės sveikatą.

Šiek tiek daugiau kaip aštuoni iš dešimties ES respondentų sutinka, kad kova su klimato kaita ir aplinkos klausimais turėtų būti prioritetas siekiant gerinti visuomenės sveikatą (84 proc., -3 procentiniais punktais nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn.), 41 proc. (-7 proc. punktų) teigė „visiškai sutinkantys“. Šiek tiek daugiau nei vienas iš dešimties respondentų (12 proc., +2 proc. punktai) nesutinka, o 4 proc. (+1 proc. p.) teigia, kad nežino.

Mažiausiai šeši iš dešimties respondentų kiekvienoje valstybėje narėje sutinka, kad kova su klimato kaita ir aplinkos klausimais turėtų būti prioritetas siekiant gerinti visuomenės sveikatą: nuo 98 proc. Maltoje ir 94 proc. Graikijoje ir Portugalijoje iki 60 proc. Estijoje, 64 proc. Rumunijoje ir 67 proc. Suomijoje.

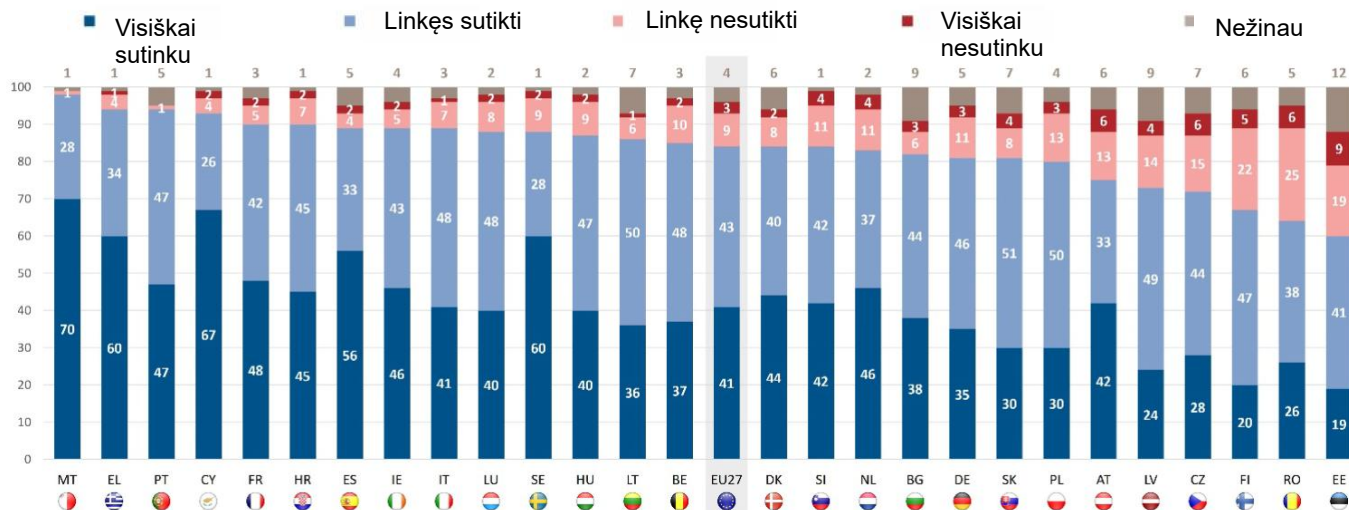
Yra penkios šalys, kuriose bent pusė „visiškai sutaria“: Malta (70 proc.), Kipras (67 proc.), Graikija ir Švedija (po 60 proc.) ir Ispanija (56 proc.). 19 proc. Estijoje ir 20 proc. Suomijoje teigia „visiškai sutinkantys“.

KC.1 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš toliau nurodytų teiginių? Klimato kaitos ir aplinkos klausimų sprendimas turėtų būti prioritetas gerinant visuomenės sveikatą (proc. – ES 27)

(2023 m. gegužės/birželio mėn. – 2021 m. kovo/balandžio mėn.)

KC.1 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš toliau nurodytų teiginių? (Siekiant pagerinti visuomenės sveikatą, pirmenybė turėtų būti teikiama kovai su klimato kaita ir aplinkos klausimais, proc.)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Respondentų, kurie sutinka, kad kova su klimato kaita ir aplinkos klausimais turėtų būti prioritetas visuomenės sveikatai gerinti, dalis nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn. sumažėjo 20 šalių,³¹o labiausiai sumažėjo Estijoje (60 proc., -16 procentinių punktų), Čekijoje (72 proc., 14 proc. p.) ir Slovakijoje (81 proc., -8 proc. punktai). Susitarimo lygis padidėjo penkiose šalyse, įskaitant Malta (98 proc., +5 proc. punktai), tačiau Graikijoje (94 proc.) ir Prancūzijoje (90 proc.).

KC.1 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš toliau nurodytų teiginių?

Klimato kaitos ir aplinkos klausimų sprendimas turėtų būti prioritetas siekiant pagerinti visuomenės sveikatą (%)

		ES	27	MT	IT	HU	CY	SE	EL	FR	HR	FI	DK	IE	ES	LT	LIU	SI	PL	PT	BŪ TI	BG	NL	LV	AT	DE	RO	SK	CZ	EE
Iš viso „Sutinku“	2023 m. gegužės/birželio mėn.	84	98	89	87	93	88	94	90	90	67	84	89	89	86	88	84	80	94	85	82	83	73	75	81	64	81	72	60	
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼3	5	4	2	1	1	=	=	▼1	▼1	▼2	▼2	▼2	▼2	▼2	▼2	▼3	▼3	▼4	▼4	▼4	▼5	▼5	▼6	▼7	▼8	▼14	▼16	
	2023 m. gegužės/birželio mėn.	12	1	8	11	6	11	5	7	9	27	10	7	6	7	10	15	16	1	12	9	15	18	19	14	31	12	21	28	
Iš viso „Nesutinku“	2023 m. gegužės/birželio mėn.	2	▼2	▼3	=	2	▼2	=	1	1	▼5	▼3	▼2	1	▼5	1	2	5	▼1	1	5	3	▼4	2	5	11	6	7	4	
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	2	▼2	▼3	=	2	▼2	=	1	1	▼5	▼3	▼2	1	▼5	1	2	5	▼1	1	5	3	▼4	2	5	11	6	7	4	
	2023 m. gegužės/birželio mėn.	4	1	3	2	1	1	1	3	1	6	6	4	5	7	2	1	4	5	3	9	2	9	6	5	5	7	7	12	
Nežinau	2023 m. gegužės/birželio mėn.	1	▼3	▼1	▼2	▼3	1	=	▼1	=	6	5	4	1	7	1	=	▼2	4	3	▼1	1	9	3	1	▼4	2	7	12	
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	1	▼3	▼1	▼2	▼3	1	=	▼1	=	6	5	4	1	7	1	=	▼2	4	3	▼1	1	9	3	1	▼4	2	7	12	
	2023 m. gegužės/birželio mėn.	1	▼3	▼1	▼2	▼3	1	=	▼1	=	6	5	4	1	7	1	=	▼2	4	3	▼1	1	9	3	1	▼4	2	7	12	

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Socialinė ir demografinė analizė rodo, kad mažiausiai aštuoni iš dešimties kiekvienos grupės respondentų sutinka, kad klimato kaitos ir aplinkos klausimai turėtų būti sprendžiami pirmiausia siekiant gerinti visuomenės sveikatą. Atsižvelgiant į aukštą pritarimo lygį, yra palyginti nedaug skirtumų:

- Kuo jaunesni respondentai, tuo labiau tikėtina, kad jie sutiks: Tai daro 88 proc. 15–24 m. amžiaus asmenų, palyginti su 82 proc. 55 metų ir vyresnių.
- Kuo ilgiau respondentai mokėsi, tuo labiau tikėtina, kad jie sutiks: Tai daro 86 proc. 20 metų ar vyresnių išsilavinimą baigusiu asmenų, palyginti su 80 proc. 15 m. ar jaunesnių.

Tačiau nuomonės apie klimato kaitą yra įtakingos. Respondentai, manantys, kad klimato kaita yra rimčiausia (93 proc.) arba viena iš rimčiausių problemų (90 proc.), su kuriais susiduria pasaulis, labiau linkę sutikti su tais, kurie mano, kad klimato kaita nėra viena iš rimčiausių problemų (78 proc.).

Be to, respondentai, manantys, kad klimato kaita yra labai rimta problema (91 proc.), sutaria labiau nei tie, kurie mano, kad ji yra gana rimta (70 proc.) arba ne rimta (45 proc.). Galiausiai respondentai, kurie ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmy, labiau linkę pritarti nei tiems, kurie to nepadarė (89 proc., palyginti su 75 proc.).

QC4_1 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių?

Klimato kaitos ir aplinkos klausimų sprendimas turėtų būti prioritetas gerinant visuomenės sveikatą (proc. – ES)

	Iš viso „Sutinku“	Iš viso „nesusitarta“	Nežinau
ES 27	84	12	4
Lytis			
Vyras	84	13	3
Moteris	84	11	5
Amžius			
15–24	88	10	2
25–39	85	12	3
40–54	84	13	3
55+	82	12	6
Išsilavinimas (pabaiga)			
–15	80	10	10
16–19	84	13	3
20+	86	12	2
Vis dar studijuoja	90	8	2
Socialinė ir profesinė kategorija			
Savarankiškai dirbantis asmuo	85	13	2
Vadovai	87	12	1
Kitos baltos apykaklės	85	12	3
Darbininkai	83	14	3
Namudiniai asmenys	82	12	6
Bedarbis	82	13	5
Išėjęs į pensiją	82	11	7
Studentai	90	8	2
Sunkumai apmokėti sąskaitas			
Didžiąją laiko dalį	82	13	5
Laikas nuo laiko	81	14	5
Beveik niekada/niekada	86	10	4
Apsvarstykite priklausymą			
Darbininkų klasė	82	11	7
Žemesnioji vidurinioji klasė	82	14	4
Vidurinė klasė	86	11	3
Vidurinioji klasė	86	13	1
Viršutinė klasė	86	13	1
Klimato kaita			
Didžiausia problema	93	5	2
Viena iš problemų	90	7	3
Ne problema	78	16	6
Klimato kaitos suvokimas			
Nėra rimtos problemos	45	49	6
Gana rimta problema	70	23	7
Labai rimta problema	91	6	3
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmy			
Taip	89	8	3
Ne	75	19	6

6. Požiūris į klimato kaitos išlaidų ir žaliosios pertvarkos sąnaudų derinimą

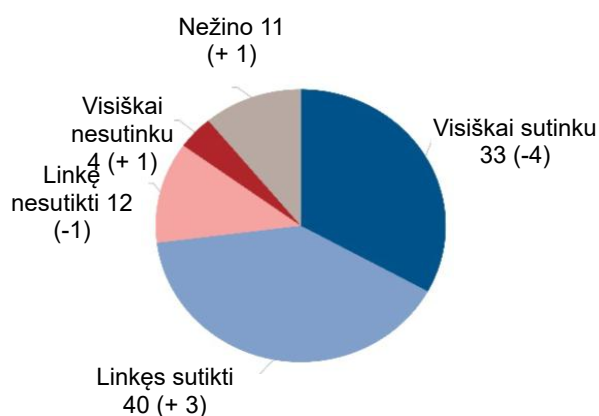
Beveik trys ketvirtadaliai europiečių sutinka, kad klimato kaitos padarytos žalos išlaidos yra daug didesnės nei investicijų, reikalingų žaliajai pertvarkai, išlaidos.

Daugiau kaip septyni iš dešimties respondentų (73 proc., - 1 procentinio punkto nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn.) sutinka, kad dėl klimato kaitos padarytos žalos sąnaudos yra daug didesnės nei žaliajai pertvarkai reikalingų investicijų sąnaudos, įskaitant 33 proc. (-4 proc. punktų), kurie „visiškai sutinka“. Ir atvirkščiai, 16 proc. (jokių pakeitimų) nesutinka su šiuo teiginiu, o 11 proc. (+ 1 p. p.) teigia, kad „nežino“.

Dauguma respondentų kiekvienoje valstybėje narėje sutinka, kad dėl klimato kaitos padarytos žalos išlaidos yra daug didesnės nei investicijų, reikalingų žaliajai pertvarkai, išlaidos. Daugiausia respondentų sutinka Maltoje (90 proc.), Kipre (87 proc.) ir Kroatijoje (83 proc.), taip pat pritaria daugiau kaip pusė Estijos (52 proc.), Rumunijoje (53 proc.), Latvijoje ir Čekijoje (po 59 proc.).

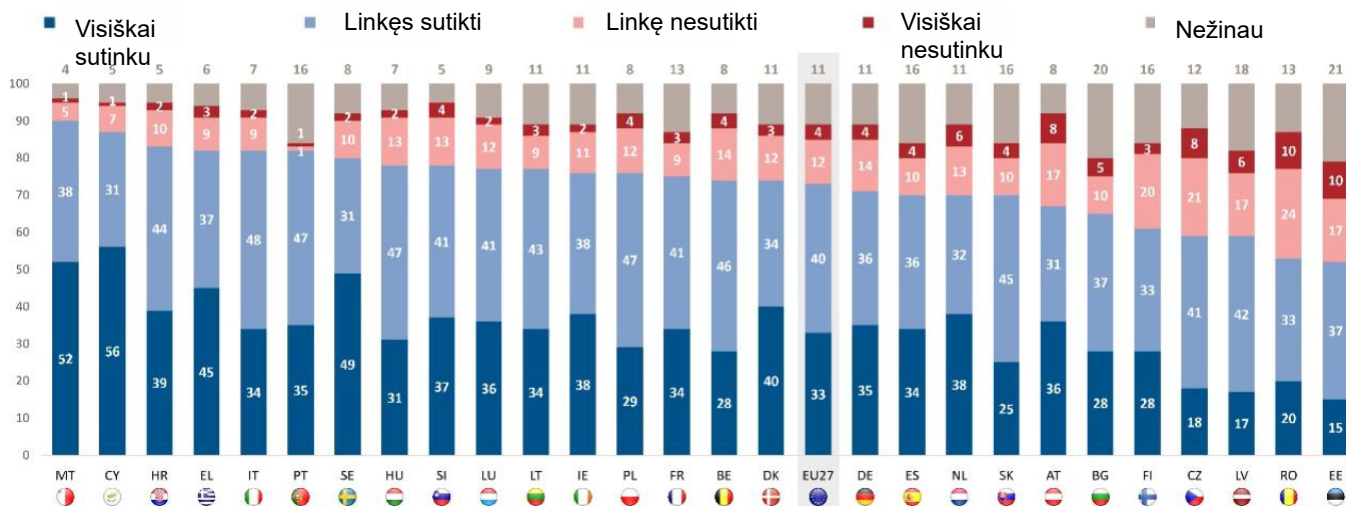
Kipras (56 proc.) ir Malta (52 proc.) yra vienintelės šalys, kuriose bent pusė jų „visiškai sutinka“ su šiuo teiginiu, nors 49 proc. Švedijoje taip pat atsakė. Kitame skalės gale – 15 proc. Estijoje, 17 proc. Latvijoje ir 18 proc. Čekijoje „visiškai sutinku“.

KC4.2 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių? Dėl klimato kaitos padarytos žalos išlaidos yra daug didesnės nei žaliajai pertvarkai reikalingų investicijų išlaidos (proc. – ES 27)

(2023 m. gegužės/birželio mėn. – 2021 m. kovo/balandžio mėn.)

KC4.2 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių? (Žalos, padarytos dėl klimato kaitos, išlaidos proc. yra daug didesnės nei žaliajai pertvarkai reikalingų investicijų išlaidos)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn. pareiškimo³²lygis sumažėjo 18 valstybių narių, įskaitant Estiją (52 %, -23 pp), Slovakiją (70 %, -12 pp), Čekiją (59 %, -12 pp), Latviją (59 %, -10 pp) ir Airiją (76 %, -10 pp). Kita vertus, susitarimas padidėjo aštuoniose šalyse, įskaitant Malta (90 proc., + 9 proc. p.), Prancūziją (75 proc., + 6 proc. p.) ir Vengriją (78 proc., + 6 p. p.). Nyderlanduose nuomonė nepasikeitė (70 proc.).

Aštuoniose šalyse, visų pirma Estijoje (21 proc., + 21 proc. p.), Latvijoje (18 proc., + 18 proc. punktų) ir Suomijoje (16 proc. p. p.), Latvijoje (18 proc., + 18 proc. punktų) ir Suomijoje (16 proc., + 16 proc. punktų) padidėjo bent dešimt procentinių punktų.

KC4.2 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių?

Dėl klimato kaitos padarytos žalos išlaidos yra daug didesnės nei žaliajai pertvarkai reikalingų investicijų sąnaudos (%)

	ES 27	MT	FR	HU	IT	BG	PL	ES	CY	NL	DE	SE	DK	EL	HR	LT	AT	LIU	SI	RO	BŪ TI	PT	FI	IE	LV	CZ	SK	EE	
Iš viso „Sutinku“	2023 m. gegužės/birželio mėn.	73	90	75	78	82	65	76	70	87	70	71	80	74	82	83	77	67	77	78	53	74	82	61	76	59	59	70	52
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼1	9	6	6	4	3.	3.	1	1	=	▼2	▼2	▼3	▼3	▼3	▼4	▼4	▼6	▼6	▼8	▼9	▼9	▼9	▼10	▼10	▼12	▼12	▼23
Iš viso „nesusitarta“	2023 m. gegužės/birželio mėn.	16	6	12	15	11	15	16	14	8	19	18	12	15	12	12	12	25	14	17	34	18	2	23	13	23	29	14	27
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	=	▼1	▼1	▼1	▼4	6	=	=	1	▼1	2	▼6	▼7	1	2	▼7	5	▼3	2	11	1	▼6	▼7	▼1	▼8	1	6	2
Nežinau	2023 m. gegužės/birželio mėn.	11	4	13	7	7	20	8	16	5	11	11	8	11	6	5	11	8	9	5	13	8	16	16	11	18	12	16	21
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	1	▼8	▼5	▼5	=	▼9	▼3	▼1	▼2	1	=	8	10	2	1	11	▼1	9	4	▼3	8	15	16	11	18	11	6	21

32 Palyginti su 2021 m., tyrimo atlikimo metodika visiškai skyrėsi BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ir iš dalies EL, MT, NL, SI, SK. 2021 m. tai buvo naujas punktas, todėl 2019 m. palyginimo nėra.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Socialinė ir demografinė analizė rodo, kad bent du trečdaliai kiekvienos grupės respondentų sutinka, kad dėl klimato kaitos padarytos žalos išlaidos yra daug didesnės nei investicijų, reikalingų žaliajai pertvarkai, išlaidos. Joje taip pat pabrėžiama, kad:

- Kuo jaunesni respondentai, tuo labiau tikėtina, kad jie sutiks: Tai daro 80 proc. 15–24 m. amžiaus asmenų, palyginti su 68 proc. 55 metų ir vyresnių.
- Kuo ilgiau respondentas mokėsi, tuo labiau tikėtina, kad jie sutiks: Pritaria 77 proc. 20 metų ar vyresnių išsilavinimą baigusiu asmenų, palyginti su 66 proc. 15 m. ar jaunesnių.
- Studentai (80 proc.) labiau linkę pritarti nei kitoms socialinėms ir profesinėms grupėms, ypač pensininkams ir namų šeimininkams (po 67 proc.).
- Respondentai, kurie laiko save aukštesniąja viduriniąja klase (80 proc.), su tuo sutinka, ypač palyginti su tais, kurie laiko save darbo klasės nariais (67 proc.).

Analizė taip pat rodo, kad respondentai, manantys, kad klimato kaita yra rimčiausia (85 proc.) arba viena iš rimčiausių problemų (79 proc.), su kuriais susiduria pasaulis, labiau linkę sutikti su tais, kurie nemano, kad klimato kaita yra viena iš rimčiausių problemų (67 proc.). Tai taip pat rodo, kad respondentai, manantys, kad klimato kaita yra labai rimta problema (80 proc.), su tuo sutinka labiau nei tie, kurie mano, kad ji yra gana rimta (60 proc.) arba ne rimta (36 proc.). Galiausiai respondentai, kurie ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmy, labiau linkę pritarti nei tiems, kurie to nepadarė (78 proc., palyginti su 66 proc.).

QC4_2 Kiek sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių?

Dėl klimato kaitos padarytos žalos išlaidos yra daug didesnės nei žaliajai pertvarkai reikalingų investicijų išlaidos (proc. – ES)

	Iš viso „Sutinku“	Iš viso „nesusitarta“	Nežinau
ES 27	73	16	11
Lytis			
Vyras	74	17	9
Moteris	72	15	13
Amžius			
15–24	80	12	8
25–39	76	16	8
40–54	76	16	8
55+	68	16	16
Išsilavinimas (pabaiga)			
–15	66	12	22
16–19	72	18	10
20+	77	15	8
Vis dar studijuoja	80	12	8
Socialinė ir profesinė kategorija			
Savarankiškai dirbantis asmuo	75	17	8
Vadovai	79	15	6
Kitos baltos apykaklės	78	15	7
Darbininkai	72	18	10
Namudiniai asmenys	67	17	16
Bedarbis	70	17	13
Išėjęs į pensiją	67	15	18
Studentai	80	12	8
Sunkumai apmokėti sąskaitas			
Didžiąją laiko dalį	71	16	13
Laikas nuo laiko	72	17	11
Beveik niekada/niekada	75	14	11
Apsvarstykite priklausymą			
Darbininkų klasė	67	15	18
Žemesnioji vidurinioji klasė	73	16	11
Vidurinė klasė	76	16	8
Vidurinioji klasė	80	15	5
Viršutinė klasė	75	17	8
Klimato kaita			
Didžiausia problema	85	9	6
Viena iš problemų	79	11	10
Ne problema	67	20	13
Klimato kaitos suvokimas			
Nėra rimtos problemos	36	52	12
Gana rimta problema	60	26	14
Labai rimta problema	80	10	10
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmy			
Taip	78	13	9
Ne	66	20	14

IV. ŽVILGSNIS Į ATEITĮ

1. Dabartiniai nacionalinių vyriausybių kovos su klimato kaita veiksmai

Beveik septyni iš dešimties europiečių mano, kad jų nacionalinė vyriausybė nepakankamai stengiasi kovoti su klimato kaita

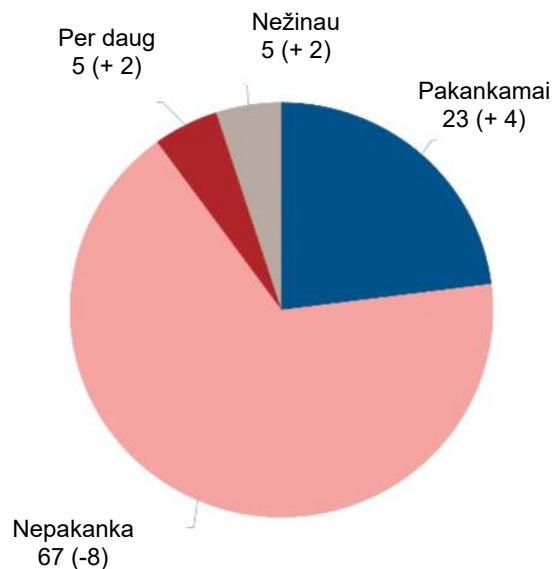
67 proc. apklaustųjų mano, kad jų nacionalinė vyriausybė nepakankamai stengiasi kovoti su klimato kaita. Tai reiškia, kad nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn. sumažėjo aštuoniais procentiniais punktais.³³ Beveik ketvirtadalis (23 proc., + 4 proc. punktu) mano, kad jų nacionalinė vyriausybė daro pakankamai, o 5 proc. (+ 2 proc. punktai) teigia, kad daroma per daug. Vienas iš dvidešimties (5 proc., + 2 proc. p. p.) teigia, kad nežino.

Visose valstybėse narėse, išskyrus vieną, respondentai greičiausiai sakys, kad jų nacionalinė vyriausybė nepakankamai stengiasi kovoti su klimato kaita. Taip mano ne mažiau kaip aštuoni iš dešimties Kroatijoje (85 proc.), Kipre (83 proc.), Ispanijoje ir Švedijoje (po 80 proc.), taip pat 37 proc. Estijoje (palyginti su 34 proc., kurie sako „pakankamai“), 50 proc. Danijoje ir 51 proc. Austrijoje.

Išimtis yra Suomija, kurioje 40 proc. teigia, kad jų nacionalinė vyriausybė daro pakankamai, o 38 proc. teigia, kad daro nepakankamai. Mažiausiai trys iš dešimties respondentų Danijoje (39 proc.), Liuksemburge (38 proc.), Vokietijoje, Estijoje (po 34 proc.) ir Lenkijoje (31 proc.) taip pat mano, kad jų vyriausybė daro pakankamai.

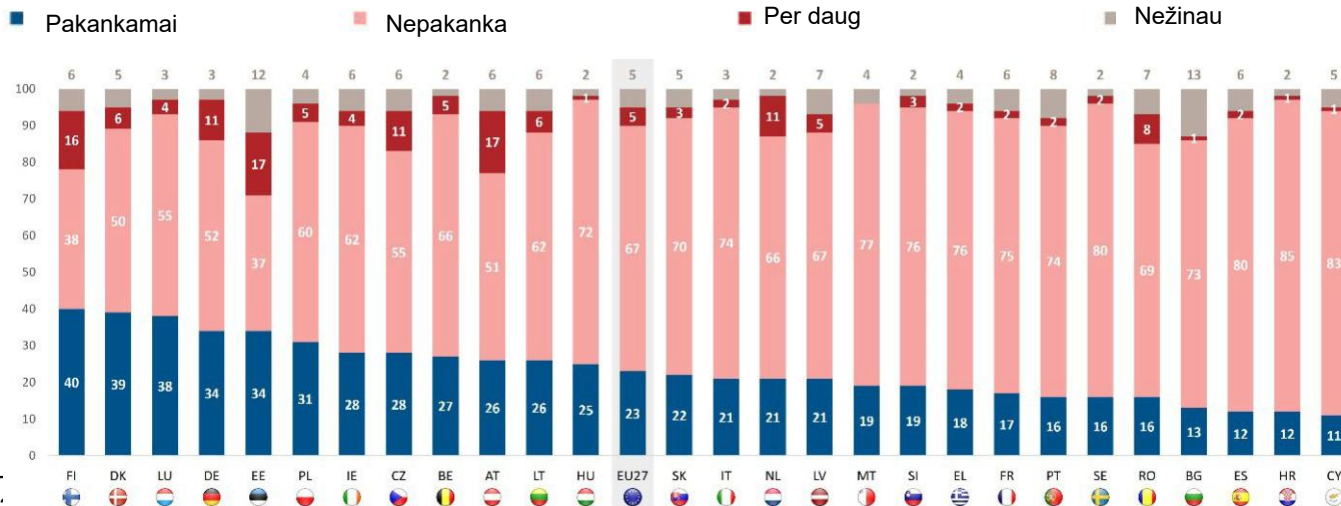
Šešiose šalyse mažiausiai vienas iš dešimties respondentų mano, kad jų vyriausybė daro per daug, kad kovotų su klimato kaita: Austrija ir Estija (po 17 proc.), Suomija (16 proc.), Nyderlandai, Čekija ir Vokietija (po 11 proc.).

QC7. Ar manote, kad vyriausybė (NACALITY) daro pakankamai, nepakankamai ar per daug, kad galėtų kovoti su klimato kaita? (% EI27)

(2023 m. gegužės/birželio mėn. – 2021 m. kovo/balandžio mėn.)

QC7. Ar manote, kad vyriausybė (NACALITY) daro pakankamai, nepakankamai ar per daug, kad galėtų kovoti su klimato kaita? (%)

pakankamai, nepakankamai ar per daug, kad galėtų kovoti su klimato kaita?

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Nacionaliniai pokyčiai nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn. iš³⁴ esmės atitinka bendrą ES tendenciją: dabar respondentai labiau linkę manyti, kad nacionalinė vyriausybė daro pakankamai, ir mažiau tikėtina, kad ji daro nepakankamai.

Respondentų, manančių, kad jų nacionalinė vyriausybė pakankamai stengiasi kovoti su klimato kaita, dalis padidėjo 19 šalių, įskaitant Belgiją (27 proc., + 13 proc. punktų) ir Airiją (28 proc., + 10 proc. punktų). Jis sumažėjo keturiose šalyse, įskaitant Austriją (26 proc., -7 proc. punktų), o keturiose šalyse išliko stabilus.

23 valstybėse narėse respondentai mažiau linkę sakyti, kad jų nacionalinė vyriausybė daro nepakankamai. Tiesą sakant, dešimtyje šalių nuosmukis siekia ne mažiau kaip dešimt procentinių punktų, didžiausias – Estijoje (37 proc., – 29 proc. p.), Čekijoje (55 proc., – 22 proc. p.) ir Lietuvoje (62 proc., -18 proc. punktų). Kitose keturiose šalyse ši tendencija pasikeitė, o didžiausias padidėjimas užfiksuotas Švedijoje (80 proc., + 11 proc. punktų).

Estija (17 proc., + 11 proc. punktų) yra vienintelė šalis, kurioje pasikeitė bent dešimt punktų respondentų, manančių, kad jų nacionalinė vyriausybė daro per daug.

QC7 Ar manote, kad (NACALITY) vyriausybė daro pakankamai, nepakankamai ar per daug, kad galėtų kovoti su klimato kaita?

(%)

		ES 27	BŪT I	IE	IT	LT	SK	CZ	DE	LIU	RO	EE	FR	BG	EL	PL	SI	DK	HR	MT	PT	ES	LV	HU	FI	NL	SE	CY	AT
Pakankamai	2023 m. gegužės/birželio mėn.	23	27	28	21	26	22	28	34	38	16	34	17	13	18	31	19	39	12	19	16	12	21	25	40	21	16	11	26
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	4	13	10	9	9	9	8	8	8	7	6	5	3.	3.	3.	3.	2	2	2	2	=	=	=	=	▼2	▼5	▼6	▼7
Nepakankamai	2023 m. gegužės/birželio mėn.	67	66	62	74	62	70	55	52	55	69	37	75	73	76	60	76	50	85	77	74	80	67	72	38	66	80	83	51
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼8	▼16	▼15	▼10	▼18	▼12	▼22	▼15	▼8	▼10	▼29	▼6	▼5	▼2	▼7	▼6	▼6	▼4	▼2	▼11	▼2	▼4	1	4	▼5	11	7	▼3
Per daug	2023 m. gegužės/birželio mėn.	5	5	4	2	6	3	11	11	4	8	17	2	1	2	5	3	6	1	0	2	2	5	1	16	11	2	1	17
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	2	2	▼1	1	3.	2	8	7	▼2	1	11	=	=	=	2	2	▼1	1	▼1	1	1	▼3	=	▼9	6	▼8	▼2	9
Nežinau	2023 m. gegužės/birželio mėn.	5	2	6	3	6	5	6	3	3	7	12	6	13	4	4	2	5	2	4	8	6	7	2	6	2	2	5	6
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	2	1	6	=	6	1	6	=	2	2	12	1	2	▼1	2	1	5	1	1	8	1	7	▼1	5	1	2	1	1

34 Palyginti su 2021 m., tyrimo atlikimo metodika visiškai skyrėsi BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ir iš dalies EL, MT, NL, SI, SK. 2021 m. tai buvo naujas klausimas, todėl 2019 m. palyginimo nėra.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Socialinėje ir demografinėje analizėje daugiausia dėmesio skiriama respondentams, kurie mano, kad jų nacionalinė vyriausybė nepakankamai stengiasi kovoti su klimato kaita. Ji pabrėžia, kad šią nuomonę turi ne mažiau kaip šeši iš dešimties kiekvienos grupės narių, ir tai taip pat rodo, kad:

- Kuo jaunesni respondentai, tuo labiau tikėtina, kad jų nacionalinė vyriausybė daro nepakankamai: Tai teigia 75 % 15–24 metų amžiaus žmonių, palyginti su 63 % 55 metų ir vyresnių.
- Kuo ilgiau respondentas liko mokytis, tuo didesnė tikimybė, kad jų vyriausybė daro nepakankamai: 69 % tų, kurie baigė 20 metų ar vyresni, palyginti su 61 %, kurie baigė 15 metų ar jaunesni.
- Studentai (76 proc.) yra daug labiau linkę nei kitos socialinės ir profesinės grupės pasakyti, kad vyriausybė daro nepakankamai.
- Kuo didesnės socialinės kopėčios, kurias respondentas laiko savimi, tuo labiau tikėtina, kad nacionalinė vyriausybė daro nepakankamai.

Analizėje taip pat pabrėžiama, kad respondentai, manantys, kad klimato kaita yra didžiausia pasaulio problema (80 proc.), labiau linkę taip mąstyti nei tie, kurie mano, kad klimato kaita yra viena rimčiausių (72 proc.) arba ne viena iš rimčiausių problemų (60 proc.). Tai taip pat rodo, kad respondentai, manantys, kad klimato kaita yra labai rimta problema (74 proc.), yra daug labiau linkę manyti, kad jų nacionalinė vyriausybė daro nepakankamai, palyginti su tais, kurie mano, kad tai yra mažiau rimta problema. Galiausiai respondentai, kurie ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmy, labiau linkę manyti, kad nacionalinė vyriausybė daro nepakankamai, nei tie, kurie nesiėmė veiksmy (70 proc., palyginti su 61 proc.).

QC7 Ar manote, kad (NACALITY) vyriausybė daro pakankamai, nepakankamai ar per daug, kad galėtų kovoti su klimato kaita?

(PROC. – ES)

	Pakankamai	Nepakankamai	Per daug	Nežinau
ES 27	23	67	5	5
Lytis				
Vyras	23	66	7	4
Moteris	23	68	4	5
Amžius				
15–24	18	75	2	5
25–39	21	70	6	3
40–54	25	66	6	3
55+	25	63	6	6
Išsilavinimas (pabaiga)				
–15	26	61	4	9
16–19	25	65	6	4
20+	22	69	5	4
Vis dar studijuoja	18	76	2	4
Socialinė ir profesinė kategorija				
Savarankiškai dirbantis asmuo	22	69	7	2
Vadovai	23	69	6	2
Kitos baltos apykaklės	24	67	6	3
Darbininkai	24	65	7	4
Namudiniai asmenys	24	65	4	7
Bedarbis	21	68	6	5
Išėjęs į pensiją	24	63	5	8
Studentai	18	76	2	4
Sunkumai apmokėti sąskaitas				
Didžiąją laiko dalį	19	70	6	5
Laikas nuo laiko	23	67	5	5
Beveik niekada/niekada	24	66	6	4
Apsvarstykite priklausymą				
Darbininkų klasė	23	65	4	8
Žemesnioji vidurinioji klasė	23	67	6	4
Vidurinė klasė	24	68	5	3
Vidurinioji klasė	22	71	5	2
Viršutinė klasė	20	75	5	0
Klimato kaita				
Didžiausia problema	16	80	1	3
Viena iš problemų	22	72	2	4
Ne problema	26	60	8	6
Klimato kaitos suvokimas				
Nėra rimtos problemos	32	31	32	5
Gana rimta problema	35	49	9	7
Labai rimta problema	20	74	2	4
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmy				
Taip	23	70	4	3
Ne	25	61	8	6

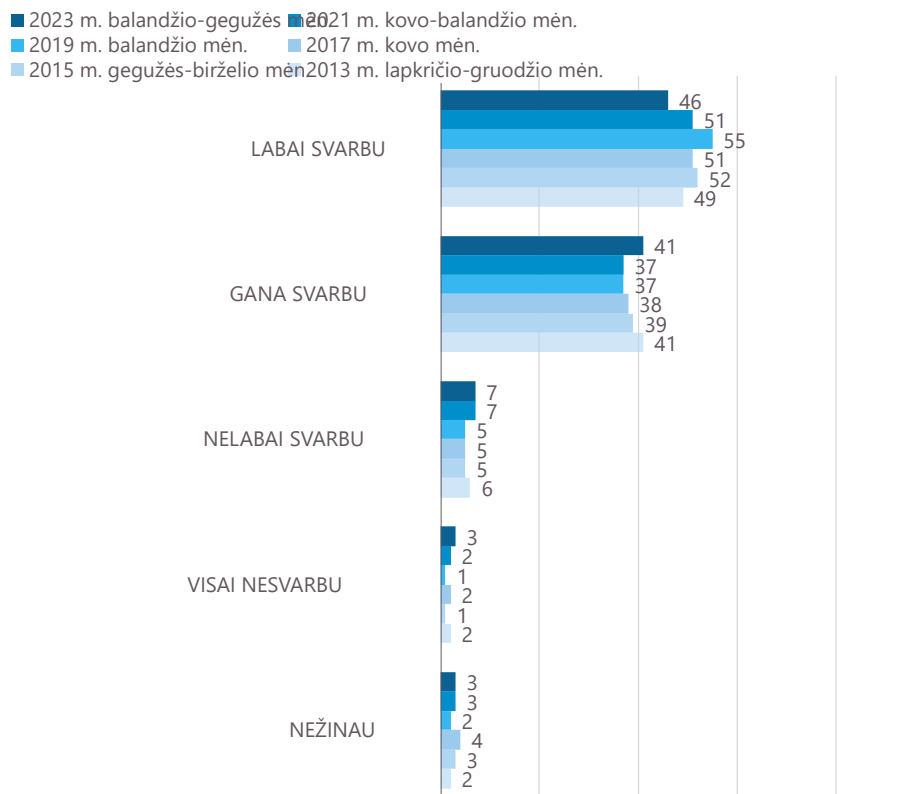
2. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslai

Beveik devyni iš dešimties europiečių mano, jog svarbu, kad jų nacionalinė vyriausybė ir Europos Sąjunga nustatytų plataus užmojo tikslus iki 2030 m. padidinti suvartojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį.

Respondentų buvo klausama, kaip svarbu, jų nuomone, jų nacionalinė vyriausybė ir Europos Sąjunga užsibrėžė plataus užmojo tikslus iki 2030 m. padidinti sunaudojamos atsinaujinančiosios energijos, pavyzdžiui, vėjo ar saulės energijos, kiekį.³⁵

Beveik devyni iš dešimties (87 proc., -1 procentinio punkto nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn.) mano, kad svarbu, kad jų nacionalinė vyriausybė nustatytų plataus užmojo tikslus šioje srityje, o 46 proc. (-5 proc. punktų) mano, kad tai „labai svarbu“. Priešingai, 10 % (+ 1 p. p.) mano, kad tai nėra svarbu, o 3 % (be pokyčių) teigia, kad nežino.

Kaip manote, ar svarbu, kad toliau nurodytos valdžios institucijos nustatytų plataus užmojo tikslus iki 2030 m. padidinti sunaudojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos, pavyzdžiui, vėjo ar saulės energijos, kiekį? (NACALITY) vyriausybė (% – ES 27)

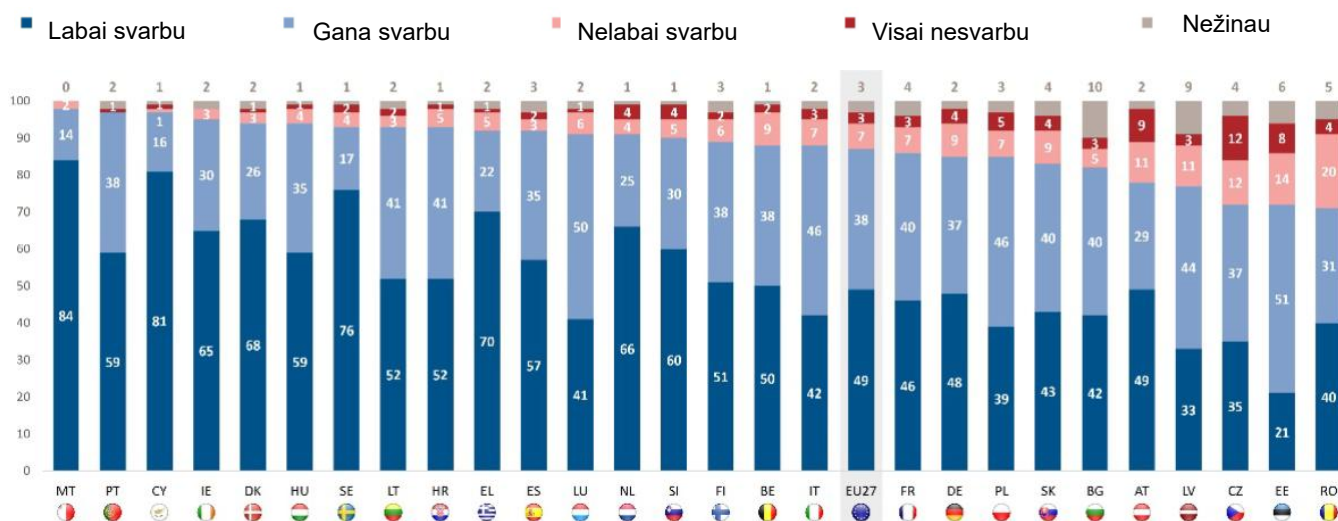
35 QC8. Kaip manote, ar svarbu, kad šios institucijos imtųsi veiksmų ir iki 2030 m. padidintų sunaudojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos, pvz., vėjo ar saulės energijos, kiekį? QC8.1 Vyriausybė (NACALITY); QC8.2 Europos Sąjunga.

Klimato kaita

Nacionaliniu lygmeniu daugiau kaip du trečdaliai kiekvienos šalies respondentų mano, kad svarbu, kad jų nacionalinė vyriausybė nustatytų plataus užmojo tikslus iki 2030 m. padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą. Ši nuomonė yra beveik universali Maltoje ir Portugalijoje (po 98 proc.) ir Kipre (97 proc.), o tam pritaria ir 69 proc. Estijoje, 71 proc. Čekijoje ir 75 proc. Latvijoje.

12 valstybių narių bent pusė visų respondentų mano, kad labai svarbu, kad jų nacionalinė vyriausybė nustatytų šiuos tikslus, o Maltoje (83 proc.), Kipre (79 proc.) ir Švedijoje (70 proc.) taip mano bent septyni iš dešimties. 19 proc. Estijoje, 30 proc. Latvijoje ir 31 proc. Lenkijoje taip pat mano, kad tai „labai svarbu“.

KC8.2 Kiek, jūsų nuomone, svarbu, kad šios institucijos imtųsi veiksmų ir iki 2030 m. padidintų sunaudojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos, pvz., vėjo ar saulės energijos, kiekį? (% – Europos Sąjunga)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Nacionalinio lygmens tendencijos nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn.³⁶ yra nevienodos. Respondentų, manančių, kad svarbu, kad nacionalinė vyriausybė iki 2030 m. padidintų suvartojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį, dalis padidėjo 12 šalių, įskaitant Suomiją (86 proc., + 11 proc. punktų, palyginti su 2021 m., – 3 procentiniais punktais, palyginti su 2019 m.), tačiau sumažėjo 14 šalių, įskaitant Estiją (69 proc., 14 proc. p. nuo 2021 m., 19 proc. p. nuo 2019 m.) ir Čekiją (71 proc., -10 proc. p.). Liuksemburge nuomonė nepasikeitė (92 proc.).

KC8.1 Kiek, jūsų nuomone, svarbu, kad šios institucijos imtųsi veiksmų ir iki 2030 m. padidintų sunaudojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos, pavyzdžiui, vėjo ar saulės energijos, kiekį?

(NACALITY) Vyriausybė (%)

		ES 27	FI	MT	LT	PL	IT	SE	DK	IE	FR	EL	CY	PT	LIU	HU	NL	HR	BŪ TI	DE	ES	SI	AT	LV	RO	BG	SK	CZ	EE
Iš viso „Svarbūs“	2023 m. gegužės/birželio mėn.	87	86	98	92	85	89	92	93	96	87	92	97	98	92	94	91	91	89	85	91	89	81	75	76	82	82	71	69
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼1	11	5	4	4	3	3	2	2	2	1	1	1	=	▼1	▼1	▼2	▼3	▼3	▼3	▼3	▼4	▼6	▼7	▼8	▼8	▼10	▼14
Iš viso „Nesvarbu“	2023 m. gegužės/birželio mėn.	10	12	1	6	12	9	7	5	3	9	6	3	1	6	5	7	8	10	13	6	10	16	16	21	9	14	25	25
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	1	▼13	▼1	▼6	▼2	▼2	▼4	▼4	▼3	▼1	▼1	1	▼2	▼2	1	▼1	1	2	3	2	3	3	▼3	9	5	8	6	8
Nežinau	2023 m. gegužės/birželio mėn.	3	2	1	2	3	2	1	2	1	4	2	0	1	2	1	2	1	1	2	3	1	3	9	3	9	4	4	6
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	=	2	▼4	2	▼2	▼1	1	2	1	▼1	=	▼2	1	2	=	2	1	1	=	1	=	1	9	▼2	3	=	4	6

36 Palyginti su 2021 m., tyrimo atlikimo metodika visiškai skyrėsi BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ir iš dalies EL, MT, NL, SI, SK. Tais atvejais, kai skirtumai yra dideli, pridėtas palyginimas su 2019 m. rezultatais.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Socialinėje ir demografinėje analizėje pabrėžiama, kad daugiau nei aštuoni iš dešimties kiekvienos grupės narių mano, jog svarbu, kad iki 2030 m. nacionalinė vyriausybė padidintų suvartojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį. Atsižvelgiant į aukštą bendro sutarimo lygį, pastebimi keli skirtumai:

- Labiausiai tikėtina, kad tai svarbu 15–24 m. amžiaus asmenims, ypač palyginti su 55 metų ir vyresniais asmenimis (91 proc. ir 85 proc.).
- Tie, kurie retai arba niekada susiduria su sunkumais apmokėti sąskaitas (89 proc.), dažniau mano, kad tai yra svarbu nei tie, kurie patiria didesnių sunkumų.

Tačiau analizė rodo, kad respondentai, kurie mano, kad klimato kaita yra rimčiausia (95 proc.) arba viena rimčiausių (93 proc.) problemų, su kuriomis susiduria pasaulis, labiau linkę manyti, kad šie nacionalinės vyriausybės veiksmai yra svarbūs nei tie, kurie nemano, kad klimato kaita yra rimta problema (81 proc.). Iš jo taip pat matyti, kad kuo rimčiau respondentai žiūri į klimato kaitą, tuo labiau tikėtina, kad nacionalinės vyriausybės imsis veiksmų, kad padidintų atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą: 93 proc. mano, kad tai labai rimta problema, o 50 proc. mano, kad klimato kaita nėra rimta problema.

QC8_1

Kaip manote, ar svarbu, kad šios institucijos imtųsi veiksmų ir iki 2030 m. padidintų sunaudojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos, pvz., vėjo ar saulės energijos, kiekį?

(NACALITY) vyriausybė (proc. – ES)

	Iš viso „Svarbūs“	Iš viso „Nesvarbu“	Nežinau
ES 27	87	10	3
Lytis			
Vyras	86	12	2
Moteris	88	9	3
Amžius			
15–24	91	7	2
25–39	87	11	2
40–54	87	11	2
55+	85	11	4
Išsilavinimas (pabaiga)			
–15	85	9	6
16–19	86	12	2
20+	89	9	2
Vis dar studijuoja	93	5	2
Socialinė ir profesinė kategorija			
Savarankiškai dirbantis asmuo	89	9	2
Vadovai	90	9	1
Kitos baltos apykaklės	88	10	2
Darbininkai	84	14	2
Namudiniai asmenys	87	10	3
Bedarbis	87	9	4
Išėjęs į pensiją	85	11	4
Studentai	93	5	2
Sunkumai apmokėti sąskaitas			
Didžiąją laiko dalį	84	12	4
Laikas nuo laiko	83	14	3
Beveik niekada/niekada	89	9	2
Apsvarstykite priklausymą			
Darbininkų klasė	86	10	4
Žemesnioji vidurinioji klasė	86	12	2
Vidurinė klasė	88	10	2
Vidurinioji klasė	91	8	1
Viršutinė klasė	93	7	0
Klimato kaita			
Didžiausia problema	95	4	1
Viena iš problemų	93	5	2
Ne problema	81	15	4
Klimato kaitos suvokimas			
Nėra rimtos problemos	50	46	4
Gana rimta problema	74	21	5
Labai rimta problema	93	5	2
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų			
Taip	92	6	2
Ne	79	17	4

Klimato kaita

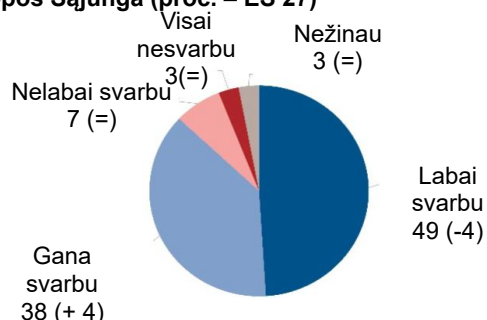
Beveik devyni iš dešimties respondentų (87 proc., jokių pokyčių nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn.) sutinka, kad Europos Sąjungai svarbu nustatyti plataus užmojo tikslus iki 2030 m. padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį, o 49 proc. (-4 proc. punktų) mano, kad tai „labai svarbu“. Priešingai, 10 % (jokių pokyčių) teigia, kad tai nėra svarbu, o 3 % (jokių pokyčių) sako „nežinantys“.

Daugiau kaip septyni iš dešimties kiekvienos šalies respondentų teigia, jog svarbu, kad Europos Sąjunga nustatytų plataus užmojo tikslus šioje srityje: nuo 98 proc. Maltoje ir 97 proc. Kipre ir Portugalijoje iki 71 proc. Rumunijoje ir 72 proc. Čekijoje ir Estijoje.

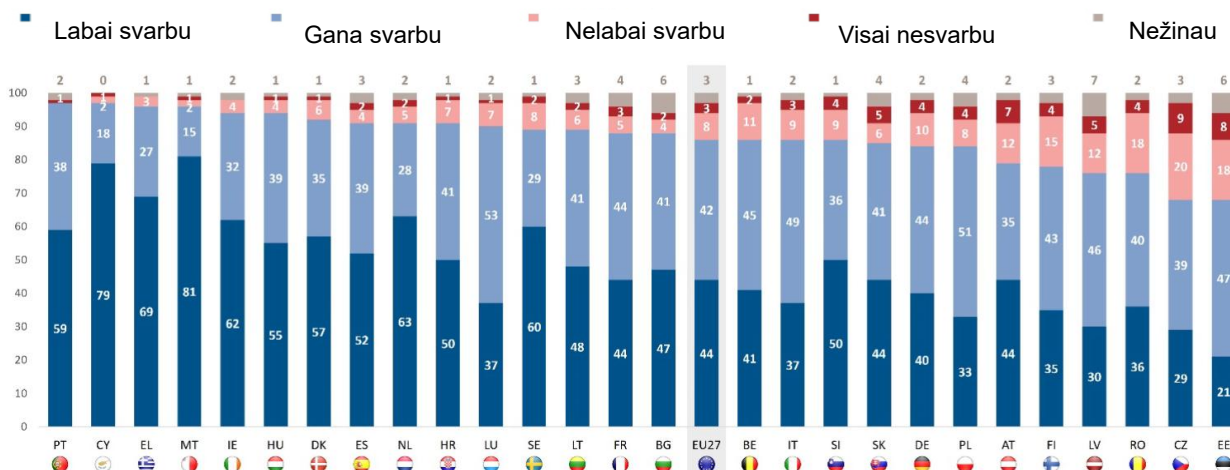
Ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai Maltos (84 proc.), Kipro (81 proc.) ir Švedijos (76 proc.) respondentų mano, kad ES šioje srityje labai svarbu nustatyti plataus užmojo tikslus, palyginti su 21 proc. Estijoje, 33 proc. Latvijoje ir 35 proc. Čekijoje, kurie mano panašiai.

Kaip manote, ar svarbu, kad toliau nurodytos institucijos iki 2030 m. imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui didinti (pvz., skatindamos žmones apšiltinti savo namus, įrengti saulės baterijų plokštes arba pirkti elektromobilius)? (% (Nacionalinė) Vyriausybė)

KC8.2 Kiek, jūsų nuomone, svarbu, kad šios institucijos imtųsi veiksmų ir iki 2030 m. padidintų sunaudojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos, pvz., vėjo ar saulės energijos, kiekį? Europos Sąjunga (proc. – ES 27)

(2023 m. gegužės/birželio mėn. – 2021 m. kovo-balandžio mėn.)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Nacionalinio lygmens tendencijos nuo 2021 m. kovo-balandžio³⁷ mėn. vėl skiriasi. Respondentų, manančių, kad svarbu, jog iki 2030 m. ES padidintų suvartojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį, dalis padidėjo 12 šalių, įskaitant Suomiją (89 proc., + 7 proc. punktai), tačiau sumažėjo 14 šalių, įskaitant Estiją (72 proc., -13 proc. p. p.) ir Latviją (77 proc., -10 proc. punktų). Vengrijoje nuomonė nepasikeitė (94 proc.).

KC8.2 Kiek, jūsų nuomone, svarbu, kad šios institucijos imtųsi veiksmų ir iki 2030 m. padidintų sunaudojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos, pvz., vėjo ar saulės energijos, kiekį?

Europos Sąjunga (%)

		ES 27	FI	MT	IT	DK	FR	SE	HR	PL	EL	CY	LT	NL	HU	IE	DE	ES	PT	LIU	SI	BŪ TI	AT	BG	RO	SK	CZ	LV	EE
Iš viso „Svarbūs“	2023 m. gegužės/birželio mėn.	87	89	98	88	94	86	93	93	85	92	97	93	91	94	95	85	92	97	91	90	88	78	82	71	83	72	77	72
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	=	7	5	4	3.	3.	3.	2	2	1	1	1	1	=	▼1	▼2	▼2	▼2	▼3	▼3	▼4	▼4	▼7	▼8	▼8	▼9	▼10	▼13
Iš viso „Nesvarbu“	2023 m. gegužės/birželio mėn.	10	8	2	10	4	10	6	6	12	6	2	5	8	5	3	13	5	1	7	9	11	20	8	24	13	24	14	22
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	=	▼10	=	▼3	▼5	▼1	▼4	▼2	1	=	=	▼3	▼1	=	▼1	3.	2	=	1	3.	3.	6	4	9	7	5	1	7
Nežinau	2023 m. gegužės/birželio mėn.	3	3	0	2	2	4	1	1	3	2	1	2	1	1	2	2	3	2	2	1	1	2	10	5	4	4	9	6
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	=	3.	▼5	▼1	2	▼2	1	=	▼3	▼1	▼1	2	=	=	2	▼1	=	2	2	=	1	▼2	3.	▼1	1	4	9	6

37 Palyginti su 2021 m., tyrimo atlikimo metodika visiškai skyrėsi BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ir iš dalies EL, MT, NL, SI, SK. 2021 m. tai buvo naujas punktas, todėl 2019 m. palyginimo nėra.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Socialinė ir demografinė analizė rodo, kad daugiau nei aštuoni iš dešimties kiekvienos grupės narių mano, jog svarbu, kad iki 2030 m. ES padidintų suvartojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį. Aukštas bendras susitarimo lygis reiškia, kad yra tik vienas ryškus skirtumas: tie, kurie retai arba niekada neturi sunkumų apmokėti sąskaitas (89 proc.), dažniau mano, kad tai yra svarbu nei tie, kurie patiria didesnių sunkumų (83 proc.).

Tačiau analizė rodo, kad respondentai, kurie mano, kad klimato kaita yra rimčiausia (95 proc.) arba viena rimčiausių (93 proc.) problemų, mano, kad tai yra svarbu, nei tie, kurie to nedaro (81 proc.). Jis taip pat rodo, kuo rimčiau respondentai žiūri į klimato kaitą, tuo labiau tikėtina, kad jie mano, jog svarbu, kad ES imtųsi veiksmų, kad padidintų atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą: 93 proc. mano, kad tai labai rimta problema, o 51 proc. mano, kad klimato kaita nėra rimta problema.

QC8_2 Kiek, jūsų nuomone, svarbu, kad šios institucijos imtųsi veiksmų ir iki 2030 m. padidintų sunaudojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos, pvz., vėjo ar saulės energijos, kiekį?

Europos Sąjunga (proc. – ES)

	Iš viso „Svarbūs“	Iš viso „Nesvarbu“	Nežinau
ES 27	87	10	3
Lytis			
Vyras	85	12	3
Moteris	88	9	3
Amžius			
15–24	91	7	2
25–39	88	10	2
40–54	86	12	2
55+	86	10	4
Išsilavinimas (pabaiga)			
–15	84	9	7
16–19	86	12	2
20+	89	9	2
Vis dar studijuoja	92	6	2
Socialinė ir profesinė kategorija			
Savarankiškai dirbantis asmuo	88	10	2
Vadovai	90	9	1
Kitos baltos apykaklės	88	10	2
Darbininkai	84	13	3
Namudiniai asmenys	84	12	4
Bedarbis	88	9	3
Išėjęs į pensiją	85	10	5
Studentai	92	6	2
Sunkumai apmokėti sąskaitas			
Didžiąją laiko dalį	83	13	4
Laikas nuo laiko	83	14	3
Beveik niekada/niekada	89	9	2
Apsvarstykite priklausymą			
Darbininkų klasė	86	9	5
Žemesnioji vidurinioji klasė	85	13	2
Vidurinė klasė	87	11	2
Vidurinioji klasė	91	8	1
Viršutinė klasė	91	9	0
Klimato kaita			
Didžiausia problema	95	4	1
Viena iš problemų	93	5	2
Ne problema	81	15	4
Klimato kaitos suvokimas			
Nėra rimtos problemos	51	44	5
Gana rimta problema	74	21	5
Labai rimta problema	93	5	2
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų			
Taip	92	6	2
Ne	78	17	5

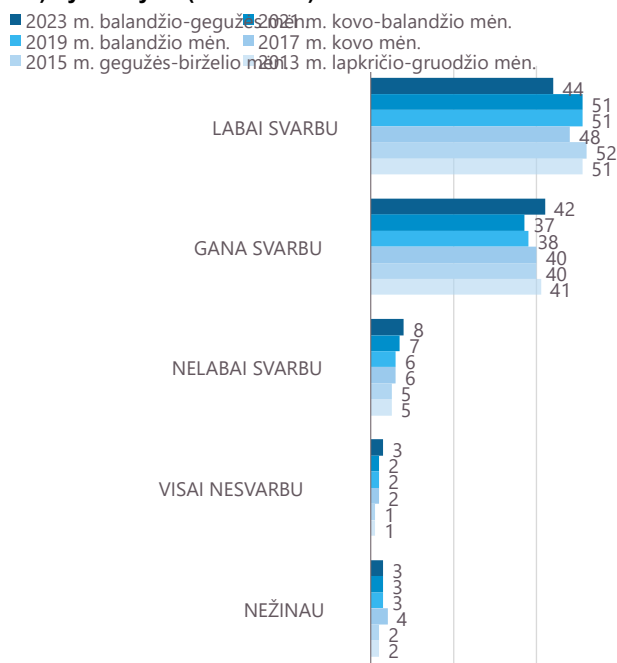
3. Energijos vartojimo efektyvumo tikslai

Daugiau nei aštuoni iš dešimties europiečių mano, jog svarbu, kad jų nacionalinė vyriausybė ir Europos Sąjunga imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui iki 2030 m. pagerinti.

Respondentų buvo klausama, kaip svarbu, kad jų nacionalinė vyriausybė ir Europos Sąjunga imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui iki 2030 m. padidinti (pvz., skatindamos žmones apšiltinti savo namus, įrengti saulės baterijų plokštes arba pirkti elektromobilius).³⁸³⁹

Didžioji dauguma respondentų (86 proc., -2 procentiniais punktais nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn.) mano, jog svarbu, kad jų nacionalinė vyriausybė imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui iki 2030 m. pagerinti, o 44 proc. (-7 proc. punktų) teigė, kad tai yra „labai svarbu“.

Kaip manote, ar svarbu, kad toliau nurodytos institucijos iki 2030 m. imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui didinti (pvz., skatindamos žmones apšiltinti savo namus, įrengti saulės baterijų plokštes arba pirkti elektromobilius)?
(NACALITY) vyriausybė (% – ES 27)

Kita vertus, 11 proc. (+ 2 proc. punktų) mano, kad tai nėra svarbu, o 3 proc. (=) teigia, kad nežino.

Ilgesnės trukmės tendencija rodo, kad dalis, kuri mano, kad tai svarbu, šiuo metu yra žemiausia – dviem punktais mažesnė už ankstesnį 2021 m. kovo-balandžio mėn. žemiausią lygį ir šešiais punktais mažesnė už 2013–2015 m. aukščiausią lygį. Dalis, kurie mano, kad „labai svarbu“, kad nacionalinė vyriausybė imtųsi veiksmų, taip pat yra žemiausiame lygyje.

38 9 KK. Kaip manote, ar svarbu, kad šios institucijos imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui iki 2030 m. pagerinti (pvz., skatindamos žmones apšiltinti savo namus, įrengti saulės baterijų plokštes arba pirkti elektromobilius)? QC9.1 (NACALITY) Vyriausybė; QC9.2 Europos Sąjunga.

39 Klausimo formuluotė pasikeitė nuo 2021 m., kai, jūsų nuomone, svarbu, kad toliau nurodytos institucijos teiktų paramą energijos vartojimo efektyvumui iki 2030 m. didinti (pvz., skatindamos žmones izoliuoti savo namus, įrengti saulės baterijų plokštes arba pirkti elektromobilius). Todėl tendencijos rezultatus reikia vertinti atsargiai.

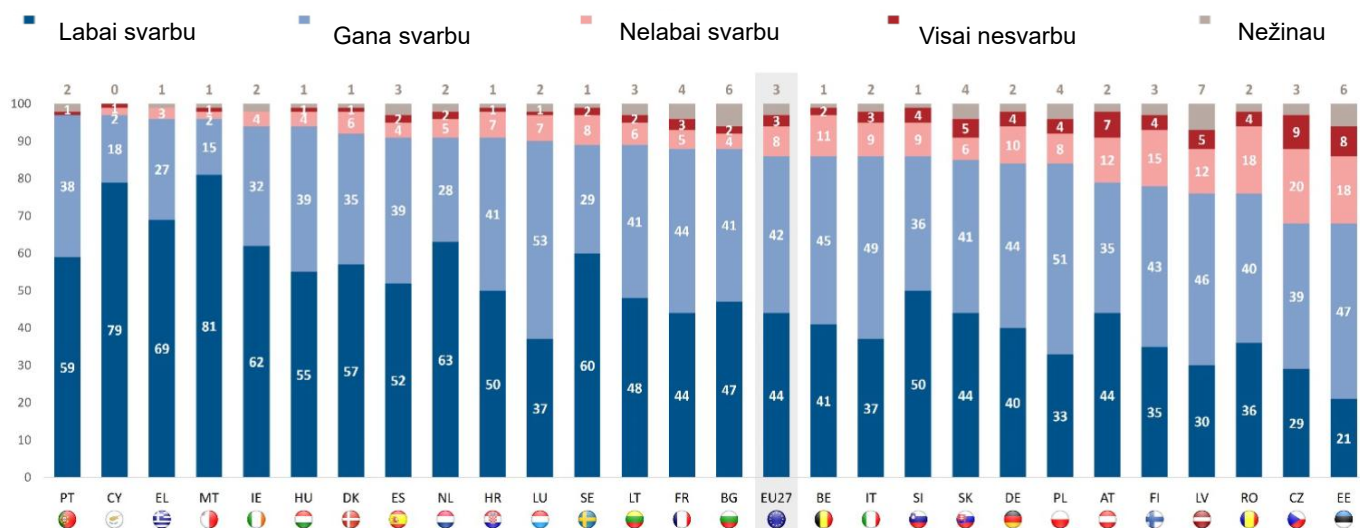
Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Daugiau kaip du trečdaliai kiekvienos valstybės narės respondentų mano, jog svarbu, kad jų nacionalinė vyriausybė imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui didinti: nuo 97 proc. Kipre ir Portugalijoje ir 96 proc. Graikijoje ir Maltoje iki 68 proc. Estijoje ir Čekijoje ir 76 proc. Latvijoje ir Rumunijoje.

12 šalių bent pusė teigia, kad „labai svarbu“, kad jų nacionalinė vyriausybė imtųsi šių veiksmų, o didžiausias lygis nustatytas Maltoje (81 proc.), Kipre (79 proc.) ir Graikijoje (69 proc.). Kita vertus, 21 proc. Estijoje, 29 proc. Čekijoje ir 30 proc. Latvijoje mano, kad tai labai svarbu.

Kaip manote, ar svarbu, kad toliau nurodytos institucijos iki 2030 m. imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui didinti (pvz., skatindamos žmones apšiltinti savo namus, įrengti saulės baterijų plokštes arba pirkti elektromobilius)? (% (Nacionalinė) Vyriausybė)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Nacionaliniai pokyčiai nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn.⁴⁰ rodo, kad 18 šalių respondentai dabar mažiau linkę manyti, jog svarbu, kad nacionalinė vyriausybė imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui iki 2030 m. pagerinti, o didžiausias sumažėjimas nustatytas Estijoje (68 proc., -19 p. p.), Čekijoje (68 proc., - 14 proc. punktų) ir Rumunijoje (76 proc., -8 proc. punktų). Priešingai, dalis, kuri mano, kad tai svarbu, padidėjo aštuoniose šalyse, įskaitant Suomiją (78 %, + 5 procentiniais punktais, palyginti su 2021 m., -5 procentiniais punktais, palyginti su 2019 m.). Prancūzijoje nuomonė nepasikeitė (88 proc.).

Kaip manote, ar svarbu, kad toliau nurodytos institucijos iki 2030 m. imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui didinti (pvz., skatindamos žmones apšiltinti savo namus, įrengti saulės baterijų plokštes arba pirkti elektromobilius)?

(NACALITY) Vyriausybė (%)

	ES 27	FI	MT	DK	EL	HR	IT	CY	SE	FR	IE	ES	LT	LIU	PL	BG	HU	PT	NL	AT	DE	SK	LV	SI	BŪ TI	RO	CZ	EE	
Iš viso „Svarbūs“	2023 m. gegužės/birželi o mėn.	86	78	96	92	96	91	86	97	89	88	94	91	89	90	84	88	94	97	91	79	84	85	76	86	86	76	68	68
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼2	5	3.	2	1	1	1	1	=	▼1	▼1	▼1	▼1	▼1	▼2	▼2	▼2	▼3	▼4	▼5	▼5	▼6	▼6	▼7	▼8	▼14	▼19	
Iš viso „Nesvarbu“	2023 m. gegužės/birželi o mėn.	11	19	3	7	3	8	12	3	10	8	4	6	8	8	12	6	5	1	7	19	14	11	17	13	13	22	29	26
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	2	▼8	=	▼3	▼1	▼1	=	1	▼2	=	▼1	2	▼2	▼1	2	2	1	=	1	5	5	5	▼1	5	6	10	11	13
Nežinau	2023 m. gegužės/birželi o mėn.	3	3	1	1	1	1	2	0	1	4	2	3	3	2	4	6	1	2	2	2	2	4	7	1	1	2	3	6
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	=	3.	▼3	1	=	=	▼1	▼2	1	=	2	▼1	3.	2	▼1	=	1	2	2	▼1	=	=	7	1	1	▼2	3.	6

40 Palyginti su 2021 m., tyrimo atlikimo metodika visiškai skyrėsi BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ir iš dalies EL, MT, NL, SI, SK. Tais atvejais, kai skirtumai yra dideli, pridėtas palyginimas su 2019 m. rezultatais.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Socialinė ir demografinė analizė rodo, kad daugiau kaip aštuoni iš dešimties kiekvienos grupės respondentų mano, jog svarbu, kad nacionalinė vyriausybė imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui iki 2030 m. padidinti. Dėl šio aukšto sutarimo yra keletas pastebimų skirtumų:

- 15–24 m. (91 proc.) respondentai labiau linkę manyti, kad nacionalinei vyriausybei svarbu imtis veiksmų nei vyresnio amžiaus respondentams.
- Respondentai, kurie niekada arba beveik niekada neturi sunkumų apmokėti sąskaitas, mano, kad tai yra svarbu, nei tie, kurie patiria sunkumų dažniau (88 proc., palyginti su 83 proc.).
- Kuo aukštesnis respondentas mano esąs ant socialinių kopėčių, tuo labiau tikėtina, kad tai svarbu.

Iš analizės matyti, kad respondentai, kurie mano, kad klimato kaita yra rimčiausia (95 proc.) arba viena rimčiausių (92 proc.) problemų, su kuriomis susiduria pasaulis, yra labiau linkę manyti, kad reikėtų imtis veiksmų nei tie, kurie to nedaro (80 proc.). Be to, kuo rimčiau respondentai žiūri į klimato kaitą, tuo didesnė tikimybė, kad nacionalinės vyriausybės imsis veiksmų, kad padidintų atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą: 92 proc. mano, kad tai labai rimta problema, o 52 proc. mano, kad klimato kaita nėra rimta problema.

QC9_1 Kaip, jūsų nuomone, svarbu, kad toliau nurodytos institucijos imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui iki 2030 m. pagerinti (pvz., skatindamos žmones apšiltinti savo namus, įrengti saulės baterijų plokštes arba pirkti elektromobilius)? (NACALITY) Vyriausybė

(PROC. – ES)

	Iš viso „Svarbūs“	Iš viso „Nesvarbu“	Nežinau
ES 27	86	11	3
Lytis			
Vyras	86	12	2
Moteris	87	10	3
Amžius			
15–24	91	7	2
25–39	87	11	2
40–54	86	12	2
55+	84	12	4
Išsilavinimas (pabaiga)			
–15	84	10	6
16–19	85	13	2
20+	88	10	2
Vis dar studijuoja	93	6	1
Socialinė ir profesinė kategorija			
Savarankiškai dirbantis asmuo	88	10	2
Vadovai	88	11	1
Kitos baltos apykaklės	87	11	2
Darbininkai	84	13	3
Namudiniai asmenys	86	11	3
Bedarbis	87	9	4
Išėjęs į pensiją	83	12	5
Studentai	93	6	1
Sunkumai apmokėti sąskaitas			
Didžiąją laiko dalį	83	13	4
Laikas nuo laiko	83	14	3
Beveik niekada/niekada	88	10	2
Apsvarstykite priklausymą			
Darbininkų klasė	85	10	5
Žemesnioji vidurinioji klasė	85	12	3
Vidurinė klasė	87	11	2
Vidurinioji klasė	90	9	1
Viršutinė klasė	91	9	0
Klimato kaita			
Didžiausia problema	95	4	1
Viena iš problemų	92	6	2
Ne problema	80	16	4
Klimato kaitos suvokimas			
Nėra rimtos problemos	52	44	4
Gana rimta problema	74	21	5
Labai rimta problema	92	6	2
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų			
Taip	91	7	2
Ne	78	18	4

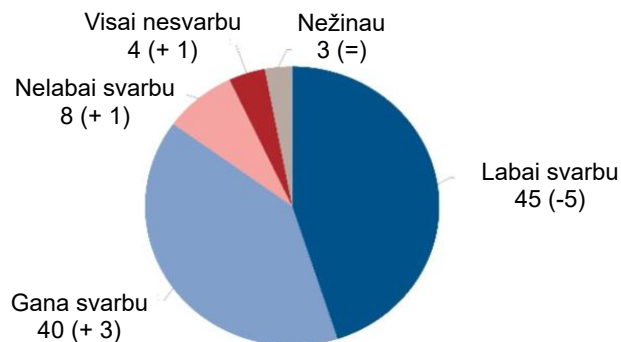
Klimato kaita

Daugiau kaip aštuoni iš dešimties respondentų (85 proc., - 2 procentiniais punktais nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn.) mano, kad Europos Sąjungai svarbu imtis veiksmų, kad iki 2030 m. būtų padidintas energijos vartojimo efektyvumas, o 45 proc. (-5 proc. punktų) teigė, kad tai „labai svarbu“. Šiek tiek daugiau nei vienas iš dešimties (12 proc., + 2 proc. punktų) mano, kad ES teisės aktai nėra svarbūs, o 3 proc. (jokių pokyčių) teigia, kad nežino.

Iš nacionalinės analizės matyti, kad daugiau kaip du trečdaliai kiekvienos valstybės narės respondentų mano, jog svarbu, kad ES imtųsi veiksmų šioje srityje. Šis požiūris yra beveik visuotinis Kipre, Maltoje ir Portugalijoje (po 97 proc.) ir Graikijoje (96 proc.). Jis taip pat paplitęs Čekijoje (68 proc.), Estijoje (70 proc.) ir Rumunijoje (71 proc.).

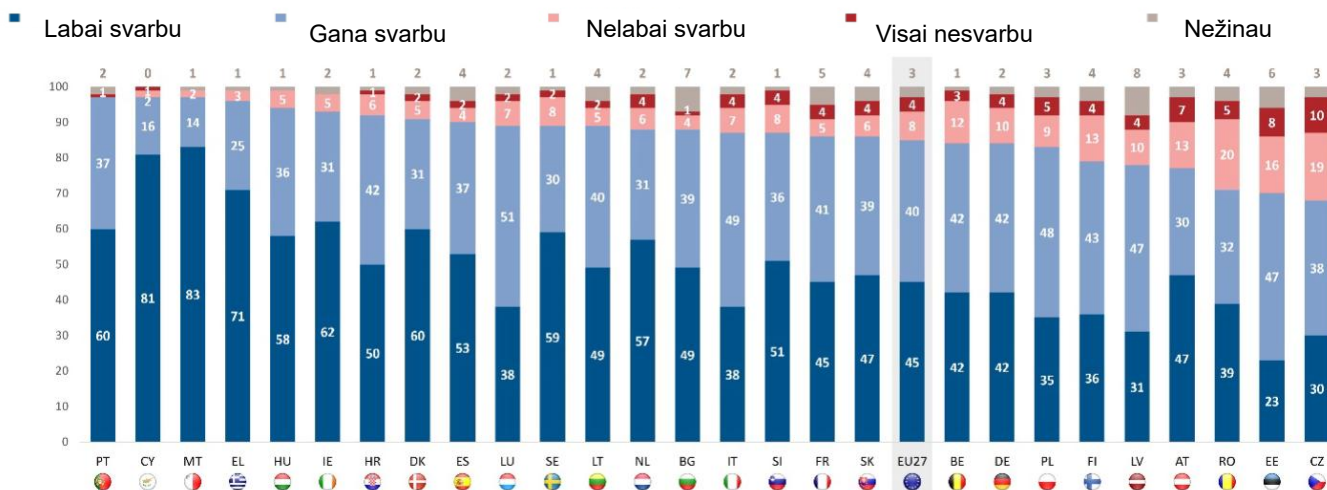
12 šalių dauguma mano, kad labai svarbu, jog ES imtųsi veiksmų, ypač Maltoje (83 proc.) ir Kipre (81 proc.). Lygiai taip pat mano 23 proc. Estijoje, 30 proc. Čekijoje ir 31 proc. Latvijoje.

KC9.2 Kiek, jūsų nuomone, svarbu, kad toliau nurodytos institucijos imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui iki 2030 m. pagerinti (pvz., skatindamos žmones apšiltinti savo namus, įrengti saulės baterijų plokštes arba pirkti elektromobilius)? Europos Sąjunga. (PROC. – ES 27)

(2023 m. gegužės/birželio mėn. – 2021 m. kovo/balandžio mėn.)

KC9.2 Kiek, jūsų nuomone, svarbu, kad toliau nurodytos institucijos imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui iki 2030 m. pagerinti (pvz., skatindamos žmones apšiltinti savo namus, įrengti saulės baterijų plokštes arba pirkti elektromobilius)? (Europos Sąjungos procentinė dalis)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Pokyčiai nuo 2021 m. kovo-balandžio⁴¹ mėn. yra įvairūs. 15 šalių respondentai dabar mažiau linkę teigti, kad ES svarbu imtis veiksmų energijos vartojimo efektyvumui iki 2030 m. pagerinti, o didžiausias nuosmukis pastebimas Estijoje (70 proc., 17 proc. p. p.), Čekijoje (68 proc., -12 proc. punktu) ir Latvijoje (78 proc., -10 proc. punktu). Priešingai, susitarimas padidėjo dešimtyje šalių, įskaitant Daniją (91 proc., +5 proc. p.), Italiją (87 proc., +5 proc. p.) ir Suomiją (79 proc., +5 proc. punktais). Vengrijoje (94 proc.) ir Prancūzijoje (86 proc.) nuomonė nepasikeitė.

KC9.2 Kiek, jūsų nuomone, svarbu, kad toliau nurodytos institucijos imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui iki 2030 m. pagerinti (pvz., skatindamos žmones apšiltinti savo namus, įrengti saulės baterijų plokštes arba pirkti elektromobilius)?

Europos Sąjunga (%)

	ES 27	DK	IT	FI	MT	HR	SE	EL	CY	LIU	NL	FR	HU	ES	PT	BG	AT	DE	IE	PL	LT	SK	SI	BŪ TI	RO	LV	CZ	EE	
Iš viso „Svarbūs“	2023 m. gegužės/b irželio mėn.	85	91	87	79	97	92	89	96	97	89	88	86	94	90	97	88	77	84	93	83	89	86	87	84	71	78	68	70
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼2	5	5	5	4	2	2	1	1	1	1	=	=	▼1	▼1	▼2	▼2	▼3	▼3	▼3	▼4	▼4	▼5	▼6	▼9	▼10	▼12	▼17
Iš viso „Nesvarbu“	2023 m. gegužės/b irželio mėn.	12	7	11	17	2	7	10	3	3	9	10	9	5	6	1	5	20	14	5	14	7	10	12	15	25	14	29	24
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	2	▼6	▼4	▼9	▼1	▼2	▼3	▼1	2	▼3	▼2	1	=	2	▼1	1	3.	4	1	5	=	4	5	5	10	2	9	11
Nežinau	2023 m. gegužės/b irželio mėn.	3	2	2	4	1	1	1	1	0	2	2	5	1	4	2	7	3	2	2	3	4	4	1	1	4	8	3	6
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	=	1	▼1	4	▼3	=	1	=	▼3	2	1	▼1	=	▼1	2	1	▼1	▼1	2	▼2	4	=	=	1	▼1	8	3.	6

41 Palyginti su 2021 m., tyrimo atlikimo metodika visiškai skyrėsi BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ir iš dalies EL, MT, NL, SI, SK. 2021 m. tai buvo naujas punktas, todėl 2019 m. palyginimo nėra.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Socialinė ir demografinė analizė dar kartą rodo, kad daugiau kaip aštuoni iš dešimties kiekvienos grupės respondentų mano, jog svarbu, kad ES imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui iki 2030 m. padidinti. Todėl yra keletas pastebimų skirtumų:

- 15–24 m. respondentai (91 proc.) mano, kad šis veiksmas yra svarbesnis, palyginti su vyresnio amžiaus respondentais.
- Respondentai, kurie niekada arba beveik niekada neturi sunkumų apmokėti sąskaitas, dažniau mano, kad tai svarbu nei tie, kurie patiria sunkumų dažniau (88 proc. ir 82 proc.).
- Kuo didesnis respondentas mano esąs ant socialinių kopėčių, tuo labiau tikėtina, kad tai svarbu.

Iš analizės matyti, kad respondentai, kurie mano, kad klimato kaita yra rimčiausia (94 proc.) arba viena rimčiausių (91 proc.) problemų, su kuriomis susiduria pasaulis, labiau linkę manyti, kad ES iki 2030 m. turi imtis veiksmų energijos vartojimo efektyvumui didinti nei tie, kurie to nedaro (80 proc.). Jis taip pat rodo, kuo rimčiau respondentai žiūri į klimato kaitą, tuo labiau tikėtina, kad ES mano, jog svarbu, kad ES imtųsi veiksmų, kad padidintų atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą: 92 proc. respondentų, manančių, kad tai labai rimta problema, mano, kad ES veiksmai yra svarbūs, palyginti su 50 proc., kurie teigia, kad klimato kaita nėra rimta problema.

QC9_2

Kaip manote, ar svarbu, kad šios institucijos imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui iki 2030 m. pagerinti (pvz., skatindamos žmones apšiltinti savo namus, įrengti saulės baterijų plokštes arba pirkti elektromobilius)?

Europos Sąjunga (proc. – ES)

	Iš viso „Svarbūs“	Iš viso „Nesvarbu“	Nežinau
ES 27	85	12	3
Lytis			
Vyras	85	12	3
Moteris	86	11	3
Amžius			
15–24	91	7	2
25–39	86	12	2
40–54	85	13	2
55+	84	12	4
Išsilavinimas (pabaiga)			
–15	84	9	7
16–19	84	13	3
20+	87	11	2
Vis dar studijuoja	92	7	1
Socialinė ir profesinė kategorija			
Savarankiškai dirbantis asmuo	88	11	1
Vadovai	88	11	1
Kitos baltos apykaklės	87	11	2
Darbininkai	83	14	3
Namudiniai asmenys	84	13	3
Bedarbis	86	10	4
Išėjęs į pensiją	84	11	5
Studentai	92	7	1
Sunkumai apmokėti sąskaitas			
Didžiąją laiko dalį	82	15	3
Laikas nuo laiko	82	15	3
Beveik niekada/niekada	88	10	2
Apsvarstykite priklausymą			
Darbininkų klasė	84	10	6
Žemesnioji vidurinioji klasė	85	12	3
Vidurinė klasė	86	12	2
Vidurinioji klasė	90	9	1
Viršutinė klasė	91	9	0
Klimato kaita			
Didžiausia problema	94	5	1
Viena iš problemų	91	7	2
Ne problema	80	16	4
Klimato kaitos suvokimas			
Nėra rimtos problemos	50	45	5
Gana rimta problema	73	21	6
Labai rimta problema	92	6	2
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų			
Taip	90	8	2
Ne	77	18	5

QC10. Ar sutinkate ar nesutinkate su šiuo teiginiu: Turėtume kuo labiau sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kartu kompensuodami likusį išmetamųjų teršalų kiekį, pavyzdžiui, padidindami miškingų plotų skaičių, kad iki 2050 m. ES ekonomika taptų neutrali klimato atžvilgiu. (PROC. – ES 27)

4. Neutralaus poveikio klimatui Europa iki 2050 m.

Beveik devyni iš dešimties europiečių mano, kad išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turėtų būti sumažintas iki minimumo, kartu kompensuojant likusį išmetamųjų teršalų kiekį, kad iki 2050 m. ES ekonomika taptų neutrali klimato atžvilgiu.

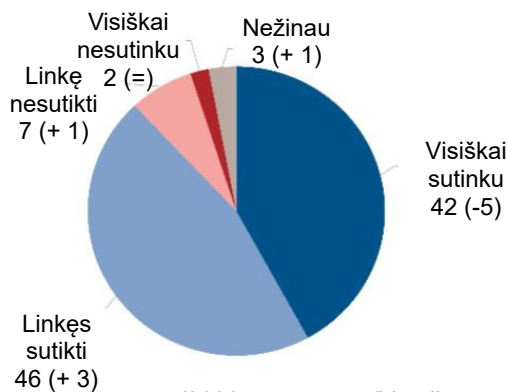
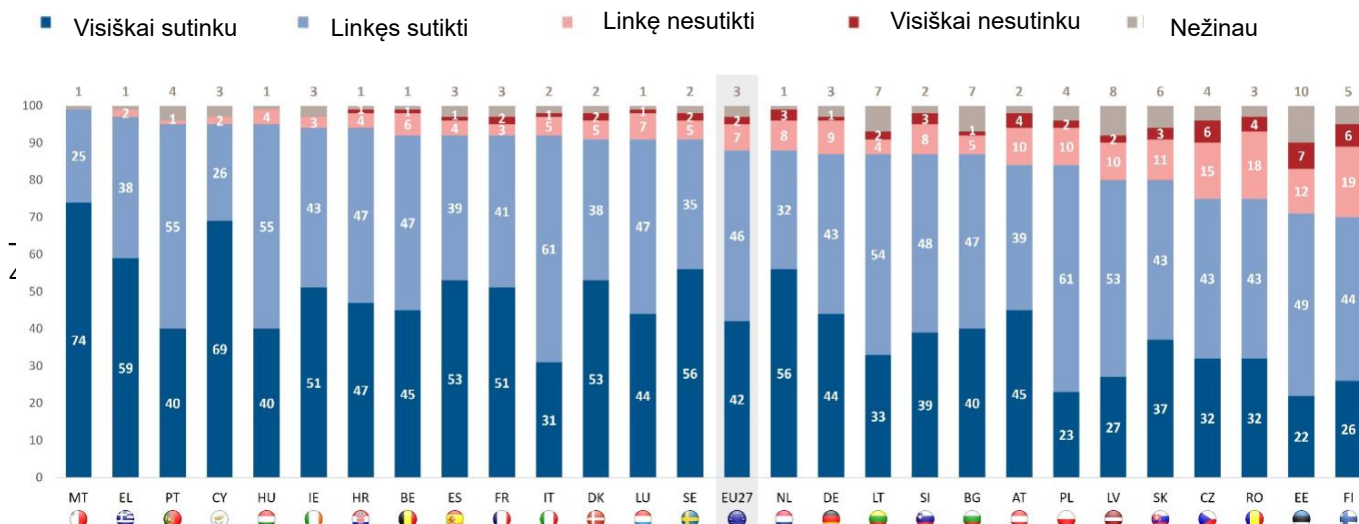
Respondentų buvo klausama, ar jie sutiko arba nesutiko su šiuo teiginiu: „Turėtume kuo labiau sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kartu kompensuodami likusį išmetamųjų teršalų kiekį, pavyzdžiui, padidindami miškingų plotų skaičių, kad iki 2050 m. ES ekonomika taptų neutrali klimatui“.⁴²

Beveik devyni iš dešimties (88 proc., -2 procentiniais punktais nuo 2021 m. kovo-balandžio mėn.) pritaria šiam teiginiui, o 42 proc. (-5 proc. punktų) teigė, kad „visiškai sutinka“. Beveik vienas iš dešimties respondentų (9 proc., + 1 proc. p.) nesutinka, o 3 proc. (+ 1 proc. p.) teigia, kad nežino.

Nacionaliniu lygmeniu mažiausiai septyni iš dešimties kiekvienos šalies respondentų sutinka, kad išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turėtų būti sumažintas iki minimumo, kartu kompensuojant likusį išmetamųjų teršalų kiekį, kad iki 2050 m. ES ekonomika taptų neutrali poveikio klimatui atžvilgiu. Susitarimo lygis svyruoja nuo 99 proc. Maltoje, 97 proc. Graikijoje ir 95 proc. Kipre, Vengrijoje ir Portugalijoje iki 70 proc. Suomijoje, 71 proc. Estijoje ir 75 proc. Čekijoje ir Rumunijoje.

Devyniose šalyse bent pusė visų respondentų visiškai pritaria šiam teiginiui, o didžiausias rodiklis nustatytas Maltoje (74 proc.), Kipre (69 proc.) ir Graikijoje (59 proc.). Kitame skalės gale visiškai pritaria 22 proc. Estijoje, 23 proc. Lenkijoje ir 26 proc. Suomijoje.

QC10. Ar sutinkate ar nesutinkate su šiuo teiginiu: Turėtume kuo labiau sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kartu kompensuodami likusį išmetamųjų teršalų kiekį, pavyzdžiui, padidindami miškingų plotų skaičių, kad iki 2050 m. ES ekonomika taptų neutrali klimato atžvilgiu.

(2023 m. gegužės/birželio mėn. – 2021 m. kovo/balandžio mėn.)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Nacionaliniu lygmeniu 19 valstybių narių, visų pirma Estijoje (71 proc., -18 procentinių punktų, palyginti su 2021 m., 14 proc. p., palyginti su 2019 m.), Čekijoje (75 proc., -12 p. p.), Lenkijoje (84 proc., -8 p. p.) ir Slovakijoje (80 proc., -8 p. p.) sumažėjo susitarimas, kad „mes turėtume⁴³kuo labiau sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kartu kompensuodami likusį išmetamą ŠESD kiekį, pavyzdžiui, padidindami miškų plotus, kad iki 2050 m. ES ekonomika taptų neutralaus poveikio klimatui“. Priešingai, susitarimo lygis padidėjo šešiose šalyse, įskaitant Graikiją (97 proc., +5 proc. punktai), o Airijoje (94 proc.) ir Prancūzijoje (92 proc.).

QC10 Kiek sutinkate ar nesutinkate su šiuo teiginiu: Turėtume iki minimumo sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kartu kompensuodami likusį išmetamą ŠESD kiekį, pavyzdžiui, padidindami miškingų plotų skaičių, kad iki 2050 m. ES ekonomika taptų neutralaus poveikio klimatui.

(%)

		ES 27	EL	MT	IT	DK	CY	SE	IE	FR	BŪ TI	HR	HU	AT	BG	SI	ES	DE	PT	RO	LT	LIU	NL	FI	LV	PL	SK	CZ	EE
Iš viso „Sutinku“	2023 m. gegužės/birželio mėn.	88	97	99	92	91	95	91	94	92	92	94	95	84	87	87	92	87	95	75	87	91	88	70	80	84	80	75	71
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	▼2	5	4	3.	1	1	1	=	=	▼1	▼1	▼1	▼1	▼2	▼2	▼3	▼4	▼4	▼4	▼5	▼5	▼5	▼5	▼7	▼8	▼8	▼12	▼18
Iš viso „nesusitarta“	2023 m. gegužės/birželio mėn.	9	2	6	7	2	7	3	5	7	5	4	14	6	11	5	10	1	22	6	8	11	25	12	12	14	21	19	
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	1	▼3	▼3	▼4	▼2	▼1	▼3	▼3	▼1	=	1	1	1	1	1	2	3.	=	5	▼2	4	4	=	▼1	6	5	8	8
Nežinau	2023 m. gegužės/birželio mėn.	3	1	1	2	2	3	2	3	3	1	1	1	2	7	2	3	3	4	3	7	1	1	5	8	4	6	4	10
	Δkovo/2021 m. balandžio mėn.	1	▼2	▼1	1	1	=	2	3.	1	1	=	=	=	1	1	1	1	4	▼1	7	1	1	5	8	2	3.	4	10

43 Palyginti su 2021 m., tyrimo atlikimo metodika visiškai skyrėsi BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE ir iš dalies EL, MT, NL, SI, SK. Tais atvejais, kai skirtumai yra dideli, pridėtas palyginimas su 2019 m. rezultatais.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Iš socialinės ir demografinės analizės matyti, kad, atsižvelgiant į bendrą aukštą susitarimo lygį, daugiau kaip aštuoni iš dešimties kiekvienos grupės respondentų sutinka, kad išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turėtų būti sumažintas iki minimumo, kartu kompensuojant likusį išmetamųjų teršalų kiekį, pavyzdžiui, didinant miškingų vietovių skaičių, kad iki 2050 m. ES ekonomika taptų neutrali klimatui.

Nėra didelių skirtumų tarp pagrindinių socialinių ir demografinių grupių. Tačiau analizė rodo, kad respondentai, manantys, kad klimato kaita yra rimčiausia (96 proc.) arba viena rimčiausių (94 proc.) problemų, su kuriomis susiduria pasaulis, labiau linkę manyti, kad tai yra svarbu nei tie, kurie to nedaro (83 proc.). Tai taip pat rodo, kad kuo rimčiau respondentai žiūri į klimato kaitą, tuo labiau tikėtina, kad jie su tuo sutiks: 94 proc. mano, kad tai labai rimta problema, palyginti su 76 proc., kurie mano, kad tai gana rimta problema, o 59 proc. mano, kad klimato kaita nėra rimta problema.

QC10 Kiek sutinkate ar nesutinkate su šiuo teiginiu: Turėtume iki minimumo sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kartu kompensuodami likusį išmetamą ŠESD kiekį, pavyzdžiui, padidindami miškingų plotų skaičių, kad iki 2050 m. ES ekonomika taptų neutralaus poveikio klimatui. (PROC. – ES)

	Iš viso „Sutinku“	Iš viso „nesusitarta“	Nežinau
ES 27	88	9	3
Lytis			
Vyras	88	10	2
Moteris	89	8	3
Amžius			
15–24	92	6	2
25–39	89	9	2
40–54	89	9	2
55+	86	9	5
Išsilavinimas (pabaiga)			
–15	88	6	6
16–19	87	11	2
20+	90	8	2
Vis dar studijuoja	94	4	2
Socialinė ir profesinė kategorija			
Savarankiškai dirbantis asmuo	88	10	2
Vadovai	91	8	1
Kitos baltos apykaklės	90	9	1
Darbininkai	87	11	2
Namudiniai asmenys	87	10	3
Bedarbis	88	8	4
Išėjęs į pensiją	86	8	6
Studentai	94	4	2
Sunkumai apmokėti sąskaitas			
Didžiąją laiko dalį	86	11	3
Laikas nuo laiko	85	12	3
Beveik niekada/niekada	89	8	3
Apsvarstykite priklausymą			
Darbininkų klasė	87	8	5
Žemesnioji vidurinioji klasė	88	9	3
Vidurinė klasė	89	9	2
Vidurinioji klasė	90	9	1
Viršutinė klasė	87	11	2
Klimato kaita			
Didžiausia problema	96	3	1
Viena iš problemų	94	4	2
Ne problema	83	13	4
Klimato kaitos suvokimas			
Nėra rimtos problemos	59	36	5
Gana rimta problema	76	19	5
Labai rimta problema	94	4	2
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų			
Taip	93	5	2
Ne	80	15	5

V. ES IR ENERGETIKOS KRIZĖ

1. ES ir valstybių narių atsakas į energetikos krizę žaliosios energetikos politikos požiūriu

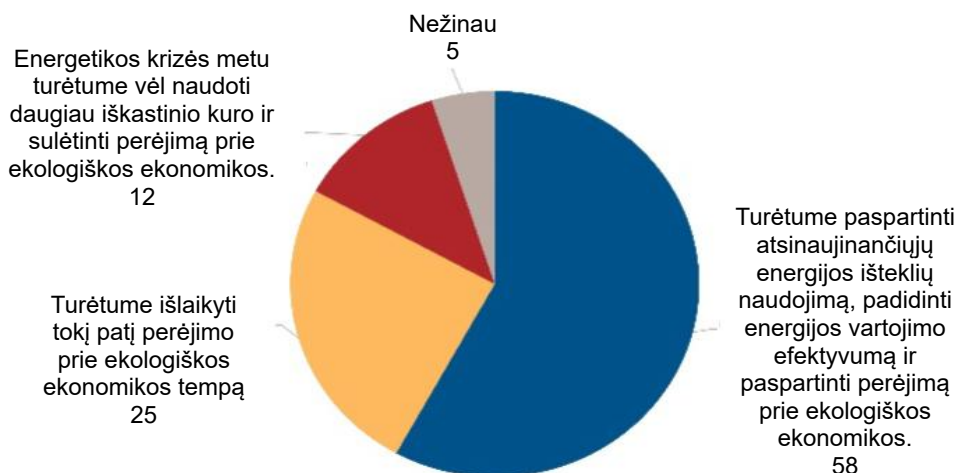
Dauguma europiečių mano, kad perėjimas prie ekologiškos ekonomikos turėtų būti paspartintas

Respondentų buvo paprašyta apsvarstyti energijos kainų šuolius ir dujų tiekimo apribojimus dėl Rusijos veiksmų ir pasakyti, kaip, jų nuomone, ES ir valstybės narės turėtų reaguoti į žaliosios energetikos politiką⁴⁴.

Beveik šeši iš dešimties (58 proc.) mano, kad reikėtų paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir paspartinti perėjimą prie ekologiškos ekonomikos. Ketvirtadalis (25 proc.) mano, kad pertvarkos tempas turėtų būti išlaikytas, o 12 proc. mano, kad energetikos krizės metu turėtų būti naudojama daugiau iškastinio kuro, o perėjimas prie žaliosios ekonomikos sulėtėjo.

Nacionaliniu lygmeniu labai skiriasi susitarimas, kad reikėtų paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir paspartinti perėjimą prie ekologiškos ekonomikos. Ši dalis svyruoja nuo 84 proc. Maltoje, 77 proc. Portugalijoje ir 76 proc. Kipre iki 30 proc. Estijoje, 33 proc. Čekijoje ir 34 proc. Bulgarijoje. ES rytinėse vietovėse respondentai paprastai sutaria mažiau.

QC11 su energijos kainų šuoliais ir dujų tiekimo apribojimais dėl Rusijos veiksmų, kaip ES ir jos valstybės narės turėtų reaguoti žaliosios energetikos politikos srityje? (PROC. – ES 27)

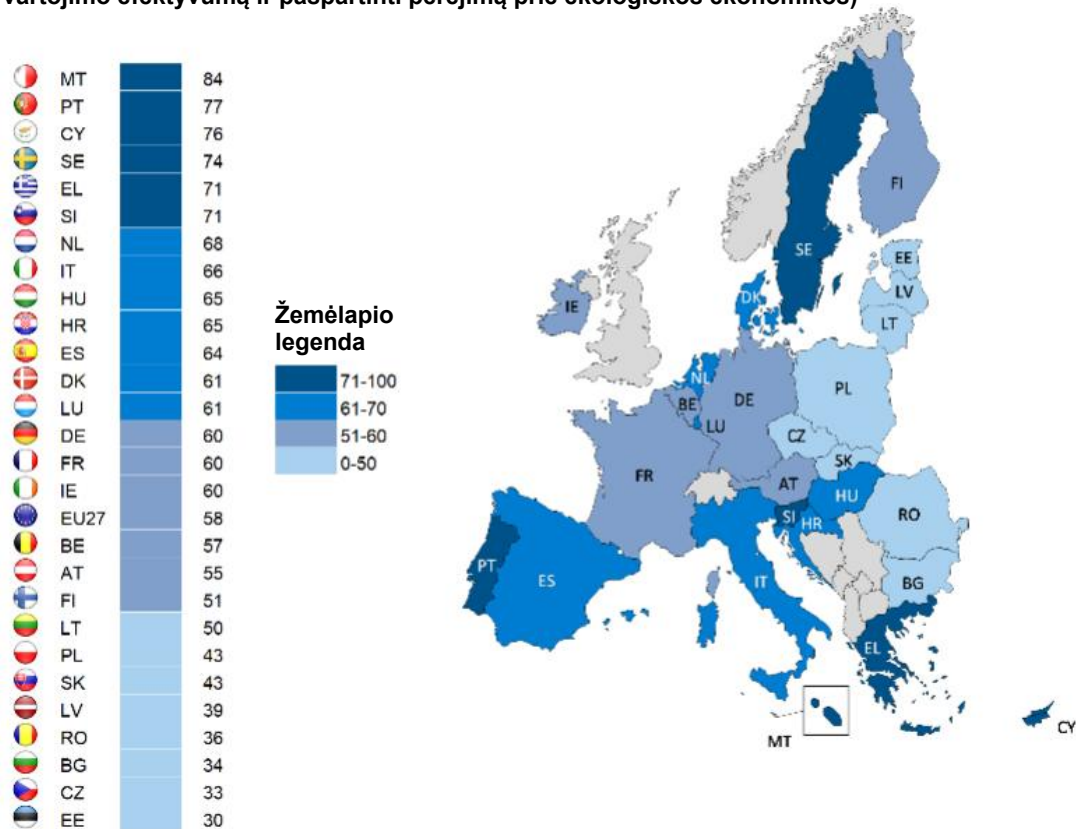

(2023 m. gegužės/birželio mėn.)

44 QC11. Atsižvelgiant į energijos kainų šuolius ir dujų tiekimo apribojimus dėl Rusijos veiksmų, kaip ES ir jos valstybės narės turėtų reaguoti žaliosios energetikos politikos srityje?

QC11. Atsižvelgiant į energijos kainų šuolius ir dujų tiekimo apribojimus dėl Rusijos veiksmų, kaip ES ir jos valstybės narės turėtų reaguoti žaliosios energetikos srityje?

(% – turėtume paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir paspartinti perėjimą prie ekologiškos ekonomikos)

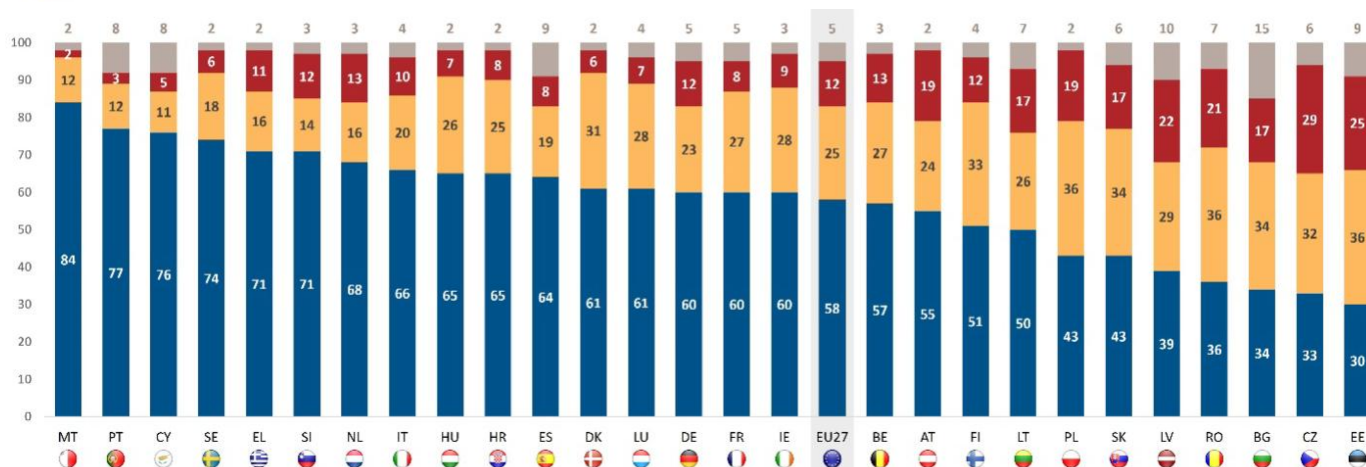
24 valstybėse narėse respondentai greičiausiai mano, kad perėjimas prie ekologiškos ekonomikos turėtų būti paspartintas, didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą ir energijos vartojimo efektyvumą, o 20 šalių taip mano bent pusė. Šis požiūris labiausiai paplitęs Maltoje (84 proc.), Portugalijoje (77 proc.) ir Kipre (76 proc.) ir mažiausiai paplitęs Estijoje (30 proc.), Čekijoje (33 proc.) ir Bulgarijoje (34 proc.).

Estijoje dažniausias atsakymas yra tas, kad, atsižvelgiant į aplinkybes, turėtų būti išlaikytas žaliosios pertvarkos tempas (36 proc.). Šią nuomonę taip pat turi ne mažiau kaip trys iš dešimties respondentų Rumunijoje ir Lenkijoje (po 36 proc.), Bulgarijoje ir Slovakijoje (po 34 proc.), Suomijoje (33 proc.) ir Čekijoje (32 proc.).

Nuomonės skiriasi Rumunijoje (36 proc. spartėja, o 36 proc. palaiko tempą) ir Bulgarijoje (34 proc., palyginti su 34 proc. – išlaiko tempą). Keturiuose šalyse bent kas penktadalis mano, kad, atsižvelgiant į aplinkybes, reikėtų naudoti daugiau iškastinio kuro, o žalioji pertvarka sulėtėjo: Čekija (29 proc.), Estija (25 proc.), Latvija (22 proc.) ir Rumunija (21 proc.).

QC11. Atsižvelgiant į energijos kainų šuolius ir dujų tiekimo apribojimus dėl Rusijos veiksmų, kaip ES ir jos valstybės narės turėtų reaguoti žaliosios energetikos srityje? (%)

- Turėtume paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir paspartinti perėjimą prie ekologiškos ekonomikos.
- Turėtume išlaikyti tokį patį perėjimo prie ekologiškos ekonomikos tempą
- Energetikos krizės metu turėtume vėl naudoti daugiau iškastinio kuro ir sulėtinti perėjimą prie ekologiškos ekonomikos.
- Nežinau

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Socialinė ir demografinė analizė rodo, kad dauguma kiekvienos grupės narių mano, jog reikėtų paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir paspartinti perėjimą prie ekologiškos ekonomikos. Joje taip pat atskleidžiami šie skirtumai:

- 15–54 metų amžiaus respondentai dažniau nei 55 metų ir vyresni respondentai mano, kad žalioji pertvarka turėtų būti paspartinta. Pavyzdžiui, 64 proc. 15–24 metų amžiaus žmonių mano taip, palyginti su 54 proc. 55 metų ir vyresnių.
- Respondentai, baigę 20 m. ir vyresnius (64 proc.) išsilavinimą, dažniau galvoja apie tai nei 15 metų ar jaunesni respondentai.
- Labiausiai tikėtina, kad taip mąsto studentai (72 proc.) ir vadovai (67 proc.), ypač palyginti su bedarbiais (50 proc.).
- Respondentai, kurie laiko save aukštesniąja viduriniąja klase (74 proc.), yra labiausiai linkę taip mąstyti, ypač palyginti su tais, kurie laiko save darbo klasės nariais (52 proc.).

Analizė taip pat rodo, kad respondentai, manantys, kad klimato kaita yra rimčiausia (77 proc.) arba viena rimčiausių (70 proc.) problemų, su kuriomis susiduria pasaulis, labiau linkę manyti, kad žalioji pertvarka turėtų būti paspartinta nei tie, kurie mano, kad tai nėra rimta problema (47 proc.).

Be to, respondentai, kurie mano, kad klimato kaita yra labai rimta problema (67 proc.), yra daug labiau linkę manyti, kad žalioji pertvarka turėtų būti paspartinta nei tie, kurie mano, kad klimato kaita yra ne tokia rimta. Galiausiai respondentai, kurie ėmėsi asmeninių kovos su klimato kaita veiksmų, mano, kad žalioji pertvarka turėtų būti paspartinta nei tie, kurie nesiėmė jokių veiksmų (67 proc., palyginti su 43 proc.).

QC11 su energijos kainų šuoliais ir dujų tiekimo apribojimais dėl Rusijos veiksmų, kaip ES ir jos valstybės narės turėtų reaguoti žaliosios energetikos politikos srityje? (PROC. – ES)

	Turėtume paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir paspartinti perėjimą prie ekologiškos ekonomikos.	Turėtume išlaikyti tokį patį perėjimo prie ekologiškos ekonomikos tempą	Energetikos krizės metu turėtume vėl naudoti daugiau iškastinio kuro ir sulėtinti perėjimą prie ekologiškos ekonomikos.
ES 27	58	25	12
Lytis			
Vyras	58	26	12
Moteris	59	24	11
Amžius			
15–24	64	24	8
25–39	62	24	10
40–54	60	25	11
55+	54	25	14
Išsilavinimas (pabaiga)			
–15	51	23	15
16–19	55	27	13
20+	64	23	10
Vis dar studijuoja	72	19	6
Socialinė ir profesinė kategorija			
Savarankiškai dirbantis asmuo	61	24	11
Vadovai	67	23	8
Kitos baltos apykaktės	61	25	11
Darbininkai	55	27	13
Namudiniai asmenys	52	26	12
Bedarbis	50	29	14
Išėjęs į pensiją	54	24	15
Studentai	72	19	6
Sunkumai apmokėti sąskaitas			
Didžiąją laiko dalį	57	21	15
Laikas nuo laiko	54	27	13
Beveik niekada/niekada	61	24	11
Apsvarstykite priklausymą			
Darbininkų klasė	52	26	13
Žemesnioji vidurinioji klasė	54	27	14
Vidurinė klasė	61	25	11
Vidurinioji klasė	74	16	9
Viršutinė klasė	62	24	10
Klimato kaita			
Didžiausia problema	77	16	5
Viena iš problemų	70	21	6
Ne problema	47	29	17
Klimato kaitos suvokimas			
Nėra rimtos problemos	22	28	41
Gana rimta problema	34	39	19
Labai rimta problema	67	22	7
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų			
Taip	67	21	8
Ne	43	32	18

2. ES ir valstybių narių veiksmai ekonominiam spaudimui mažinti

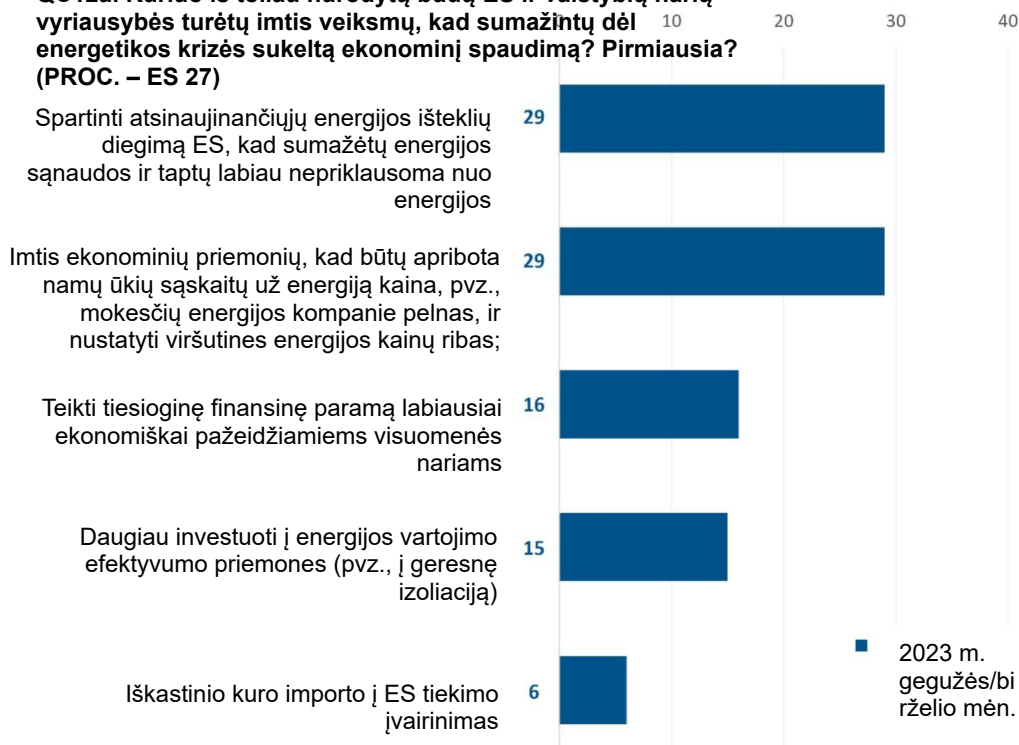
Atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimo ES spartinimas ir ekonominių priemonių, kuriomis siekiama apriboti namų ūkių sąskaitas už energiją, taikymas yra pageidautinos priemonės, kuriomis siekiama sumažinti energetikos krizės sukeltą ekonominį spaudimą.

Respondentams buvo pateiktas penkių variantų sąrašas ir jie paklausė, kaip, jų nuomone, ES ir valstybių narių vyriausybės turėtų reaguoti, kad sumažintų dėl energetikos krizės sukeltą ekonominį spaudimą⁴⁵. Toliau pateikiami jų pirmieji atsakymai.

Beveik trys iš dešimties (29 proc.) teigia, kad ES ir valstybės narės turėtų paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ES, kad sumažintų energijos sąnaudas ir taptų labiau nepriklausomos, ir ta pati dalis teigia, kad šios įstaigos turėtų imtis ekonominių priemonių, kad apribotų namų ūkių sąskaitas už energiją, pvz., apmokestinti energetikos įmonių pelną ir nustatyti viršutines energijos kainų ribas.

Daugiau nei vienas iš dešimties pritaria tam, kad būtų teikiama tiesioginė finansinė parama ekonomiškai pažeidžiamiausiems visuomenės nariams (16 proc.) arba daugiau investuojama į energijos vartojimo efektyvumo priemones (pvz., geresnę izoliaciją) (15 proc.). Šiek tiek daugiau nei vienas iš dvidešimties (6 proc.) mano, kad ES ir valstybės narės turėtų įvairinti iškastinio kuro importą į ES.

QC12a. Kuriuo iš toliau nurodytų būdų ES ir valstybių narių vyriausybės turėtų imtis veiksmų, kad sumažintų dėl energetikos krizės sukeltą ekonominį spaudimą? Pirmiausia? (PROC. – ES 27)

45 QC12a. Kuriuo iš toliau nurodytų būdų ES ir valstybių narių vyriausybės turėtų imtis veiksmų, kad sumažintų dėl energetikos krizės sukeltą ekonominį spaudimą? Pirmiausia?

Klimato kaita

Ekonominių priemonių taikymas siekiant apriboti namų ūkių sąskaitų už energiją kainą, pvz., energetikos įmonių pelno apmokestinimas ir energijos kainų viršutinių ribų nustatymas, yra labiausiai paminėtas veiksmas 13-oje šalių ir patenka į tris geriausias kiekvienoje valstybėje narėje. Tai dažniausiai minima Austrijoje (39 proc.), Čekijoje (37 proc.) ir Nyderlanduose (35 proc.), mažiausiai – Vengrijoje (20 proc.), Kipre (21 proc.) ir Švedijoje (22 proc.).

Prancūzijoje ekonominės priemonės, kuriomis siekiama apriboti namų ūkių sąskaitas už energiją, yra tokios pačios kaip ir spartesnis atsinaujinančiosios energijos diegimas, siekiant sumažinti energijos sąnaudas ir tapti labiau energetiniu nepriklausomu (po 27 proc.).

12-oje valstybių narių respondentai dažniausiai teigia, kad atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimas ES turėtų būti paspartintas, kad sumažėtų energijos sąnaudos ir padidėtų energetinis savarankiškumas; tai ypač pasakytina apie Švediją (51 proc.), Portugaliją (42 proc.) ir Suomiją (37 proc.). Priešingai, mažiausiai tikėtina, kad tai paminės Bulgarijos (15 proc.), Rumunijos ir Latvijos (po 19 proc.). Šis veiksmas patenka į tris geriausias 25 šalyse.

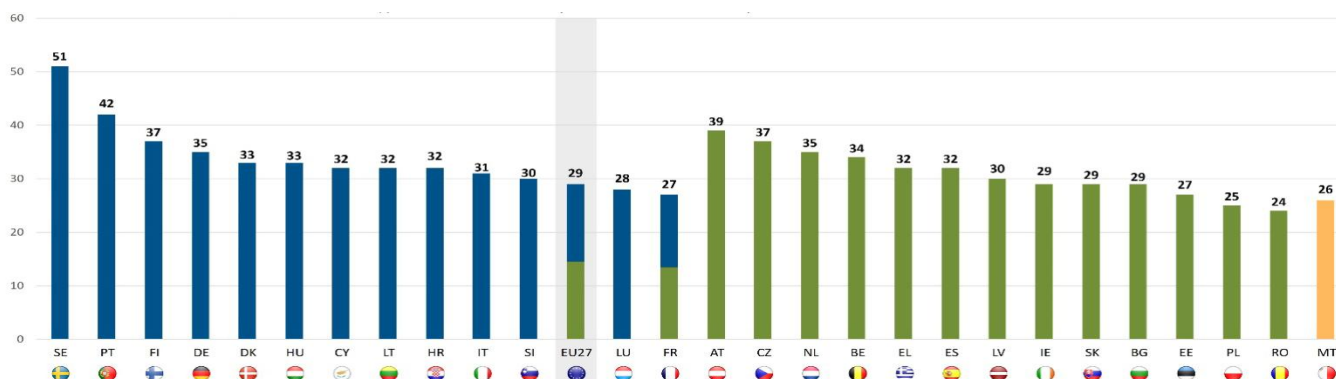
Tiesioginės finansinės paramos teikimas labiausiai ekonomiškai pažeidžiamiems visuomenės nariams yra labiausiai minimas veiksmas Maltoje (26 proc.), kuris patenka į tris iš 23 šalių. Tai taip pat plačiai mini Bulgarijos (25 proc.), Airijos, Kipro ir Graikijos (po 24 proc.) respondentai, tačiau mažiausiai tikėtina, kad tai paminės Portugalijos, Italijos ir Čekijos (visos 12 proc.) respondentai.

Daugiau investuoti į energijos vartojimo efektyvumo priemones yra vienintelis kitas veiksmas, kuris yra vienas iš trijų geriausių bet kurioje šalyje. Investicijos dažniausiai minimos Rumunijoje (22 proc.), Vengrijoje ir Prancūzijoje (po 21 proc.) ir Maltoje (20 proc.), mažiausiai – Suomijoje (8 proc.).

Keturiose šalyse bent vienas iš dešimties mini iškastinio kuro importo į ES tiekimo įvairinimą: Lenkija (12 proc.), Rumunija (11 proc.), Estija ir Čekija (po 10 proc.).

QC12a. Kuriuo iš toliau nurodytų būdų ES ir valstybių narių vyriausybės turėtų imtis veiksmų, kad sumažintų dėl energetikos krizės sukeltą ekonominį spaudimą? Pirmiausia? (Proc. – labiausiai paminėtas atsakymas pagal šalis)

- Spartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ES, kad sumažėtų energijos sąnaudos ir taptų labiau nepriklausoma nuo energijos
- Imtis ekonominių priemonių, kad būtų apribota namų ūkių sąskaitų už energiją kaina, pvz., mokesčių energijos kompanie pelnas, ir nustatyti viršutines energijos kainų ribas;
- Teikti tiesioginę finansinę paramą labiausiai ekonomiškai pažeidžiamiems visuomenės nariams

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

QC12a. Kuriuo iš toliau nurodytų būdų ES ir valstybių narių vyriausybės turėtų imtis veiksmų, kad sumažintų dėl energetikos krizės sukeltą ekonominį spaudimą? Pirmiausia? (%)

	ES 27	BŪ TI	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LI U	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Spartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ES, kad sumažėtų energijos sąnaudos ir taptų labiau nepriklausoma nuo energijos	29	28	15	20	33	35	22	26	26	25	27	32	31	32	19	32	28	33	25	31	30	23	42	19	30	23	37	51
Imtis ekonominių priemonių siekiant apriboti namų ūkių sąskaitas už energiją, pvz., apmokestinti energetikos įmonių pelną, ir nustatyti viršutinę energijos kainų ribą;	29	34	29	37	24	28	27	29	32	32	27	26	30	21	30	27	26	20	23	35	39	25	26	24	24	29	34	22
Teikti tiesioginę finansinę paramą labiausiai ekonomiškai pažeidžiamiems visuomenės nariams	16	17	25	12	18	15	16	24	24	18	15	18	12	24	23	20	23	20	26	14	13	22	12	21	23	18	16	13
Daugiau investuoti į energijos vartojimo efektyvumo priemones (pvz., į geresnę izoliaciją)	15	14	19	16	14	10	17	13	12	14	21	18	16	12	14	14	13	21	20	14	9	14	9	22	15	19	8	9
Iškastinio kuro importo į ES tiekimo įvairinimas	6	5	5	10	6	6	10	7	4	5	4	5	8	5	7	2	7	5	6	3	6	12	3	11	5	7	2	2
Kita (spontaniinė)	1	0	0	0	1	2	1	0	0	1	1	0	1	0	2	0	0	0	0	1	2	0	0	1	1	1	0	1
Nežinau	4	2	7	5	4	4	7	1	2	5	5	1	2	6	5	5	3	1	0	2	1	4	8	2	2	3	3	2

Klimato kaita

Socialinė ir demografinė analizė rodo šiuos reikšmingus skirtumus:

- 15–24 m. (24 proc.) asmenys, ypač 40–54 m. (31 proc.) respondentai, mažiau linkę manyti, kad ES ir nacionalinės vyriausybės turėtų imtis ekonominių priemonių, kad apribotų namų ūkių sąskaitų už energiją kainą.
- Respondentai, baigę 20 metų ir vyresnius, labiausiai linkę manyti, kad ES ir nacionalinės vyriausybės turėtų paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą (35 proc.), tačiau mažiausiai tikėtina, kad vyriausybės turėtų imtis ekonominių priemonių, kad apribotų namų ūkių sąskaitas už energiją (26 proc.).
- Labiausiai tikėtina, kad valdytojai (38 proc.) mano, kad ES ir nacionalinės vyriausybės turėtų paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą, ypač palyginti su namų šeimininkais (25 proc.).
- Kuo mažiau sunkumų respondentams tenka mokėti sąskaitas, tuo labiau tikėtina, kad jie mini spartesnę atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą, tuo mažiau jie kalba apie tiesioginės finansinės paramos teikimą labiausiai ekonomiškai pažeidžiamiems visuomenės nariams. Pavyzdžiui, 31 proc., kurie niekada arba beveik niekada nesusiduria su sunkumais apmokėti sąskaitas, teigia, kad atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimas turėtų būti paspartintas, palyginti su 24 proc., kurie dažniausiai susiduria su sunkumais.
- Kuo didesnis respondentas atsidurs socialinėse kopėčiose, tuo labiau tikėtina, kad ES ir nacionalinės vyriausybės turėtų paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą, tačiau tuo mažiau tikėtina, kad vyriausybės turėtų imtis ekonominių priemonių, kad apribotų namų ūkių sąskaitas už energiją.

Analizė taip pat rodo, kad respondentai, manantys, kad klimato kaita yra rimčiausia (37 proc.) arba viena iš rimčiausių (35 proc.) problemų, su kuriomis susiduria pasaulis, labiau linkę paminėti spartesnę atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą nei tie, kurie nemano, kad tai yra problema (24 proc.). Be to, kuo rimtesnė yra problema, kurią respondentai laiko klimato kaita, tuo didesnė tikimybė, kad ES ir nacionalinės vyriausybės turėtų paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ES.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

QC12a Kokiais iš toliau nurodytų būdų ES ir valstybių narių vyriausybės turėtų imtis veiksmų, kad sumažintų dėl energetikos krizės sukeltą ekonominį spaudimą? Pirmiausia? (PROC. – ES)

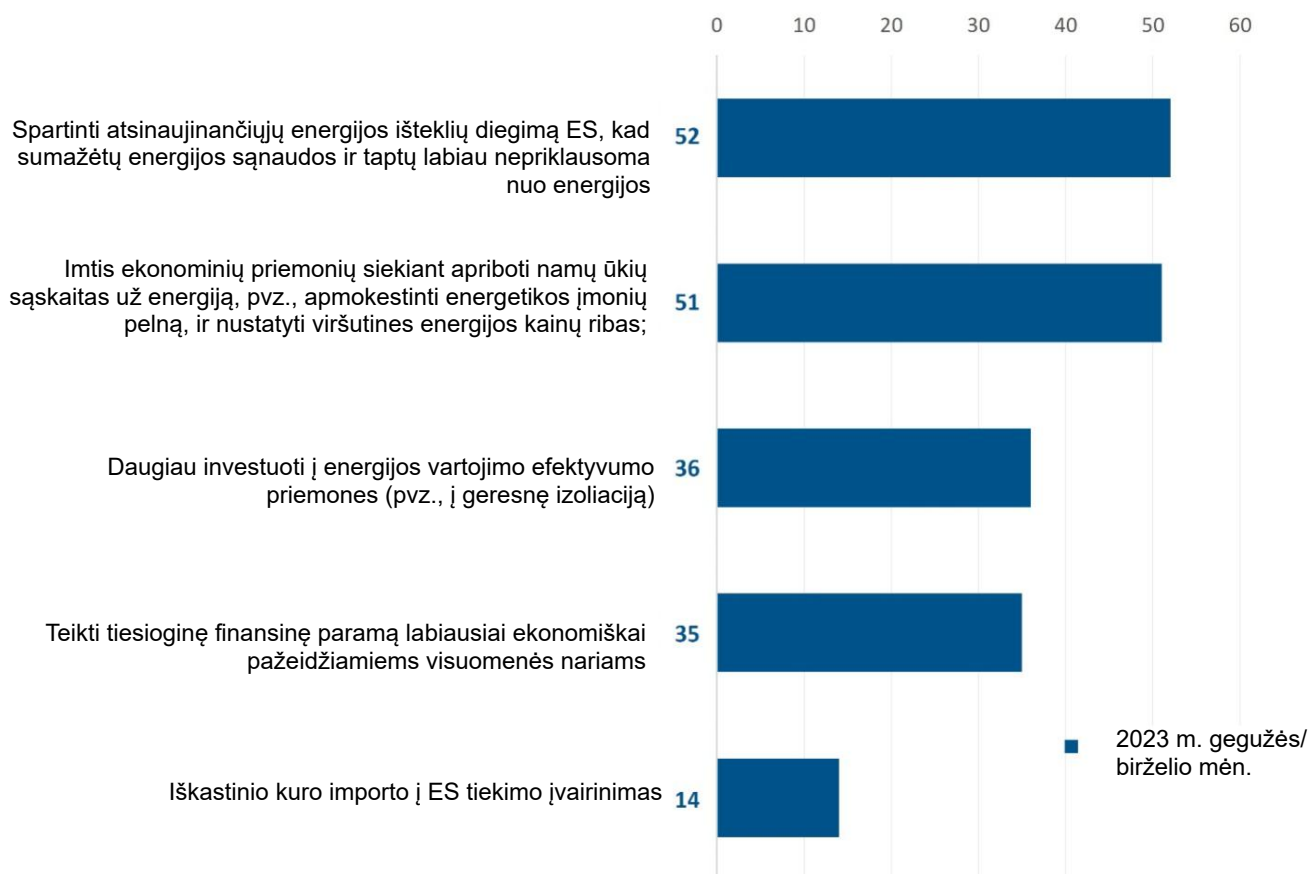
	Spartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ES, kad sumažėtų energijos sąnaudos ir taptų labiau nepriklausoma nuo energijos	Iškastinio kuro importo į ES tiekimo įvairinimas	Daugiau investuoti į energijos vartojimo efektyvumo priemones (pvz., į geresnę izoliaciją)	Imtis ekonominių priemonių siekiant apriboti namų ūkių sąskaitas už energiją, pvz., apmokestinti energetikos įmonių pelną, ir nustatyti viršutines energijos kainų ribas;	Teikti tiesioginę finansinę paramą labiausiai ekonomiškai pažeidžiamiems visuomenės nariams	Kita (spontaniinė)	Nežinau
ES 27	29	6	15	29	16	1	4
Lytis							
Vyras	29	7	15	29	16	1	3
Moteris	29	6	15	28	17	1	4
Amžius							
15–24	31	6	17	24	19	0	3
25–39	33	6	14	28	16	1	2
40–54	30	7	14	31	16	0	2
55+	26	6	15	29	17	1	6
Išsilavinimas (pabaiga)							
–15	23	8	13	31	15	1	9
16–19	26	6	15	31	17	1	4
20+	35	6	16	26	15	0	2
Vis dar studijuoja	35	5	16	24	17	0	3
Socialinė ir profesinė kategorija							
Savarankiškai dirbantis asmuo	31	8	14	30	14	1	2
Vadovai	38	6	14	27	14	0	1
Kitos baltos apykaklės	31	7	16	27	16	1	2
Darbininkai	26	6	14	32	18	1	3
Namudiniai asmenys	25	6	16	29	16	1	7
Bedarbis	27	5	16	27	19	1	5
Išėjęs į pensiją	26	5	15	29	17	1	7
Studentai	35	5	16	24	17	0	3
Sunkumai apmokėti sąskaitas							
Didžiąją laiko dalį	24	5	14	30	22	0	5
Laikas nuo laiko	26	7	15	30	17	1	4
Beveik niekada/niekada	31	6	15	28	16	1	3
Apsvarstykite priklausymą							
Darbininkų klasė	24	6	14	30	19	1	6
Žemesnioji vidurinioji klasė	26	7	15	29	18	1	4
Vidurinė klasė	30	6	16	29	15	1	3
Vidurinioji klasė	42	5	14	24	14	0	1
Viršutinė klasė	41	5	17	20	15	1	1
Klimato kaita							
Didžiausia problema	37	4	15	26	16	0	2
Viena iš problemų	35	5	14	29	15	0	2
Ne problema	24	8	15	29	18	1	5
Klimato kaitos suvokimas							
Nėra rimtos problemos	13	13	12	33	19	4	6
Gana rimta problema	20	9	16	29	19	1	6
Labai rimta problema	33	5	15	28	16	0	3
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų							
Taip	33	5	15	29	15	1	2
Ne	23	8	15	28	19	1	6

Tolesniame klausime respondentams buvo suteikta galimybė pateikti papildomus atsakymus. Toliau pateiktuose rezultatuose išsamiai aprašomas bendras atsakymas į šį klausimą (pirmas ir vėlesni atsakymai).

Šiek tiek daugiau nei pusė visų respondentų mano, kad ES ir valstybės narės turėtų paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ES, kad sumažintų energijos sąnaudas ir taptų labiau nepriklausomos (52 proc.), arba imtųsi ekonominių priemonių namų ūkių sąskaitoms už energiją sumažinti, pvz., apmokestinti energetikos įmonių pelną, ir nustatyti viršutines energijos kainų ribas (51 proc.).

Daugiau nei trečdalis pritaria tam, kad būtų daugiau investuojama į energijos vartojimo efektyvumo priemones (36 proc.) arba būtų teikiama tiesioginė finansinė parama ekonomiškai pažeidžiamiausiems visuomenės nariams (35 proc.). Daugiau nei vienas iš dešimties (14 proc.) mano, kad ES ir valstybės narės turėtų įvairinti iškastinio kuro importą į ES.

QC12T. Kuriuo iš toliau nurodytų būdų ES ir valstybių narių vyriausybės turėtų imtis veiksmų, kad sumažintų dėl energetikos krizės sukeltą ekonominį spaudimą? Pirmiausia? Ir tada? (PROC. – ES 27)

Klimato kaita

Žvelgiant į nacionalinius visų veiksmų, kurių, respondentų nuomone, reikėtų imtis, rezultatus, matyti, kad atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimo spartinimas ES, siekiant sumažinti energijos sąnaudas ir tapti labiau energetiniu nepriklausomu, ir imtis ekonominių priemonių namų ūkių sąskaitoms už energiją sumažinti yra vienintelė galimybė, kuri užima pirmąją vietą bet kurioje šalyje.

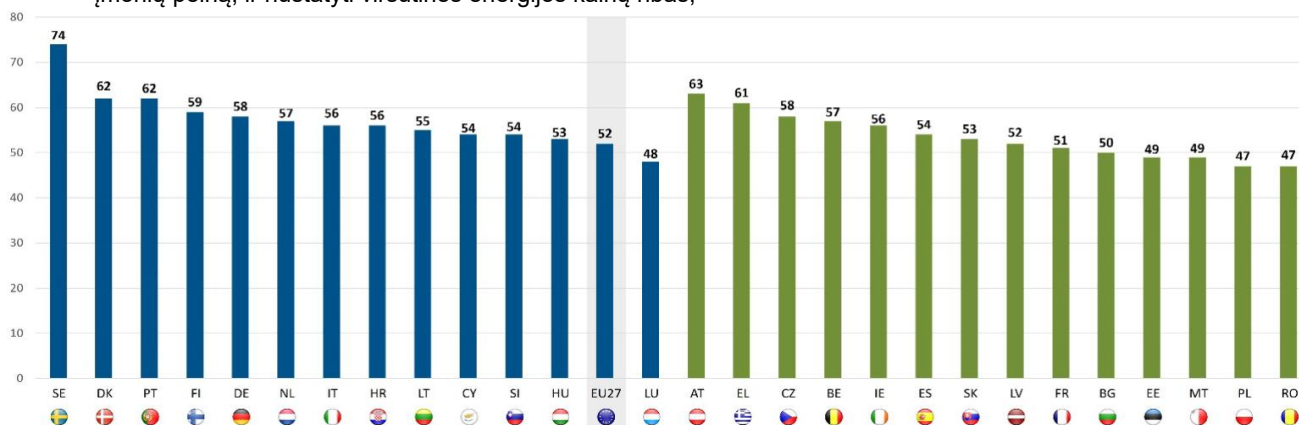
13-oje šalių atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimo spartinimas yra labiausiai minimas veiksmas, kuris yra vienas iš trijų svarbiausių veiksmų 25 šalyse. Jis dažniausiai minimas Švedijoje (74 proc.), Danijoje ir Portugalijoje (po 62 proc.), mažiausiai – Bulgarijoje (33 proc.), Estijoje (36 proc.) ir Latvijoje (38 proc.).

Ekonominių priemonių, kuriomis siekiama apriboti namų ūkių sąskaitas už energiją, taikymas yra labiausiai paminėtas 14 valstybių narių ir patenka į tris iš 26 šalių. Tai dažniausiai mini Austrijos (63 proc.), Graikijos (61 proc.) ir Čekijos (58 proc.) respondentai, mažiausiai – Vengrijoje (39 proc.), Švedijoje (42 proc.) ir Slovėnijoje ir Kipre (po 43 proc.).

Galiausiai, iškastinio kuro importo į ES pasiūlos įvairinimą labiausiai minėjo respondentai Lenkijoje, Rumunijoje (po 23 proc.) ir Čekijoje (19 proc.), mažiausiai – Lietuvoje (6 proc.), Graikijoje (8 proc.) ir Prancūzijoje bei Suomijoje (abiejose 9 proc.). Nė vienoje valstybėje narėje šis veiksmas nenurodytas trijuose svarbiausiuose veiksmuose.

QC12T Kokiais iš toliau nurodytų būdų ES ir valstybių narių vyriausybės turėtų imtis veiksmų, kad sumažintų dėl energetikos krizės sukeltą ekonominį spaudimą? Pirmiausia? Ir tada? (Proc. – labiausiai paminėtas atsakymas pagal šalis)

- Spartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ES, kad sumažėtų energijos sąnaudos ir taptų labiau nepriklausoma nuo energijos
- Imtis ekonominių priemonių siekiant apriboti namų ūkių sąskaitas už energiją, pvz., apmokestinti energetikos įmonių pelną, ir nustatyti viršutines energijos kainų ribas;

Vengrija (52 proc.) yra vienintelė šalis, kurioje bent pusė mano, kad ES ir nacionalinės vyriausybės turėtų daugiau investuoti į energijos vartojimo efektyvumo priemones, po to 44 proc. respondentų Prancūzijoje ir 42 proc. Maltoje. Kitame skalės gale – 22 % Austrijoje ir 27 % Portugalijoje ir Graikijoje. Daugiau investuoti į energijos vartojimo efektyvumą užima antrą arba trečią vietą 13-oje šalių.

Tiesioginės finansinės paramos teikimas labiausiai ekonomiškai pažeidžiamies visuomenės nariams yra antras arba trečias pagal svarbą veiksmas 20 valstybių narių. Graikija (53 proc.) yra vienintelė šalis, kurioje bent pusė minėjo šį veiksmą, po jos eina 49 proc. Bulgarijos ir 48 proc. Latvijos respondentų. Šis veiksmas mažiausiai paminėtas Italijoje (28 proc.), Švedijoje (30 proc.) ir Prancūzijoje bei Čekijoje (po 31 proc.).

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

QC12T Kokiais iš toliau nurodytų būdų ES ir valstybių narių vyriausybės turėtų imtis veiksmų, kad sumažintų dėl energetikos krizės sukeltą ekonominį spaudimą? Pirmiausia? Ir tada? (%)

	ES 27	BŪ TI	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LI U	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Spartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ES, kad sumažėtų energijos sąnaudos ir taptų labiau nepriklausoma nuo energijos	52	51	33	44	62	58	36	48	49	45	50	56	56	54	38	55	48	53	48	57	55	44	62	40	54	43	59	74
Imtis ekonominių priemonių siekiant apriboti namų ūkių sąskaitas už energiją, pvz., apmokestinti energetikos įmonių pelną, ir nustatyti viršutines energijos kainų ribas;	51	57	50	58	45	48	49	56	61	54	51	52	55	43	52	45	46	39	49	53	63	47	45	47	43	53	56	42
Daugiau investuoti į energijos vartojimo efektyvumo priemones (pvz., į geresnę izoliaciją)	36	36	40	35	37	32	38	34	27	33	44	40	36	31	31	39	36	52	42	40	22	33	27	41	39	41	31	38
Teikti tiesioginę finansinę paramą labiausiai ekonomiškai pažeidžiamiems visuomenės nariams	35	37	49	31	32	33	37	45	53	39	31	40	28	47	48	42	46	43	46	35	36	42	33	41	44	38	32	30
Iškastinio kuro importo į ES tiekimo įvairinimas	14	13	12	19	13	14	18	13	8	14	9	10	17	10	15	6	17	10	13	9	16	23	15	23	12	15	9	10
Kita (spontaninė)	1	0	0	0	2	3	3	0	0	1	1	1	1	0	2	1	1	0	0	1	4	0	1	1	1	2	0	1
Nežinau	4	2	7	5	4	4	7	2	1	5	5	1	3	6	5	5	3	1	0	2	1	4	8	3	2	3	3	2

Klimato kaita

Visų atsakymų socialinė ir demografinė analizė rodo, kad:

- 55 metų ir vyresnių respondentų tikimybė, kad ES ir nacionalinės vyriausybės turėtų paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ES, yra mažesnė nei jaunesni respondentai, kad sumažintų energijos sąnaudas ir taptų labiau nepriklausoma nuo energijos, ir tai ypač pasakytina apie 25–39 m. amžiaus asmenis (47 proc., palyginti su 58 proc.).
- Kuo ilgiau respondentas liko švietimo srityje, tuo labiau tikėtina, kad ES ir nacionalinės vyriausybės turėtų paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ES arba daugiau investuoti į energijos vartojimo efektyvumo priemones. Pavyzdžiui, 58 proc. 20 metų ir vyresnių išsilavinimą baigusių asmenų mano, kad atsinaujinančiosios energijos diegimas turėtų būti paspartintas, palyginti su 42 proc. 15 m. ir jaunesnių žmonių.
- Vadovai (62 proc.) yra labiausiai tikėtina grupė, mananti, kad ES ir nacionalinės vyriausybės turėtų paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ES, kad sumažintų energijos sąnaudas ir taptų labiau nepriklausomos energijos srityje, ypač palyginti su namų šeimininkais (43 proc.).
- Kuo mažiau sunkumų respondentams tenka mokėti sąskaitas, tuo labiau tikėtina, kad jie mini spartesnę atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą arba daugiau investuoja į energijos vartojimo efektyvumą, tuo mažiau jie mini tiesioginės finansinės paramos teikimą labiausiai ekonomiškai pažeidžiamiems visuomenės nariams. Pavyzdžiui, 38 proc., kurie niekada arba beveik niekada nesusiduria su sunkumais apmokėti sąskaitas, nurodo, kad daugiau investuojama į energijos vartojimo efektyvumą, palyginti su 31 proc., kurie dažniausiai patiria sunkumų.
- Kuo daugiau respondentų mano esantys socialinėje padėtyje, tuo labiau tikėtina, kad ES ir nacionalinės vyriausybės turėtų paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ES arba daugiau investuoti į energijos vartojimo efektyvumo priemones, tačiau tuo mažiau tikėtina, kad vyriausybės turėtų imtis ekonominių priemonių, kad apribotų namų ūkių sąskaitų už energiją kainą arba teiktų tiesioginę finansinę paramą labiausiai ekonomiškai pažeidžiamiems visuomenės nariams.

Analizė taip pat rodo, kad respondentai, manantys, kad klimato kaita yra rimčiausia (62 proc.) arba viena iš rimčiausių (59 proc.) problemų, su kuriomis susiduria pasaulis, labiau linkę paminėti spartesnę atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ES siekiant sumažinti energijos sąnaudas ir tapti labiau nepriklausomais nei tie, kurie nemano, kad tai yra problema (45 proc.). Be to, kuo rimtesnė yra problema, kurią respondentai laiko klimato kaita, tuo didesnė tikimybė, kad ES ir nacionalinės

Klimato kaita

QC12T Kokiais iš toliau nurodytų būdų ES ir valstybių narių vyriausybės turėtų imtis veiksmų, kad sumažintų dėl energetikos krizės sukeltą ekonominį spaudimą? Pirmiausia? Ir tada? (PROC. – ES)

	Spartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ES, kad sumažėtų energijos sąnaudos ir taptų labiau nepriklausoma nuo energijos	Iškastinio kuro importo į ES tiekimo įvairinimas	Daugiau investuoti į energijos vartojimo efektyvumo priemones (pvz., į geresnę izoliaciją)	Imtis ekonominių priemonių, kad būtų apribota namų ūkių sąskaitų už energiją kaina, pvz., mokesčių energijos kompanie pelnas, ir nustatyti viršutines energijos kainų ribas;	Teikti tiesioginę finansinę paramą labiausiai ekonomiškai pažeidžiamiems visuomenės nariams
ES 27	52	14	36	51	35
Lytis					
Vyras	52	15	37	50	35
Moteris	52	14	35	52	36
Amžius					
15–24	56	14	37	49	37
25–39	58	15	36	50	34
40–54	53	16	36	52	35
55+	47	13	35	51	36
Išsilavinimas (pabaiga)					
–15	42	14	32	53	36
16–19	49	15	35	53	37
20+	58	14	40	49	32
Vis dar studijuoja	60	13	35	51	35
Socialinė ir profesinė kategorija					
Savarankiškai dirbantis asmuo	57	16	36	52	31
Vadovai	62	15	38	49	30
Kitos baltos apykaklės	53	17	40	50	34
Darbininkai	50	15	34	52	38
Namudiniai asmenys	43	17	35	53	34
Bedarbis	47	13	36	49	40
Išėjęs į pensiją	46	12	35	51	37
Studentai	60	13	35	51	35
Sunkumai apmokėti sąskaitas					
Didžiąją laiko dalį	46	13	31	52	42
Laikas nuo laiko	48	17	33	53	37
Beveik niekada/ niekada	54	14	38	50	34
Apsvarstykite priklausymą					
Darbininkų klasė	44	13	33	52	40
Žemesnioji vidurinioji klasė	49	16	35	51	38
Vidurinė klasė	55	15	37	51	34
Vidurinioji klasė	64	13	41	47	31
Viršutinė klasė	63	14	48	40	29
Klimato kaita					
Didžiausia problema	62	11	39	49	32
Viena iš problemų	59	12	38	52	34
Ne problema	45	17	34	51	37
Klimato kaitos suvokimas					
Nėra rimtos problemos	28	26	30	51	37
Gana rimta problema	40	19	34	51	38
Labai rimta problema	57	12	37	51	35
Ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų					
Taip	57	13	37	52	34
Ne	44	17	34	50	38

VI. EUROPIEČIAI IR JŲ GAMTINĖ APLINKA

1. Europiečiams kylanti rizika ir grėsmės aplinkai ir klimatui

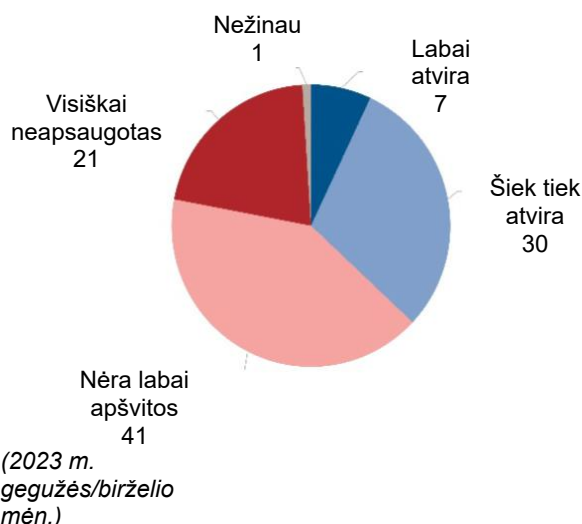
Beveik keturi iš dešimties europiečių asmeniškai jaučia su aplinka ir klimatu susijusią riziką ir grėsmes.

Respondentų buvo klausama: „kaip jie asmeniškai susiduria su aplinkos ir klimato rizika ir grėsmėmis (pvz., gaisrais, potvyniais, tarša, ekstremalios oro sąlygomis ir t. t.)?“⁴⁶ Beveik keturi iš dešimties (37 proc.) teigia, kad jie yra veikiami, o 7 proc. teigė esantys „labai veikiami“. Kita vertus, dauguma (62 proc.) teigia, kad jie nėra susidūrę su šia rizika ir grėsmėmis, o šiek tiek daugiau nei vienas iš penkių (21 proc.) teigė, kad jie „visiškai nėra veikiami“.

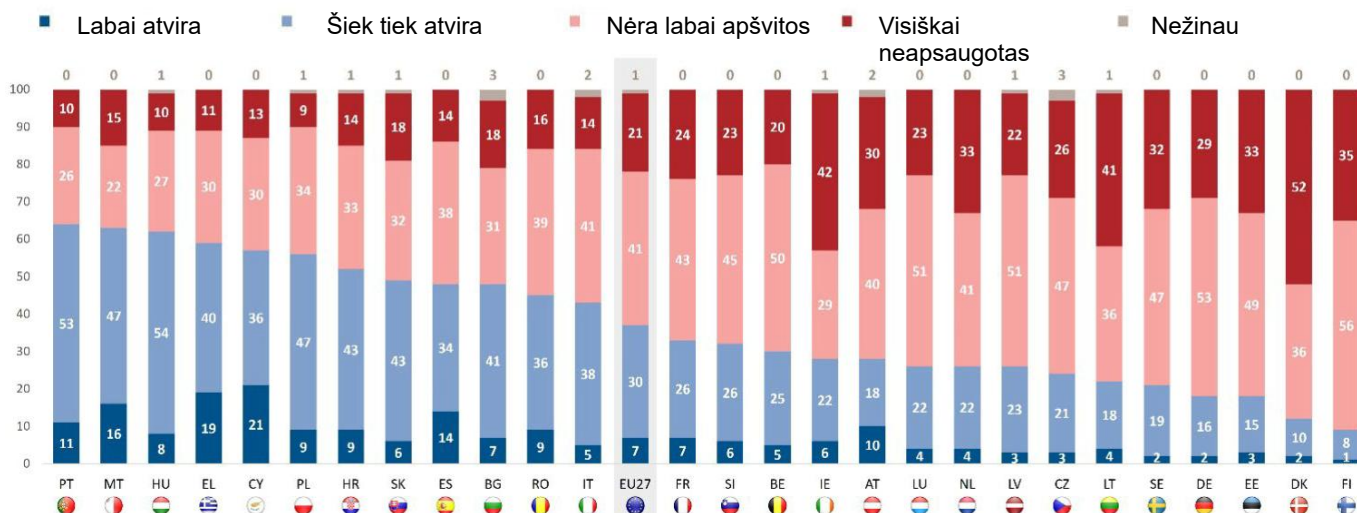
Iš nacionalinės analizės matyti, kad valstybėse narėse esama didelių skirtumų. Septyniose šalyse dauguma respondentų teigia, kad jiems gresia su aplinka ir klimatu susijusi rizika ir grėsmės: Portugalija (64 proc.), Malta (63 proc.), Vengrija (62 proc.), Graikija (59 proc.), Kipras (57 proc.), Lenkija (56 proc.) ir Kroatija (52 proc.). Kita vertus, 9 proc. Suomijoje, 12 proc. Danijoje ir 18 proc. Vokietijoje ir Estijoje jaučiasi asmeniškai veikiami.

Didžiausia respondentų, kurie jaučiasi „labai paveikta“, dalis yra Kipre (21 proc.), Graikijoje (19 proc.) ir Maltoje (16 proc.). O ne mažiau kaip keturi iš dešimties Danijos (52 proc.), Airijos (42 proc.) ir Lietuvos (41 proc.) teigia, kad šios rizikos ir grėsmių iš viso nesijaučia.

QC14. Kaip jums asmeniškai gresia su aplinka ir klimatu susijusi rizika ir grėsmės (pvz., gaisrai, potvyniai, tarša, ekstremalios oro sąlygos ir kt.)? (PROC. – ES 27)

QC14. Kaip jums asmeniškai gresia su aplinka ir klimatu susijusi rizika ir grėsmės (pvz., gaisrai, potvyniai, tarša, ekstremalios oro sąlygos ir kt.)? (%)

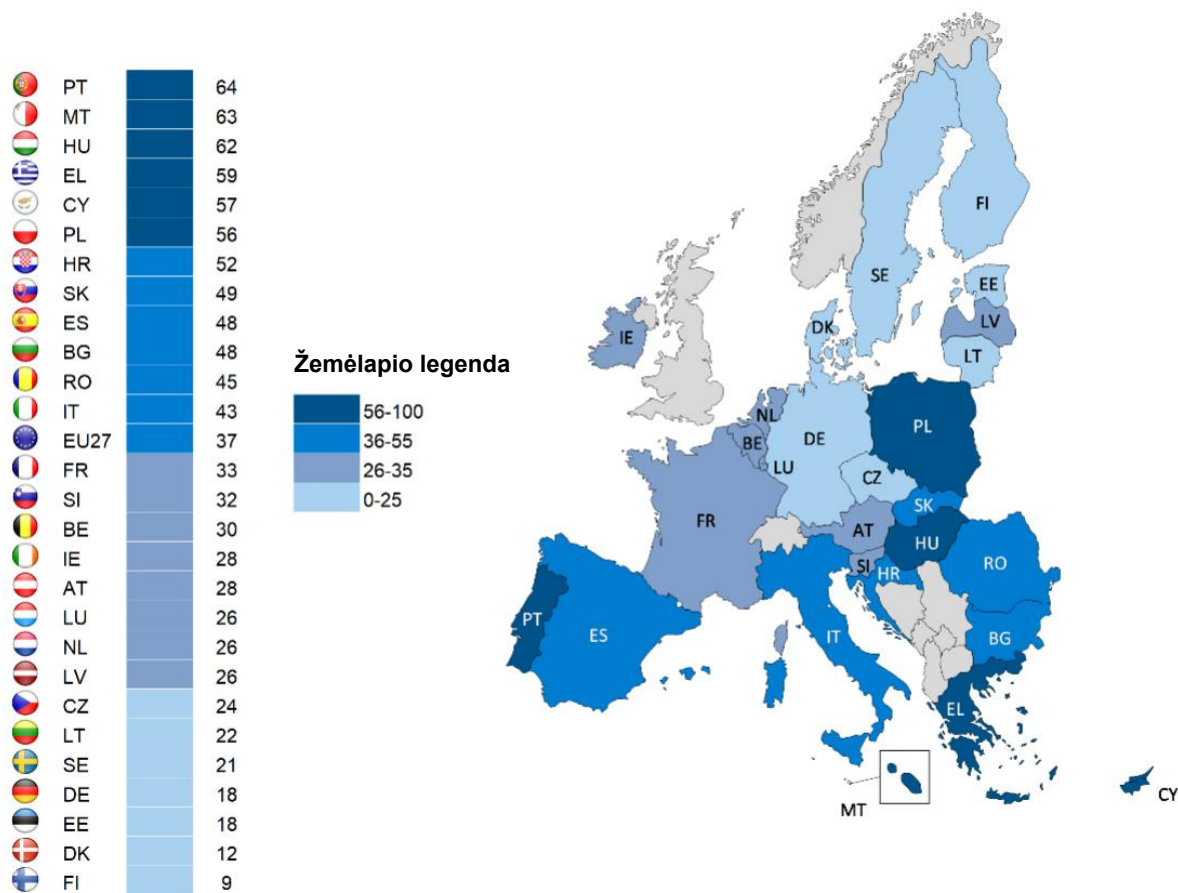

46 QC14. Kaip jums asmeniškai gresia su aplinka ir klimatu susijusi rizika ir grėsmės (pvz., gaisrai, potvyniai, tarša, ekstremalios oro sąlygos ir kt.)?

Klimato kaita

Iš žemėlapių matyti, kad respondentai iš pietinių ir rytinių ES regionų yra labiau linkę į šią riziką ir grėsmes nei tie, kurie gyvena šiaurinėse ir kai kuriose centrinėse vietovėse.

QC14. Kaip jums asmeniškai gresia su aplinka ir klimatu susijusi rizika ir grėsmės (pvz., gaisrai, potvyniai, tarša, ekstremalios oro sąlygos ir kt.)? (% – iš viso „Atskleista“)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Socialinė ir demografinė analizė rodo, kad:

- 55 metų ir vyresnių respondentų (33 proc.) tikimybė, kad jie jaučiasi veikiami su aplinka ir klimatu susijusios rizikos ir grėsmių, yra mažesnė nei jaunesnių respondentų.
- Kiti darbuotojai (43 proc.), namų šeimininkai (42 proc.) ir savarankiškai dirbantys asmenys dažniausiai teigia, kad jaučiasi veikiami, ypač palyginti su pensininkais (31 proc.).
- Respondentai, kurie niekada arba beveik niekada neturi sunkumų apmokėti sąskaitas (34 proc.), yra mažiau linkę jaustis veikiami nei tie, kurie patiria daugiau sunkumų.
- Respondentai, kurie laiko save viduriniąja ar žemesne socialinių laiptų klase, labiau linkę jaustis veikiami nei tie, kurie atsiduria aukščiau. Pavyzdžiui, 39 proc., kurie save laiko darbo klasės nariais, jaučiasi veikiami, palyginti su 30 proc., kurie mano, kad priklauso aukštesnei viduriniajai klasei.

Analizė taip pat rodo, kad kuo rimtesnė problema, kurią respondentai laiko klimato kaita, tuo didesnė tikimybė, kad jie jaučiasi veikiami: 38 proc. mano, kad tai yra labai rimta problema, palyginti su respondентаis, kurie mano, kad klimato kaita nėra rimta problema (23 proc.).

QC14 Kaip asmeniškai patiriate su aplinka ir klimatu susijusią riziką ir grėsmes (pvz., gaisrus, potvynius, taršą, ekstremalias oro sąlygas ir kt.)? (PROC. – ES)

	Iš viso „atskleista“	Iš viso „neapsaugota“	Nežinau
ES 27	37	62	1
Lytis			
Vyras	36	63	1
Moteris	38	61	1
Amžius			
15–24	39	60	1
25–39	38	61	1
40–54	38	61	1
55+	33	66	1
Išsilavinimas (pabaiga)			
–15	37	62	1
16–19	37	62	1
20+	36	63	1
Vis dar studijuoja	35	64	1
Socialinė ir profesinė kategorija			
Savarankiškai dirbantis asmuo	40	58	2
Vadovai	35	65	0
Kitos baltos apykaklės	43	56	1
Darbininkai	37	62	1
Namudiniai asmenys	42	56	2
Bedarbis	37	62	1
Išėjęs į pensiją	31	68	1
Studentai	35	64	1
Sunkumai apmokėti sąskaitas			
Didžiąją laiko dalį	44	56	0
Laikas nuo laiko	42	57	1
Beveik niekada/niekada	34	65	1
Apsvarstykite priklausymą			
Darbininkų klasė	39	60	1
Žemesnioji vidurinioji klasė	37	62	1
Vidurinė klasė	37	62	1
Vidurinioji klasė	30	70	0
Viršutinė klasė	32	67	1
Klimato kaita			
Didžiausia problema	23	77	0
Viena iš problemų	32	67	1
Ne problema	38	61	1

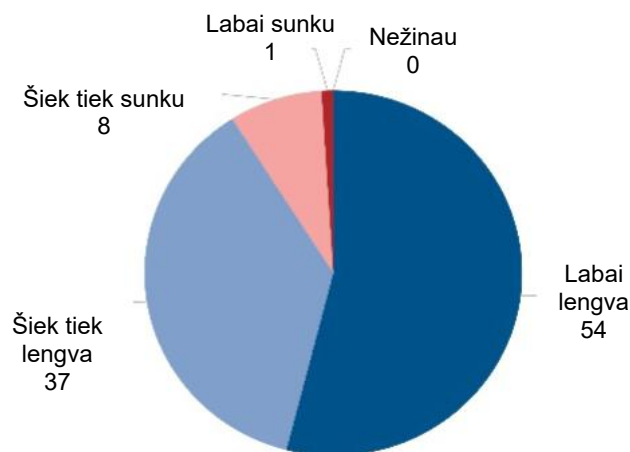
2. Europiečių prieiga prie gamtos ir žaliųjų erdvių

Daugiau nei aštuoni iš dešimties europiečių sako, kad jiems lengva patekti į gamtą ir žaliąsias erdves

Respondentų buvo klausiama, kaip jiems lengva ar sunku patekti į gamtą ir žaliąsias erdves.⁴⁷ Didžioji dauguma (91 proc.) teigia, kad tai lengva padaryti, o 54 proc. teigia, kad tai „labai lengva“. Beveik vienas iš dešimties (9 proc.) teigia, kad jiems sunku patekti į gamtą ir žaliąsias erdves.

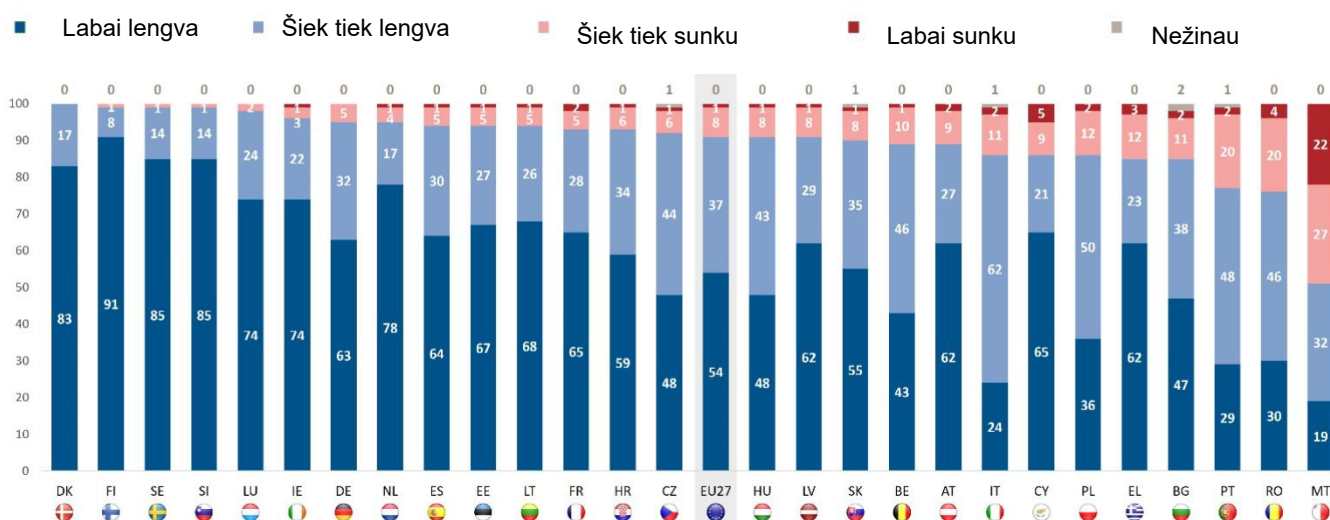
Visose šalyse, išskyrus vieną, daugiau kaip trys ketvirtadaliai respondentų teigia, kad jiems lengva patekti į gamtą ir žaliąsias erdves, o 17 valstybių narių tai sako mažiausiai devyni iš dešimties. Visi Danijos respondentai teigia, kad ši prieiga yra lengva (100 proc.), kaip ir 99 proc. Slovėnijoje, Suomijoje ir Švedijoje. Kitame skalės gale 51 proc. respondentų Maltoje, 76 proc. Rumunijoje ir 77 proc. Portugalijoje teigia tą patį.

QC13. Kaip lengva ar sunku pasiekti gamtą ir žaliąsias erdves? (PROC. – ES 27)

(2023 m. gegužės/birželio mėn.)

QC13. Kaip lengva ar sunku pasiekti gamtą ir žaliąsias erdves? (%)

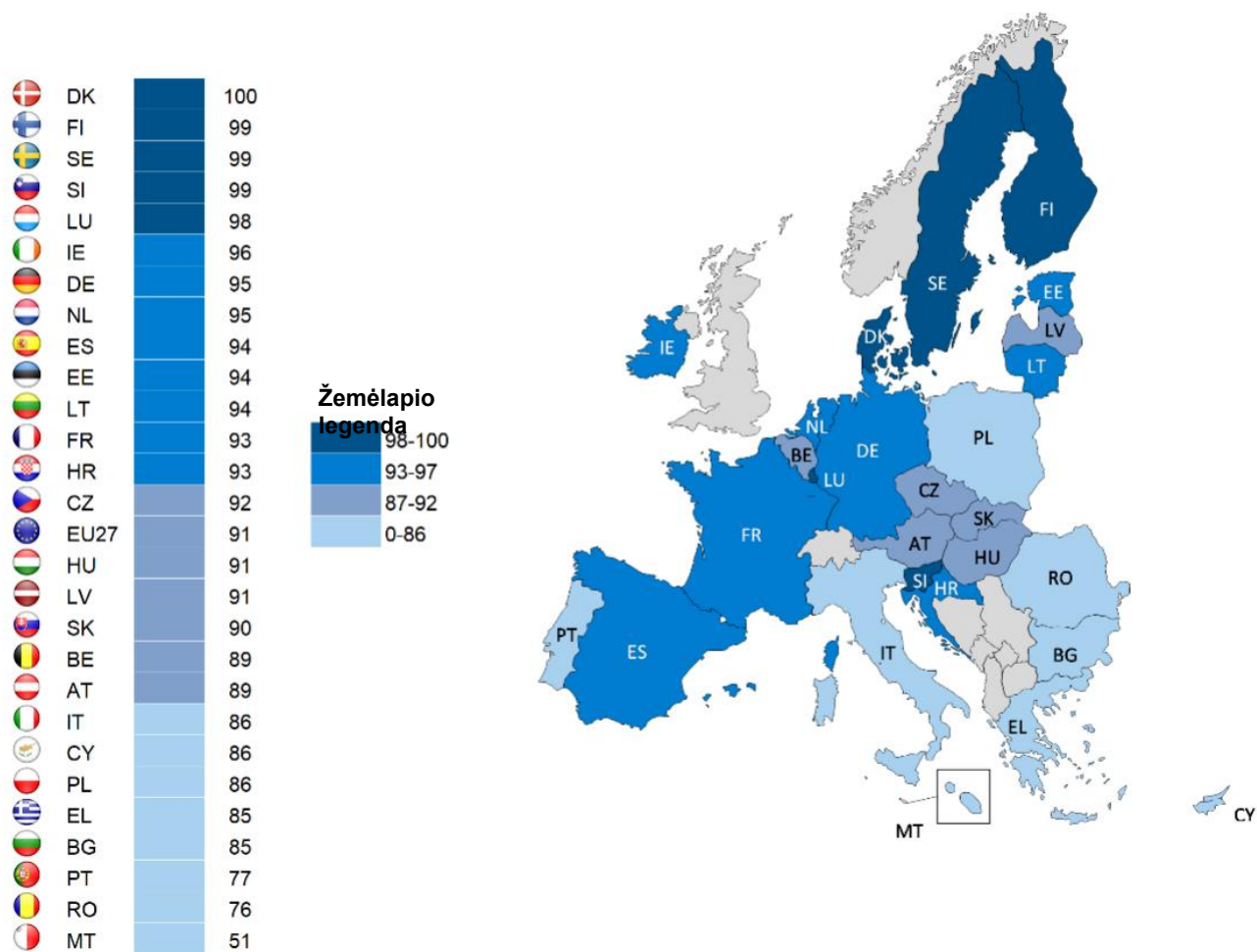

47 QC13. Kaip lengva ar sunku pasiekti gamtą ir žaliąsias erdves?

Klimato kaita

Iš žemėlapių matyti, kad respondentai, kuriems lengviausia patekti į gamtą ir žaliąsias erdves, dažniausiai randami šiaurinėse ir vakarinėse ES vietovėse.

QC13. Kaip lengva ar sunku pasiekti gamtą ir žaliąsias erdves? (% – iš viso „Lengva“)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

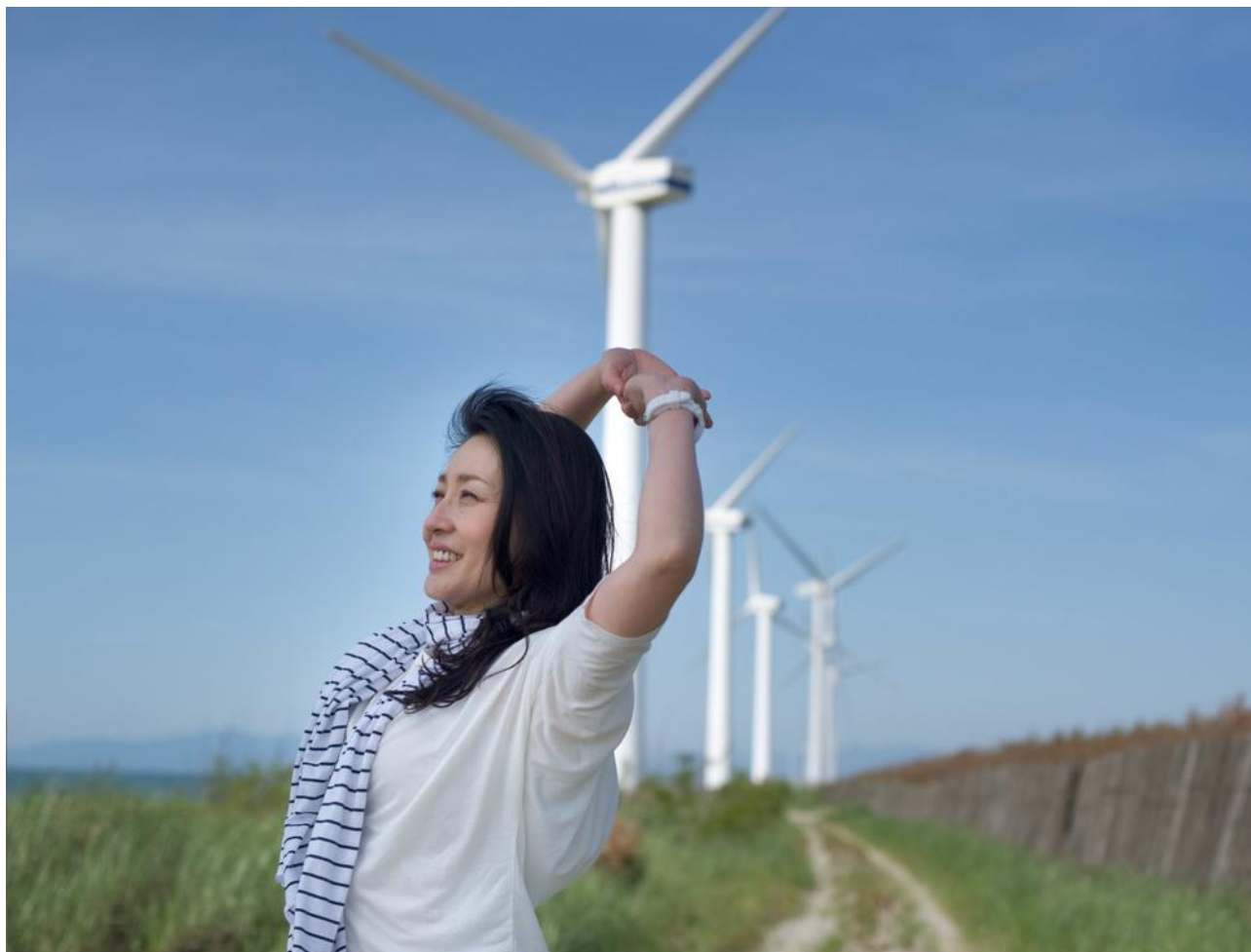
Socialinė ir demografinė analizė rodo, kad daugiau kaip aštuoni iš dešimties kiekvienos grupės respondentų teigia turintys lengvą prieigą prie gamtos ir žaliųjų erdvių. Todėl yra keletas pastebimų skirtumų:

- Vadovai ir studentai (abiejų 93 proc.) dažniausiai teigia, kad prieiga yra lengva, ypač palyginti su namų šeimininkais (84 proc.).
- Respondentai, kurie niekada arba beveik niekada neturi sunkumų apmokėti sąskaitas, dažniau teigia, kad prieiga yra lengvesnė nei tie, kurie patiria didesnių sunkumų (94 proc., palyginti su 85 proc.).

QC13 Kaip lengva ar sunku pasiekti gamtą ir žaliąsias erdves? (PROC. – ES)

	Iš viso „lengva“	Iš viso „sunku“	Nežinau
ES 27	91	9	0
Lytis			
Vyras	92	8	0
Moteris	90	10	0
Amžius			
15–24	92	8	0
25–39	91	9	0
40–54	92	8	0
55+	90	10	0
Išsilavinimas (pabaiga)			
–15	88	12	0
16–19	89	11	0
20+	93	7	0
Vis dar studijuoja	93	7	0
Socialinė ir profesinė kategorija			
Savarankiškai dirbantis asmuo	91	8	1
Vadovai	93	7	0
Kitos baltos apykaklės	91	9	0
Darbininkai	90	10	0
Namudiniai asmenys	84	16	0
Bedarbis	88	11	1
Išėjęs į pensiją	91	9	0
Studentai	93	7	0
Sunkumai apmokėti sąskaitas			
Didžiąją laiko dalį	85	15	0
Laikas nuo laiko	85	14	1
Beveik niekada/niekada	94	6	0
Apsvarstykite priklausymą			
Darbininkų klasė	91	9	0
Žemesnioji vidurinioji klasė	89	10	1
Vidurinė klasė	91	9	0
Vidurinioji klasė	95	5	0
Viršutinė klasė	93	7	0
Klimato kaita			
Didžiausia problema	92	8	0
Viena iš problemų	93	7	0
Ne problema	88	11	1

IŠVADA

Klimato kaita

Nors klimato kaita vis dar laikoma labai rimta pasauline problema, šios „Eurobarometro“ apklausos rezultatai rodo, kad per pastaruosius dvejus metus europiečių nuomonės dėl klimato kaitos šiek tiek pasikeitė. Klimato kaita nebėra didžiausia problema, su kuria susiduria pasaulis. Dabar ji užima trečią vietą už skurdo, bado, geriamojo vandens trūkumo ir ginkluotų konfliktų. Nors skurdas, badas ir geriamojo vandens trūkumas istoriškai buvo laikomi didžiausia problema, su kuria susiduria pasaulis, žymus ginkluoto konflikto paminėjimų skaičiaus padidėjimas gali būti siejamas su besitęsiančia Rusijos invazija į Ukrainą, kuri prasidėjo 2022 m. vasario mėn. laikotarpiu nuo ankstesnės apklausos 2021 m. iki dabartinės apklausos.

Tačiau europiečiai vis dar mano, kad klimato kaita pati savaime yra rimta problema. Beveik aštuoni iš dešimties respondentų mano, kad klimato kaita yra rimta problema, ir šis rezultatas nuo 2019 m. išliko palyginti stabilus. Tai pasakytina apie daugumą visų ES valstybių narių.

Kalbant apie kovą su klimato kaita, daugiau nei pusė mano, kad Europos Sąjunga, nacionalinės vyriausybės ir įmonės bei pramonė yra atsakingos už kovą su klimato kaita. Respondentai rečiau mini nacionalines vyriausybes ir įmones bei pramonę nei 2021 m., tačiau dažniau juos mini nei 2019 m.

Kiek daugiau nei trečdalis asmenų mano, kad jie yra asmeniškai atsakingi už kovą su klimato kaita. Nepaisant to, beveik du trečdaliai respondentų teigia, kad per pastaruosius šešis mėnesius ėmėsi kovos su klimato kaita veiksmų – nuo 2019 m. šis lygis išliko palyginti stabilus. Tačiau šis rezultatas slepia didelius nacionalinius skirtumus – nuo daugiau kaip aštuonių iš dešimties respondentų Liuksemburge iki kiek mažiau nei trijų iš dešimties Rumunijoje.

Nors dauguma europiečių imasi asmeninių kovos su klimato kaita veiksmų, kai kurie bendri veiksmai tapo mažiau paplitę. Septyni iš dešimties europiečių bando sumažinti atliekų kiekį ir reguliariai jas atskirti perdirbimui – 5 procentiniais punktais, palyginti su 2021 m. ir 2019 m., o šiek tiek daugiau nei pusė bando sumažinti vienkartinį gaminių vartojimą (53 proc., -6 proc. p., palyginti su 2021 m. ir -9 procentiniais punktais, palyginti su 2019 m.). Iš tiesų, dabartiniai šių dviejų veiksmų rezultatai yra prasčiausi nuo 2013 m. Beveik keturi iš dešimties teigia, kad perkant naują buitinį prietaisą, mažesnis energijos suvartojimas yra svarbus jų pasirinkimo veiksnys, tačiau tai yra antras iš eilės sumažėjimas nuo 2019 m.

Nuo 2021 m. europiečių požiūris į kovą su klimato kaita ir perėjimą prie švarios energijos išliko palyginti stabilus. Daugiau kaip aštuoni iš dešimties respondentų sutinka, kad siekiant gerinti visuomenės sveikatą pirmenybė turėtų būti teikiama kovai su klimato kaita ir aplinkos klausimais. Trys ketvirtadaliai sutinka, kad veiksmai klimato kaitos srityje paskatins inovacijas, kurios padidins ES įmonių konkurencingumą, o šiek tiek daugiau nei šeši iš dešimties sutinka, kad prisitaikymas prie neigiamo klimato kaitos poveikio gali būti naudingas ES piliečiams.

Kalbant apie energetiką, beveik aštuoni iš dešimties sutinka, kad perėjimui prie švarios energijos turėtų būti skiriama didesnė viešoji finansinė parama, net jei tai

reikia, kad subsidijos iškastiniam kurui turėtų būti mažinamos, o septyni iš dešimties sutinka, kad iškastinio kuro importo iš ES nepriklausančių šalių mažinimas galėtų padidinti energetinį saugumą ir ES ekonominę naudą. Ekonomikos srityje beveik trys ketvirtadaliai sutinka, kad klimato kaitos padarytos žalos išlaidos yra daug didesnės nei investicijų, reikalingų žaliajai pertvarkai, išlaidos.

Kalbant apie vyriausybės kovos su klimato kaita veiksmus, daugiau kaip du trečdaliai europiečių mano, kad jų nacionalinė vyriausybė nepakankamai stengiasi kovoti su klimato kaita, nors nuo 2021 m. šis skaičius sumažėjo 8 procentiniais punktais. Išskyrus Suomiją, dauguma kiekvienos šalies gyventojų mano, kad jų nacionalinė vyriausybė daro nepakankamai.

Tvirtai pritariama atsinaujinančiosios energijos tikslams ir geresniam energijos vartojimo efektyvumui. Beveik devyni iš dešimties mano, jog svarbu, kad ES nustatytų plataus užmojo tikslus iki 2030 m. padidinti suvartojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį, ir šis rezultatas nuo 2021 m. išliko stabilus. Daugiau kaip septyni iš dešimties kiekvienoje valstybėje narėje mano, kad svarbu, kad ES nustatytų plataus užmojo tikslus šioje srityje. Beveik devyni iš dešimties mano, jog svarbu, kad jų nacionalinė vyriausybė nustatytų plataus užmojo tikslus iki 2030 m. padidinti suvartojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį. Tačiau, nors nuo 2021 m. šis sumažėjimas sumažėjo tik vienu punktu, dabartinis rezultatas yra žemiausias kada nors pasiektas paramos lygis.

Daugiau kaip aštuoni iš dešimties respondentų ne tik pritaria ambicingiems atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslams, bet ir mano, kad svarbu, jog Europos Sąjunga imtųsi veiksmų iki 2030 m. padidinti energijos vartojimo efektyvumą. Daugiau nei aštuoni iš dešimties taip pat mano, kad jų nacionalinei vyriausybei svarbu imtis veiksmų, kad iki 2030 m. būtų padidintas energijos vartojimo efektyvumas. Nors tai yra didelė dauguma, tai yra mažiausias kada nors pasiektas paramos lygis, t. y. dviem punktais mažesnis už ankstesnį 2021 m. kovo-balandžio mėn. žemiausią lygį ir šešiais punktais mažesnis už 2013–2015 m. aukščiausią lygį.

Neutralaus poveikio klimatui Europa yra tvirtai remiama visose valstybėse narėse. Beveik devyni iš dešimties respondentų sutinka, kad išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turėtų būti sumažintas iki minimumo, kartu kompensuojant likusį išmetamųjų teršalų kiekį, kad iki 2050 m. ES ekonomika taptų neutralaus poveikio klimatui, nuo 2021 m. – dviejų punktų nuosmukis, o nuo 2019 m. – keturių punktų sumažėjimas; su tuo sutinka ir mažiausiai septyni iš dešimties kiekvienoje valstybėje narėje.

Respondentų buvo paprašyta apsvarstyti energijos kainų šuolius ir dujų tiekimo apribojimus dėl Rusijos veiksmų ir pasakyti, kaip, jų nuomone, ES ir valstybės narės turėtų reaguoti į žaliosios energetikos politiką. Beveik šeši iš dešimties mano, kad reikėtų paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir paspartinti perėjimą prie ekologiškos ekonomikos. Ketvirtadalis mano, kad pertvarkos tempas turėtų būti išlaikytas, o šiek tiek daugiau nei vienas iš dešimties mano, kad energetikos krizės metu turėtų būti

Klimato kaita

naudojama daugiau iškastinio kuro, o perėjimas prie ekologiškos ekonomikos sulėtėjo.

Europiečiams tinkamiausios priemonės, kuriomis siekiama sumažinti dėl energetikos krizės sukeltą ekonominį spaudimą, yra paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ES ir imtis ekonominių priemonių, kad būtų apribota namų ūkių sąskaitų už energiją kaina, pavyzdžiui, apmokestinti energetikos įmonių pelną ir nustatyti viršutines energijos kainų ribas.

Kalbant apie platesnius aplinkosaugos klausimus, šiek tiek daugiau nei devyni iš dešimties europiečių teigia, kad jiems lengva patekti į gamtą ir žaliąsias erdves, ir, išskyrus Malta, su tuo sutinka daugiau nei trys ketvirtadaliai kiekvienos šalies gyventojų. Beveik keturi iš dešimties europiečių asmeniškai jaučia su aplinka ir klimatu susijusią riziką ir grėsmes, tačiau tai slepia didelius nacionalinius skirtumus. Beveik du trečdaliai taip jaučiasi Portugalijoje, palyginti su šiek tiek mažiau nei vienu iš dešimties Suomijoje.

Socialinių ir demografinių rezultatų apžvalga atskleidžia tam tikrus modelius. 15–24 metų amžiaus respondentai, 20 m. ar vyresni asmenys, kurie retai arba niekada patiria sunkumų apmokėti sąskaitas, ir tie, kurie mano, kad priklauso aukštesnei socialinių kopėčių kategorijai, nuolat mano, kad klimato kaita yra rimta problema. Šios grupės taip pat labiau linkusios remti veiksmus ir politiką, kuriais sprendžiamas šis klausimas, ir yra labiau linkę manyti, kad reikia nuveikti daugiau. Klimato kaitos suvokimas taip pat turi įtakos. Tie, kurie mano, kad klimato kaita yra didžiausia arba viena iš rimčiausių problemų, su kuriomis susiduria pasaulis, ir tie, kurie mano, kad klimato kaita yra labai rimta problema, labiau linkę remti veiksmus ir politiką, kuriais sprendžiami klimato kaitos ir jos padarinių klausimai.

Techninės specifikacijos

Nuo 2023 m. gegužės 10 d. iki birželio 5 d. „Kantar Public“ bendrovės „Kantar Belgium“ vardu Europos Komisijos Komunikacijos generalinio direktorato „Žiniasklaidos stebėsenos ir Eurobarometro“ skyriaus prašymu atliko „Eurobarometro“ tyrimo 99.3 bangą.

Banga 99.3 apima atitinkamų Europos Sąjungos valstybių narių tautybių gyventojus, gyvenančius kiekvienoje iš 27 valstybių narių ir vyresnius nei 15 metų.

Bazinis imties modelis, taikomas visose šalyse, yra daugiapakopis, atsitiktinis (tikimybinis). Kiekvienoje šalyje imčių sąrašas pirmą kartą suskirstomas pagal NUTS regionus ir kiekviename regione pagal urbanistikos matą (DEGURBA). Kiekviename sluoksnyje atrinktų imties taškų skaičius atitinka 15+ sluoksniu tiriamąją visumą. Antrajame etape mėginių ėmimo vietos buvo parinktos tikimybė, proporcingai jų 0+ populiacijos dydžiui kiekviename sluoksnyje. Taigi imtys atspindi visą tiriamų šalių teritoriją pagal Eurostat NUTS II (arba lygiavertį) ir atitinkamų tautybių nuolatinių gyventojų pasiskirstymą pagal metropolines, miesto ir kaimo vietas⁴⁸.

Kiekvienoje iš pasirinktų mėginių ėmimo vietų atsitiktine tvarka buvo parinkta pradinė koordinatė ir atvirkštinis geokodavimo įrankis, naudojamas arčiausiai koordinatės esančiam adresui nustatyti. Šis adresas buvo pradinis adresas atsitiktinių pasivaikščiojimų. Kiti adresai (kiekvienas devintasis adresas) buvo pasirinkti pagal standartines „atsitiktinio maršruto“ procedūras iš pradinio adreso. Kiekviename namų ūkyje respondentas buvo atrinktas atsitiktine tvarka. Atsitiktinės atrankos metodas priklausė nuo namų ūkio dydžio. Pavyzdžiui, namų ūkiams, turintiems du daugiau kaip 15 narių, scenarijus buvo naudojamas pasirinkti informatorių (atsakymą į tikrintojo anketą) arba kitą reikalavimus atitinkantį namų ūkio narį. Namų ūkiams, turintiems tris daugiau kaip 15 narių, scenarijus buvo naudojamas pasirinkti informatorių (1/3 laiko) arba du kitus reikalavimus atitinkančius namų ūkio narius (2/3 laiko). Kai buvo atrinkti kiti du nariai, interviu davėjui buvo liepta paprašyti jauniausio arba seniausio. Scenarijus atsitiktinai priskirtų atranką jauniausiam ar seniausiam su lygiomis tikimybėmis. Šis procesas tęsiasi keturiems 15+ namų ūkio nariams – atsitiktine tvarka prašant jauniausio, 2-ojo jauniausio ir seniausio. Namų ūkiams, turintiems penkis 15+ narių, grįžtame prie paskutinio gimtadienio taisyklės.

Jeigu nebuvo susisiekiama su niekuo namų ūkyje arba jeigu pasirinktas respondentas nebuvo prieinamas (užimtas), apklausėjas pakartotinai apsilankė tame pačiame namų ūkyje iki trijų papildomų kartų (iš viso keturi bandymai susisiekti). Apklausos dalyviai niekada nenurodė, kad apklausa iš anksto atliekama Europos Komisijos vardu; gavusios prašymą, jos gali pateikti šią informaciją po to, kai bus užbaigtas tyrimas.

Įdarbinimo etapas šiek tiek skyrėsi Nyderlanduose, Suomijoje ir Švedijoje. Dviejose pastarosiose šalyse iš adresų arba gyventojų registro kiekviename mėginių ėmimo punkte buvo atrinkta adresų imtis (Suomijoje atranka atliekama ne visose imties vietose, tačiau kai kuriose šalyse, kuriose, kaip tikimasi, atsakymų lygis gerės). Adresų parinkimas buvo atliktas atsitiktine tvarka. Tada su namų ūkiais susisiekiama telefonu ir jie buvo įdarbinti dalyvauti apklausoje. Nyderlanduose naudojamas dviejų kadruų RDD pavyzdys (mobilieji ir fiksuotojo ryšio numeriai), nes nėra išsamaus gyventojų registro su telefono numeriais. Skaičių pasirinkimas abiejuose kadruose atliekamas atsitiktiniu būdu, kai kiekvienas skaičius gauna vienodą pasirinkimo tikimybę. Skirtingai nei Švedija ir Suomija, imtys nėra suskirstytos į grupes.

48 Miesto kaimo klasifikatorius pagal DEGURBA (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/degree-of-urbanisation/background>)

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

	ŠALYS	INSTITUTŲ	APKLAUSŲ SKAIČIUS	LAUKO DARBŲ DATOS		15 M. IR VYRESNIŲ GYVENTOJŲ	ES DALIS
BŪTI	Belgija	MCM Belgija	1038	10/05/2023	29/05/2023	9619330	2,53 %
BG	Bulgarija	Kantar TNS BBSS	1017	11/05/2023	30/05/2023	5917534	1,56 %
CZ	Čekija	STIEBAS/ŽENKLAS	1011	11/05/2023	02/06/2023	8982036	2,36 %
DK	Danija	Mantija Danija (Kantar Public)	1001	11/05/2023	30/05/2023	4891261	1,29 %
DE	Vokietija	Mantija Vokietija (Kantar Public)	1507	11/05/2023	31/05/2023	71677231	18,87 %
EE	Estija	Norstat Eesti	1005	11/05/2023	31/05/2023	1111597	0,29 %
IE	Airija	B ir A moksliniai tyrimai	1006	11/05/2023	30/05/2023	4005909	1,05 %
EL	Graikija	Kantar Graikija	1007	11/05/2023	29/05/2023	9167896	2,41 %
ES	Ispanija	Mantija Ispanija (Kantar Public)	1015	11/05/2023	28/05/2023	40639381	10,70 %
FR	Prancūzija	MCM Prancūzija	1003	11/05/2023	25/05/2023	55700114	14,66 %
HR	Kroatija	Hendal	1014	11/05/2023	30/05/2023	3461468	0,91 %
IT	Italija	Bandymo taškas Italia	1024	10/05/2023	23/05/2023	51599668	13,58 %
CY	Kipro Rep.	Cymar rinkos tyrimai	504	11/05/2023	25/05/2023	752304	0,20 %
LV	Latvija	Kantar TNS Latvija	1022	10/05/2023	23/05/2023	1590245	0,42 %
LT	Lietuva	Norstat LT	1009	11/05/2023	28/05/2023	2373312	0,62 %
LIU	Liuksemburgas	TNS Ilres	507	11/05/2023	24/05/2023	533335	0,14 %
HU	Vengrija	Kantar Hoffmann	1029	11/05/2023	26/05/2023	8313539	2,19 %
MT	Malta	„Misco International“	504	11/05/2023	29/05/2023	446788	0,12 %
NL	Nyderlandai	Kantar Nyderlandai	1020	10/05/2023	29/05/2023	14763684	3,89 %
AT	Austrija	Das Österreichische Gallup Ins.	1002	11/05/2023	29/05/2023	7647176	2,01 %
PL	Lenkija	Mokslinių tyrimų kolektyvas	1026	11/05/2023	28/05/2023	31982941	8,42 %
PT	Portugalija	Intercampus SA	1000	15/05/2023	31/05/2023	8915624	2,35 %
RO	Rumunija	CSOP SRL	1065	11/05/2023	29/05/2023	16174719	4,26 %
SI	Slovėnija	Mediana DOO	1001	11/05/2023	05/06/2023	1791246	0,47 %
SK	Slovakija	MNFORCE	1003	11/05/2023	26/05/2023	4591487	1,21 %
FI	Suomija	Taloustutkimus Oy	1001	11/05/2023	02/06/2023	4672932	1,23 %
SE	Švedija	Mantija Švedija (Kantar Public)	1017	11/05/2023	30/05/2023	8541497	2,25 %
		IŠ VISO ES 27	26358	10/05/2023	05/06/2023	379864254	100 %

* Reikėtų pažymėti, kad dėl apvalinimo šioje lentelėje nurodytas bendras procentinis dydis gali viršyti 100 %.

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Pokalbio būdas pagal šalį

Pokalbiai buvo vedami per tiesioginius pokalbius tiek fiziškai žmonių namuose, tiek nuotoliniu būdu atitinkama nacionaline kalba. Pokalbiai su nuotoliniu vaizdo ryšiu („internetas akis į akį“ arba CAVI, kompiuterinis vaizdo interviu, buvo atliekami tik Čekijoje, Danijoje, Maltoje ir Suomijoje).

	ŠALYS	CAPI POKALBIŲ SKAIČIUS	CAWI APKLAUSŲ SKAIČIUS	IŠ VISO APKLAUSŲ
BŪ TI	Belgija		1,03	1,03
BG	Bulgarija	1,03		1,03
CZ	Čekija		1,04	1,04
DK	Danija		1,05	1,05
DE	Vokietija	1,51		1,51
EE	Estija		1,02	1,02
IE	Airija		1,03	1,03
EL	Graikija	532	480	1,01
ES	Ispanija	1,02		1,02
FR	Prancūzija	1,02		1,02
HR	Kroatija	1,03		1,03
IT	Italija	1,03		1,03
CY	Kipro Rep.	504		504
LV	Latvija		1,01	1,01
LT	Lietuva		1,02	1,02
LIU	Liuksemburgas		513	513
HU	Vengrija	1,05		1,05
MT	Malta	329	191	520
NL	Nyderlandai	725	279	1
AT	Austrija	1,03		1,03
PL	Lenkija	1,04		1,04
PT	Portugalija		1,04	1,04
RO	Rumunija	1,05		1,05
SI	Slovėnija	508	518	1,03
SK	Slovakija	710	293	1
FI	Suomija		1,02	1,02
SE	Švedija		1045	1,05
	IŠ VISO ES 27	14,09	12,58	26,67

CAPI: Kompiuterinis asmeninis pokalbis
CAWI: Kompiuterinis interviu internete

ŠALYS	CAPI POKALBIŲ SKAIČIUS	CAVI INTERVIU SKAIČIUS	IŠ VISO APKLAUSŲ	
BŪ TI Belgija	1038		1038	
BG Bulgarija	1017		1017	
CZ Čekija	794	217	1011	
DK Danija	810	191	1001	
DE Vokietija	1507		1507	
EE Estija	1005		1005	
IE Airija	1006		1006	
EL Graikija	1007		1007	
ES Ispanija	1015		1015	
FR Prancūzija	1003		1003	
HR Kroatija	1014		1014	
IT Italija	1024		1024	
CY Kipro Rep.	504		504	
LV Latvija	1022		1022	
LT Lietuva	1009		1009	
LIU Liuksemburgas	507		507	
HU Vengrija	1029		1029	
MT Malta	348	156	504	
NL Nyderlandai	1020		1020	
AT Austrija	1002		1002	
PL Lenkija	1026		1026	
PT Portugalija	1000		1000	
RO Rumunija	1065		1065	
SI Slovėnija	1001		1001	
SK Slovakija	1003		1003	
FI Suomija	992	9	1001	
SE Švedija	1017		1017	
	IŠ VISO ES 27	25785	573	26358

CAPI: Kompiuterinis asmeninis pokalbis
CAVI: Kompiuterinis vaizdo interviu

Visų pirma įtraukta 2021 m. taikyta metodika. Dėl COVID-19 pandemijos keliose šalyse pokalbiai buvo vedami per kompiuterinius internetinius pokalbius (CAWI). Šalys, kuriose metodika, palyginti su 2023 m., visiškai skiriasi, yra Belgija, Čekija, Danija, Estija, Airija, Latvija, Lietuva, Liuksemburgas, Portugalija, Suomija, Švedija. Šalys, kuriose metodika iš dalies skiriasi, palyginti su 2023 m., yra Graikija, Malta, Nyderlandai, Slovėnija ir Slovakija.

Atsakymų dažnis

Kiekvienos šalies atveju atliekamas atsakančios imties ir visatos (t. y. visos šalies populiacijos) palyginimas. Svariai naudojami tam, kad atsakančių pavyzdį atitiktų visatą pagal lytį, amžių, regioną ir urbanizacijos laipsnį. Kalbant apie Europos įvėrcius (t. y. ES vidurkį), koreguojami atskirų šalių svariai, juos didinant arba mažinant, kad būtų atsižvelgta į jų vyresnių nei 15 gyventojų skaičių, palyginti su ES 15+ gyventojų skaičiumi.

Atsakymų rodikliai apskaičiuojami bendrą užbaigtų pokalbių skaičių padalijant iš visų apklankytų adresų, išskyrus tuos, kurie neatitinka reikalavimų, bet įskaitant tuos, kurių tinkamumas nežinomas. EUROBAROMETER tyrimo 99.2 bangoje ES 27 šalių atsakymų rodikliai, apskaičiuoti Kantar Public, yra tokie:

	ŠALYS	ATSAKYMŲ DAŽNIS
BÜ TI	Belgija	55,5 %
BG	Bulgarija	43,4 %
CZ	Čekija	52,5 %
DK	Danija	39,3 %
DE	Vokietija	23,7 %
EE	Estija	51,6 %
IE	Airija	46,8 %
EL	Graikija	30,1 %
ES	Ispanija	36,9 %
FR	Prancūzija	37,2 %
HR	Kroatija	42,6 %
IT	Italija	25,7 %
CY	Kipro Rep.	52,4 %
LV	Latvija	42,6 %
LT	Lietuva	44,7 %
LIU	Liuksemburgas	32,2 %
HU	Vengrija	62,1 %
MT	Malta	79,8 %
NL	Nyderlandai	66,1 %
AT	Austrija	41,6 %
PL	Lenkija	53,4 %
PT	Portugalija	46,1 %
RO	Rumunija	56,3 %
SI	Slovėnija	43,9 %
SK	Slovakija	54,7 %
FI	Suomija	27,9 %
SE	Švedija	64,7 %

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Klaidų ribos

Skaitytojams primenama, kad tyrimo rezultatai yra įverčiai, kurių tikslumas, kai viskas yra vienoda, priklauso nuo imties dydžio ir pastebėto procentinio dydžio. Su maždaug

1000 apklausų pavyzdžiais, realūs procentiniai dydžiai skiriasi šiomis patikimumo ribomis:

<u>Statistinės maržos dėl atrankos proceso</u>											
(95 % patikimumo lygis)											
<i>įvairūs imties dydžiai yra eilutėse</i>	<i>įvairūs stebimi rezultatai yra stulpeliuose</i>										
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	
N=50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N=50
N = 500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N = 500
N = 1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N = 1000
N = 1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N = 1500
N = 2000 M.	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N = 2000 M.
N=3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N=3000
N=4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N=4000
N=5000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N=5000
N=6000	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N=6000
N=7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N=7000
N=7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	N=7500
N = 8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	N = 8000
N = 9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	N = 9000
N=10000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	N=10000
N=11000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N=11000
N=12000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N=12000
N=13000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N=13000
N=14000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N=14000
N=15000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N=15000
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	

Klausimynas

Kuri iš toliau nurodytų problemų, jūsų nuomone, yra didžiausia problema, su kuria susiduria visas pasaulis?

(RODYTI EKRANĄ – SKAITYTI – PASUKTI – TIK VIENAS ATSAKYMAS)

Q1b Kokios, jūsų nuomone, yra rimtos problemos?

(RODYTI EKRANĄ – SKAITYTI – PASUKTI – NE DAUGIAU KAIP 3 ATSAKYMAI)

	Q1a	Q1b
	Rimčiausia problema	Kitos rimtos problemos
Klimato kaita	1	1,
Tarptautinis terorizmas	2	2,
Skurdas, badas ir geriamojo vandens trūkumas	3	3,
Infekcinių ligų plitimas	4	4,
Ekonominė padėtis	5	5,
Sveikatos problemos dėl taršos (N)	6	6,
Branduolinių ginklų platinimas	7	7,
Ginkluoti konfliktai	8	8,
Didėjantis pasaulio gyventojų skaičius	9	9
Gamtos būklės blogėjimas (N)	10	10
Demokratijos ir teisinės valstybės padėties blogėjimas (N)	11	11
Kita (spontaninė)	12	12
Nėra (spontaninis)	13	13
D Nežinau	14	14
EB95.1 QB1a ir b klausimai		

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Q2 Ir kaip rimta problema, jūsų manymu, naudoja skalę nuo 1 iki 10, o „1“ reiškia „10“ reiškia „labai rimtas“

(RODYTI EKRANĄ – TIK VIENAS ATSAKYMAS)

1 Nėra rimtos problemos	10 Labai rimta problema										D Nežinau
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1 QU EB95.1 QB2											

3 klausimas. Jūsų nuomone, kas ES yra atsakingas už kovą su klimato kaita?

(RODYTI EKRANĄ – SKAITYTI – PASUKTI – GALIMI KELI ATSAKYMAI)

Nacionalinės vyriausybės	1,
Europos Sąjunga	2,
Regionų ir vietos valdžios institucijos	3,
Verslas ir pramonė	4,
Jūs asmeniškai	5,
Aplinkos apsaugos grupės	6,
Kita (spontaninė)	7,
Visi jie (spontaniški)	8,
Nėra (spontaninis)	9,
D Nežinau	10
EB95.1 QB3	

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Ar sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš toliau nurodytų teiginių?

(RODYTI EKRANĄ SU MASTELIU – SKAITYTI – PASUKTI – PO VIENĄ ATSAKYMĄ VIENOJE EILUTĖJE)

	Visiškai sutinku	Linkęs sutikti	Linkęs nesutikti	Visiškai nesutinku	D Nežinau
Klimato kaitos ir aplinkos klausimų 1 sprendimas turėtų būti prioritetas gerinant visuomenės sveikatą (N)	1	2	3	4	5
Dėl klimato kaitos padarytos žalos išlaidos 2 yra daug didesnės nei žaliajai pertvarkai reikalingų investicijų sąnaudos (N)	1	2	3	4	5
Iškastinio kuro importo iš ES 3 nepriklausančių šalių mažinimas gali padidinti energetinį saugumą ir ES ekonominę naudą	1	2	3	4	5
Kovos su klimato kaita veiksmai paskatins 4 inovacijas, kurios padidins ES įmonių konkurencingumą	1	2	3	4	5
Perėjimui prie švarios energijos turėtų būti 5 skiriama didesnė viešoji finansinė parama, net jei tai reiškia, kad subsidijos iškastiniam kurui turėtų būti mažinamos.	1	2	3	4	5
Prisitaikymas prie neigiamo klimato kaitos 6 poveikio gali būti naudingas ES piliečiams (P)	1	2	3	4	5

3 QU EB95.1 QB4 (6 punktas pakeistas)

Ar per pastaruosius šešis mėnesius asmeniškai ėmėsite kokių nors kovos su klimato kaita veiksmų?

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

Taip 1

Ne 2

D Nežinau 3

1 QU EB95.1 QB5

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Kurie iš toliau nurodytų veiksmų, jei tokių yra, taikomi jums?

(RODYTI EKRANĄ – SKAITYTI – PASUKTI – GALIMI KELI ATSAKYMAI)

Jūs įsigijote naują automobilį ir jo mažos degalų sąnaudos buvo svarbus veiksnys jūsų pasirinkimui	1,
Įsigijote elektromobilį	2,
Jūs reguliariai naudojate aplinką tausojančias alternatyvas savo asmeniniam automobiliui, pvz., vaikščiojimą, važiavimą dviračiu, viešuoju transportu ar dalijimąsi automobiliu.	3,
Jūs izoliuojate savo namus, kad sumažintumėte energijos suvartojimą	4,
Įsigijote mažai energijos naudojančius namus	5,
Perkant naują buitinį prietaisą, pvz., skalbimo mašiną, šaldytuvą ar televizorių, mažesnis energijos suvartojimas yra svarbus veiksnys jūsų pasirinkimui.	6,
Jūs perėjote į energijos tiekėją, kuris siūlo didesnę atsinaujinančių išteklių energijos dalį nei jūsų ankstesnis.	7,
Savo namuose įrengėte įrangą, skirtą energijos suvartojimui kontroliuoti ir mažinti (pvz., išmanusis skaitiklis)	8,
Savo namuose įrengėte saulės kolektorių	9,
Jūs atsižvelgiate į savo maisto produktų pirkimo anglies pėdsaką ir kartais atitinkamai pritaikote apsipirkimą.	10,
Jūs atsižvelgiate į savo transporto anglies pėdsaką planuojant atostogas ir kitas ilgesnio atstumo keliones ir kartais atitinkamai pritaikote savo planus.	11,
Jūs perkate ir valgote mažiau mėsos	12,
Jūs perkate ir valgote daugiau ekologiško maisto	13,
Stengiatės sumažinti atliekų kiekį ir reguliariai jas rūšiuojate perdirbimui	14,
Kai tik įmanoma, stengiatės sumažinti vienkartinį daiktų, pvz., plastikinių maišelių iš prekybos centro, perteklinių pakuočių vartojimą.	15,
Kita (spontaninė)	16,
Nėra (spontaninis)	17
D Nežinau	18

Specialioji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 538

Klimato kaita

Ar manote, kad (NACALITY) vyriausybė daro pakankamai, nepakankamai ar per daug, kad galėtų kovoti su klimato kaita?

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

Pakankamai	1
Nepakanka	2
Per daug	3
Nežinau	4

1 QU EB95.1 QB7

READ OUT: Dabar pažvelkime į ateitį.

Kaip manote, ar svarbu, kad iki 2030 m. toliau nurodytos institucijos imtųsi veiksmų ir padidintų sunaudojamos atsinaujinančiosios energijos, pvz., vėjo ar saulės energijos, kiekį? M)

(SKAITYTI – PO VIENĄ ATSAKYMĄ VIENOJE EILUTĖJE)

	Labai svarbu	Gana svarbu	Nelabai svarbu	Visai nesvarbu	D Nežinau
1 (NACALITY) Vyriausybė	1	2	3	4	5
2 Europos Sąjunga	1	2	3	4	5

1QU EB95.1 QB8 MODIFIKUOTAS

Kaip manote, ar svarbu, kad šios institucijos imtųsi veiksmų energijos vartojimo efektyvumui iki 2030 m. pagerinti (pvz., skatindamos žmones apšiltinti savo namus, įrengti saulės baterijų plokštes arba pirkti elektromobilius)? M)

(SKAITYTI – PO VIENĄ ATSAKYMĄ VIENOJE EILUTĖJE)

	Labai svarbu	Gana svarbu	Nelabai svarbu	Visai nesvarbu	D Nežinau
1 (NACALITY) Vyriausybė	1	2	3	4	5
2 Europos Sąjunga	1	2	3	4	5

1QU EB95.1 QB9

Klimato kaita

Q10 Kiek sutinkate ar nesutinkate su šiuo teiginiu: Turėtume iki minimumo sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kartu kompensuodami likusį išmetamą ŠESD kiekį, pavyzdžiui, padidindami miškingų plotų skaičių, kad iki 2050 m. ES ekonomika taptų neutralaus poveikio klimatui.

(SKAITYTI – TIK VIENAS ATSAKYMAS)

Visiškai sutinku	1
Linkęs sutikti	2
Linkęs nesutikti	3
Visiškai nesutinku	4
D Nežinau	5

1 QU EB91.3 Q9

Skaityti: Rusijos invazija į Ukrainą turėjo pasaulinį poveikį dujų ir maisto tiekimui, energijos rinkoms, infliacijai ir pragyvenimo išlaidoms. Kai kurios šalys turėjo grįžti prie anglies ir naftos naudojimo energijai gaminti.

11 klausimas Su energijos kainų šuoliais ir dujų tiekimo apribojimais dėl Rusijos veiksmų, kaip ES ir jos valstybės narės turėtų reaguoti žaliosios energetikos srityje?

(SKAITYTI – TIK VIENAS ATSAKYMAS)

Turėtume paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir paspartinti perėjimą prie ekologiškos ekonomikos.	1
Turėtume išlaikyti tokį patį perėjimo prie ekologiškos ekonomikos tempą	2
Energetikos krizės metu turėtume vėl naudoti daugiau iškastinio kuro ir sulėtinti perėjimą prie ekologiškos ekonomikos.	3
D Nežinau	4

Klimato kaita

Q12a Kokiais iš toliau nurodytų būdų ES ir valstybių narių vyriausybės turėtų imtis veiksmų, kad sumažintų dėl energetikos krizės sukeltą ekonominį spaudimą? Pirmiausia?

(RODYTI EKRANĄ – SKAITYTI – PASUKTI – TIK VIENAS ATSAKYMAS)

Q12b ir tada?

(RODYTI EKRANĄ – SKAITYTI – PASUKTI – TIK VIENAS ATSAKYMAS)

	Q12a Pirmiausia?	Q12b Ir tada?
Spartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ES, kad sumažėtų energijos sąnaudos ir taptų labiau nepriklausoma nuo energijos	1	1,
Iškastinio kuro importo į ES tiekimo įvairinimas	2	2,
Daugiau investuoti į energijos vartojimo efektyvumo priemones (pvz., į geresnę izoliaciją)	3	3,
Imtis ekonominių priemonių siekiant apriboti namų ūkių sąskaitas už energiją, pvz., apmokestinti energetikos įmonių pelną, ir nustatyti viršutines energijos kainų ribas)	4	4,
Teikti tiesioginę finansinę paramą labiausiai ekonomiškai pažeidžiamiems visuomenės nariams	5	5,
Kita (spontaninė)	6	6,
D Nežinau	7	7,
1 QU NAUJAS		

Q13 Kaip lengva ar sunku pasiekti gamtą ir žaliąsias erdves?

(SKAITYTI – TIK VIENAS ATSAKYMAS)

Labai lengva	1
Šiek tiek lengva	2
Šiek tiek sunku	3
Labai sunku	4
D Nežinau	5
1 QU NAUJAS	

Kaip jums asmeniškai gresia su aplinka ir klimatu susijusi rizika ir grėsmės (pvz., gaisrai, potvyniai, tarša, ekstremalios oro sąlygos ir t. t.)?

(SKAITYTI – TIK VIENAS ATSAKYMAS)

Labai atvira	1
Šiek tiek atvira	2
Nėra labai apšvitęs	3
Visiškai neapsaugotas	4
D Nežinau	5

Komentarai

(Pierre Dieumegard)

Pranešimo spaudai pavadinimas ([Eurobarometro](#)) [ekologinė pertvarka turėtų paspartėti \(europa.eu\)](#) – „Eurobarometras: Dauguma europiečių mano, kad žalioji pertvarka turėtų vykti sparčiau.“

Šio pranešimo spaudai turinys yra labai teigiamas ir, atrodo, rodo, kad europiečiai pritaria Komisijos ekologinės pertvarkos ir kovos su klimato kaita planams.

Tačiau kai žiūrime į skaičius, grafikus ir žemėlapius, optimizmą reikia vertinti žvelgiant iš perspektyvos:

1) [Klausimas Nr. 4](#) rodo, kad parama kovos su klimato kaita veiksams mažėja

2) konkrečiau, Q4.5 [klausimas rodo](#), kad didėja pasipriešinimas finansinei paramai švariai energijai, o ne iškastiniam kurui.

Tarp ES šalių esama didelių skirtumų. „Rytų šalys“, t. y. besiribojančios su Rusija, Baltarusija ir Ukraina, nepitaria spartesniam atsinaujinančios energijos naudojimui: žr. [Q11 klausimo žemėlapi](#).